

mistrovství v

Ed Bott
Carl Siechert
Craig Stinson

Microsoft

Windows

**Kompletní
průvodce do
posledního detailu**

7

Stovky příkladů a postupů
urychlujících práci

Novinky Windows 7
a jejich dokonalé využití

Knihovny, multimédia,
sítě, zabezpečení

Řešení problémů, tipy a triky

C P R E S S

Microsoft®

 Windows 7

knihy.cpress.cz

Ed Bott, Carl Siechert, Craig Stinson

Mistrovství v Microsoft Windows 7

**Computer Press, a. s.
Brno
2011**

Mistrovství v Microsoft Windows 7

Ed Bott, Carl Siechert, Craig Stinson

Computer Press, a. s., 2011. Dotisk prvního vydání.

Překlad: Pavel Vaida, Ladislav Valík

Jazyková korektura: Veronika Ukropová,
Alena Láníčková

Vnitřní úprava: Petr Klíma

Sazba: Petr Klíma

Rejstřík: Daniel Štreit

Obálka: Ivana Mitáčková

Komentář na zadní straně obálky: Libor Pácl

Technická spolupráce: Jiří Matoušek,
Zuzana Šindlerová, Dagmar Hajdajová

Odpovědný redaktor: Libor Pácl

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Produkce: Petr Baláš

Authorized translation from English language edition Windows 7 Inside Out.

Original copyright: © Ed Bott, Carl Siechert, Craig Stinson, 2010.

Translation: © Computer Press, a. s., 2010.

Autorizovaný překlad z originálního anglického vydání Windows 7 Inside Out.

Originální copyright: © Ed Bott, Carl Siechert, Craig Stinson, 2010.

Překlad: © Computer Press, a. s., 2010.

Computer Press, a. s.,

Holandská 3, 639 00 Brno

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

distribuce@cpress.cz

tel.: 800 555 513

ISBN 978-80-251-2817-6

Prodejní kód: K1757

Vydalo nakladatelství Computer Press, a. s., jako svou 3607. publikaci.

© Computer Press, a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

Stručný obsah

ČÁST I: Začínáme	29
1. Co nového přináší Windows 7?	31
2. Instalace a nastavení systému Windows 7	49
3. Nápověda a podpora systému Windows	99
4. Přizpůsobení systému Windows 7	119
5. Přidávání, odebrání a správa programů	171
6. Internet Explorer 8	203
7. Instalace programů a služeb Windows Live	249
ČÁST II: Správa souborů	271
8. Správa souborů a informací	273
9. Vyhledávání v systému Windows	309
10. Pokročilá správa souborů	335
11. Zálohování a obnova dat	367
ČÁST III: Multimédia	393
12. Přehrávání a správa multimediálních souborů	395
13. Sdílení a synchronizace digitálních médií	427
14. Windows Media Center	449
ČÁST IV: Zabezpečení a práce v síti	477
15. Základy bezpečnosti	479
16. Správa uživatelských účtů, hesel a přihlášení	521
17. Nastavení sítě pro domácnost nebo malou kancelář	557
18. Sdílení a správa síťových prostředků	585
19. Opravy a řešení problémů v sítích	631
ČÁST V: Vyladění, optimalizace a řešení problémů	663
20. Vyladění a sledování výkonu	665
21. Provádění běžné údržby	699
22. Použití pokročilých nástrojů pro správu systému	721
23. Řešení problémů s chybami a haváriemi systému Windows	765
ČÁST VI: Systém Windows a váš osobní počítač	805
24. Nastavení a konfigurace hardwaru	807
25. Správa disků a jednotek	843
26. Použití pera, dotykového ovládání a hlasového vstupu	869
Přílohy	889
A. Edice systému Windows 7 na první pohled	891
B. Práce s příkazovým řádkem	899

Obsah

Slovo úvodem	23
Poděkování	25
Formální konvence použité v této knize	27
Textové konvence	27
Speciální odstavce	27
Podpora	28
Poznámka redakce českého vydání	28

ČÁST I

Začínáme

Kapitola 1

Co nového přináší Windows 7	31
Představení rodiny produktů Windows 7	33
Prizpůsobení uživatelského rozhraní systému Windows 7	35
Správa souborů a vyhledávání	38
Ukládání, sdílení a přehrávání digitálních médií	40
Práce se sítí nově	42
Tajemství spokojeného počítače	44
Nový Internet Explorer 8	46

Kapitola 2

Instalace a nastavení systému Windows 7	49
Ještě než začnete	50
Hardware	51
Jak se vyhnout problémům s kompatibilitou	52
Zálohování dat	52
Konfigurace systému Windows 7	53
Nová instalace systému Windows 7	55
Instalace z pohledu práce s diskem	62
Upgrade starší verze systému Windows	66
Vytváření a konfigurace paralelně spouštěných systémů	68
Upgrade z jiné edice Windows 7	74
Instalace a aktualizace ovladačů	75
Aktivace a ověření systému Windows 7	76
Vložení produktového klíče	77
Aktivace krabicové verze Windows	78
Aktivace OEM verze systému	81
Aktivace produktů a podnikové licence	81
Ověření produktu	82

Přenos souborů a nastavení z jiného počítače	82
Vytvoření spojení	83
Výběr rozsahu přenosu	86
Obnovení souborů a nastavení v novém počítači	88
Vyladění a nastavení systému Windows	90
Základní nastavení zobrazení	91
Aktualizace Indexu uživatelských zkušeností se systémem Windows	91
Kontrola zabezpečení systému	92
Kontrola sítě a internetového připojení	93
Nastavení vlastností systému Windows	94
Volba výchozích programů	95
Možnosti napájení a režimu spánku	97
Nastavení ochrany systému	97
Vytváření nových uživatelských účtů	97
Plánování automatického zálohování	98

Kapitola 3

Náповěda a podpora systému Windows **99**

Jak používat nápovědu a odbornou pomoc	100
Zajištění přístupu k online tématům nápovědy	101
Procházení nápovědy a podpory systému Windows	102
Vyhledávání témat nápovědy	104
Připojení k jinému počítači pomocí programu Vzdálené pomoci systému Windows	104
Jak vzdálená pomoc funguje	105
Volání o pomoc	108
Vyžádání vzdálené pomoci s funkcí Snadné připojení	108
Přijetí požadavku na pomoc pomocí funkce Snadné připojení	109
Spojení nováčka s expertem pomocí programu Windows Live Messenger	110
Vyžádání vzdálené pomoci prostřednictvím souboru s požadavkem	110
Nabídka vzdálené pomoci prostřednictvím technologie DCOM	112
Průběh relace vzdálené pomoci	113
Společné ovládání počítače	114
Ukončení relace vzdálené pomoci	115
Použití vzdálené pomoci se staršími verzemi systému Windows	116
Správa zabezpečení	116
Zrychlení vzdálené pomoci	117

Kapitola 4

Přizpůsobení systému Windows 7 **119**

Nový hlavní panel a nová nabídka Start	120
Spouštění a přepínání programů pomocí hlavního panelu	120
Přidávání a odebrání připnutých programů, dokumentů a složek	121
Spouštění programů	122
Přepínání mezi úlohami	122
Spouštění programů z nabídky Start	124
Přidávání a odebrání připnutého programu	126
Práce se seznamy odkazů na hlavním panelu a v nabídce Start	126
Přizpůsobení hlavního panelu a nabídky Start	128

Změna vzhledu a chování hlavního panelu	128
Změna pořadí tlačítek hlavního panelu	128
Změna velikosti, vzhledu a seskupování tlačítek hlavního panelu	129
Změna velikosti hlavního panelu a jeho vzhledu	130
Skrytí hlavního panelu	130
Přesunutí hlavního panelu	130
Rozšiřující panely nástrojů	131
Změna způsobu zobrazování upozornění	132
Přizpůsobení nabídky Start	134
Přizpůsobení levé strany nabídky Start	135
Přizpůsobení pravé strany nabídky Start	137
Nastavení oblastí pro vyhledávací pole nabídky Start	138
Triky pro správu oken systému Windows 7	139
Změna velikosti a umístění oken	139
Rychlý přístup na plochu a miniaplikace	141
Přepínání mezi okny	142
Přizpůsobení motivu: Vzhled a zvuky	142
Přizpůsobení pozadí plochy	144
Výběr barev a změna barevných schémat	147
Výběr zvuků pro různé události	149
Výběr spořiče obrazovky	150
Přizpůsobení ukazatelů myši	151
Zobrazení ikon na ploše	153
Uložení, sdílení a hledání motivů	154
Nastavení zobrazení	155
Nastavení rozlišení obrazovky	155
Nastavení režimu více monitorů	156
Zvýšení čitelnosti textu	158
Vyhlazování písma	160
Kalibrace barev displeje	161
Miniaplikace a jejich přizpůsobení	161
Nastavení napájení a režimu spánku	163
Výběr schématu napájení	163
Přizpůsobení schématu napájení	164
Jak chápat jednotlivé režimy spánku?	165
Práce s písmi	166
Usnadnění práce s počítačem	167

Kapitola 5

Přidávání, odebírání a správa programů	171
Řízení uživatelských účtů	172
Řešení problémů s kompatibilitou	173
Spouštění starších programů pomocí nástroje Windows XP Mode	177
Stažení a instalace programu Windows XP Mode	177
Spuštění programu Windows XP Mode	178
Instalace aplikací	180
Sdílení dat se systémem Windows 7	181
Sdílení zařízení se systémem Windows 7	182

Konfigurace programu Windows Virtual PC	183
Instalace programů v 64bitových verzích systému Windows	183
Správa programů po spuštění	184
Řízení programů po spuštění pomocí nástroje Konfigurace systému	185
Správa spuštěných programů a procesů pomocí Správce úloh	188
Spuštění programu jako správce nebo jiný uživatel	191
Odinstalování programů	191
Nastavení výchozích programů, asociace souborů a automatického přehrávání	192
Nastavení výchozích programů	193
Změna asociací typů souborů	194
Změna výchozího programu z Průzkumníka Windows	197
Výchozí nastavení počítače a přístupu k programům	199
Zapnutí a vypnutí funkcí systému Windows	200
Nastavení automatického přehrávání	201

Kapitola 6

Internet Explorer 8	203
Volba výchozího webového prohlížeče	203
Procházení internetu s prohlížečem Internet Explorer	204
Nastavení domovské stránky (stránek)	204
Práce s panely příkazů a nabídek	205
Kompatibilní zobrazení	206
Práce se záložkami a skupinami záložek	208
Nastavení práce se záložkami	209
Opakované návštěvy oblíbených webů	211
Vyhledání webu v Seznamu odkazů	211
Otevření již zavřených záložek	211
Prohledávání historie procházení	212
Nalezení webu v řádku adresy	213
Přiblížení nebo oddálení textu	214
Správa oblíbených položek	215
Vytváření nových oblíbených položek	215
Přidání skupiny stránek do oblíbených položek	216
Přidání zástupců na Panel Oblíbené položky	216
Úprava oblíbených položek	216
Uspořádání oblíbených položek	217
Uspořádání zástupců na panelu Oblíbené položky	217
Práce s informačními kanály RSS a oblastmi Web Slice	218
Přízpůsobení prohlížeče Internet Explorer	222
Přidávání, odebrání a správa poskytovatelů hledání	222
Vytvoření vlastního poskytovatele hledání	224
Správa poskytovatelů vyhledávání	224
Konfigurace akceleratorů	225
Správa panelů nástrojů	226
Správa doplňků a řešení problémů s nimi	227
Automatické dokončování – povolit či zakázat?	230
Nastavení zabezpečení a soukromí	231

Práce v Chráněném režimu	232
Nastavení zóny Internet	233
Dopad zón zabezpečení na práci s internetem	233
Přidání webu do zóny	234
Změna nastavení zabezpečení zóny	236
Ochrana před nebezpečným a nevyžádaným softwarem	236
Důvěřovat či nedůvěřovat?	237
Zákaz stahování potenciálně nebezpečných souborů	237
Ovládací prvky ActiveX	239
Skripty webových stránek	240
Jak poznat klamavé weby	241
Správa souborů cookie	241
Použití Filtrování InPrivate	244
Odstranění osobních údajů	245
Diskrétní procházení internetu	246

Kapitola 7

Instalace programů a služeb Windows Live **249**

Práce s programy Windows Live	250
Jak získat Windows Live ID	250
Windows Live Messenger	251
Přidávání, kategorizace a blokování kontaktů	252
Odesílání zpráv	254
Windows Live Mail	254
Vytvoření e-mailového účtu	255
Vytvoření účtu diskusních skupin	256
Odběr informačních kanálů RSS	257
Nastavení zabezpečení	257
Správa kontaktů	258
Práce s kalendářem	259
Windows Live Fotogalerie	260
Import obrázků do galerie	262
Vkládání značek osob a popisných značek	266
Úpravy fotografií	266
Webové služby Windows Live	266
Přidávání osob do vaší sítě	268
Ukládání dat a jejich sdílení pomocí služby SkyDrive	269
Ukládání a sdílení fotografií	269
Správa, sdílení a přihlášení k odběru událostí kalendáře	270

ČÁST II

Správa souborů

Kapitola 8

Správa souborů a informací **273**

Průzkumník Windows pod lupou	274
Navigace v Průzkumníku Windows	278
Důležité složky uživatelského profilu	280
Výchozí složky uživatelského účtu	281

Data aplikací	282
Zajištění kompatibility s Windows XP prostřednictvím spojení	283
Složka VirtualStore	285
Systémové profily	286
Práce s knihovnamí	287
Práce s komprimovanými složkami	292
Zobrazení dat v Průzkumníku Windows	293
Řazení, filtrování a seskupování	297
Vlastnosti souborů a metadata	302
Kapitola 9	
Vyhledávání v systému Windows	309
Konfigurace vyhledávání a indexování	310
Které soubory a složky jsou v indexu obsaženy?	311
Sledování indexu a ladění jeho výkonu	316
Další možnosti správy indexu	318
Základní techniky vyhledávání	319
Vyhledávací pole nabídky Start	320
Vyhledávání v Průzkumníku Windows	322
Pokročilé techniky vyhledávání	326
Vyhledávání dle typu položky nebo jejího druhu	327
Změna rozsahu vyhledávání	328
Vyhledávání podle vlastností	329
Spojení více kritérií do jednoho vyhledávání	330
Používání zástupných znaků	331
Vyhledávání v přirozeném jazyce	332
Prohledávání neindexovaných umístění	332
Ukládání výsledků hledání a vyprázdnění jejich historie	334
Kapitola 10	
Pokročilá správa souborů	335
Obnovení ztracených, poškozených nebo odstraněných souborů a složek	335
Obnovení souborů a složek z Koše	336
Změna nastavení koše	336
Obnovení souborů a složek	337
Vyprázdnění koše	338
Obnovení předchozích verzí souborů a složek	339
Synchronizace souborů mezi více počítači	340
Synchronizace offline souborů	340
Zpřístupnění souborů a složek v offline režimu	341
Práce offline	344
Synchronizace a řešení konfliktů	344
Plánování synchronizací	346
Šifrování offline souborů	348
Nastavení mezipaměti na serveru	348
Správa diskového prostoru	349
Zrušení offline přístupu k souborům a složkám	351

Synchronizace dat pomocí programu Live Mesh	351
Synchronizace dat pomocí programu Windows Live Sync	355
Synchronizace oblíbených webových položek pomocí Windows Live	357
Přemístění osobních datových složek	357
Šifrování informací	359
Šifrovaný souborový systém EFS	360
Šifrování dat pomocí služeb BitLocker a BitLocker To Go	362
Profesionální správa souborů s nástrojem Robocopy a Robocopy GUI	365

Kapitola 11

Zálohování a obnova dat	367
Zálohování systému Windows	368
Přízpůsobení záloh	372
Vytvoření bitové kopie systému	375
Obnova souborů ze zálohy	377
Obnovení bitové kopie systému	379
Správa uložených záloh	381
Konfigurace funkce Ochrana systému	383
Obnovení systému do původní podoby	388
Práce s programem Obnovení systému	388
Doporučení a upozornění při obnovení systému	391

ČÁST III

Multimédia

Kapitola 12

Přehrávání a správa multimediálních souborů	395
Podporované formáty a kodeky ve Windows 7	396
Windows Media Player	400
Přehrávání hudby	403
Sledování videa a DVD filmů	405
Přízpůsobení podokna navigace	406
Práce se seznamy stop	408
Vytváření a změna vlastních seznamů stop	409
Práce s automatickými seznamy stop	411
Import a export seznamů stop	413
Kopírování zvukových CD	413
Výběr zvukového formátu a přenosové rychlosti	415
Automatické pojmenování zkopírovaných skladeb a jejich ukládání	418
Správa knihovny multimédií	420
Hodnocení	420
Správa metadat a obrázků alba	421
Práce se soubory chráněnými hudebními právy	424

Kapitola 13

Sdílení a synchronizace digitálních médií	427
Sdílení digitálních multimédií v síti	428
Sdílení knihoven médií	430
Vysílání médií datovými proudy do ostatních počítačů a zařízení	432
Vzdálené vysílání datových proudů prostřednictvím internetu	434
Synchronizace multimédií s přenosnými zařízeními	435
Manuální nebo automatická synchronizace?	437
Přizpůsobení synchronizace	438
Zpětná synchronizace souborů	440
Vypalování hudby a jiných multimédií na CD a DVD	441
Vytváření a sdílení obrázkových či video DVD	445

Kapitola 14

Windows Media Center	449
Nastavení a přizpůsobení programu Windows Media Center	450
Uživatelské rozhraní programu Windows Media Center	454
Ovládání programu a vkládání textu pomocí dálkového ovladače	457
Ovládání programu pomocí myši a klávesnice	459
Přehrávání hudby, obrázků, videí a filmů	460
Hodnocení a přehrávání oblíbených položek	463
CD, DVD a zařízení	465
Přístup ke sdíleným knihovnám	465
Nahrávání a sledování televizních pořadů	466
Nastavení jednoho nebo více televizních tunerů	466
Nahrávání televizních pořadů a seriálů	468
Sledování a správa nahraných pořadů	471
Připojení a práce se zařízením Media Center Extender	473

ČÁST IV

Zabezpečení a práce v síti

Kapitola 15

Základy bezpečnosti	479
Porozumění bezpečnostním hrozbám	480
Co je nového v systému Windows 7	481
Sledování stavu zabezpečení vašeho počítače	483
Blokování útočníků pomocí brány Windows Firewall	487
Použití brány Windows Firewall v různých síťových umístěních	489
Správa brány Windows Firewall	490
Povolení nebo zakázání brány firewall systému Windows	490
Umožnění průchodů připojení přes bránu firewall	492
Obnovení výchozích nastavení	494
Pokročilé nástroje pro správu brány Windows Firewall	494

Zabezpečení pomocí služby Windows Update	496
Blokování virů a červů pomocí antivirového programu	497
Nalezení antivirového programu	499
Použití antivirového programu	500
Vyhledávání virů – bez antivirového programu	501
Ochrana před spywarem pomocí programu Windows Defender	501
Vyhledání spywaru na počítači	503
Automatické vyhledávání	503
Ruční vyhledávání	505
Použití ochrany v reálném čase	506
Reakce na výstrahy programu Windows Defender	506
Práce s povolenými položkami a položkami v karanténě	508
Zakázání programu Windows Defender	509
Ochrana před nebezpečnými činnostmi pomocí nástroje	
Řízení uživatelských účtů	509
Co způsobí otevření dialogového okna UAC	511
Práce s dialogovým oknem UAC	513
Změna nastavení nástroje Řízení uživatelských účtů	516
Jak obejít nástroj Řízení uživatelských účtů, aniž byste ho museli vypnout	518

Kapitola 16

Správa uživatelských účtů, hesel a přihlášení	521
Úvod k řízení přístupu v systému Windows	522
Oprávnění a práva	526
Uživatelské účty a skupiny zabezpečení	526
Zjištění informací o vašem vlastním účtu pomocí nástroje Whoami	529
Práce s uživatelskými účty	530
Vytvoření nového uživatelského účtu	531
Změna nastavení účtů	532
Použití účtu Guest pro příležitostné uživatele	534
Odstranění účtu	534
Efektivní implementace uživatelských účtů u sdíleného počítače	536
Použití dalších nástrojů pro správu účtů	538
Nastavení přihlašovacího hesla	539
Vytvoření bezpečného hesla	540
Nastavení hesla	541
Zotavení ze ztráty hesla	542
Správa procesu přihlašování	544
Vlastní nastavení přihlašovací obrazovky	545
Nastavení vlastního pozadí plochy	545
Zvětšení textu na přihlašovací obrazovce	546
Jak obejít přihlašovací obrazovku	546
Odhlášení, přepínání uživatelů nebo uzamknutí vašeho počítače	549
Kontrola přístupu vašich dětí k počítači	550
Konfigurace rodičovské kontroly	551
Omezení doby přihlášení	552
Řízení přístupu ke hrám	553
Blokování programů	554
Použití dalších ovládacích prvků sloužících k zajištění bezpečnosti vašich dětí	555

Kapitola 17

Nastavení sítě pro domácnost nebo malou kancelář	557
Úvod k vytváření sítí v systému Windows 7	558
Co je nového v systému Windows 7	558
Použití Centra síťových připojení a sdílení	560
Porozumění typům umístění	561
Konfigurace síťového hardwaru	563
Pevné, nebo bezdrátové připojení?	564
Instalace a konfigurace síťového adaptéru	566
Propojení	566
Nastavení bezdrátové sítě	567
Porozumění bezpečnosti bezdrátových sítí	568
Konfigurace směrovače nebo bezdrátového přístupového bodu	569
Připojení k bezdrátové síti	573
Připojení k síti pomocí tlačítka WPS	574
Použití jednotky USB Flash	575
Připojení k síti bez použití jednotky USB Flash	576
Připojení ke skryté síti	576
Nastavení připojení k bezdrátovým sítím pro jednotlivé uživatele	577
Nastavení sítě ad hoc	578
Připojení bezdrátových zařízení k síti	579
Použití Domácí skupiny k propojení domácích počítačů	579
Vytvoření domácí skupiny	580
Připojení k domácí skupině	581

Kapitola 18

Sdílení a správa síťových prostředků	585
Sdílení souborů, digitálních médií a tiskáren v domácí skupině	586
Specifikace položek, které se mají sdílet, a které nikoliv	587
Procházení sdílených složek a souborů	592
Vysílání datového proudu médií v domácí skupině	593
Sdílení tiskárny	594
Použití funkce Domácí skupina na počítači založeném na doméně	595
Opuštění domácí skupiny	595
Zakázání funkce Domácí skupina	596
Princip funkce Domácí skupina	596
Sdílení prostředků se staršími verzemi systému Windows	597
Porozumění modelům sdílení a zabezpečení v systému Windows	597
Nastavení sítě pro sdílení	598
Sdílení souborů pomocí veřejných složek	602
Sdílení souborů a složek uvnitř libovolné složky	603
Ukončení nebo změna sdílení souboru nebo složky	606
Nastavení rozšířených možností sdílení	606
Sdílení tiskárny	610
Nastavení vlastností serveru	611
Vyhledávání a použití sdílených prostředků v síti Windows	613
Práce s mapovanými síťovými složkami	613
Připojení k síťové tiskárně	615

Připojení k jinému počítači pomocí Vzdálené plochy	615
Konfigurace sítě pro připojení ke vzdálené ploše	617
Konfigurace směrovače pro Vzdálenou plochu	617
Použití systému Windows Server jako brány Vzdálené plochy	619
Povolení příchozích připojení Vzdálené plochy	619
Použití programu Připojení ke vzdálené ploše	621
Změna rozlišení obrazovky a nastavení zobrazení	623
Přístup k místním prostředkům	625
Použití klávesnice při připojení ke vzdálené ploše	627
Konfigurace možností výkonu	628
Uložení konfigurace programu Připojení ke vzdálené ploše	628
Ukončení vzdálené relace	629

Kapitola 19

Opravy a řešení problémů v sítích	631
Zobrazení stavu v Centru síťových připojení a sdílení	631
Diagnostika problémů pomocí mapy sítě	633
Řešení problémů sítě	637
Řešení potíží při problémech s Domácí skupinou	638
Nástroje pro řešení problémů se sítí	640
Řešení potíží s protokolem TCP/IP	641
Kontrola problémů s připojením	641
Diagnostika problémů s IP adresami	643
Oprava vaší konfigurace protokolu TCP/IP	645
Řešení problémů se serverem DNS	646
Vyladění výkonu sítě	647
Změna síťových nastavení	648
Určení pořadí a vlastností spojení upřednostňovaných sítí Wi-Fi	649
Přejmenování pracovní skupiny	651
Přejmenování sítě	652
Odebrání sítě	653
Správa síťových připojení	654
Nastavení adres IP	656
Konfigurace řízení spotřeby	659

ČÁST V

Vyladění, optimalizace a řešení problémů

Kapitola 20

Vyladění a sledování výkonu	665
Stanovení základního výkonu	666
Použití nástroje Index uživatelských zkušeností se systémem Windows	667
Generování Sestavy diagnostiky systému	670
Sledování výkonu v reálném čase	672
Použití nástroje Správce úloh systému Windows	672
Použití nástroje Sledování prostředků	677

Základní strategie zvyšování výkonu	682
Zajištění dostatku paměti RAM	682
Zajištění odpovídající konfigurace virtuální paměti	684
Vyladění a řešení potíží se službou Přednačtení (SuperFetch)	687
Použití technologie ReadyBoost ke kompenzaci pomalého pevného disku	688
Správa programů a služeb po spuštění	691
Zajištění defragmentace disků	692
Udržení dostatku volného místa na discích	693
Vyhnutí se optimalizaci nejisté hodnoty	693
Omyly týkající se stránkovacího souboru	693
Klady a záporny přednačtení	694
Vypínání služeb	694
Nástroje a techniky pro pokročilou analýzu výkonu	695
Kapitola 21	
Provádění běžné údržby	699
Představení Centra akcí	699
Jak udržet systém zabezpečený pomocí služby Windows Update	702
Aktualizace ovladačů zařízení	706
Ruční použití služby Windows Update	706
Odinstalování aktualizace	707
Aktualizování více než jednoho počítače	707
Kontrola chyb na disku	708
Zvýšení výkonu pomocí defragmentace disků	712
Použití nástroje Defragmentace disku	712
Spuštění nástroje Defragmentace disku z příkazového řádku	715
Defragmentace SSD médií (solid-state media)	717
Správa místa na disku	717
Úklid pomocí programu Vyučištění disku	717
Vyčištění systémových souborů	719
Vyčištění v příkazovém řádku	720
Kapitola 22	
Použití pokročilých nástrojů pro správu systému	721
Zjištění systémových informací	721
Bližší seznámení se specializovanými nástroji ke zjištění informací o systému	723
Zjištění a dekodování informací v nástroji Systémové informace	724
Exportování systémových informací	725
Použití konzoly Microsoft Management Console	726
Spuštění konzol MMC	727
Konzoly MMC a nástroj Řízení uživatelských účtů	727
Spuštění konzoly v autorském režimu	728
Použití konzol MMC	728
Vytvoření vlastních konzol MMC	731
Spuštění konzoly MMC bez modulů snap-in	731
Zobrazení stromu konzoly	731
Přidání modulů snap-in a rozšíření	731
Přidání zobrazení panelu úloh	733

Správa oken	734
Kontrola dalších položek zobrazení	734
Použití nabídky Oblíbené položky	734
Pojmenování konzoly	734
Omezení uživatelských ovládacích prvků vaší konzoly	734
Uložení konzoly	735

Použití nástroje Plánovač úloh v systému Windows 7 **735**

Vytvoření úlohy **739**

Nastavení aktivační události nebo aktivačních událostí pro danou úlohu	739
Nastavení akce nebo akcí pro danou úlohu	742
Spuštění a běh úlohy pouze v případě nečinnosti počítače	743
Požadavek na napájení	744
Probuzení počítače ke spuštění úlohy	745
Požadavek na síťové připojení	745
Spuštění úlohy na požádání	745

Služby pro správu **745**

Použití konzoly Služby **746**

Spuštění a zastavení služeb **747**

Konfigurace služeb **747**

Nastavení možností spouštění	748
Určení akcí pro obnovení	749
Zobrazení závislostí	750
Zjištění názvu služby	750

Správa služeb prostřednictvím Správce úloh **751**

Úprava registru **752**

Pochopení struktury registru **753**

Typy dat registru **755**

Virtualizace registru **756**

Vyhnete se nehodám způsobeným registrem **756**

Zálohování před prováděním úprav **757**

Obnovení registru z exportovaného podregistru	758
Použití nástroje Ochrana systému k uložení stavu registru	759

Prohlížení a provádění úprav pomocí Editoru registru **759**

Změna dat	759
Přidání a odstranění klíčů	759
Přidání a odstranění hodnot	760

Použití souborů .reg pro zautomatizování změn registru **760**

Identifikace prvků souboru .reg	761
Použití souboru .reg k odstranění dat registru	762
Sloučení souboru .reg s registrem	763

Kapitola 23

Řešení problémů s chybami a haváriemi systému Windows **765**

Oznamování problémů a hledání řešení **766**

Porozumění nástroji Zasílání zpráv o chybách systému Windows a ochraně osobních údajů	767
---	-----

Pochopení procesu zasílání zpráv o chybách systému Windows	767
--	-----

Nastavení možností nástroje Zasílání zpráv o chybách systému Windows	769
--	-----

Zjištění řešení problémů **771**

Kontrola historie problémů	772
----------------------------	-----

Použití poradců při potížích k řešení problémů	774
Získání nápovědy pomocí nástroje Záznam postupu při potížích	775
Prohlížení hlášení problémů pomocí nástroje Sledování spolehlivosti	777
Řešení potíží se zablokováním a další problémy s nástrojem Sledování prostředků	778
Bližší seznámení s nástrojem Prohlížeč událostí	779
Typy událostí	781
Pochopení shrnutí protokolů událostí	782
Prohlížení jednotlivých protokolů a událostí	782
Prohlížení podrobností o událostech	783
Třídění a seskupování událostí	784
Filtrování zobrazení protokolu	785
Vytvoření a uložení vlastních zobrazení	786
Export dat událostí	787
Vytvoření úlohy ke spuštění při vzniku určité události	787
Porozumění chybám STOP	788
Přízpusobení ošetření chyb STOP systémem Windows	788
Jak číst chyby STOP	789
Jak se vypořádat s chybami STOP	791
Analýza hlášení o selhání	792
Zotavení z havárie počítače	793
Použití rozšířených možností spuštění	793
Použití nouzového režimu	795
Obnovení poslední známé funkční konfigurace	796
Další možnosti spuštění	797
Provádění oprav pomocí prostředí Windows Recovery Environment	798
Spuštění prostředí Windows Recovery Environment	798
Nahrazení poškozených nebo chybějících systémových souborů pomocí nástroje Oprava spouštění systému	800
Obnovení počítače do funkčního stavu	802
Spuštění nástroje Diagnostika paměti Windows	803
Práce v příkazovém řádku	803

ČÁST VI

System Windows a váš osobní počítač

Kapitola 24

Nastavení a konfigurace hardwaru	807
Instalace nového zařízení Plug and Play	808
Správa zařízení pomocí ovládacího panelu Zařízení a tiskárny	810
Správa tiskáren a tiskových front	812
Instalace tiskárny	813
Instalace tiskárny nepodporující technologii Plug and Play	814
Správa zařízení pomocí nástroje Device Stage	815
Správa zařízení pomocí nástroje Správce zařízení	817
Intenzivní kurz ovladačů zařízení	822
Je tento ovladač podepsán?	824

Konfigurace starších zařízení	827
Změna nastavení nainstalovaného zařízení	828
Úpravy pokročilých nastavení	829
Prohlížení a změna přiřazení prostředků	831
Správa nainstalovaných ovladačů	834
Aktualizace ovladače zařízení	835
Návrat zpět k předchozí verzi ovladače	835
Odinstalování ovladače	835
Povolení a zakázání jednotlivých zařízení	838
Dekódování hardwarových chyb	839

Kapitola 25

Správa disků a jednotek	843
Sada nástrojů systému Windows 7 pro správu disků	844
Spuštění konzoly Správa disků	844
Správa disků z příkazového řádku	845
Nastavení nového pevného disku	848
Instalace systému Windows na nový disk	848
Přidání nového disku ke stávající instalaci systému Windows	849
Určení velikosti svazku	850
Přiřazení písmena jednotky	850
Formátování nového svazku	851
Volba systému souborů	852
Volba správné verze systému souborů UDF pro optická média	853
Volba mezi formátem UDF a standardním optickým médiem	853
Výhody systému souborů NTFS	854
Správa stávajících disků a svazků	855
Rozšíření svazku	855
Zmenšení svazku	857
Odstranění svazku	858
Převod disků se systémem souborů FAT32 na NTFS	858
Přiřazení nebo změna jmenovky svazku	859
Přiřazení a změna písmen jednotek	859
Mapování svazku na složku NTFS	860
Kontrola vlastností a stavu disků a svazků	863
Práce s virtuálními pevnými disky	866

Kapitola 26

Použití pera, dotykového ovládání a hlasového vstupu	869
Povolení a přizpůsobení funkcí pera a dotykového ovládání	870
Kalibrace obrazovky	874
Změna orientace	875
Předefinování tlačítkem počítače Tablet PC	876
Čtení, psaní a editace pomocí nástrojů pera a dotykového ovládání	877
Použití gest v systému Windows 7	877
Použití panelu pro zapisování a dotykové klávesnice	880

Použití rozpoznávání řeči a hlasových příkazů	883
Vyladění a optimalizace rozpoznávání řeči systému Windows	883
Ovládání počítače pomocí hlasových příkazů	885
Použití řeči k zadávání a úpravě dat	886

Přílohy **889**

Příloha A

Edice systému Windows 7 na první pohled	891
Funkce dostupné ve všech edicích systému Windows 7	892
Windows 7 Starter a Home Basic	894
Windows 7 Home Premium	895
Windows 7 Professional	896
Windows 7 Ultimate/Enterprise	897

Příloha B

Práce s příkazovým řádkem	899
Spuštění a ukončení relace příkazového řádku	899
Spuštění příkazového řádku v konkrétní složce	900
Spuštění příkazového řádku a spuštění příkazu	901
Použití hodnoty AutoRun k provedení příkazů po spuštění příkazového řádku	902
Použití syntaxe příkazového řádku Cmd	902
Použití příkazů	903
Spouštění programů	904
Použití dokončování názvů souborů a adresářů	904
Použití zástupných znaků	905
Úprava příkazového řádku	905
Použití symbolů příkazů	906
Symboly přesměrování	907
Symbol roury	908
Symboly spojování příkazů	909
Přerušování nebo zrušení příkazů	909
Zjednodušení zadávání příkazu pomocí maker Doskey	910
Použití proměnných prostředí	910
Zobrazení proměnných prostředí	910
Změna proměnných prostředí	910
Přízpusobení oken příkazového řádku	911
Nastavení velikosti a umístění okna	912
Vizuální nastavení velikosti a umístění okna	912
Výběr písma	913
Nastavení barev	913
Nastavení dalších možností	914
O autorech	917

Rejstřík **919**

*Doktorům, sestrám a ostatním, kteří se rozhodli zasvětit svůj život péči o zdraví,
za to, že udělali pro naše rodiny, naše přátele a nás samotné tolik.*
– Ed Bott, Carl Siechert a Craig Stinson

Slovo úvodem

Každý z autorů, kteří napsali knihu *Mistrovství ve Windows 7*, strávil prací s tímto novým systémem stejně času jako ti nejstarší a nejzkušenější vývojáři z nás v Microsoftu. Ed, Carl a Craig pohlíží na Windows ze zcela unikátní perspektivy – jsou experty a nadšenci, kteří se chtějí podělit o své znalosti a zápal s vámi, čtenáři této knihy.

Úkolem našeho týmu, který vznikl s cílem vytvořit zcela novou verzi operačního systému, bylo zajistit, aby vaše investice do hardwaru a softwaru měla smysl. Vznikla řada nových funkcí, několik starších prošlo výraznými inovacemi, nikdy jsme však nepustili ze zřetele svůj cíl – vytvořit dokonalý operační systém. Ed, Carl a Craig nám svou knihou prokazují neocenitelnou službu, když přináší mezi čtenáře detailní popisy celé řady funkcí, které systém Windows 7 obsahuje. Jedině tak budete moci využít zakoupený systém skutečně naplno.

Při prvních návrzích systému Windows 7 jsme zahájili na našem blogu Engineering Windows 7 (blogs.msdn.com/e7) dialog s rozsáhlou komunitou nadšenců. Prostřednictvím tohoto blogu jsme diskutovali vývojovou stránku systému Windows 7 takřkajíc odshora dolů. Mnoho lidí témata týkající se vývoje nového operačního systému velmi zaujala. Prostřednictvím tohoto blogu a ponaučení, která jsme při vývoji systému získali, se nám podařilo zodpovědět mnoho otázek, a to nejenom těch „jak“, ale především otázek typu „proč“. Snažili jsme se poskytnout pohled na produkt z hlediska jeho vývojáře. Z tohoto nevšedního pohledu tedy existuje hrstka lidí, kteří jsou při bližším vysvětlování různých zákoutí systému o něco povolanější než autoři knihy *Mistrovství ve Windows 7*.

Nyní, když dorazil systém Windows 7 do rukou zákazníků po celém světě, se naše úsilí obrátilo na vás, uživatele systému, kterým chceme pomoci využít nový operační systém naplno. Společnou práci Eda, Carla a Craiga sleduji už 15 let a musím smeknout před naprostým odhodláním, které projevují při předávání praktických rad, pramenících ze zkušeností a perfektní znalosti toho, jak systém Windows funguje. V průběhu těch let se zde, v Redmondu, několikrát setkali s řadou vývojářských týmů a diskutovali s nimi o Windows a o tom, jak vám – našim společným zákazníkům a čtenářům – pomoci k vyšší produktivitě. Věřím, že si knihu *Mistrovství ve Windows 7* oblíbíte.

Steven Sinofsky
Prezident divize Windows
Microsoft Corporation

Poděkování

Kdybychom se zde pokusili vyjmenovat všechny, kteří nám na tomto projektu tak či onak pomohli, nejbližších 50 stránek by na tento seznam nestačilo. Omlouvám se proto dopředu všem, kterým nepoděkujeme jmenovitě.

Rádi bychom poděkovali za neuvěřitelnou pomoc, kterou nám poskytli Steve Ball, Mark Russinovich, Dan Plastina, Gabe Aul, Charlie Owen, Chris Flores a Jerry Koh. Patří mezi desítky vývojářů, produktových manažerů a technických specialistů společnosti Microsoft, kteří se s námi rozhodli podělit o svůj čas a hlubokou znalost systému Windows 7. Velké poděkování patří také jejich nadřízeným, Jonu DeVaanovi a Stevenu Sinofsky, za pomoc při kontaktování těchto osob. Obrovský přínos pro naši knihu měla veřejná diskuse s betatestery, autory blogů, osobami, profesionály Microsoft MVP a dalšími nadšenci systému Windows.

Náš produkční tým vedl neuvěřitelně schopný Curt Phillips, díky kterému se často dramatické momenty zdály jako procházka růžovou zahradou. Technický redaktor Randall Galloway odvedl neuvěřitelnou práci při kontrole textu a odhalování souvislostí, které nám občas utekly. Velký dík dlužíme také redaktorovi Rogerovi LeBlancovi a korektorce Andrey Foxové za pomoc při odstraňování překlepů a gramatických chyb.

Naši partneři a spolupracovníci ve společnosti Microsoft Press jsou nám velkou oporou už pěknou řádku let: velké poděkování patří Julianě Aldousové, Sandře Haynesové a Valerii Wooleyové.

Naše literární agentka a dobrá přítelkyně, Claudette Mooreová, nám byla v průběhu doby, po kterou se kniha rodila, velkou oporou, poskytla nám dokonalé vedení a když bylo potřeba, dokázala nám promluvit do duše. Neustále dbala na to, aby tato kniha měla pro všechny reálný přínos.

A ačkoliv se na obsahu této knihy nijak nepodíleli, rádi bychom poděkovali a vyjádřili obdiv následujícím lékařům: Luke Akard, Mark A. Dayton, Michale Dugan, Jan Jensen a James Thompson. Nebýt jejich dovedností a znalostí, nebyli bychom nikdy schopni tuto knihu dopsat. Díky každému z nich.

*Ed Bott, Carl Siechert a Craig Stinson
srpen 2009*

Formální konvence použité v této knize

Tato kniha používá řadu textových a typografických způsobů značení, které vám usnadní hledání informací, jež potřebujete.

Textové konvence

Styl	Význam
Zkrácené příkazy pro pohyb v nabídkách	V zájmu větší přehlednosti využíváme v této knize zkráceného uvádění používaných příkazů. Pokud naleznete text „Klepněte na ZOBRAZIT → SEŘADIT → NÁZEV“, máme tím na mysli nabídku ZOBRAZIT, podnabídku SEŘADIT a příkaz NÁZEV.
Tučný řez	Tučný řez písma se v této knize používá ke zvýraznění textu, vkládaného do některého z polí uživatelského rozhraní.
KAPITÁLKY	Kapitálky označují názvy záložek, dialogových oken, jednotlivých prvků dialogových oken a příkazů. Příklad: dialogové okno ULOŽIT JAKO.
<i>Kurzíva</i>	<i>Kurzíva</i> slouží ke zvýraznění nově představených výrazů.
Znaménko plus (+) v textu	Znaménko plus (+) je v textu uváděno vždy ve spojitosti s klávesovými zkratkami. Příklad: Ctrl+Alt+Delete znamená, že je třeba stisknout současně klávesy Ctrl, Alt a Delete.

Speciální odstavce

DO DETAILU

DETAILNÍ INFORMACE TÝKAJÍCÍ SE TÉMATU

Tyto sekce představují těžiště celé knihy. V jednotlivých tipech získáte jasnou představu o tom, co se děje pod pokličkou – vyčerpávající vysvětlení toho, jak a proč vypadají funkce tak, jak vypadají. Rovněž se zde seznámíte s alternativními řešeními různých problémů.

Poznámky na okraj vás seznámí s užitečnými informacemi, technikami, které vám ušetří čas, nebo alternativními postupy souvisejícími s právě probíranými tématy.

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

KDYŽ VÁS TRÁPÍ NĚJAKÝ PROBLÉM

Rámečky zaměřené na řešení problémů vám předkládají řešení častých problémů, se kterými se můžete setkat. Sekce Řešení problémů se objevují v jednotlivých kapitolách vždy poblíž textu, jehož se obsahově týkají.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Křížové odkazy upozorňují na ostatní podkapitoly nebo kapitoly, které vám v souvislosti s probíranou problematikou poskytnou bližší informace.

UPOZORNĚNÍ

Upozornění se vás snaží varovat před možnými problémy, na které byste si měli při provádění popisovaného úkonu dát pozor. Některá tato upozornění bývají k dokončení úkonu nezbytná.

POZNÁMKA

Poznámky obsahují doplňkové informace vztahující se k probíranému úkonu či problému.

Podpora

Obsahu této knihy byla věnována značná pozornost. Dílčí korekce či úpravy textu budou průběžně publikovány prostřednictvím Znalostní báze Microsoft Knowledge Base. Podporu pro knihy poskytuje společnost Microsoft Press na následující adrese:

<http://www.microsoft.com/learning/support/books>

Máte-li k této knize jakékoliv připomínky, dotazy, nápady nebo otázky, na které výše uvedený web nezná odpověď, zašlete je elektronicky na tuto e-mailovou adresu:

mspinput@microsoft.com

Týkají-li se vaše dotazy namísto obsahu knihy samotného softwaru, navštivte stránku Technické podpory společnosti Microsoft nebo Znalostní bázi Microsoft Knowledge Base na adrese:

<http://support.microsoft.com>

Poznámka redakce českého vydání

I nakladatelství Computer Press, které pro vás tuto knihu přeložilo, stojí o zpětnou vazbu a bude na vaše podněty a dotazy reagovat. Můžete se obrátit na následující adresy:

Computer Press
redakce počítačové literatury
Holandská 8
639 00 Brno
nebo
knihy@cpress.cz.

Další informace a případné opravy českého vydání knihy najdete na internetové adrese <http://knihy.cpress.cz/K1757>. Prostřednictvím uvedené adresy můžete též naší redakci zaslat komentář nebo dotaz týkající se knihy. Na vaše reakce se srdečně těšíme.

Začínáme

Č
Á
S
T

Co nového přináší Windows 7

Je systém Windows 7 zcela novým systémem, nebo jde pouze o souhrn více drobných vylepšení? Odpověď záleží na tom, který systém jste před Windows 7 používali. Pokud jste v minulosti pracovali se systémem Windows Vista, přechod na Windows 7 by pro vás měl být relativně snadný. Windows 7 stojí na stejných základech jako Windows Vista, takže otázky kompatibility programů či různých zařízení se systémem by pro vás neměly být ničím novým. Osvojíte-li si základy práce s novou podobou pracovní plochy a pochopíte změny ve vyhledávání a správě souborů, budete se ve Windows 7 cítit jako doma.

To uživatelé systému Windows XP budou mít seznamování s Windows 7 o trochu náročnější. Zásadní změny, které Windows 7 přináší, naleznete prakticky ve všech aspektech operačního systému. Dlouhá řada postupů, které jste se v průběhu let naučili, najednou přestane fungovat. Uživatelé systému Windows XP si budou muset zvyknout zejména na následující trojici funkcí, které se poprvé objevily v systému Windows Vista:

- Vyhledávání je klíčovou součástí prakticky všech úkonů, které systém umožňuje. Ve Windows XP suplovala tuto funkčnost různá dodatečná rozšíření systému, která se instalovala do hlavního panelu. Pole pro vyhledávání naleznete nyní jak v nabídce Start, tak v pravém horním rohu všech oken (běžných i dialogových) vyvolaných prostřednictvím Průzkumníka Windows. Vyhledávání naleznete samozřejmě také v ovládacích panelech.
- Uživatelé zaměřeni na výkon svého počítače a hledání odpovědí při řešení problémů (a my předpokládáme, že většina našich čtenářů do této kategorie spadá) jistě uvítají rozmanitý soubor nástrojů pro diagnostiku a sledování systému. Tyto nástroje, které společně poskytují velmi vyčerpávající obraz o chování systému, vám pomohou nahlédnout „pod kapotu“ systému.
- Jednou z nejkontroverznějších a nejhůře přijatých novinek, které systém Windows Vista přinesl, byl

Témata kapitoly:

- Představení rodiny produktů Windows 7
- Přizpůsobení uživatelského rozhraní systému Windows 7
- Správa souborů a vyhledávání
- Ukládání, sdílení a přehrávání digitálních médií
- Práce se sítí nově
- Tajemství spokojeného počítače
- Nový Internet Explorer 8

institut řízení uživatelských účtů. Tato funkce doznala ve Windows 7 značných změn, ale pro bývalé uživatele Windows XP budou nejspíš nová dialogová okna zobrazovaná v různých fázích správy systému velkým překvapením.

CO NALEZNETE VE SVÉ EDICI

Microsoft distribuuje Windows 7 v několika různých edicích, z nichž každá se liší jak rozsahem funkcí, tak zaměřením v závislosti na cílové platformě, osobních preferencích či profesi uživatele. V této knize se zaměříme na trojici verzí, se kterými se v případě nových či přeinstalovaných počítačů patrně setkáte nejčastěji – Windows 7 Home Premium, Windows 7 Professional a Windows 7 Ultimate (tato edice se prakticky shoduje s verzí Enterprise, která je ale určena pouze velkým firemním zákazníkům). Rámeček s poznámkou, jako je tato, naleznete v úvodu každé kapitoly. Jejím prostřednictvím zjistíte rozdíly jednotlivých verzí ve vztahu k tématu dané kapitoly. Podrobnější informace o jednotlivých edicích naleznete v příloze A, „Edice systému Windows 7 na první pohled“.

Pokud jste v minulosti používali systém Windows Vista, změny, které Windows 7 přináší, zaznamenáte prakticky ve všech dílčích aspektech systému. Ve většině případů spadají tato vylepšení do kategorie dovedení funkcí k dokonalosti. Mnoho jiných změn je naopak natolik nepatrných, že si jich na první pohled ani nevšimnete. Spousta tradičních bolestí, které systémy Windows doprovází již léta, byla odstraněna, přestože řada ještě zůstala. Jedno je ale jisté – každodenní práce s počítačem vám půjde lépe od ruky – a my se odvažujeme tvrdit, že sotva si zvyknete na práci s novým systémem, uvidíte také méně různých systémových varování a upozornění.

Bez ohledu na systém, který jste v minulosti používali, si tato kniha klade za cíl usnadnit a urychlit přechod do nového prostředí, zbavit vás starých návyků, představit nové funkce a co je hlavní – pomoci vám cítit se ve Windows 7 jako doma.

V této kapitole vám představíme ty nejzajímavější funkce a moduly systému Windows 7, spolu s odkazy na příslušné kapitoly, které se daným tématům věnují podrobněji.

NĚKTERÉ PROGRAMY CHYBÍ. KDE JSOU?

Po instalaci systému Windows 7 budete možná překvapeni, že řada programů, které byly součástí Windows odnepaměti, je najednou pryč. Za patrně nejvýznamnější z chybějících lze považovat klienta elektronické pošty a prohlížeč zpráv. Pokud jste v minulosti používali Outlook Express (ve Windows XP) nebo Windows Mail (ve Windows Vista) a máte v plánu je využívat i nadále, budete si muset z <http://download.live.com> stáhnout aktuální verzi programu Windows Live Mail. To je případ i programu Windows Prohlížeč fotografií, jednoduchého nástroje pro prohlížení fotografií a obrázků. Budete-li od něj požadovat více funkcí, doporučujeme instalaci programu Windows Live Fotogalerie (více informací o balíku aplikací Windows Live naleznete v kapitole 7, „Instalace programů a služeb Windows Live“).

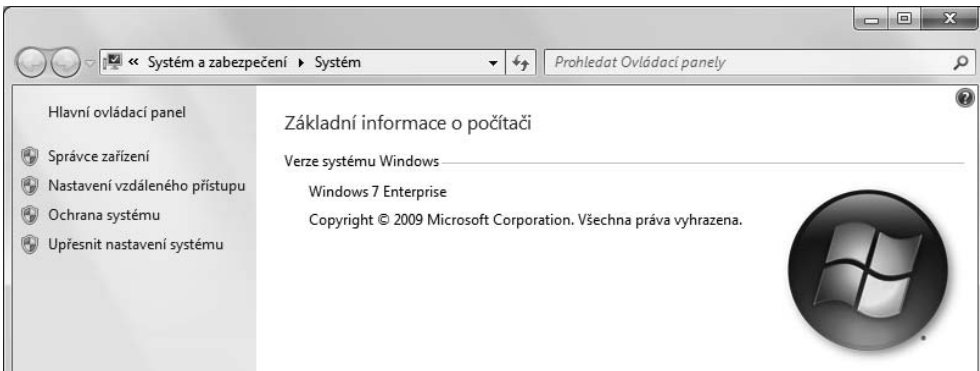
Dalším prvkem, který by neměl po instalaci Windows 7 chybět, je dobrý antivirový program. V tomto ohledu vám poslouží volně dostupný antivirový nástroj Microsoft Security Essentials, jenž je kompatibilní se všemi edicemi systému Windows 7, sáhnout ale samozřejmě můžete i po některé z dalších aplikací na trhu. Rady a doporučení, na co si dát při výběru pozor, naleznete v kapitole 15, podkapitole „Blokování virů a červů pomocí antivirového programu“.

Jestliže plánujete pořízení nového počítače s již nainstalovaným systémem Windows 7, nebuďte překvapeni, že je v něm již nainstalovaná kompletní sada programů Windows Live, včetně antivirového programu (zpravidla ve formě součástí uceleného řešení pro zabezpečení systému). Jako ve všech případech i zde platí, že pokud preferujete jiné řešení, můžete instalovaný program nahradit kteroukoliv jinou alternativou.

Představení rodiny produktů Windows 7

Není Windows 7 jako Windows 7. Toto tvrzení je zřejmé už jen ze skutečnosti, že se systém Windows 7 distribuuje ve více různých edicích. V porovnání se systémem Windows Vista je produktová řada jednotlivých edic o něco přehlednější, přesto se může stát, že vás v této knize zaujme nějaká funkce, aniž byste si uvědomili, že ji vámí zakoupená edice ve skutečnosti neobsahuje.

Jak tedy poznáte, kterou edici Windows 7 máte vlastně v počítači nainstalovanou? Nejrychlejším způsobem je zobrazení ovládacího panelu Systém – v Ovládacích panelech klepněte na skupinu SYSTÉM. Jsou ale i jiné možnosti: v nabídce Start klepněte pravým tlačítkem na položku POČÍTAČ a z místní nabídky vyberte příkaz VLASTNOSTI nebo použijte klávesovou zkratku Windows+PauseBreak. V sekci VERZE SYSTÉMU WINDOWS naleznete název nainstalované edice (viz obrázek 1.1).

Obrázek 1.1: Ovládací panel Systém vám prozradí, kterou verzi Windows 7 máte nainstalovanou

V této knize se věnujeme třem vyšším edicím systému Windows 7, s nimiž se v domácích nebo pracovních počítačích pravděpodobně setkáte nejčastěji:

- **Windows 7 Home Premium** – zavítáte-li do obchodů s počítači a zapátráte po verzi Windows 7 u nabízených počítačů, s největší pravděpodobností se setkáte právě s touto verzí. Systém Windows 7 Home Premium je co do funkčnosti přibližně stejný jako systém Windows Vista Home Premium.
- **Windows 7 Professional** – tato edice je následníkem systému Windows Vista Business a obsahuje shodný rozsah funkcí jako uvedený operační systém, zejména ale pokročilé funkce nastavení sítí provozovaných v rámci rodiny produktů Windows Server. Jeden velký rozdíl tu ale přesto je – systém Windows 7 Professional jakožto nejbližší vyšší

edice po Home Premium obsahuje kromě jiných rozšíření stejné funkce (například program Windows Media Center) jako nižší edice.

- **Windows 7 Ultimate a Windows 7 Enterprise** – obě tyto edice jsou prakticky shodné, jejich názvy se liší v souvislosti s cílovým prodejním kanálem. Edice Ultimate existuje ve dvou verzích – krabicové a OEM (určené pro výrobce počítačů). Edice Enterprise je naopak určena pouze pro velké zákazníky, kteří pořizují větší objem licencí. Tato edice zahrnuje veškeré funkce obsažené v edicích Home Premium a Professional a přidává pokročilé možnosti práce se sítí, šifrování BitLocker a podporu více jazyků.

Všechny uvedené edice je možné pořídit jak ve verzi pro x86 (32bitové), tak x64 (64bitové). Při sestavování předchozího vydání této knihy byla 64bitová verze systému Windows pro většinu uživatelů poměrně exotickou volbou. Stačilo pár let a díky propadu cen paměťových čipů nastala zcela nová situace. Dnes naleznete Windows 7 x64 nainstalované na prakticky všech nových počítačích, zejména u sestav se čtyřmi a více gigabajty paměti.

POZNÁMKA

Standardní nastavení, která v této knize popisujeme, vychází z čisté instalace krabicové verze systému Windows 7. Pokud jste Windows 7 získali již s novým počítačem, může se nastavení systému na různých místech lišit. Výrobci počítačů mají právo měnit při instalaci systému jeho nastavení – od změny výchozího nastavení, vlastního pozadí pracovní plochy a spořičů obrazovky, přes upravenou domovskou stránku a seznam oblíbených položek v programu Windows Internet Explorer, až po instalaci programů třetích stran a změny v konfiguraci systému (jiné prohlížeče nebo multimediální přehrávače, než jsou standardní aplikace dodávané společností Microsoft).

Následující dvojici edic Windows 7 se v této knize věnujeme pouze v omezené míře:

- **Windows 7 Starter** – s touto edicí se setkáte pouze při koupi nijak zvlášť výkonného hardwaru, jako jsou různé netbooky apod. Rozsah funkcí takového systému je poměrně omezený.
- **Windows 7 Home Basic** – přestože byl předchůdce této edice celosvětově nabízen jako nejdostupnější edice systému Windows Vista, s Windows 7 Home Basic se setkáte pouze na nově vznikajících trzích. Ve Spojených státech, západní Evropě ani zbytku tzv. vyspělého světa na tento systém prakticky nenarazíte. Tato edice neobsahuje program Windows Media Center a zcela postrádá podporu uživatelského rozhraní Aero.

Obdobně necháváme mimo diskusi nejrůznější varianty standardních edic systému Windows 7, vyplývající v důsledku rozhodnutí soudů v různých částech světa. Osobně jsme neslyšeli o nikom, kdo by vlastnil Windows Vista ve verzích N a K (verze pro Evropu a Koreu, vyznačují se například chybějícím přehrávačem Windows Media Player). Obdobně existuje na trhu i systém Windows 7 a i tentokrát jsou zásahy do distribuce stejně nepopulární jako v případě systému Windows Vista.

Přizpůsobení uživatelského rozhraní systému Windows 7

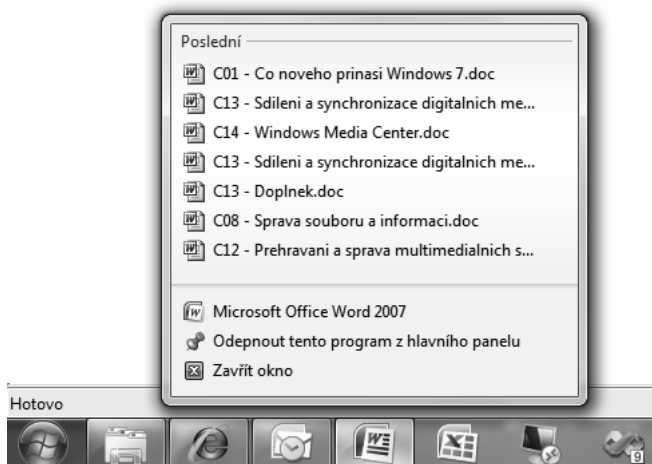
Základy uživatelského rozhraní systému Windows zůstaly po celé roky až na pár relativně drobných úprav prakticky nezměněné. S Windows 7 přichází patrně největší změna od přelomu století. V této části kapitoly vás v rychlosti seznámíme s pracovní plochou systému Windows 7. Více podrobností (včetně doplňkových informací a návodů, jak přizpůsobit plochu vašim potřebám) naleznete v kapitole 4, „Přizpůsobení systému Windows 7“.

Základní rozvržení hlavního panelu systému Windows zůstává stejně už dobře deset let: v levé části panelu se nachází tlačítko Start, na protilehlé straně pak hodiny a několik malých ikon. Prostor mezi těmito dvěma prvky vyplňují tlačítka znázorňující spuštěné aplikace.

Především velikost těchto tlačítek je v porovnání s předchozími verzemi zřetelně odlišná. Navíc plní ve Windows 7 hned dvojí roli: používají se jak ke spuštění programů, tak k přepínání mezi okny spuštěných aplikací. Na hlavní panel můžete připnout zástupce jakéhokoliv programu (který navíc nemusí být ani zrovna spuštěný) a kdykoliv v budoucnu pomocí myši měnit pořadí připnutých zástupců.

Po umístění ukazatele myši na tlačítko znázorňující spuštěný program zobrazí grafické prostředí Aero náhled aktuální podoby odpovídajícího okna. Najedete-li myši na tento náhled, nová funkce AERO PEEK skryje ostatní okna a zobrazí pouze to, které jste zvýraznili. Jakmile přesunete ukazatel z oblasti náhledu programu, systém Windows obnoví původní vzhled pracovní plochy.

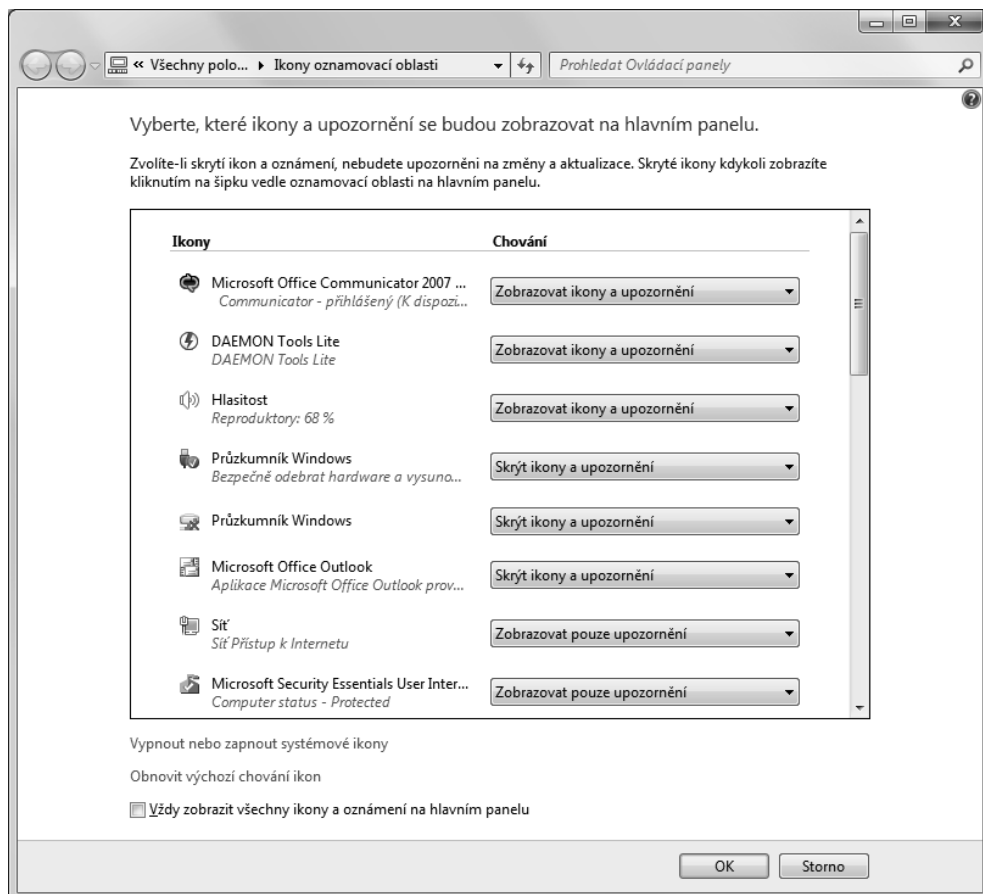
Některé programy dokáží uchovávat historii naposledy otevřených souborů. Pokud klepnete pravým tlačítkem myši na ikonu programu, systém zobrazí přehled těchto dokumentů – tato funkce se jmenuje Seznam odkazů (viz obrázek 1.2). Podobně jako programy na hlavním panelu můžete i v rámci těchto seznamů některé z často používaných dokumentů zviditelnit.

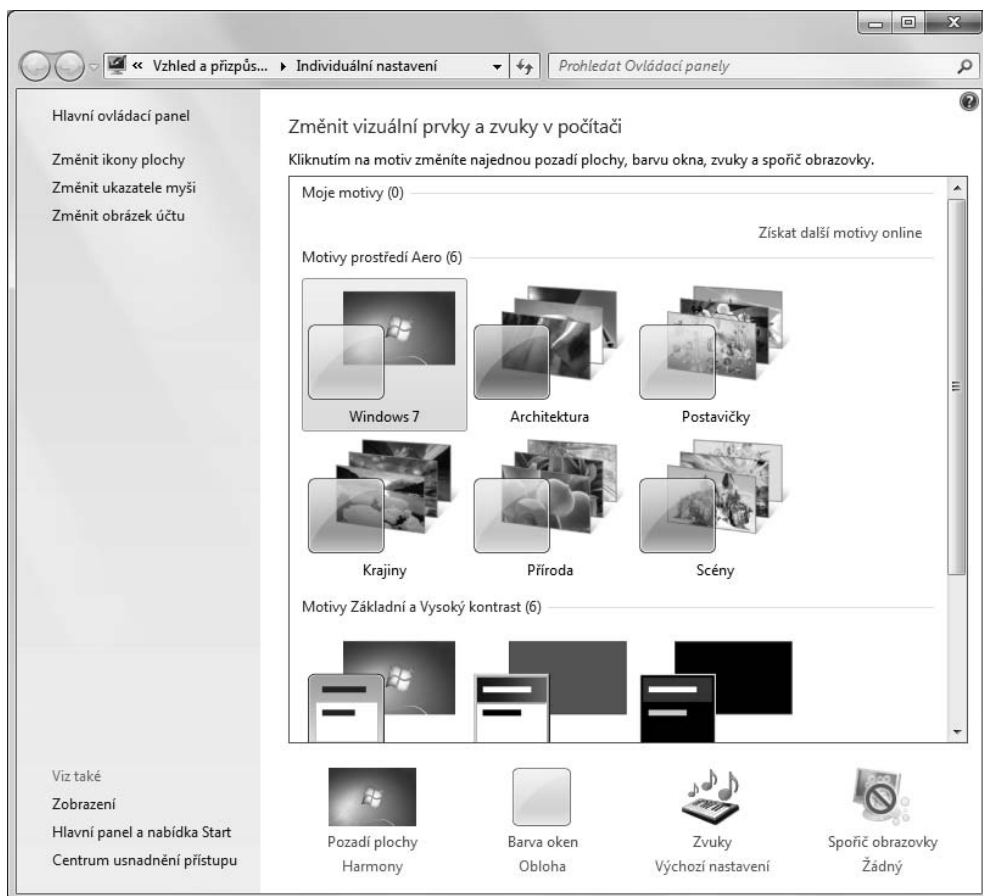
Obrázek 1.2: Funkce Seznam odkazů vám usnadní přístup k naposledy otevřeným dokumentům

Snad všichni uživatelé systému Windows si někdy s hrůzou uvědomili, že oznamovací oblast s více než deseti ikonami začíná ukrajovat z hlavního panelu nezanedbatelnou část. Ve Windows 7 jsou všechna tato upozornění standardně skryta. Sami rozhodujete o tom, která oznámení budete chtít trvale zobrazovat a která nikoliv. Klepnutím na šipku vlevo od viditelných položek zobrazíte přehled všech skrytých ikon. V dialogovém okně IKONY OZNAMOVACÍ OBLASTI (viz obrázek 1.3) lze nastavit, které ikony se budou zobrazovat a jak se má oznamovací oblast chovat (prostřednictvím odkazů v dolní části okna).

Windows 7 přichází samozřejmě také s řadou možností přizpůsobení vzhledu systému pomocí vlastních pozadí, zvuků a spojičů, a jakkoliv je jejich vliv na produktivitu práce s počítačem zanedbatelný, z psychologického hlediska hrají velmi významnou roli. Systém Windows 7 umožňuje rozsáhlé možnosti správy vlastních nastavení prostřednictvím jediného dialogového okna (viz obrázek 1.4).

Obrázek 1.3: Dialogové okno Ikony oznamovací oblasti slouží k nastavení chování ikon oznamovací oblasti hlavního panelu

Obrázek 1.4: Ve Windows 7 jsou veškeré možnosti personalizace systému shrnuty do jediného ovládacího panelu

V ovládacím panelu PŘIZPŮSOBENÍ, který obsahuje řadu různých kategorií, naleznete například rozsáhlou kolekci různých pozadí (která se mohou na pozadí pracovní plochy v definovaných intervalech automaticky střídát), nových zvukových schémat a ještě rozsáhlejší nabídku ikoněk, jimiž lze jednotlivé uživatelské účty od sebe vizuálně odlišit (viz níže). Plný popis možností přizpůsobení systému svým představám naleznete v kapitole 4.

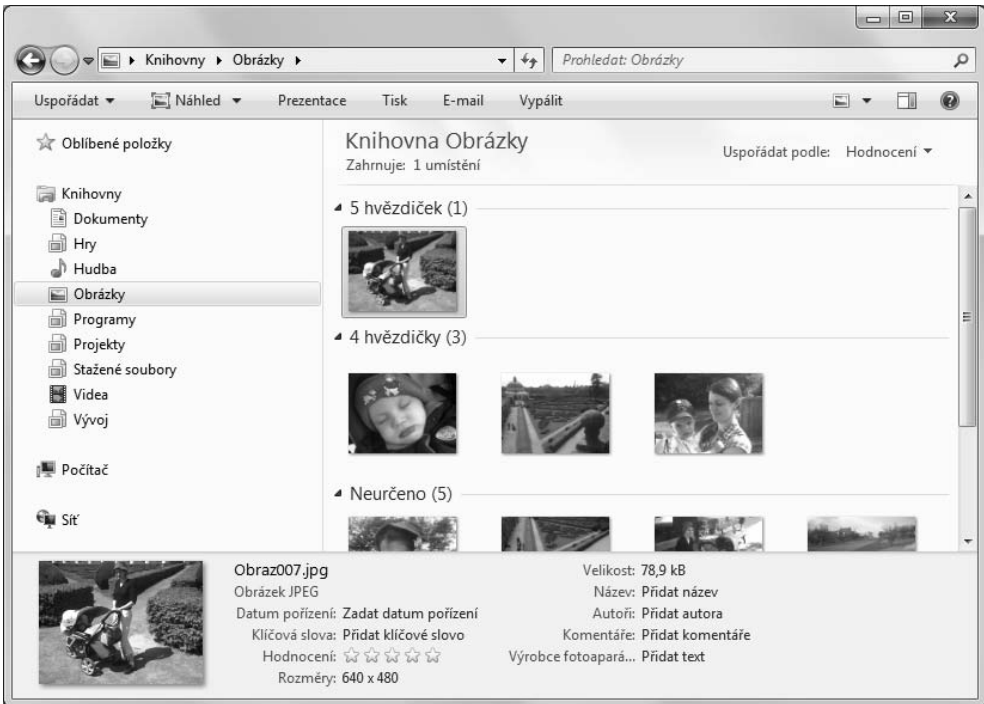
A pak jsou tu samozřejmě miniaplikace. Tyto drobné programy mají většinou poměrně přesně dané určení, například zobrazení hodin nebo náhodně vybrané fotografie v části plochy, načítání RSS informací, sledování vytížení procesoru nebo sítě atd. V systému Windows Vista se miniaplikace nacházely vždy v postranním panelu a pokud jste je chtěli mít na ploše, museli jste je ručně přetáhnout. Ve Windows 7 se mohou miniaplikace nacházet kdekoliv. Přestože je hostitelským procesem stále proces Sidebar.exe, postranní panel již ve Windows 7 neexistuje. Novinkou je také jednoduchá klávesová zkratka (Windows+G), po jejíž aktivaci se všechny spuštěné aplikace pro lepší přehlednost dočasně přesunou k hornímu okraji plochy nad všechna okna programů.

Správa souborů a vyhledávání

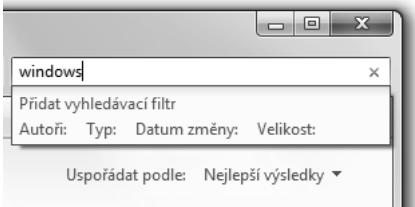
Průzkumník Windows procházel v průběhu let řadou výrazných změn. V úplně první verzi představoval jednoduchý prohlížeč souborů, který měl za úkol usnadnit pohyb v rámci hierarchické adresářové struktury na pevném disku bez nutnosti práce s příkazy systému DOS. Průzkumník Windows, jak jej známe nyní, představuje ucelené prostředí, které vám dokáže pomoci s nejrůznějšími aspekty operačního systému. Stále samozřejmě plní funkci správce souborů, ale mnoho pamětníků původních verzí možná překvapí, že písmenná označení jednotek a adresářová struktura nehrají již ve Windows 7 hlavní roli. Stávající navigační systém klade důraz na nové funkce pro správu souborů, které nazývá *knihovny*.

Myšlenka knihoven může být v určitých ohledech poněkud matoucí, zvláště pokud jste si již zvykli na adresářovou strukturu v podobě, jak ji Průzkumník Windows tradičně zobrazoval. Výraz knihovna označuje virtuální složku, která obsahuje odkazy na fyzické složky umístěné ve vašem počítači či kdekoliv jinde v síti. Při otevření takové knihovny v Průzkumníku Windows uvidíte v obsahovém poli všechny soubory a složky, které knihovna v rámci svých úložišť obsahuje. Takto zobrazená data můžete snadno procházet, filtrovat, seřazovat, anebo členit do skupin dle povahy dat, která jsou v knihovně obsažena. Knihovny naleznete v systému Windows 7 standardně čtyři: Dokumenty, Hudba, Obrázky a Videá. Na obrázku 1.5 vidíte knihovnu Obrázky s jednou dodatečně přidanou vlastní složkou.

Obrázek 1.5: Knihovny představují jednotný způsob zobrazení datových souborů napříč více umístěními s možností prohledávání, filtrování, řazení a členění celé kolekce do skupin

Další výraznou změnou v Průzkumníku Windows je podpora indexovaného vyhledávání, které dokáže na discích o tisících a tisících souborech hotové divy, zejména pokud hledáte konkrétní dokument a nepamatujete si jeho název. Vyhledávání ve Windows 7 je zcela jiné, než jaké si ho pamatujete ze systémů Windows XP nebo Windows Vista. Pole pro vyhledávání nyní obsahuje rozbalovací nápovědu, která vám pomůže upřesnit zadání vyhledání (viz obrázek 1.6).

Obrázek 1.6: Do pole pro vyhledávání nyní stačí zadat libovolný hledaný text a z místní nabídky vybrat upřesňující kritéria vytvářeného filtru

Dokonalé ovládnutí Průzkumníka Windows představuje jednu z klíčových dovedností, které je třeba k dosažení vysoké úrovně práce se systémem Windows 7 nabyt. Proto jsme se v této knize rozhodli věnovat tomuto tématu celé dvě kapitoly. Kapitola 8, „Správa souborů a informací“, vám představí základní prvky rozhraní Průzkumníka Windows, včetně podrobných informací o knihovnách, metadatech a základních technikách vyhledávání. V kapitole 9, „Vyhledávání

v systému Windows“, se pak seznámíte se syntaxí pro vyhledávání v rámci systému Windows 7 a příklady jejího efektivního používání.

Ukládání, sdílení a přehrávání digitálních médií

Prakticky všechna média, se kterými přicházíme dennodenně do styku, jsou již digitální. Digitální fotoaparáty již prakticky vytlačily klasický kinofilm, a také hudby se daleko více stahuje (ať už legálně či jakkoliv jinak) než kupuje na CD. A dokonce už i filmy a televizní vysílání nachází svou cestu do počítače ve formě datového proudu ve stále větší a větší míře na úkor stříbrných kotoučků.

Přirozenou centrálou pro správu všech těchto multimediálních souborů je proto počítač. V této knize se věnujeme dvěma nástrojům, jež jsou standardní součástí systému Windows 7 a které umožňují správu, přehrávání a sdílení digitální hudby, filmů a fotografií: Windows Media Player a Windows Media Center.

POZNÁMKA

Jak již zaznělo v úvodu této kapitoly, některé nástroje pro práci s digitálními médii, které byly odnepaměti součástí Windows, do Windows 7 zahrnuty nejsou. A tak zatímco ke stažení fotografií z fotoaparátu můžete použít programy Průzkumník Windows nebo Prohlížeč fotografií, k jejich editaci již budete muset sáhnout po jiném softwaru dodávaném třetí stranou.

Obrázek 1.7: Program Windows Media Player pracuje standardně s trojicí obsahových panelů

Windows Media Player 12 představuje nejnovější verzi nástroje pro správu médií a jejich přehrávání a standardní součást systému Windows. Co se vzhledu týká, jako by svým předchůdcům z oka vypadl – u levé strany okna naleznete navigační panel, uprostřed panel s obsahem a záložky po pravé straně obsahují informace o právě přehrávaných, synchronizovaných nebo vypalovaných položkách. Na obrázku 1.7 vidíte Windows Media Player v akci – viz přehled písniček čekajících na přehrávání.

Většinu jednoduchých úkonů lze v přehrávači Windows Media Player vykonat i bez jakýchkoliv přízpusobení. Poklepáním na album v knihovně zahájí program jeho přehrávání na výchozím zvukovém zařízení (ve většině případů na reproduktorech vašeho počítače). Po vložení disku DVD do mechaniky se přehrávač sám spustí v celoobrazovkovém režimu a zahájí bezprostřední přehrávání filmu.

Co nového tedy Windows Media Player 12 přináší? Nejvýraznější změnou, které si asi málokdo na první pohled všimne, je podpora nových datových formátů, jako jsou filmy ve standardním či vysokém rozlišení zaznamenané na digitální kamery a uložené ve formátech H.264 nebo AVC. Pokud jste v minulosti museli k jejich přehrávání používat programy třetích stran, jako například Apple QuickTime, určitě uvítáte, že vám nyní vystačí standardní Windows Media Player.

Další nezanedbatelnou změnou přehrávače Windows Media Player 12 je schopnost přenášet média mezi jednotlivými zařízeními v síti Windows ve formě datového proudu. Jakmile povolíte tuto funkci, stačí vybrat vzdálené zařízení a zahájit přehrávání seznamu stop z vašeho počítače na cílovém zařízení.

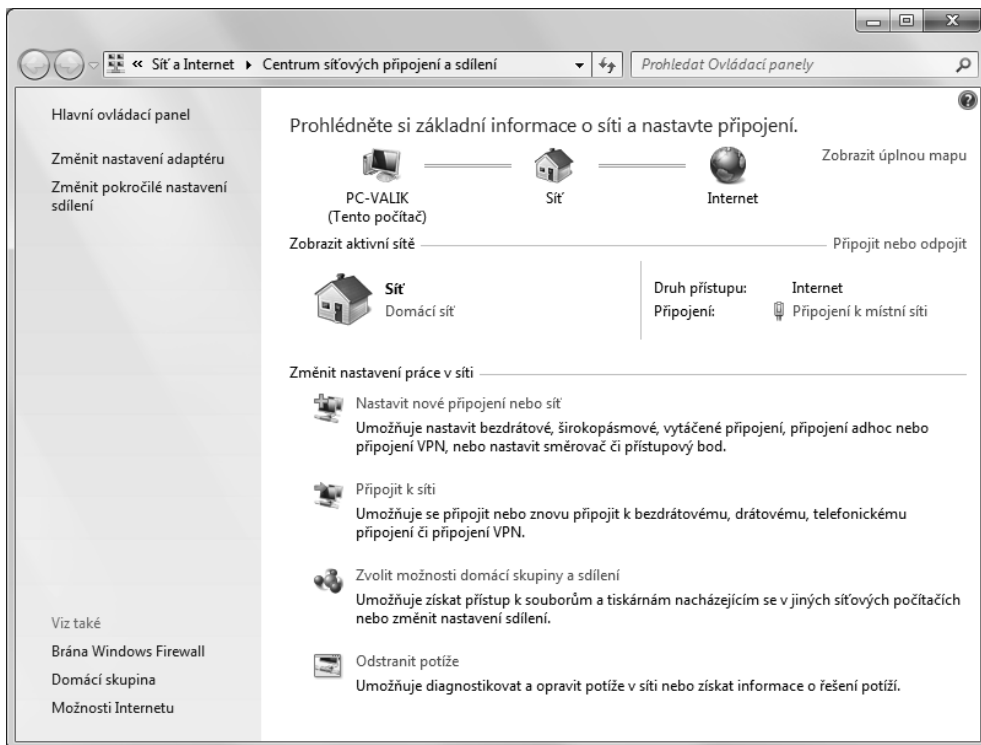
Obrázek 1.8: Přenos multimédií formou datového proudu z jednoho počítače na jiné zařízení v síti představuje jednu z novinek přehrávače Windows Media Player 12

Základy vytváření, správy a práce s hudebními knihovnami či vlastními filmotékami naleznete v kapitole 12, „Přehrávání a správa multimediálních souborů“. Podrobné pokyny pro nastavení a používání přenosu médií datovým proudem naleznete v kapitole 13, „Sdílení a synchronizace digitálních médií“.

Druhým významným příspěvkem systému Windows 7 pro práci s multimédií je program Windows Media Center. Z hlediska přehrávání sdílí s programem Windows Media Player část kódu (hlavní výhodou programu Windows Media Center, kterou Windows Media Player nemá, je schopnost záznamu televizního vysílání z televizního tuneru). Media Center používá jednoduché uživatelské rozhraní určené pro použití v domácích multimediálních centrech ovládaných dálkovým ovladačem z pohodlí pohovky (přestože funguje dobře i na noteboocích či stolních počítačích). Podrobnější informace a návody, jak vytvořit vlastní multimediální centrum, naleznete v kapitole 14, „Windows Media Center“.

Práce se sítí nově

CENTRUM SÍŤOVÝCH PŘIPOJENÍ A SDÍLENÍ se poprvé objevilo již v systému Windows Vista jakožto snaha o sjednocení a konsolidaci všech úkonů souvisejících se sítěmi a prací v nich. Velmi pokročilí uživatelé systému Windows byli tímto počínem zaskočeni neboť s šokem zjistili, že časté úkony při správě sítí, k jejichž provedení stačilo ve Windows XP pár jednoduchých klávesových zkratk, nyní vyžadují ze strany uživatele nepoměrně více pozornosti.

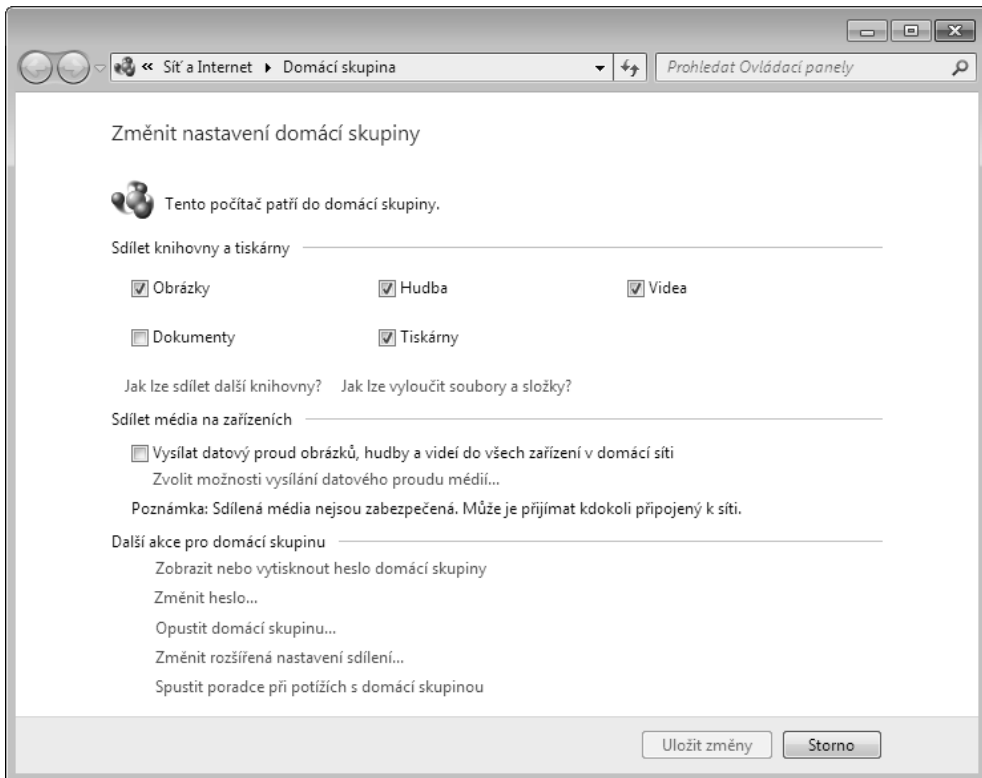

Obrázek 1.9: K provedení většiny často používaných úkonů stačí v ovládacím panelu Centrum síťových připojení a sdílení jedno – dvě klepnutí myši

Ve Windows 7 tedy prošlo CENTRUM SÍŤOVÝCH PŘIPOJENÍ A SDÍLENÍ (viz obrázek 1.9) změnami, které měly za následek odbourání nadbytečné vaty a zjednodušení často prováděných úkonů.

Pokud jste si na způsob práce se sítí, který představil systém Windows XP, zvykli, patrně budete chvíli zaskočení. Část této knihy věnovaná sítím se dotýká takových témat, jako je například koexistence protokolů IPv6 a IPv4, nebo vytvoření vizuální mapy sítě pomocí subsystému Zjišťování topologie linkových vrstev. Mezi novinky pro práci se sítí, které Windows 7 přináší, patří také vylepšené uživatelské rozhraní pro připojování k bezdrátovým přístupovým bodům.

Asi největším přínosem systému Windows 7 pro práci v síti je funkce DOMÁCÍ SKUPINA, která umožňuje vzájemné sdílení souborů a tiskáren mezi dvěma počítači se systémem Windows 7 a přenos digitálních médií mezi nimi bez nutnosti konfigurace jednotlivých uživatelských účtů a jejich oprávnění. Na obrázku 1.10 vidíte uživatelské rozhraní modulu pro správu sdílených souborů v rámci domácí skupiny.

Obrázek 1.10: Funkce Domácí skupina představuje zjednodušené rozhraní pro sdílení souborů, tiskáren a digitálních médií mezi počítači se systémem Windows 7

Nachází-li se ve vaší síti počítače se staršími verzemi systému Windows, nezbyvá než použít tradiční techniky sdílení dat v síti. Rozdíly oproti sítím z dob systému Windows XP jsou však propastné. Nově totiž můžete definovat odlišné úrovně zabezpečení sdílených dat, měnit oprávnění uživatelských účtů a skupin pro přístup a nakládání se soubory či složkami na svazcích se souborovým systémem NTFS a podobně.

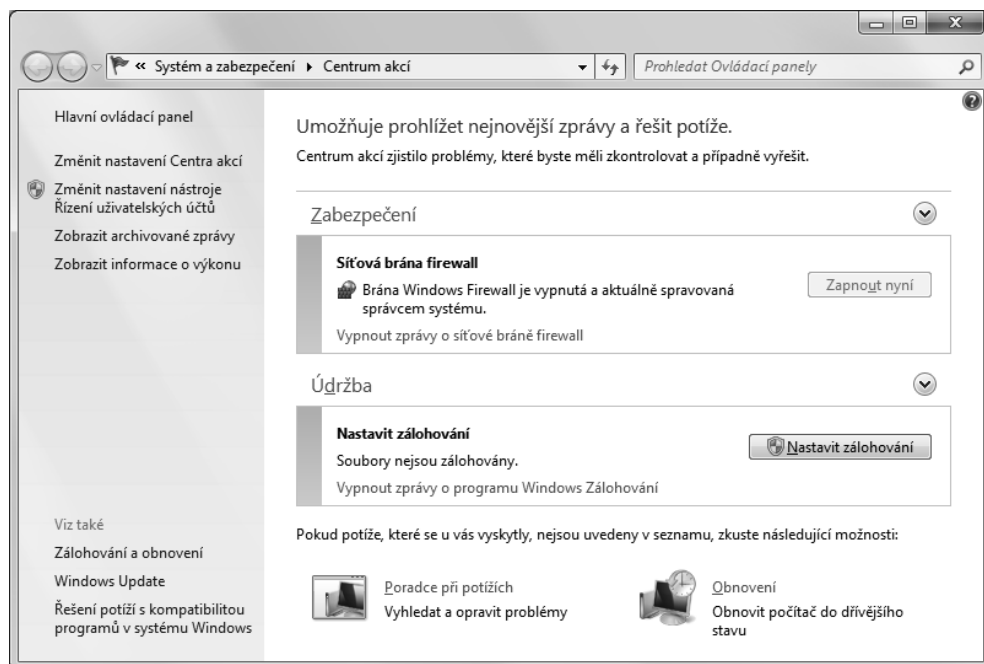
KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobnější informace o práci v síti se systémem Windows 7 naleznete v kapitole 17, „Nastavení sítě pro domácnost nebo malou kancelář“.

Tajemství spokojeného počítače

Tajemství dlouhodobé spokojenosti a produktivity práce v systému Windows 7 je prosté – systém musí poskytovat maximální výkon a vystříhat se neplánovaných zatuhnutí či pádů, které by mohly přerušit vaši práci nebo zábavu. Z rozhovorů s vývojáři společnosti Microsoft víme, že systém prošel řadou změn na úrovni samotného jádra, díky kterým je rychlejší než jeho předchůdci. Přesto zůstává stále dostatek prostoru pro ladění výkonu a nevyhnutelně také řešení problémů. Nástroje systému Windows 7, které vám pomohou sledovat výkon vašeho počítače, diagnostikovat jankovité programy či hardware a řešit případné problémy, jsou pro uživatele hotovým požehnáním.

Za asi nejvýznamnější přínos mezi nástroji pro správu systému Windows 7 lze považovat nové CENTRUM AKCÍ. Centrum akcí představuje souhrn upozornění, nástrojů pro řešení problémů

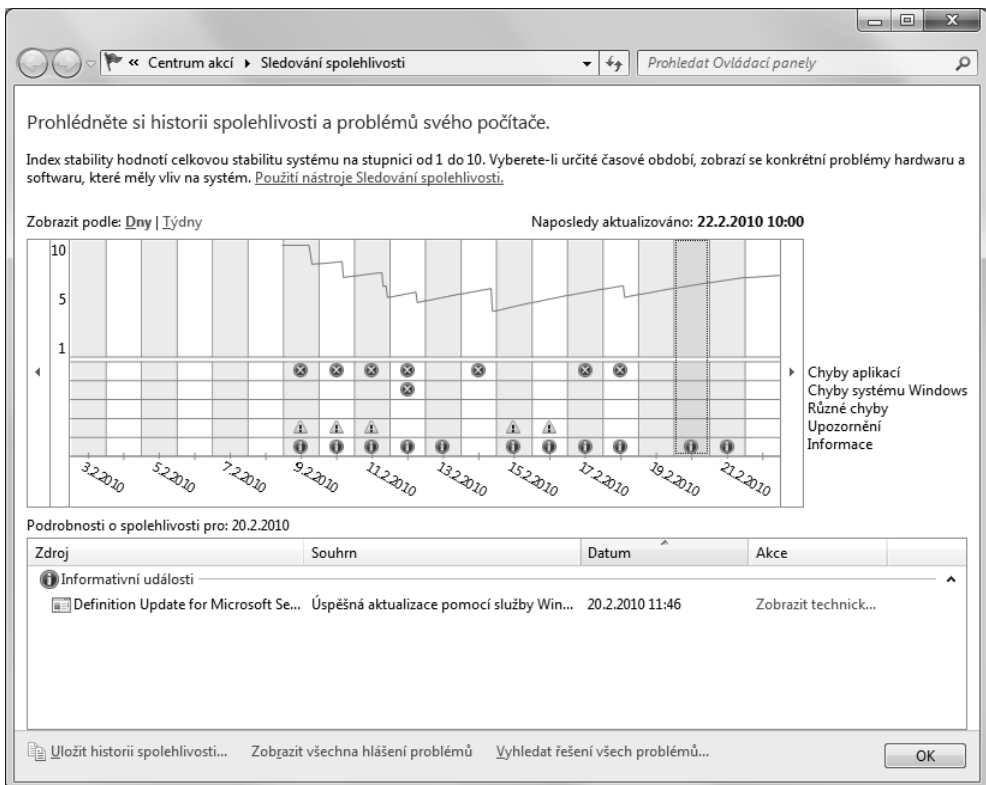

Obrázek 1.11: Klepnutím na šipku vedle nadpisů Zabezpečení a Údržba zobrazíte více zpráv

a základních funkcí pro správu systému. Do centra akcí se dostanete přes trvale viditelnou ikonu v oznamovací oblasti hlavního panelu nebo prostřednictvím ovládacího panelu SYSTÉM A ZABEZPEČENÍ. Na obrázku 1.11 vidíte ukázkou několika bezpečnostních a systémových zpráv, jejichž barva (červená a žlutá) znázorňuje závažnost daného problému.

S detaily Centra akcí a souvisejících nástrojů vás seznámíme v kapitole 20, podkapitole „Provádění běžné údržby“.

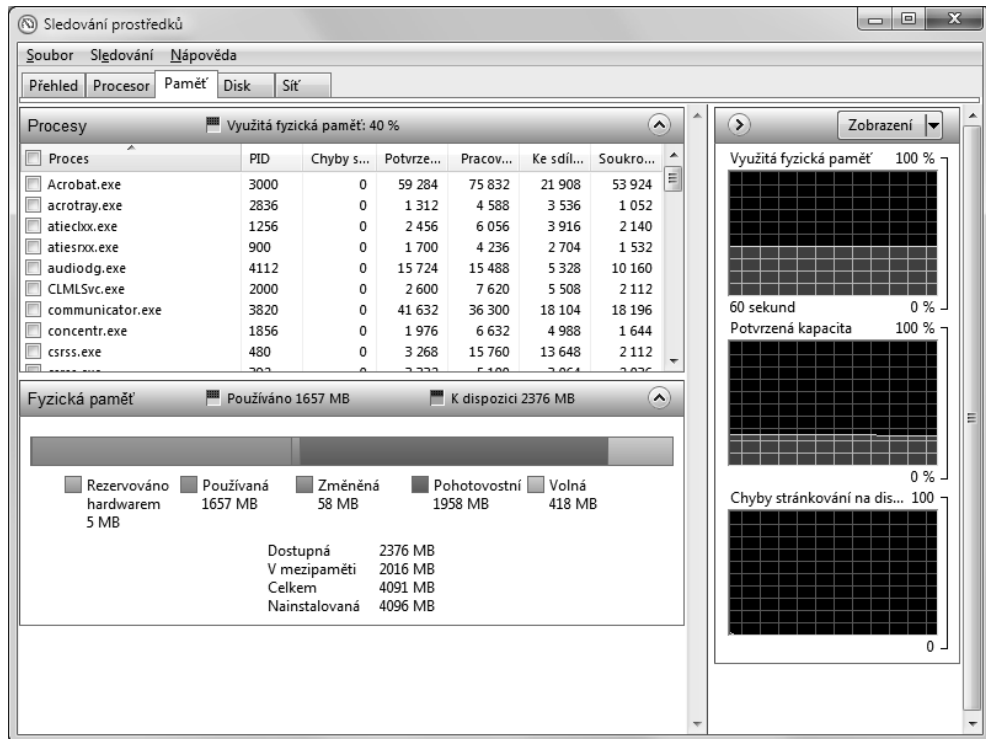
Při řešení problémů, jako jsou pády aplikací nebo potíže s hardwarem, je dobré prohlédnout protokol událostí, jenž představuje jednu z funkcí nového modulu SLEDOVÁNÍ SPOLEHLIVOSTI, který si můžete prohlédnout na obrázku 1.12. Tento modul sleduje v přehledné časové ose nejenom významné systémové události, jako jsou úspěšné a neúspěšné instalace ovladačů a softwaru, ale také pády aplikací. Zúžením sledované oblasti na konkrétní den či týden dokážete lépe identifikovat události, které by mohly hrát při hledání příčiny problému nějakou roli.

Obrázek 1.12: Nástroj Sledování spolehlivosti představuje přehledný způsob zobrazení důležitých událostí a změn v konfiguraci vašeho systému

A zapomenout nesmíme ani na nástroj SLEDOVÁNÍ PROSTŘEDKŮ, který se poprvé představil v systému Windows Vista. Ve své nové podobě prošel řadou změn. Množství technických údajů, které zprostředkovává – včetně zátěže procesu, využití paměti (viz obrázek 1.13), činnosti disku a výkonu v síti – může působit nepřehledným dojmem, zvláště při prvním spuštění.

K získání užitečných informací vám ale pomohou filtry, jimž se budeme věnovat v kapitole 20, podkapitole „Sledování výkonu v reálném čase“.

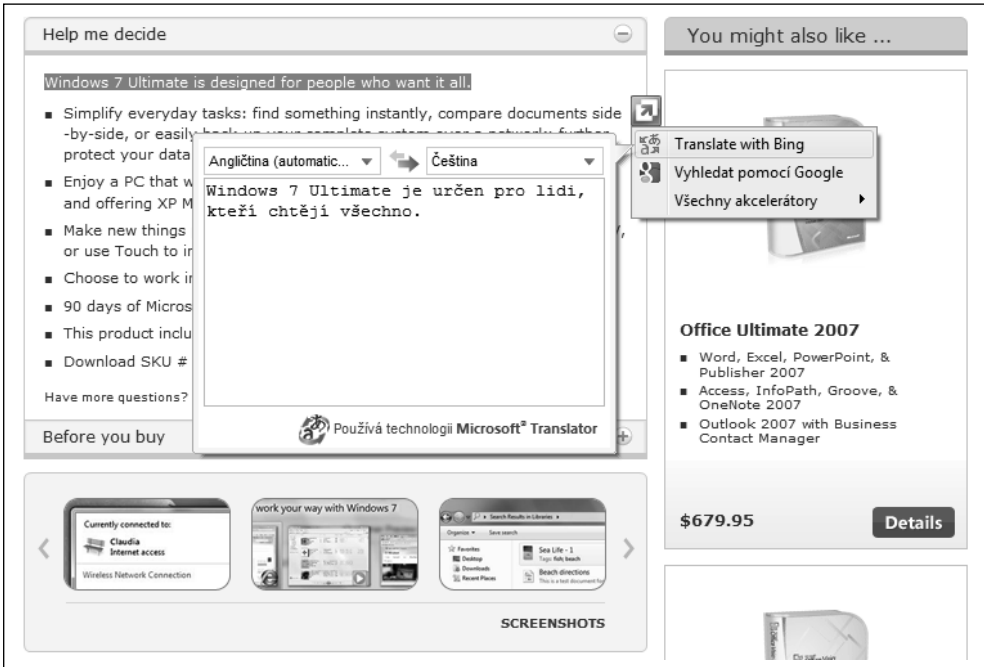
Obrázek 1.13: Nástroj Sledování prostředků zobrazuje detailní informace o všech významnějších aspektech týkajících se výkonu systému

Nový Internet Explorer 8

V minulosti představila společnost Microsoft s každou novou verzí Windows také novou verzi internetového prohlížeče. Tato tradice pokračuje i v případě systému Windows 7, jehož výchozím programem pro procházení internetových stránek a zobrazování obsahu ve formátu HTML je nový Internet Explorer 8. Společnost Microsoft představila tento prohlížeč oficiálně v březnu 2009 a zpřístupnila jej ke stažení pro systémy Windows XP a Windows Vista. Pokud máte některý z těchto systémů a nový Internet Explorer už máte nainstalovaný, znáte patrně i jeho funkce, které lze rozdělit do následujících tří kategorií:

- **Zabezpečení** – systém Windows Vista uvedl procházení internetu v tzv. chráněném režimu, který představoval doplňkovou vrstvu ochrany před potenciálně nebezpečnými stránkami, skripty či soubory. Toto řešení naleznete i ve Windows 7, ruku v ruce s novými prvky zabezpečení, jako je filtr SmartScreen, jenž blokuje známé zdroje nebezpečného kódu.
- **Uživatelský komfort** – procházení internetu pomocí záložek spatřilo světlo světa již v prohlížeči Internet Explorer 7 a osmá verze tohoto programu jej posouvá opět o krok

dál – odkazy otevřené ze záložky jsou barevně odlišeny do skupin, které výrazně zvyšují přehlednost. Základní schopnosti pro práci s webem posouvají na novou úroveň doplňky, které se nazývají akcelerátory. Jedná se o funkce, které v některých případech odbourávají nutnost otvírat pro řadu úkonů nové okno. Některé z těchto akcelerátorů jsou již součástí standardní instalace. Jak takový akcelerátor vypadá, si můžete prohlédnout na obrázku 1.14. Uvedený akcelerátor Translate with Bing provádí automatický překlad označeného textu do vybraného jazyka (v tomto případě z angličtiny do češtiny – a i přesto, že výsledný text nepůsobí dvakrát českým dojmem, pro základní pochopení smyslu textu postačuje).

Obrázek 1.14: Modrá šipka vedle označeného textu vás upozorní na možnost použití akcelerátorů webových stránek

- Kompatibilita** – po dlouhá léta čelil Internet Explorer sřiravé (a oprávněné) kritice ze strany tvůrců webových stránek za svou poměrně volnou interpretaci webových standardů a nutnost používat v návrzích stránek vlastní kód, který zajistí kompatibilitu s prohlížeči. Tomu je v programu Internet Explorer 8 konec – nové jádro se natolik důsledně drží moderních webových standardů, že má nyní problém se správným zobrazením stránek optimalizovaných pro Internet Explorer 6 nebo Internet Explorer 7. Toho jsou si tvůrci samozřejmě vědomi, protože rozšířili novou verzi prohlížeče o řadu nástrojů pro zajištění kompatibility, jako například tlačítko KOMPATIBILNÍ ZOBRAZENÍ, které se objevuje vedle řádku s adresou u všech stránek, které nebyly identifikovány jako kompatibilní s novou verzí. Problémům s formátováním a řešením těchto problémů se budeme věnovat podrobněji v kapitole 6, podkapitole „Kompatibilní zobrazení“.

Internet Explorer 8 představuje rozsáhlý a ucelený program, který si zasluhuje svou vlastní kapitolu. Pokud se rozhodnete jej používat jako výchozí prohlížeč, určitě vám přijde k užitku podrobné seznámení s jeho funkcemi, které naleznete v kapitole 6, „Internet Explorer 8“.

Instalace a nastavení systému Windows 7

Řada uživatelů systému Windows nepřijde do styku s jeho instalací nikdy. Při koupi nového počítače bývá operační systém Windows zpravidla již nainstalován, včetně nastavení automatického zálohování. V praxi pak údržba jejich počítače sestává v lepším případě z aktualizací a základních úkonů správy, v horším pak z obnovení systému ze zálohy.

Technicky založení uživatelé si však počítač bez vlastnoruční instalace snad ani neumí představit. Vlastní instalace systému, jeho aktivace a především znalost procesů na pozadí představují onen rozdíl mezi hladkým chodem počítače a krabicí pro zlost. Pokud upgradujete systém Windows Vista, zkušenosti, které jste jeho používáním získali, jako když najdete. Pokud jste ale v minulosti používali systém Windows XP, pokuste se zapomenout na vše, co jste si kdy o instalaci systému mysleli a znali. Instalační proces Windows 7 (založený obdobně jako Windows Vista na instalaci bitové kopie systému) je mnohem rychlejší a spolehlivější než původní způsob instalace ve Windows XP, zvláště pak v případě upgradu systému.

V této kapitole si představíme temná zákoutí a nejjemnější nuance instalačního programu Windows 7 a představíme si funkci nástroje MIGRACE PROFILU UŽIVATELE. Na samý závěr si ukážeme provozování počítače s více paralelně nainstalovanými verzemi systému Windows.

CO NALEZNETE VE SVÉ EDICI

Všechny nástroje a techniky zmíněné v této kapitole jsou nedílnou součástí všech edic systému Windows 7. Pokud se připravujete na instalaci systému Windows přizpůsobeného výrobcem pro konkrétní hardware, mohou být některé funkce nedostupné, jiné mohou pracovat s odlišným výchozím nastavením.

Témata kapitoly:

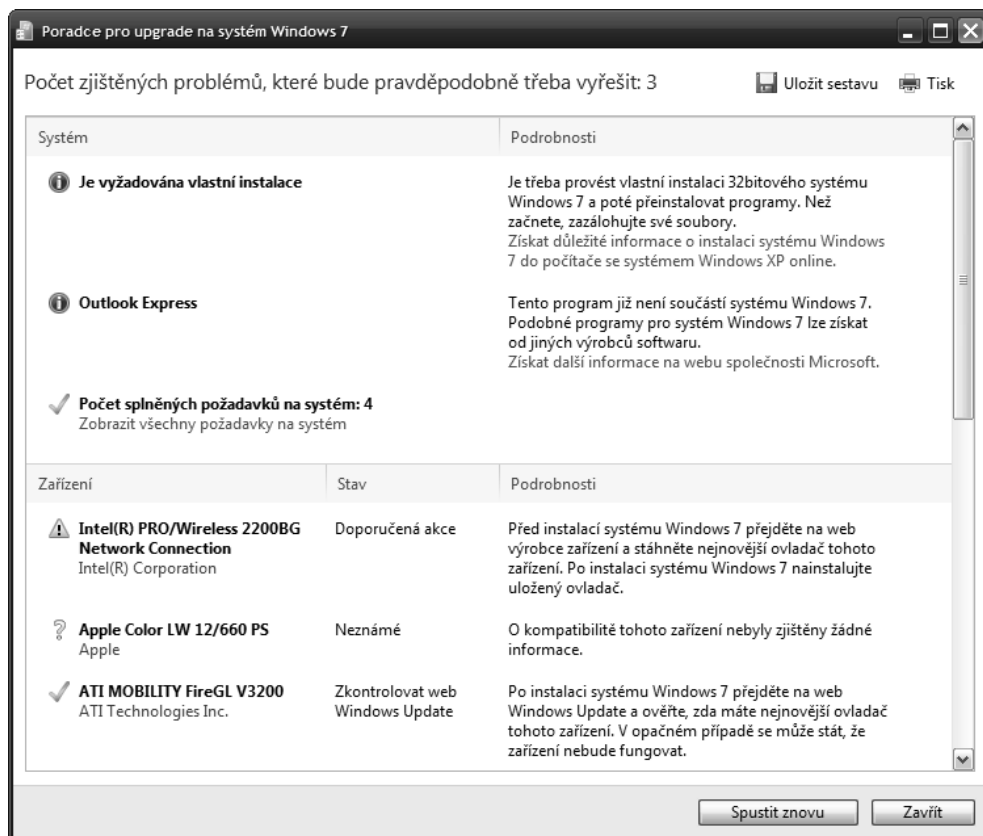
- Ještě než začnete
- Konfigurace systému Windows 7
- Upgrade z jiné edice Windows 7
- Instalace a aktualizace ovladačů
- Aktivace a ověření systému Windows 7
- Přenos souborů a nastavení z jiného počítače
- Obnovení souborů a nastavení v novém počítači
- Vyladění a nastavení systému Windows
- Kontrola sítě a internetového připojení

Ještě než začnete

Programy vytvořené pro starší verze Windows (Windows XP a Windows Vista nevyjímaje) nemusí ve Windows 7 fungovat dle očekávání. Stejně tak nemusí být pro Windows 7 k dispozici ovladače pro některá starší hardwarová zařízení. Není většího zklamání, než tyto problémy zjistit krátce po skončení instalace při prvním pokusu o spuštění takového programu, hry nebo zařízení.

Pakliže uvažujete o přechodu na Windows 7 a používáte systém Windows XP (SP2 či novější) nebo kteroukoliv edici Windows Vista, jistě uvítáte možnost kontroly kompatibility vašeho softwaru i hardwaru s novým operačním systémem. Tuto kontrolu provádí volně dostupný nástroj nazvaný PORADCE PRO UPGRADE NA SYSTÉM WINDOWS 7, který si můžete stáhnout z adresy w7io.com/0201. Tento program ověří všechny nainstalované programy a připojená zařízení a sestaví přehled potenciálních rizik, se kterými můžete při přechodu na nový systém s největší pravděpodobností počítat.

Úkolem nástroje PORADCE PRO UPGRADE NA SYSTÉM WINDOWS 7 je identifikovat problémy, které stojí v cestě instalaci systému, a současně také upozornit na možné problémy při provozování některých programů a zařízení ve Windows 7. Jak takový výstup vypadá, zachycuje

Obrázek 2.1: Přehledu zjištěných problémů věnujte pozornost ještě před započítím instalace.

V mnoha případech totiž budete muset před dalším pokračováním odinstalovat některé programy nebo zajistit nové ovladače pro stávající hardware

obrázek 2.1. V přehledu upozornění naleznete jak naléhavá varování, tak upozornění na možné problémy s kompatibilitou, které vyžadují vaši pozornost. Pokud touto cestou zjistíte potenciální problémy s ovladači některých zařízení nebo nainstalovanými programy, doporučujeme vám tyto potíže řešit ještě před zahájením instalace.

DO DETAILU

DYNAMICKÉ AKTUALIZACE

Instalujete-li Windows 7 z prostředí jiné verze systému Windows, instalační program vám nabídne možnost kontroly dynamických aktualizací. Pokud jste připojeni k internetu, určitě nad touto možností zauvažujte. Dynamické aktualizace mohou zahrnovat řadu nejrůznějších věcí: důležité opravy samotného instalačního programu, vylepšené či zcela nové verze ovladačů pro hardware používaný pro ukládání dat, zobrazování grafiky nebo práci v síti, a v neposlední řadě také aktualizace řešící otázky kompatibility programů, které používáte. Nasazením těchto úprav před započítím instalace zvýšíte pravděpodobnost hladkého chodu instalace systému Windows 7. Nezapomínejte se ale i přesto ihned po skončení instalace připojit ke službě Windows Update a stáhnout do počítače důležité aktualizace systému Windows a nejnovější ovladače vámi používaného hardwaru.

2

Instalace
a nastavení
systému Windows 7

Hardware

Krabicové verze systému Windows 7 (edice Home Premium, Professional a Ultimate) mají určité minimální hardwarové nároky. V tabulce 2.1 naleznete podrobný přehled všech těchto požadavků. 64bitová verze systému Windows 7 klade o něco vyšší nároky na paměť a místo na disku.

Tabulka 2.1: Hardwarové nároky systému Windows 7

Součást počítače	Minimální systémové nároky
Procesor (CPU)	32bitový (x86) nebo 64bitový (x64) procesor o taktu 1 GHz nebo vyšším
Paměť	1 GB RAM (32bitová verze)
	2 GB RAM (64bitová verze)
Grafická karta	Karta s podporou rozhraní DirectX 9.0 s ovladači s architekturou WDDM 1.0 nebo vyšší
Pevný disk	16 GB místa na disku (32bitová verze)
	32 GB místa na disku (64bitová verze)

DVD mechanika či jiné optické zařízení není k instalaci nezbytně nutné, ale v mnoha případech se může hodit. Pro každodenní práci s počítačem pak budete nejspíše potřebovat myš nebo jiné polohovací zařízení, klávesnici, zařízení pro přehrávání zvuků a samozřejmě přístup k internetu. Kromě těchto periférií mohou některé funkce Windows 7 vyžadovat dodatečný hardware, například kartu pro příjem televizního signálu (pro přehrávání a nahrávání televizního vysílání v programu Windows Media Center).

DO DETAILU**ZJISTĚTE, KDE VÁS HARDWARE OMEZUJE NEJVÍCE**

Vnímání výkonnosti počítače je ryze subjektivní záležitostí. Některé úkony, jako je výpočet 3D grafiky nebo přepočítání videozáznamů, vyžadují dobrý procesor a výkonnou grafickou kartu – svou pozornost byste v takovém případě měli napřít k výběru procesoru a grafického adaptéru. Naopak při většině každodenních aktivit, jako je práce s internetem, odesílání a přijímání e-mailů nebo vytváření dokumentů, nehraje procesor až takovou roli. Máte-li rychlé pevné disky s dostatkem volného místa na nich a alespoň 1 GB paměti, neměli byste mít při práci ve více aplikacích současně žádné problémy. Při práci s paměťově náročnými aplikacemi (například Adobe Photoshop) jsou však pro pohodlnou práci 2 GB paměti holým minimem.

POZNÁMKA

Máte-li v plánu pracovat se 64bitovou verzí Windows 7, ujistěte se nejdříve, že máte k dispozici digitálně podepsané ovladače pro všechna zařízení, která hodláte používat. V 64bitových verzích systému Windows 7 hraje kompatibilita zařízení mnohem důležitější roli než v 32bitové verzi, kde můžete použít i ovladače, které nebyly střediskem WHQL (Windows Hardware Quality Labs) digitálně podepsány. Ovladače, které nejsou podepsané, nebudou při startu systému načteny do paměti.

Jak se vyhnout problémům s kompatibilitou

Při přechodu na nový systém věnujte zvláštní pozornost programům, které pracují na systémové úrovni. Využíváte-li takový nástroj, který je určen pro některou z předchozích verzí Windows, lze s velkou pravděpodobností předpokládat, že bude potřeba jej pro Windows 7 aktualizovat. Většina aplikací kompatibilních s Windows Vista by měla být kompatibilní i se systémem Windows 7, nelze však toto pravidlo aplikovat plošně. Věnujte proto ověření kompatibility klíčových programů zvýšenou pozornost.

U jakých skupin programů máme tedy očekávat při aktualizaci nebo čisté instalaci Windows 7 problémy? Obecně lze tyto problémové programy shrnout do několika oblastí:

- Antivirové a antispyware programy
- Softwarové firewally a další programy pro zabezpečení
- Programy umožňující vypalování CD a DVD
- Programy pro vytváření diskových oddílů a ostatní programy pro údržbu počítače na nejnižší úrovni

Při instalaci byste proto měli zvážit preventivní vypnutí či odinstalování antivirového softwaru a dalších systémových programů. Po skončení instalace stačí tyto programy přeinstalovat nebo zapnout a vyzkoušet, zda fungují správně. Pokud nicméně **PORADCE PRO UPGRADE NA SYSTÉM WINDOWS 7** označí nějaký program za nekompatibilní s Windows 7, doporučujeme tento program ještě před zahájením instalace odinstalovat.

Zálohování dat

Pokud plánujete upgrade na Windows 7, nepodceňujte Murphyho zákon (neboli „Cokoliv se může pokazit, pokazí se“). Vsadte na spolehlivý zálohovací program nebo nástroj **MIGRATE**

PROFILU UŽIVATELE (viz podkapitola „Přenos souborů a nastavení z jiného počítače“ dále v této kapitole) a vytvořte záložní kopii důležitých dat ještě před započítím samotné instalace.

UPOZORNĚNÍ

Pokud ve svém starém počítači (nebo stávajícím, uvažujete-li pouze o upgradu) používáte k zálohování dat na síťový nebo jiný lokální disk nástroj WINDOWS XP BACKUP, nezapomínejte, že systém Windows 7 používá zcela odlišný formát dat, který se s formátem používaným v předchozích verzích neshoduje. Krátce po uvedení systému Windows Vista na trh představila společnost Microsoft volně dostupný nástroj, který dokáže obnovit (ne však vytvářet) zálohy ve formátu vytvořeném ve Windows XP; tento nástroj však ve Windows 7 nefunguje. Potřebujete-li obnovit data ze zálohy ve formátu .bkf, budete muset na počítači se systémem Windows XP použít nástroj WINDOWS NT BACKUP (nebo tento program spustit v rámci nástroje WINDOWS XP MODE, jenž je součástí edic Windows 7 Professional a Ultimate – více informací naleznete v kapitole 5, podkapitole „Spouštění starších programů pomocí nástroje Windows XP Mode“).

Sázkou na jistotu je i přes to všechno program dodávaný třetí stranou, který dokáže vytvořit bitovou kopii vašeho stávajícího systémového svazku. V současnosti existuje na trhu široká řada nástrojů, mezi ty vysoce hodnocené patří určitě Norton Ghost (w7io.com/0202) nebo Acronis True Image (w7io.com/0203). Bitová kopie systémového svazku na externím pevném disku je téměř dokonalou ochranou před případnou ztrátou dat.

Konfigurace systému Windows 7

Jak jsme již zmínili krátce v úvodu této kapitoly, instalační program systému Windows 7 vychází z architektury poprvé představené v souvislosti se systémem Windows Vista, který se od svého předchůdce ve Windows XP výrazně liší. Nové pojetí instalace vzniklo s ohledem na rychlý běh a minimální nutnost interakce s uživateli. V této podkapitole si podrobně ukážeme situace, se kterými se můžete při instalaci nebo upgradu systému Windows 7 setkat. V následujícím textu (bez ohledu na to, zda se jedná o čistou instalaci nebo upgrade) předpokládáme, že je váš počítač vybaven DVD mechanikou s plnou verzí systému Windows 7.

POZNÁMKA

Systém Windows 7 se prodává v nesčetném množství variant, není proto zdaleka v našich silách zde všechny zmínit. Více informací o různých typech licencí a dostupných instalačních médiích naleznete v podkapitole „Aktivace a ověření systému Windows 7“.

V průběhu instalace budete muset učinit několik relativně jednoduchých, o to však důležitějších rozhodnutí:

- **Kterou edici Windows 7 chcete nainstalovat?** – přece tu, kterou jste zakoupili, ne? Nemusí tomu tak ale být – instalační DVD Windows 7 totiž obsahuje kód všech tří edic, které jsou běžně dostupné – tedy Home Premium, Professional i Ultimate – a samozřejmě také Home Basic a Starter, u těch se však instalace koncovými uživateli neočekává. Jak záhy zjistíte, nainstalovat a bezplatně užívat po dobu 30 dní můžete kteroukoliv z dostupných verzí i bez zadání platného produktového klíče a následné aktivace.
- **Plánujete čistou instalaci nebo upgrade?** – čistou instalací se rozumí instalace od úplného začátku – je třeba přeinstalovat veškeré programy a případná nastavení z jiných systémů přenést nebo nastavit znovu. Oproti tomu upgrade zachová všechny nainsta-

lované programy a nastavení, musíte však počítat s případnými problémy s kompatibilitou.

- **Je potřeba měnit rozvržení systémového disku?** – instalační program Windows 7 obsahuje nástroje pro správu disků, s jejichž pomocí dokážete snadno vytvářet, odebírat, formátovat a rozšiřovat (ne však zmenšovat) oddíly pevných disků ve vašem počítači. Znalost fungování těchto nástrojů vám může při konfiguraci systému Windows výraznou měrou ušetřit čas.
- **Hodláte nainstalovat Windows 7 souběžně s jiným operačním systémem?** – uvažujete-li o provozování dvou či více operačních systémů vedle sebe, je dobré znát rozdíly mezi jejich inicializačními soubory. Zvláštní pozornost věnujte těmto detailům v případě, že uvažujete o souběžných instalacích systémů Windows 7 a Windows XP.

Pokud počítač, na který hodláte Windows 7 nainstalovat, používá systém Windows XP, Windows Vista nebo Windows 7, můžete instalaci zahájit přímo v prostředí operačního systému. V opačném případě zahájíte instalaci načtením média, na kterém se instalační soubory systému nachází, po startu počítače. V závislosti na způsobu instalace, pro který se rozhodnete, se setkáte s několika významnými rozdíly.

Při spuštění instalace v prostředí systému Windows očekávejte následující:

- Upgrade Windows Vista (SP1 a vyšší) **je možný** v případě, že je edice Windows 7 stejná nebo vyšší jako edice systému Windows Vista, kterou vlastníte. Více informací o možných způsobech upgradu naleznete v podkapitole „Upgrade starší verze systému Windows“.
- Windows 7 **je možné** přeinstalovat (tuto volbu můžete použít také pro přechod z jedné edice Windows 7 na vyšší; jak se však brzy dozvíte, funkce WINDOWS ANYTIME UPGRADE je k tomuto účelu vhodnější).
- Instalační program pro 64bitovou verzi systému **není možné** spustit na počítači s 32bitovou verzí systému Windows a naopak.
- Průvodce pro upgrade na systém Windows 7 **je možné** spustit ve volbách na úvodní obrazovce.
- Přímý upgrade systému Windows XP **není možný**.
- Systém Windows 7 **je možné** nainstalovat na stejný svazek jako existující verze systému Windows (podrobný postup naleznete v následující podkapitole).
- **Není možné** provádět změny v rozvržení disku; musíte použít pouze některý z již existujících diskových oddílů, neboť instalační program nedokáže detekovat ani využít nepřidělený prostor žádného z připojených pevných disků.

Při instalaci Windows 7 po startu počítače očekávejte následující:

- Upgrade existující verze Windows **není možný**. Jedinou dostupnou volbou je čistá instalace.
- **Je možné** měnit velikosti existujících diskových oddílů, vytvářet nové, nebo pro umístění instalace určit blok nepřiděleného prostoru.
- Windows 7 **je možné** nainstalovat na stejný svazek jako existující verze systému Windows.

Nová instalace systému Windows 7

Zdaleka nejjednodušší variantu představuje instalace Windows 7 na nově vytvořený diskový oddíl, na kterém se nenachází žádná předchozí verze systému Windows. S tímto případem se nejčastěji setkáte při pořízení nového pevného disku nebo odebrání oddílu, který obsahoval předchozí verzi Windows. Nejjednodušší cestou k započetí nové instalace je spuštění z instalačního DVD Windows 7 po startu počítače. Vložte DVD Windows 7 do mechaniky a restartujte počítač. Počkejte na výzvu ke spuštění instalace; k jejímu zahájení je třeba stisknout libovolnou klávesu. Po zahájení instalace postupujte dle pokynů uvedených v této sekci.

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

INSTALACI Z DVD WINDOWS 7 NELZE SPUSTIT

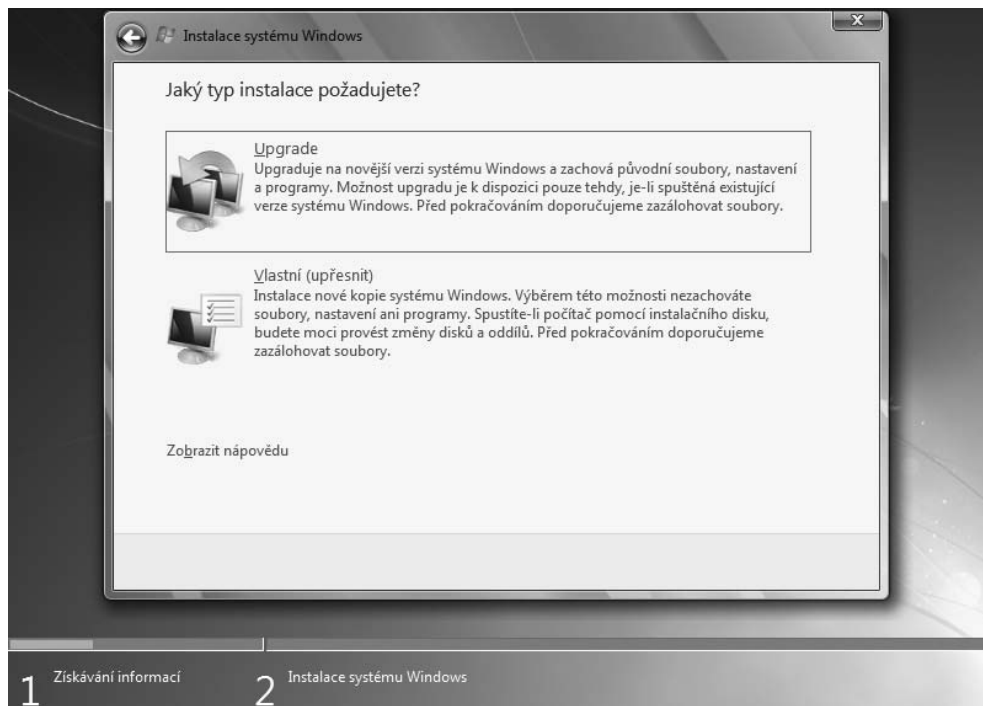
Aby fungovala spustitelná CD nebo DVD správně, je třeba v systému BIOS nastavit správné pořadí médií pro spouštění souborů. DVD mechanika by měla být na prvním místě před pevným diskem nebo ostatními spustitelnými médii. Doporučujeme zvolit následující pořadí: DVD mechanika, pevný disk, disketa (je-li součástí počítače) a ostatní spustitelná zařízení v pořadí, které vám vyhovuje. Nastavení pořadí spouštěných médií se liší počítač od počítače, stejně jako způsob spuštění konfiguračního programu systému BIOS. Bezprostředně po zapnutí počítače hledejte pokyny s označením klávesy, kterou je ke spuštění konfiguračního programu potřeba stisknout. Většina konfiguračních programů systému BIOS zpravidla obsahuje sekci nazvanou **BOOT**, která umožňuje nastavení pořadí spustitelných médií; není-li tato volba na první pohled patrná, hledejte stránku nebo záložku nazvanou **ADVANCED CMOS SETTINGS** nebo podobně.

Jak ale postupovat, postrádá-li váš počítač možnost spouštět automaticky obsah DVD disků? S tímto problémem se setkáte nejčastěji při instalaci Windows 7 na notebook, který nemá integrovanou DVD mechaniku, anebo je daná mechanika vadná. V takovém případě zkuste některou z následujících variant (z nichž ve všech případech budete potřebovat dočasný přístup k počítači s funkční mechanikou):

- Zkopírujte všechny soubory a složky z DVD na pevný disk a instalační program spouštějte z něj.
- Zkopírujte všechny soubory a složky z DVD na externí pevný disk, příslušný oddíl disku změňte na aktivní a poté spouštějte instalaci z tohoto externího disku. S největší pravděpodobností bude potřeba v systému BIOS upravit pořadí spustitelných médií.
- Zkopírujte všechny soubory a složky z DVD na jednotku USB flash a instalaci spouštějte z ní. USB disk musí mít dostatečnou kapacitu, aby obsáhl všechny instalační soubory (2,5 GB místa pro 32bitovou verzi, 3,2 GB místa pro 64bitovou verzi). Konfigurace instalace z USB disku je sice trochu těžkopádná, dá se však zvládnout. Podrobný návod naleznete v článku Jeffa Alexandra na adrese w7io.com/0204.
- Na jiném počítači vytvořte z instalačního DVD prostřednictvím programů, jako jsou Nero (w7io.com/0205) nebo Roxio Creator (w7io.com/0206), obraz disku ve formátu ISO. Pomocí programů Virtual Clone Drive (w7io.com/0207) nebo Daemon Tools (w7io.com/0208) připojte vzniklý obraz jako virtuální mechaniku a instalaci spouštějte z ní.

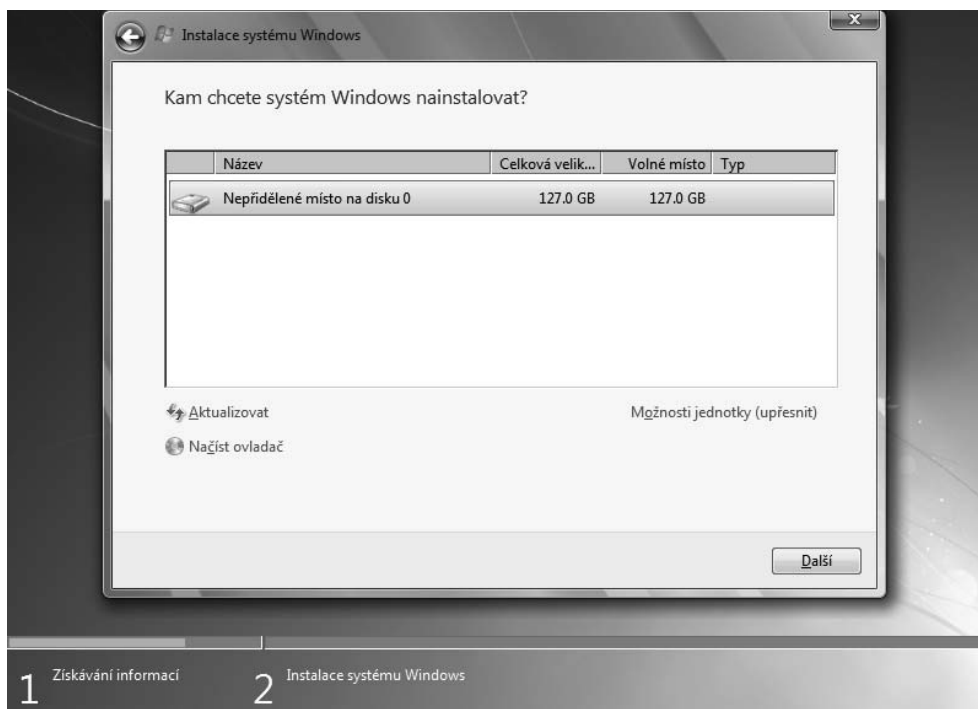
Všechny výše uvedené kroky můžete uplatnit jak při upgradu stávající verze systému Windows, tak při čisté instalaci. To platí při instalaci jak na samostatný svazek, tak na svazek, který již používá stávající verze systému Windows. Pokud chcete stávající diskový oddíl, na kterém je momentálně systém Windows nainstalovaný, odstranit, je třeba instalaci spustit ihned po startu počítače z vyjímání média (externího pevného disku nebo jednotky USB flash).

Po spuštění instalace Windows 7 z DVD po startu počítače vás instalační program vyzve k výběru jazykové verze a místního nastavení systému Windows. Tato nastavení by měla odpovídat verzi systému Windows, kterou jste zakoupili. Po odsouhlasení licenčních ujednání se zobrazí dialogové okno JAKÝ TYP INSTALACE POŽADUJETE? (viz následující obrázek).

Jelikož jste zahájili instalaci Windows 7 ještě před spuštěním stávajícího operačního systému, není volba UPGRADE v danou chvíli dostupná, přestože ji instalační program nabízí (po jejím výběru se zobrazí chybové hlášení). Pokračujte proto klepnutím na volbu VLASTNÍ (POKROČILÉ) a zahajte čistou instalaci systému. V dialogovém okně KAM CHCETE SYSTÉM WINDOWS NAINSTALOVAT? naleznete přehled fyzických disků, jejich oddílů a nepřiděleného místa na jednotlivých discích.

V našem případě předpokládáme, že použijete jako cíl instalace čerstvě zformátovaný disk bez diskového oddílu. Nepřidělené místo na disku bude tedy využito k vytvoření systémového svazku. Uvažujete-li o práci s více diskovými oddíly nebo změnách stávajících oddílů, více informací naleznete v podkapitole „Instalace z pohledu práce s diskem“.

1

Získávání informací

2

Instalace systému Windows

Obrázek 2.2: V zájmu zjednodušení uvažujeme v následujícím textu instalaci na samostatný fyzický disk bez diskových oddílů. Klepnutím na tlačítko **Další** vytvoříte na vybraném disku nový oddíl, do kterého bude systém Windows nainstalován

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

INSTALAČNÍ PROGRAM NEROZEZNÁ PEVNÝ DISK.

Instalační DVD Windows 7 obsahuje ovladače pro většinu běžně používaných diskových řadičů typu IDE i SATA. Pokud plánujete instalaci systému na starší počítač s ne zcela obvyklou konfigurací, může se stát, že instalační program váš diskový řadič nerozezná. V takovém případě budete v dialogovém okně **KAM CHCETE SYSTÉM WINDOWS NAINSTALOVAT?** vyzváni k vložení ovladače. V případě 32bitové verze (x86) můžete použít například jednotku USB flash, případně disketu/CD/DVD s ovladačem kompatibilním se systémem Windows Vista nebo Windows 7. Nachází-li se ovladač vašeho disku na DVD, vyjměte nejdříve instalační DVD systému Windows 7 z mechaniky a vložte disk s ovladačem diskového řadiče. Po úspěšném načtení ovladače oba disky opět zaměňte.

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

NĚKTERÁ ZAŘÍZENÍ SE PŘI INSTALACI NECHOVAJÍ, JAK BY MĚLA

Prvním místem, na které byste se měli podívat, je systém BIOS. Zastaralý BIOS může působit při vytváření diskových oddílů, správě napájení, konfiguraci periferií a dalších základních funkcích počítače řadu problémů. V takovém případě kontaktujte výrobce počítače nebo základní desky. V případě složených počítačů, které sestavují drobní prodejci ze standardních komponent, může být zjištění verze systému BIOS a nalezení odpovídajícího zdroje aktualizací problematictější; podrobné informace o svém počítači zjistíte pomocí vynikající (a zcela nezávislé) aplikace Wim's BIOS (wim'sbios.com).

DO DETAILU**JEDEN ODDÍL, VÍCE SYSTÉMŮ. PROČ BY NE?**

Díky zcela odlišnému přístupu k instalaci, který představil již systém Windows Vista a nyní také systém Windows 7, se podařilo odstranit jednu z tradičních bolestí všech instalací, starou jak systém Windows sám. Chcete nainstalovat Windows 7 na diskový oddíl, kde se již nachází jiný systém Windows? Pakliže máte dostatek volného místa a nehodláte původní verzi Windows v daném oddílu nadále používat, hurá do instalace. Pokud se rozhodnete zachovat původní systém a při instalaci vyberete čistou instalaci, instalační program Windows 7 přesune staré složky Windows, Program Files a složky uživatelského profilu (Documents and Settings ve Windows XP, Users ve Windows Vista nebo Windows 7) do nové složky nazvané Windows.old.

K čemu je něco takového dobré, ptáte se. Představte si systém, který obsahuje jediný disk s jediným diskovým oddílem, zato však spoustou volného místa. Chcete začít s čistou instalací, ale současně potřebujete zachovat data, o která nechcete přijít. Nedestruktivní čistá instalace vám poskytne přesně to, co hledáte – nový systém a stará data (ze složky Windows.old). Sice přijдете o možnost spouštět původní verzi systému, všechna data z původního počítače však zůstanou zachována (navíc instalační program zpřístupní ovladače všech zařízení, která jste v původním systému používali; tyto ovladače naleznete ve složce Windows.old\Windows\System32\DriverStore\FileRepository).

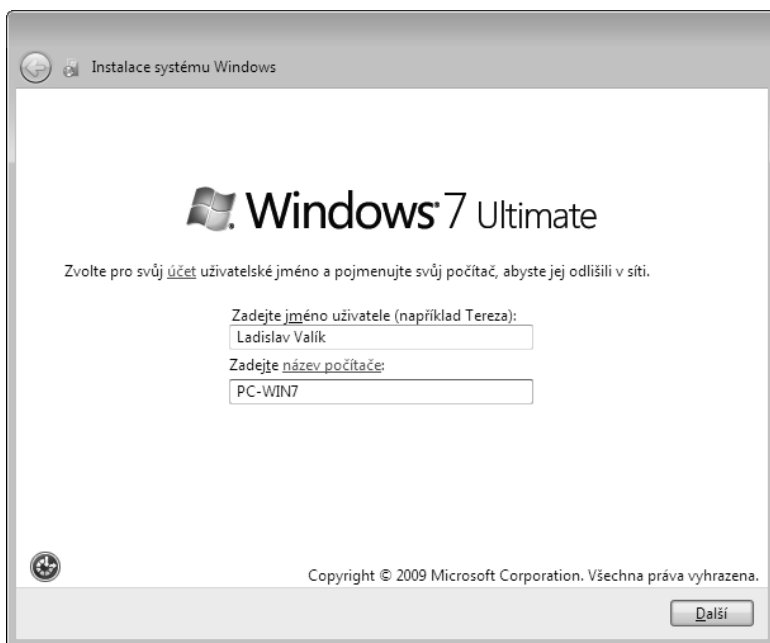
Instalace Windows XP a všech starších verzí systému Windows znamenala vždy sloučení (či přesněji domíchání) souborů ze staré i nové instalace systému. Tyto „poděděné“ soubory dříve instalovaných programů pak byly v přímém rozporu s požadavkem na čistou instalaci. Instalace bitové kopie, jak ji představily systémy Windows Vista a Windows 7, striktně izoluje veškeré staré soubory a umožňuje čistou instalaci nového operačního systému.

Po výběru místa instalace systému Windows 7 započne instalační program samotný proces kopírování souborů a konfigurace hardwarových zařízení, aniž by z vaší strany vyžadoval jakékoliv další informace. Ukazatel dialogového okna **INSTALACE SYSTÉMU WINDOWS** vám poskytne rámcovou představu o tom, v jaké fázi se instalace nachází. Po skončení technické části čisté instalace budete vyzváni k vyplnění několika základních údajů a konfiguraci hlavních systémových nastavení:

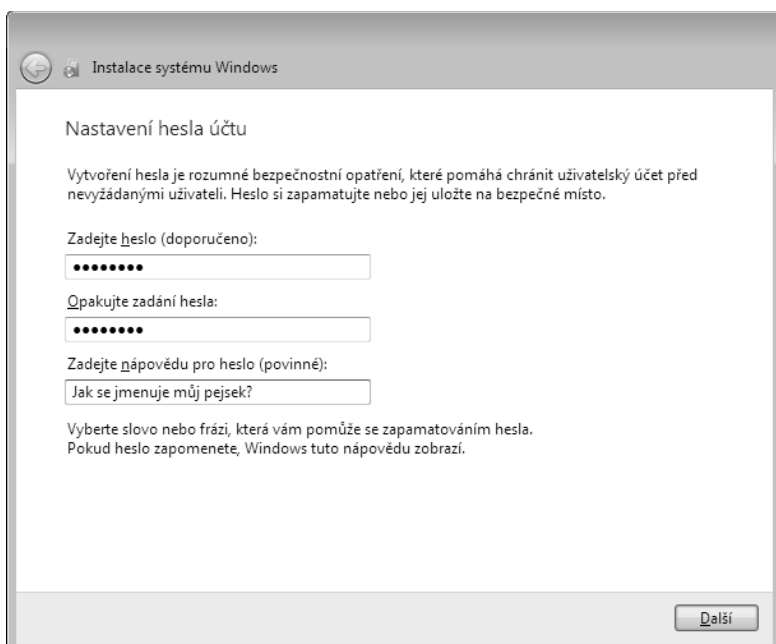
- 1. Zadejte jméno uživatele a název počítače** – uživatele, jehož jméno nyní zadáte, bude prvním uživatelským účtem, který bude zahrnut do skupiny Administrators. Název počítače se pokusí instalační program odvodit úpravou jména uživatele a přidáním přípony „-PC“. Automaticky generovaný název počítače můžete samozřejmě jakkoliv upravit.
- 2. Přiřaďte novému uživatelskému účtu heslo** – přestože není určení hesla k vytváření novému uživatelskému účtu požadované, vřele jeho vyplnění doporučujeme.

POZNÁMKA

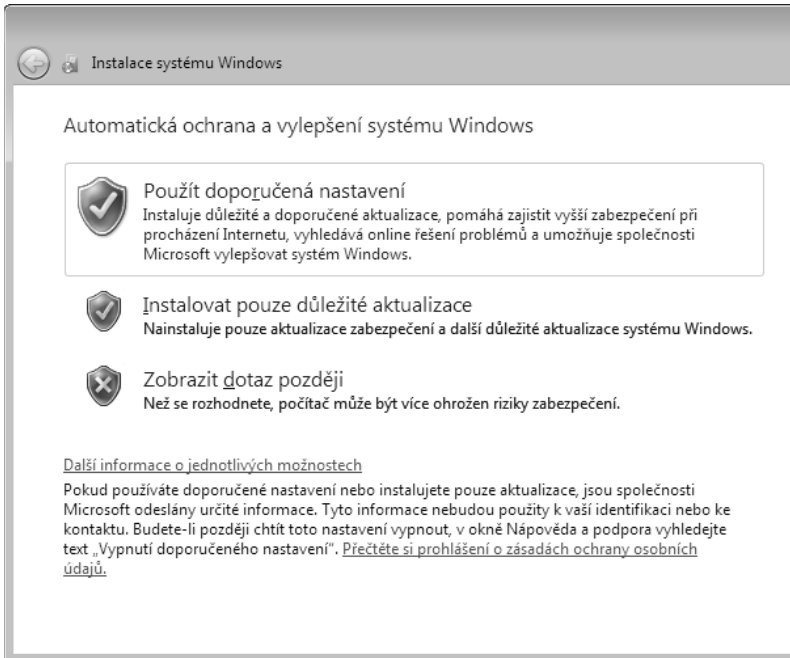
Při čisté instalaci systému Windows 7 není vytvoření hesla povinné. Rozhodnete-li se však pro jeho vyplnění, musíte také do pole **ZADEJTE NÁPOVĚDU PRO HESLO** vepsat nějaký text. Nápořvěda pro heslo snižuje pravděpodobnost, že jednoho dne zapomenete své heslo a nebudete se tak moci dostat ke svému počítači. Věnujte této kontrolní otázce pozornost, neboť účet správce počítače je ve Windows 7 standardně neaktivní – nelze jej tedy použít pro nouzový přístup do systému. Pokud jste si však neochvějně jisti znalostí svého hesla a nechcete případným útočníkům poskytnout sebemenší nápořvědu, zadejte do pole něco zjevně nesmyslného (nebo třeba jen tečku). Podrobnější informace naleznete v kapitole 16, podkapitole „Nastavení přihlašovacího hesla“.

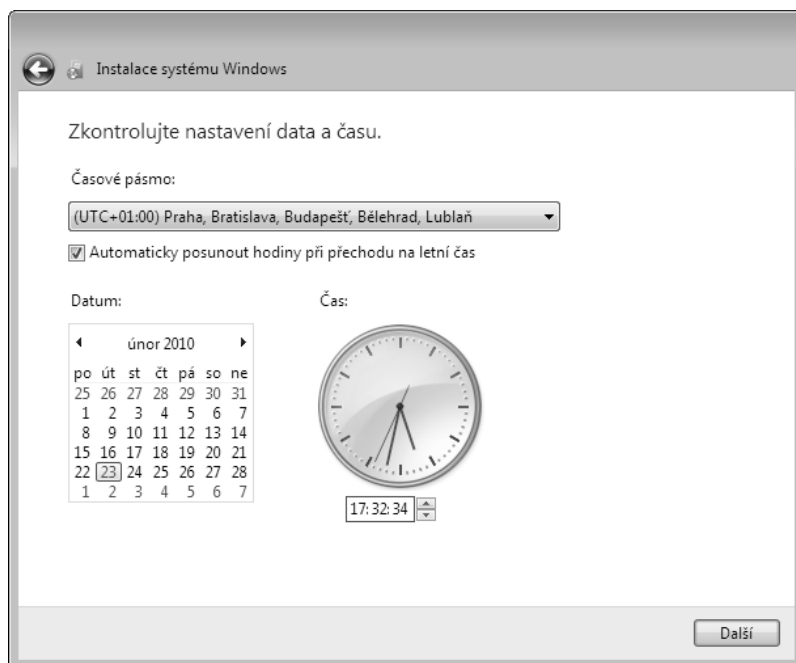
- 3. Vyplňte kód Product Key systému Windows** – dalším krokem je vyplnění licenčního čísla, které naleznete na krabičce s instalačním DVD. Alternativně můžete ponechat pole pro zadání kódu prázdné a instalaci dokončit bez produktového kódu (více informací o těchto možnostech naleznete dále v této kapitole, v podkapitole „Aktivace a ověření systému Windows 7“).

- 4. Zvolte nastavení automatické ochrany a vylepšení** – pro většinu uživatelů je nejvhodnější první volba – POUŽÍT DOPORUČENÁ NASTAVENÍ.

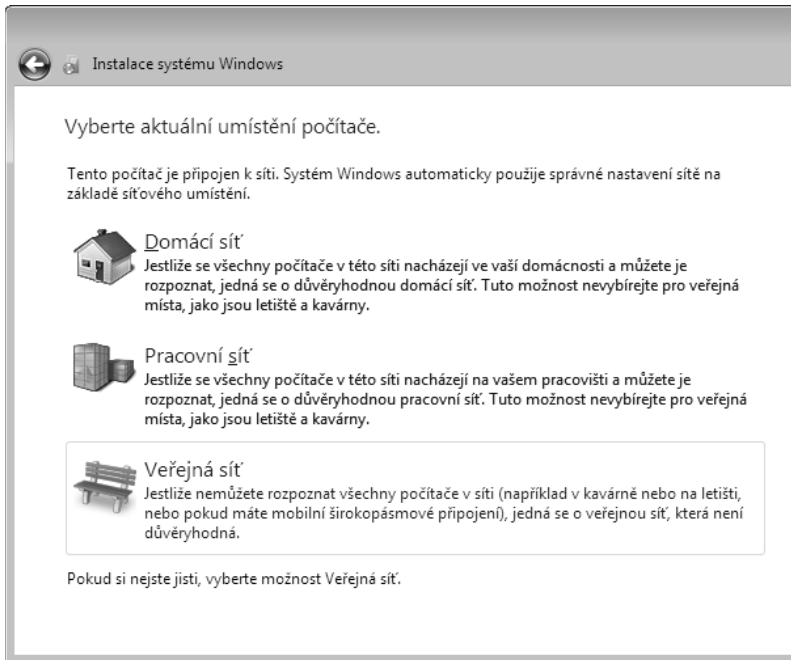
- 5. Zkontrolujte nastavení data a času** – čistá instalace Windows 7 v české lokalizaci uvádí standardně časové pásmo „(UTC+01:00) Praha, Bratislava, Budapešť, Bělehrad, Lublaň“ se zapnutým automatickým posunem při přechodu na letní čas. Změna časového pásma nebude mít na zobrazený čas žádný vliv. Po výběru časové zóny zkontrolujte pečlivě aktuální datum a čas. Nesprávně zadané hodnoty mohou v budoucnu působit případně komplikace.

- 6. Nastavení sítě** – pokud instalujete Windows 7 na notebook s bezdrátovým adaptérem, budete instalačním programem před zobrazením následujícího dialogového okna vyzváni k vložení síťového klíče k místnímu bezdrátovému přístupovému bodu. Nastavení aktuálního umístění počítače slouží k určení základní úrovně zabezpečení sítě, včetně nastavení brány firewall a sdílení. V důvěryhodných domácích nebo podnikových sítích, které jsou k internetu připojeny prostřednictvím směrovače, vyberte možnost **DOMÁCÍ síť** nebo **PRACOVNÍ síť**. Je-li váš počítač připojen přímo ke kabelovému nebo DSL modemu (tedy bez směrovače nebo brány, která by dělila přechod od modemu k vašemu počítači) anebo jste připojeni k internetu pomocí vytáčeného modemového spojení, vyberte možnost **VEŘEJNÁ síť**. Pokud vyberete první možnost – **DOMÁCÍ síť** – v následujícím kroku budete vyzváni k vytvoření nové domácí skupiny nebo přiřazení do již existující.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Více informací o možnostech nastavení sítě naleznete v kapitole 17, „Nastavení sítě pro domácnost nebo malou kancelář“.

Po skončení posledního kroku zobrazí instalační program přihlašovací obrazovku.

Instalace z pohledu práce s diskem

V předchozí podkapitole jste se seznámili s průběhem čisté instalace při snad vůbec nejjednodušším možném scénáři: jediný disk o jediném diskovém oddílu, na který bude systém nainstalován. V reálném světě však bývá situace nezdárka o stupeň složitější, zejména mezi lidmi, kteří pracují se svým počítačem nad rámec běžného uživatele.

K většině stolních i přenosných počítačů lze připojit více fyzických disků. Systém Windows 7 lze instalovat na libovolný IDE nebo SATA disk (včetně disků typu eSATA, které Windows považuje za řádný interní disk, přestože se k počítači připojují externím kabelem). Nainstalovat Windows na externí disk připojený přes rozhraní USB nebo IEEE 1394 (FireWire) se vám však nepodaří.

DO DETAILU

TAJEMSTVÍ 100MB DISKOVÉHO ODDÍLU

Při instalaci Windows 7 na čistý disk bez jakéhokoliv oddílu vytvoří na začátku disku instalační program vyhrazený systémový oddíl o velikosti 100 MB. Všechny zbývající nepřidělený prostor na disku pak změní v nový diskový oddíl pro instalaci systému. Tento nevelký oddíl nemá žádné označení (písmeno), takže se o jeho existenci bez integrovaného (SPRÁVA DISKŮ) či jiného (Diskpart) nástroje pro správu disků ani nedozvíte (viz obrázek níže).

Tento drobný diskový oddíl, který se objevil až s příchodem systému Windows 7, plní dvojí roli. V první řadě udržuje kód správce spouštění a databázi nastavení spouštění (kterým se budeme věnovat podrobněji v podkapitole „Jak funguje spouštění systému Windows 7 a jeho konfigur-

Disk 0 Základní 931,51 GB Online	Rezervováno systémem 100 MB NTFS V pořádku (Systém, Aktiv)	(C:) 195,21 GB NTFS V pořádku (Spouštěcí oddíl, Stránkovací soubor, Stav systému, Primární c)
--	---	--

race“ dále v této kapitole). Druhou funkcí tohoto oddílu je udržování prostoru pro spouštěcí soubory vyžadované funkcí ŠIFROVÁNÍ JEDNOTKY POMOCÍ SLUŽBY BITLOCKER (které se budeme věnovat v kapitole 10, podkapitole „Šifrování informací“). Rozhodnete-li se v budoucnu zašifrovat svůj systémový disk pomocí služby BitLocker, nebudete již muset měnit velikost ani počet diskových oddílů (vpravdě zdlouhavý a ubíjející to proces).

Pokud jste přesvědčeni, že funkci BitLocker nikdy nevyužijete, a současně se domníváte, že tento 100MB diskový oddíl nepotřebujete, pak bude nejlepší vytvoření tohoto oddílu zabránit. Máte-li v plánu čistou instalaci systému na neformátovém disku, budete muset sáhnout po alternativním nástroji pro správu disků (například konfigurační diskety výrobců pevných disků nebo spouštěcí disk systému Windows Vista). S jeho pomocí vytvoříte z nepřiděleného místa na disku nový oddíl, do kterého instalaci provedete. K provedení tohoto úkonu není bohužel možné použít nástroje s grafickým rozhraním, které se jinak na DVD s Windows 7 nachází. Po vytvoření oddílu pomocí alternativního nástroje můžete instalační program systému Windows 7 navést na nově vytvořený oddíl a pokračovat v instalaci systému.

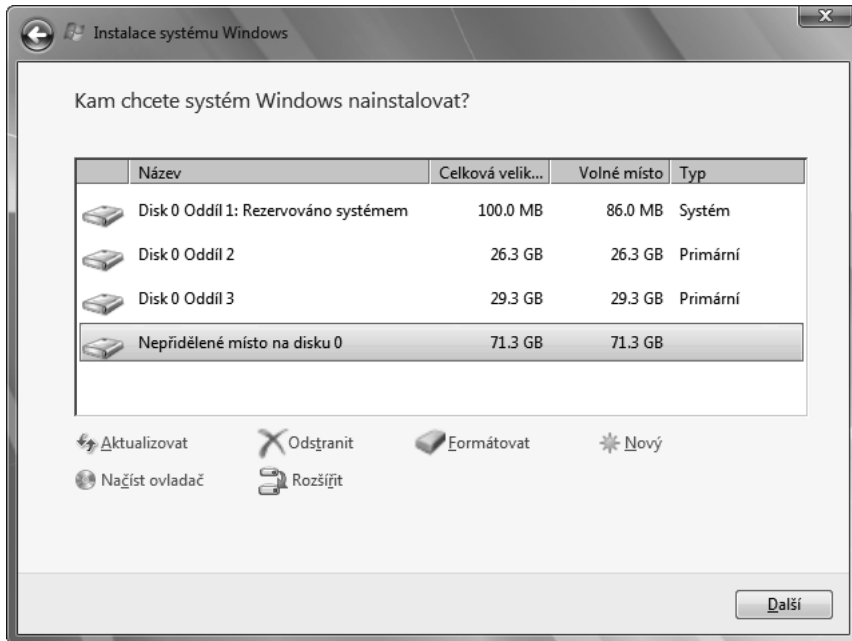
Pokud zvládáte práci s textovými nástroji pro správu disků, k vytvoření nového oddílu můžete použít například nástroj Diskpart. Stiskem klávesové zkratky Shift+F10 v úvodu instalace před výběrem místa, do kterého má být systém nainstalován, zobrazíte okno PŘÍKAZOVÝ ŘÁDEK. Spuštěním příkazu **diskpart** zobrazíte prostředí nástroje. Pokud máte v počítači samostatný čistý pevný disk, spuštěním příkazů **select disk 0** a **create partition primary** vytvoříte zcela nový oddíl. Podrobnější informace o nástroji Diskpart, včetně několika důležitých upozornění, naleznete v kapitole 25, podkapitole „Správa disků z příkazového řádku“.

Bez ohledu na to, zda je cílový disk instalace nový nebo starý, existuje tisíc a jeden důvod pro práci s diskovými oddíly. Řada lidí preferuje uložení dat operačního systému na jiném svazku než data, jiní uživatelé chtějí provozovat dva či více systémů vedle sebe, zkrátka příkladů by bylo nesčetně. Bez ohledu na důvody je vhodné tyto úvahy uzavřít před samotnou instalací, než pak komplikovaně měnit velikosti a uspořádání svazků, které se již používají.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Úplný přehled všech nástrojů a technik správy disku, které Windows 7 nabízí, naleznete v kapitole 25, „Správa disků a jednotek“.

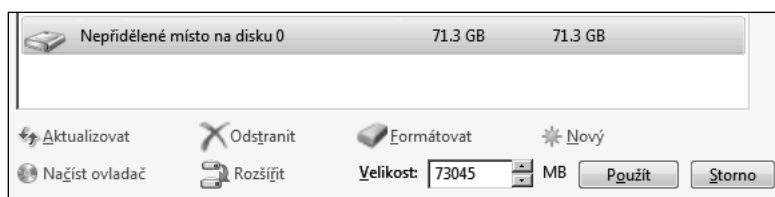
Prvním krokem při změně nastavení existujících diskových oddílů je spuštění instalačního programu Windows 7 z DVD (nebo jednotky USB flash) po startu počítače. Pokračujte v instalaci, dokud se nedostanete k dialogovému oknu KAM CHCETE SYSTÉM WINDOWS NAINSTALOVAT?, kde budete vyzváni k určení cílového disku instalace (viz dříve uvedený obrázek 2.2). Klepnutím na tlačítko MOŽNOSTI JEDNOTKY (UPŘESNIT) pod seznamem disků zobrazíte přehled nástrojů (viz obrázek 2.3).

Obrázek 2.3: Jakákoliv nastavení diskových oddílů nebo paralelních instalací více systémů je dobré provádět ještě v této fázi instalace

Mezi dostupné volby patří následující množina úkonů:

- **Výběr existujícího diskového oddílu nebo nepřiděleného místa na disku, kam bude systém Windows 7 nainstalován** – pokud již máte vytvořený a naformátovaný prázdný diskový oddíl, je instalace Windows 7 jednoduchá. To samé platí také v případě, že chcete Windows 7 nainstalovat na existující oddíl, který obsahuje data či programy, ale žádný operační systém, anebo uvažujete o instalaci do nepřiděleného prostoru na existujícím disku (aniž by došlo k narušení existujícího uspořádání diskových oddílů). Vyberte oddíl nebo nepřidělený prostor a pokračujte klepnutím na tlačítko DALŠÍ.
- **Odebrání existujícího oddílu** – vyberte oddíl a klepněte na tlačítko ODSTRANIT. Tuto možnost využijete v případech, kdy potřebujete systém nainstalovat od základů na disk, který obsahuje předchozí verzi systému Windows. Jelikož dochází při této volbě k nenávratné ztrátě dat, budete vyzváni k potvrzení své volby. Po odebrání diskového oddílu zvolte nepřidělené místo za cílové umístění instalace Windows 7. Alternativně můžete z tohoto místa udělat nový oddíl. Ujistěte se, že jste před odebráním oddílu provedli zálohu všech důležitých dat.
- **Vytvoření nového oddílu z nepřiděleného místa** – po odebrání oddílu vyberte na novém nebo stávajícím disku blok nepřiděleného místa a klepnutím na tlačítko NOVÝ z něj vytvořte nový diskový oddíl.

Standardně vám instalační program nabídne k vytvoření nového oddílu veškerý dostupný nepřidělený prostor na disku. Pokud uvažujete o rozdělení disku do více logických disků, můžete velikost oddílu libovolně měnit. Na disku o velikosti 1,5 TB tak můžete vyhradit například 200 GB na instalaci systému Windows a ze zbývajících částí disku vytvořit samostatný svazek s vlastním označením, který bude sloužit k ukládání datových souborů, jako jsou hudba, fotografie, dokumenty nebo třeba záznamy televizního vysílání.

- **Rozšíření existujícího oddílu na úkor nepřiděleného místa** – stojíte-li před upgradem existující verze systému Windows a nejste spokojeni se stávajícím uspořádáním diskových oddílů, pomocí volby **ROZŠÍŘIT** můžete přiřadit nepřidělený prostor ke kterémukoliv existujícímu diskovému oddílu. Jeden příklad za všechny: máte notebook s diskem o velikosti 60 GB. Disk je rozdělen na dva oddíly – 10 GB pro Windows XP a zbývajících 50 GB pro datové soubory. Systém Windows 7 za takové situace nenainstalujete, neboť počítač nespĺňuje minimální nároky systému (jmenovitě 15 GB volného místa na disku). Řešení? V první řadě proveďte zálohu datových souborů na externí disk. Následně odeberte celý datový oddíl. Pokračujte výběrem oddílu, jehož velikost chcete zvětšit, a klepněte na tlačítko **ROZŠÍŘIT**. Do pole **VELIKOST** zadejte celkovou velikost rozšířeného diskového oddílu (standardně nabízí program veškerý volný nepřidělený prostor) a klepněte na tlačítko **Použít**. Nyní už jen stačí obnovit zálohovaná data a pokračovat v instalaci systému.

DO DETAILU

JEDNOTLIVÉ ODDÍLY POZNÁTE PODLE NÁZVŮ

Ani konzole **SPRÁVA DISKŮ**, ani nástroje dostupné v průběhu instalace vám nezaručí, který oddíl je který. Chybná volba oddílu může mít dramatické následky. Pokud totiž zvolíte k instalaci systému datový disk plný důležitých souborů namísto oddílu s původní verzí systému, o svá data přijdete. V takových případech je užitečné podobným situacím předcházet používáním uživatelských názvů disků. Na obrázku 2.3 například vidíte, že druhý oddíl na disku 0 obsahuje stávající instalaci systému Windows 7 Ultimate x86 a menší oddíl na disku 1 je prázdný.

Pozornější čtenáři si jistě všimli, že jedna volba na seznamu akcí chybí – je jí zmenšení oddílu. Instalační program bohužel neumožňuje vytváření nepřiděleného místa na disku na úkor existujícího diskového oddílu. Tato volba je uživateli dostupná až prostřednictvím nástroje **SPRÁVA DISKŮ**, jenž je součástí systému Windows 7. Pokud ale potřebujete zmenšit velikost oddílu ještě před započítím instalace, budete muset použít některý z nástrojů třetích stran, jež jsou na trhu.

Upgrade starší verze systému Windows

Upgrade existující kopie Windows budete moci provést pouze za předpokladu, že používáte systém Windows Vista SP1 a vyšší nebo systém Windows 7. Instalovaná edice (32bitová nebo 64bitová) musí odpovídat nové edici; nelze instalovat 32bitové Windows 7 na počítač s 64bitovým systémem Windows a naopak. Samozřejmostí je dostatek volného místa na disku, bez něhož nelze v instalaci Windows 7 pokračovat – zpravidla se jedná o 15 – 20 GB. Přehledný souhrn možných kombinací upgradu naleznete v tabulce 2.2.

Tabulka 2.2: Podporované možnosti upgradu ze systému Windows Vista

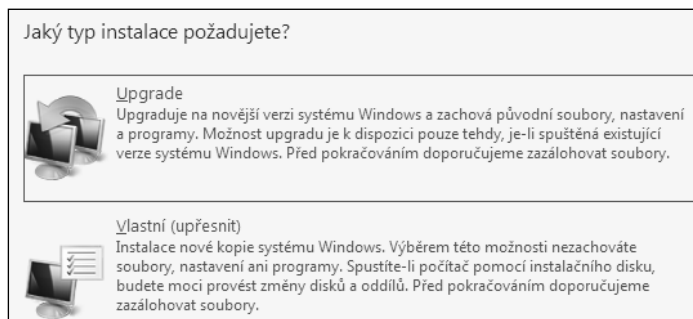
Stávající verze operačního systému	Možné způsoby upgradu z Windows Vista
Windows Vista Home Basic	Windows 7 Home Basic, Home Premium, Ultimate
Windows Vista Home Premium	Windows 7 Home Premium, Ultimate
Windows Vista Business	Windows 7 Professional, Ultimate, Enterprise
Windows Vista Ultimate	Windows 7 Ultimate

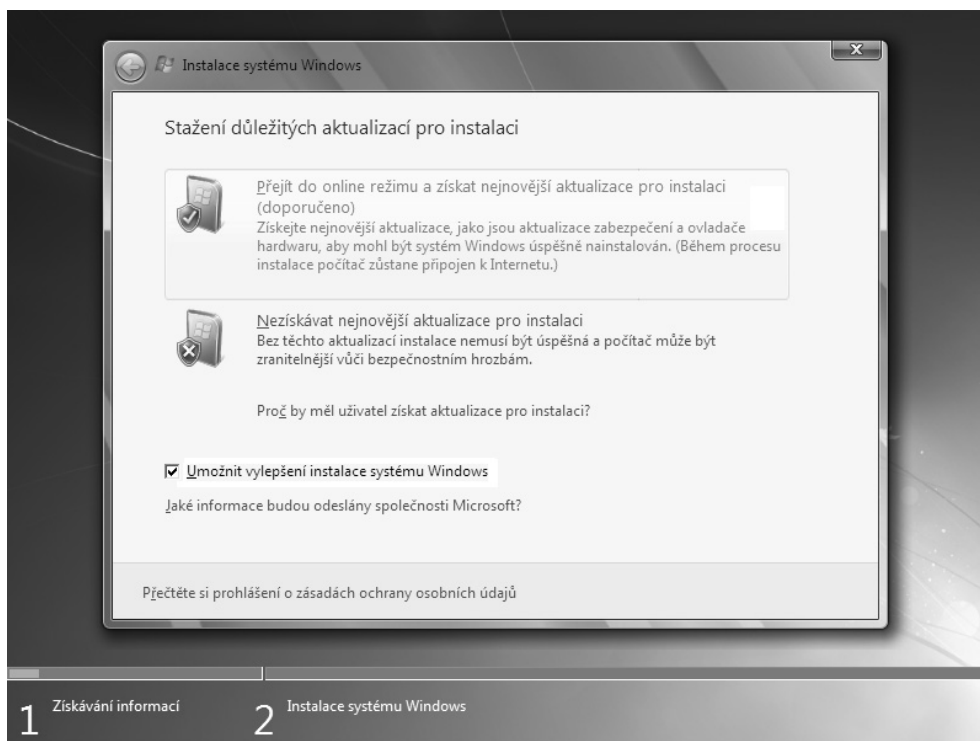
Pokud uvažujete o upgradu stávající verze systému Windows XP na Windows 7, budete muset počítat s drobnými komplikacemi. V první řadě je důležité vědět, že přímý upgrade z Windows XP provádět nelze, jedinou možností je čistá instalace. K migraci svých souborů a nastavení ze starého počítače na nový můžete použít nástroj MIGRACE PROFILU UŽIVATELE. Aplikace, které jste ve Windows XP používali, však musíte přinstalovat sami (za předpokladu, že jsou kompatibilní s Windows 7).

Přímý upgrade operačního systému zahájíte spuštěním instalačního programu Windows 7 v prostředí stávajícího operačního systému. Vlastníte-li instalační disk systému Windows 7, nabídku pro spuštění instalačního programu naleznete v okně, které se po jeho vložení do mechaniky samo otevře (anebo poklepejte v Průzkumníku Windows na soubor **D:\setup.exe**, kde písmeno D nahradíte odpovídajícím písmenem příslušné mechaniky). Tentýž soubor můžete samozřejmě spustit také z příkazového řádku (dialogové okno SPUSTIT – Windows+R). V dialogovém okně INSTALACE SYSTÉMU WINDOWS klepněte na tlačítko NAINSTALOVAT.

Proces upgradu sestává z výrazně méně kroků než čistá instalace. Po odsouhlasení licenčního ujednání se vám zobrazí dialogové okno pro nastavení aktualizací instalace (viz obrázek 2.4). Pokud je váš počítač připojen k internetu, doporučujeme ponechat první možnost a aktualizace stáhnout ještě v průběhu instalace.

V dalším kroku budete vyzváni k volbě typu požadované instalace. Klepnutím na tlačítko UPGRADE zahájíte instalaci.

Obrázek 2.4: V případě upgradu systému ušetříte nemálo času a komplikací stažením aktualizací zabezpečení a nových ovladačů ještě v průběhu instalace

Před provedením samotného upgradu spustí instalační program krátký test kompatibility (podobný, jaký provádí PORADCE PRO UPGRADE NA SYSTÉM WINDOWS 7). Pokud tento test odhalí potenciální problémy s kompatibilitou softwaru či hardwaru, zobrazí dialogové okno ZPRÁVA O KOMPATIBILITĚ. V tento okamžik můžete (a měli byste) přerušit instalaci a odinstalovat programy či ovladače, na které vás instalační program upozorní. Pokud shledáte zjištěné problémy za nevýznamné, pokračujte klepnutím na tlačítko DALŠÍ.

Upgrade ze systému Windows Vista trvá výrazně déle než čistá instalace. Je to logické, neboť upgrade zahrnuje zjištění veškerého nastavení programů a ovladačů ze stávající instalace, přesun složek Windows, Program Files a Users do nové složky, čistou instalaci Windows 7 na základě hotové bitové kopie systému, přenos nastavení a ovladačů z prvního kroku do nové kopie Windows 7, přesun dat všech uživatelů do nového odpovídajícího umístění a konečně restart Windows 7. Všechny tyto kroky probíhají bez nutnosti zásahu uživatele. V průběhu upgradu vytvoří instalační program v kořenovém adresáři vašeho systémového disku několik dočasných skrytých složek:

- **\$WINDOWS.~BT** – tato složka obsahuje ořezané jádro systému Windows 7, které řídí samotný průběh nastavení nového operačního systému a migraci dat a nastavení.

- **\$UPGRADE.~OS** – instalační program zjišťuje v průběhu instalace různá nastavení vašeho stávajícího operačního systému a ukládá je v dočasném adresáři, z něhož jsou po skončení instalace opakovaně aplikována.
- **\$WINDOWS--LS** – tato složka obsahuje soubor bitové kopie systému a dočasné soubory použité v průběhu upgradu.
- **\$INPLACE.~TR** – veškerá uživatelská i systémová nastavení zjištěná v průběhu první fáze upgradu jsou ukládána dočasně právě v této složce.
- **\$WINDOWS.~Q** – tato složka obsahuje původní instalaci systému Windows.

Dojde-li z jakéhokoliv důvodu k přerušení upgradu, instalační program automaticky odstraní novou instalaci včetně její bitové kopie a obnoví původní instalaci systému Windows ze záložního umístění.

Po úspěšném přechodu na novou verzi je většina těchto dočasných adresářů odstraněna. Výjimku představují složky \$INPLACE.~TR a \$WINDOWS.~Q, které slouží k obnovení souborů a nastavení v případě, že jejich přenos do nového systému neproběhl korektně.

DO DETAILU

ODEBRÁNÍ DOČASNÝCH INSTALAČNÍCH SOUBORŮ

Po skončení upgradu systému Windows Vista a ověření, že všechny požadované soubory včetně nastavení byly přeneseny v pořádku, je čas na úklid souborů, které po sobě instalační program zanechal. Nejrychlejší a zároveň nejbezpečnější způsob představuje nástroj VYČIŠTĚNÍ DISKU. V případě upgradu zatrhněte možnost SOUBORY ODSTRANĚNÉ PŘI UPGRADU a pokračujte klepnutím na tlačítko OK. Pokud jste prováděli čistou instalaci na stejný diskový oddíl jako předchozí verze systému Windows, vyberte možnost PŘEDCHOZÍ INSTALACE SYSTÉMU WINDOWS, která odstraní složku Windows.old a její obsah. Více informací o těchto volbách naleznete v kapitole 21, podkapitole „Úklid pomocí programu Vyčištění disku“.

Vytváření a konfigurace paralelně spouštěných systémů

Pokud máte v počítači nainstalovanou jakoukoliv verzi systému Windows a *současně* máte na některém z disků volný diskový oddíl (nebo alespoň dostatek nepřiděleného místa pro vytvoření nového oddílu), nabízí se vám možnost čisté instalace systému Windows 7 bez narušení chodu stávajícího operačního systému. Při startu počítače si pak sami vyberete z nabídky, kterou verzi systému Windows chcete spustit. Přestože nebývá počítačů s více systémy mnoho, většinou se jedná pouze o výběr ze dvou systémů; ve své podstatě se ale může jednat o libovolný počet libovolných jiných operačních systémů pro platformu PC.

Spouštění různých operačních systémů oceníte zejména v situacích, kdy máte v počítači zařízení či program, které ve Windows 7 jednoduše nefungují. Potřebujete-li s těmito zařízeními či programy pracovat, stačí při startu počítače vybrat systém, který má být zaveden. Tuto schopnost ocení také vývojáři softwaru a lidé působící v oblasti informačních technologií, kteří díky ní získávají možnost pracovat v různých operačních systémech.

Zkušení uživatelé Windows získají instalaci Windows 7 na samostatný diskový oddíl možnost experimentovat s potenciálně problematickými programy či ovladači zařízení, aniž by tím ohrozili chod funkčního systému. Po skončení konfigurace druhého systému (čisté verze systému Windows 7) se ve spouštěcí nabídce objeví nový záznam odpovídající právě skončené instalaci (nově instalovaná verze je výchozí položkou nabídky; pokud neprovedete do 30 sekund

výběr, je spuštěna tato výchozí varianta). V prostředí nového operačního systému můžete experimentovat s novým zařízením zcela dle libosti a sledovat jeho chování. Pokud jste s chováním programu spokojeni, můžete jej přidat do instalace pro každodenní používání.

DO DETAILU

KTERÝ Z DISKŮ JE VLASTNĚ SYSTÉMOVÝ?

Jaké označení disku vlastně nová instalace Windows 7 získá? Stejně jako v předchozích verzích systému Windows záleží přiřazená písmena na nastavení provedeném v průběhu instalace. Pokud se vaše stávající verze Windows nachází na disku C a čistou kopii systému Windows 7 instalujete na jiný diskový oddíl, bude přiřazení písmen řízeno následujícími pravidly:

- Pokud zahájíte instalaci systému Windows 7 automatickým spuštěním po startu počítače a současně plánujete nový systém nainstalovat do jiného než stávajícího systémového diskového oddílu, získá nová instalace písmeno C. Svazek, jenž obsahuje původní verzi Windows, získá v prostředí Windows 7 nejbližší další volné písmeno. V původní verzi systému Windows získá však písmeno C oddíl, na kterém je tato původní verze nainstalovaná. Oddíl s novou instalací systému Windows 7 získá nejbližší další volné písmeno. A tak zatímco se operační systém nachází vždy na disku C, u svazků s daty se může písmenné označení nahodile lišit.
- Spustíte-li instalaci z prostředí operačního systému a rozhodnete se pro vlastní instalaci na oddíl bez přiřazeného písmenného označení, bude i tentokrát v jednotlivých systémech použito k označení systémového disku písmeno C. Označení ostatních oddílů se bude měnit v závislosti na aktuálně spuštěném operačním systému.
- Spustíte-li instalaci z prostředí operačního systému a rozhodnete se pro vlastní instalaci na oddíl, který má své vlastní písmenné označení, nová instalace si toto nové označení ponechá i nadále. Ostatní svazky si zachovají svá původní označení i při spuštění systému Windows 7. Pokud tedy instalujete Windows 7 z prostředí systému Windows a instalační program nasměrujete na disk E, systémový disk nové instalace bude E.

Není žádný zvláštní důvod kteroukoliv z těchto variant upřednostňovat před jinou. Pokud chcete mít systémové soubory a programy vždy na disku C, volte první nebo druhou variantu. Pakliže ale vyžadujete, aby bylo označení disků bez ohledu na spuštěný operační systém konzistentní, zvolte třetí možnost. Obecně ale platí, že dobře napsaný software (ve správně nastaveném systému s kvalitním hardwarem) dokáže pracovat bezchybně bez ohledu na označení systémového disku.

JAK FUNGUJE START SYSTÉMU WINDOWS 7 A JEHO KONFIGURACE

Systémy Windows 7, Windows Vista i Windows Server 2008 mají společný proces startu systému. Pokud jste se již v minulosti věnovali úskalím spouštění systémů Windows Vista či Windows Server 2008, znáte tím pádem i zákulisí spouštění systému Windows 7. Pokud však znáte pouze Windows XP, Windows Server 2003 nebo Windows 2000, věnujte následujícímu textu zvláštní pozornost.

Zásadní změny ve způsobu načítání systémů Windows 7 a Windows Vista zcela změnilý způsob konfigurace paralelních instalací více operačních systémů. Soubory Ntldr a Boot.ini známé ze systémů Windows XP, Windows 2000 nebo Windows Server 2003 nyní hrají při konfiguraci paralelně instalovaných systémů (z nichž jedním z nich je systém Windows 7, Windows Vista nebo Windows Server 2008) pouze podružnou roli.

Proces spouštění systému Windows 7 začíná v okamžiku, kdy počítač provede vlastní diagnostické testy, následované diagnostickými testy jednotlivých karet, například adaptérů různých úložišť nebo grafických karet. Následně prozkoumá systém BIOS hlavní spouštěcí záznam (tzv. MBR – Master Boot Record) – první fyzický sektor na disku, který určuje, zda je možné zařízení použít k automatickému spouštění po startu – a předává řízení kódu obsaženému právě v MBR. Tento kód je do MBR zapsán v průběhu instalace systému Windows 7 (nebo Windows Vista). V tento okamžik vstupuje do hry samotný systém Windows. Další postup je následující:

1. Kód v hlavním spouštěčím záznamu – prvním sektoru aktivního diskového oddílu – zavolá program **SPRÁVCE SPOUŠTĚNÍ SYSTÉMU WINDOWS (Bootmgr)**.
2. **SPRÁVCE SPOUŠTĚNÍ SYSTÉMU WINDOWS** načte obsah úložiště konfiguračních dat spouštění, ve kterém nalezne konfigurační údaje všech operačních systémů instalovaných na daný počítač. Na základě těchto dat sestaví a následně zobrazí spouštěcí nabídku.
3. Po výběru některé z položek dojde k některé z následujících tří akcí:
 - Při výběru instance systému Windows 7 nebo Windows Vista spustí **SPRÁVCE SPOUŠTĚNÍ SYSTÉMU WINDOWS** zaváděcí program operačního systému **Winload.exe**, který se nachází ve složce `%SystemRoot%\System32`.
 - Při probuzení systému Windows 7 nebo Windows Vista z režimu spánku spustí **SPRÁVCE SPOUŠTĚNÍ SYSTÉMU WINDOWS** program **Winresume.exe** a obnoví prostředí systému do původní podoby.
 - Pokud zvolíte z nabídky variantu **DŘÍVĚJŠÍ VERZE SYSTÉMU WINDOWS**, **SPRÁVCE SPOUŠTĚNÍ SYSTÉMU WINDOWS** vyhledá svazek obsahující odpovídající instalaci a spustí zaváděcí program příslušného systému (**Ntldr.exe**). V případě potřeby zobrazí novou spouštěcí nabídku sestavenou na základě souboru `Boot.ini` na daném svazku.

Při výběru systému Windows 7 ze spouštěcí nabídky načte **SPRÁVCE SPOUŠTĚNÍ SYSTÉMU WINDOWS** samotné jádro systému, soubory `Ntoskrnl.exe` a `Hal.dll`, načte nastavení z registrů a nahraje ovladače zřízení. Následuje spuštění aplikace **WINDOWS SESSION MANAGER (Smss.exe)**, která spouští program **WINDOWS START-UP APPLICATION (Wininit.exe)**, jenž spouští procesy **MÍSTNÍ AUTORITA ZABEZPEČENÍ (Local Security Authority – Lsass.exe)** a **SLUŽBY (Services.exe)**. Po spuštění všech těchto procesů je systém připraven pro přihlášení uživatele.

Znalost způsobu, jakým spouštění systému probíhá, vám může pomoci při řešení potíží se spouštěním systému. Podrobnější informace naleznete v kapitole 23, podkapitole „Použití rozšířených možností spouštění“.

DO DETAILU

VIRTUÁLNÍ POČÍTAČE USNADŇUJÍ PRÁCI S VÍCE SYSTÉMY

Díky možnosti spouštění více systémů můžete do počítače nainstalovat všechny verze systému Windows za poslední desetiletí. Pokud je ale nepotřebujete kvůli ověření funkčnosti hardwaru na různých systémech, existují i jiné cesty. Mnohem jednodušší a elegantnější alternativou při provozování více operačních systémů je použití virtualizačního softwaru, který dokáže věrně simulovat prostředí počítače. Při sestavování a psaní této knihy jsme instalovali Windows 7 na virtuální počítače, neboť jsme potřebovali zachytit důležité kroky a procesy, které není na fyzickém hardwaru snadné dokumentovat. Ušetřili jsme si tak mnoho hodin, které bychom jinak trávili konfigurací nejrůznějšího hardwaru. Program **MICROSOFT WINDOWS VIRTUAL PC (w7io.com/0209)** běží na systémech Windows 7 Professional a Ultimate, které navíc podporují hardwarovou virtualizaci. Virtualizační software **Hyper-V**, který běží na systému Windows Server 2008, mohou

uživatelé systému Windows 7 využívat také vzdáleně v prostředí místní sítě (více informací o Hyper-V naleznete na adrese w7io.com/0210). Další z nástrojů, VMware (vmware.com), představuje výtečný virtualizační program jak pro pracovní, tak serverové stanice. Volně dostupný program VirtualBox z dílen společnosti Sun Microsystems (virtualbox.org) je kompatibilní se všemi edicemi systému Windows 7 a dokáže hostovat velmi rozsáhlé spektrum nejrůznějších operačních systémů. S pomocí těchto a jiných programů dokážete na svůj počítač nainstalovat kterýkoliv ze systémů Windows. K zálohování a obnově nastavení virtuálního počítače stačí zkopírovat soubory na jiné médium. Z věcného hlediska je samozřejmě nutné vlastnit pro veškeré nainstalované systémy odpovídající licence. Pokud však máte licenci systému Windows pouze na zkoušku, sotva najdete užitečnější nástroj.

Pokud chcete do svého počítače doinstalovat jako druhý systém i Windows 7, pokuste se najít diskový oddíl, který je na stávajícím systémovém oddílu nezávislý (může se jednat i o nepřídělené místo na disku). Při instalaci na tentýž oddíl totiž dojde k přepsání stávající verze systému.

Cílový oddíl může být stejně tak samostatný oddíl na stejném fyzickém disku, jako zcela jiný pevný disk. Pokud váš počítač obsahuje jediný disk o jediném diskovém oddílu (označeném písmenem C), spouštění více systémů současně se vám zprovoznit nepodaří, pakliže nepořídíte nový disk nebo nezmenšíte samostatný oddíl a nevytvoříte nový (konzole SPRÁVCE DISKŮ, Diskmgmt.msc, jež je součástí systému Windows 7, tuto funkčnost nabízí; v ostatních verzích systému Windows se však neobejdete bez programu dodávaného třetí stranou; podrobnější informace naleznete v kapitole 25, podkapitole „Zmenšení svazku“). Nový oddíl nemusí být nezbytně prázdný; neměl by ale obsahovat systémové soubory jiného systému Windows. Spusťte instalační program, zvolte možnost VLASTNÍ (UPŘESNIT) a vyberte disk a oddíl, na který chcete systém nainstalovat.

Instalační program sám automaticky zařadí informace o nově instalovaném operačním systému do úložiště konfiguračních dat spouštění.

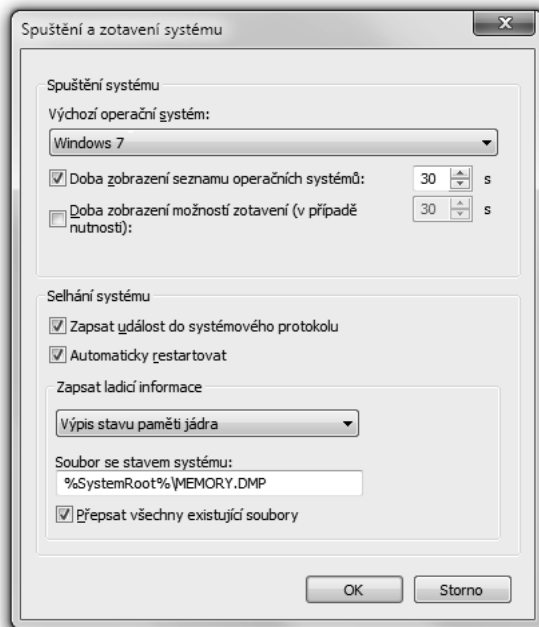
Nabízí se otázka, jak a zda vůbec lze konfigurační data spouštění editovat. Jediným oficiálním nástrojem je překvapivě aplikace spouštěná v režimu příkazového řádku, která se jmenuje BCDEDIT. BCDEDIT nemá žádné uživatelské rozhraní, veškeré operace probíhají prostřednictvím parametrů a přepínačů spouštěného příkazu. Úplný přehled dostupných parametrů tohoto nástroje získáte otevřením příkazového řádku se zvýšeným oprávněním (pomocí příkazu SPUSTIT JAKO SPRÁVCE) a spuštěním příkazu **bcdedit /?**.

Pro každodenní použití je rozsah všech funkcí programu BCDEDIT až zbytečně pestrý. Jedinou jeho funkcí, kterou jsme v uplynulých čtyřech letech využili, byla změna názvů položek v nabídce spouštění. Standardně totiž instalační program přidá do nabídky pouze obecný popis „Windows 7“. Ve většině případů je tato možnost postačující, ale pokud provozujete ve svém počítači dvě kopie systému Windows 7 (jednu pro každodenní práci, druhou pro testování), nebudete moci z nic neříkajícího „Windows 7“ určit, která verze je která. Pokud chcete záznamy v nabídce zpřehlednit, postupujte následovně:

1. Spusťte počítač a z nabídky spouštění vyberte kteroukoliv z možností. Po spuštění systému si poznačte, kterou instalaci jste v této nabídce vybrali.
2. Klepněte na nabídku Start a do pole PROHLEDAT PROGRAMY A SOUBORY zadejte text **cmd** a příkaz potvrďte klávesovou zkratkou Ctrl+Shift+Enter. Klepnutím na tlačítko ANO v dialogovém okně ŘÍZENÍ UŽIVATELSKÝCH ÚČTŮ spustíte příkazový řádek se zvýšeným oprávněním.

3. V příkazovém řádku spusťte následující příkaz: **bcdedit /set description „Místo pro název“** (uvedený text nahraďte vlastním popisem – a nezapomeňte na uvozovky). Stiskněte klávesu Enter.
4. Restartujte počítač a všimněte si, že jedna z položek v nabídce se změnila. Nyní vyberte z nabídky druhou možnost.
5. Zopakováním kroků 2 a 3 nahraďte výchozí text všech položek spouštěcí nabídky, které od sebe chcete vzájemně odlišit.

Několik dalších možností nastavení spouštění je dostupné prostřednictvím dialogového okna **SPUŠTĚNÍ A ZOTAVENÍ SYSTÉMU** (otevřete ovládací panel **SYSTÉM**, v levém poli klepněte na odkaz **UPŘESNIT NASTAVENÍ SYSTÉMU** a ve skupině **SPOUŠTĚNÍ A ZOTAVENÍ SYSTÉMU** klepněte na tlačítko **NASTAVENÍ**). V tomto dialogovém okně můžete zvolit výchozí operační systém (vidíte, jak praktické mohou vlastní popisy instalovaných systémů být?) a dobu, po kterou má být nabídka zobrazena. Výchozí nastavení je 30 sekund; ze zkušenosti doporučujeme hodnotu nepřesahující 10 sekund (možné hodnoty se pohybují v rozmezí 1 až 999 sekund). Pokud budete chtít některý z operačních systémů spouštět automaticky, zrušte zatržení pole **DOBA ZOBRAZENÍ SEZNAMU OPERAČNÍCH SYSTÉMŮ** nebo do textového pole vedle něj vyplňte hodnotu **0** (nula). Takto zadané hodnoty zapíše systém do úložiště konfiguračních dat spouštění.

Samotná syntaxe programu **BCDEDIT** je mírně řečeno nepřehledná. Existuje vysoká pravděpodobnost, že jakmile jednou změníte popisy jednotlivých systémů, nebudete na tento program už nikdy muset sáhnout. Už jen proto vám doporučujeme pro práci s úložištěm konfiguračních dat použít spíše nástroj s vlastním uživatelským rozhraním. Mezi léty prověřené nástroje patří **VistaBootPRO** (vistabootpro.org). Kromě možnosti opravy zaváděcího programu systému Windows umožňuje také jeho odinstalování a návrat k původnímu způsobu zavádění systémů

(Ntldr.exe). VistaBootPRO funguje navíc i ve Windows XP, takže jej můžete používat v kterémkoliv ze systémů. Licence pro jeden počítač stojí 10 dolarů. Z volně dostupných alternativ, které umožňují stejné operace, byť se sníženým uživatelským komfortem, můžeme doporučit například EasyBCD z dílen NeoSmart Technologies (w7io.com/0211). Oba nástroje umožňují konfiguraci počítače s více instalovanými operačními systémy, opravy poškozených zaváděcích programů nebo přechod na původní způsob spouštění systému, známý z Windows XP.

Tento krok samozřejmě můžete provést i bez použití nástrojů. Stačí v prostředí systému Windows 7 (ale i Windows Vista) vložit do mechaniky instalační DVD Windows 7 a v příkazovém řádku spustit následující příkaz, ve kterém písmeno *D* nahradíte písmenem označující DVD jednotku:

```
D:\boot\bootsect.exe /nt52 all
```

Veškeré systémové soubory na svazku s instalací té verze systému Windows, kterou už nehodláte dále používat, můžete následně odstranit. Efektivnějšího způsobu odstranění však dosáhnete ve Windows XP pomocí nástroje SPRÁVA DISKŮ, jehož prostřednictvím vybraný disk naformátujete a připravíte jej pro instalaci.

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

PO INSTALACI WINDOWS XP NENÍ SYSTÉM WINDOWS 7 DOSTUPNÝ

Nedílnou součástí instalace systému Windows je změna hlavního spouštěcího záznamu a zaváděcího programu. Nově přidaný systém Windows 7 bude s předchozí instalací systému Windows XP počítat a zahrne jej po skončení instalace do spouštěcí nabídky. Při čisté instalaci Windows XP (nebo Windows Server 2003) na počítač s Windows 7 však dojde k přepsání hlavního spouštěcího záznamu, což má za následek jediné – počítač přestane Windows 7 nabízet. Řešení naštěstí existuje – ve starším operačním systému otevřete příkazový řádek a z instalačního DVD Windows 7 spusťte následující příkaz (kde *D* představuje označení vaší DVD mechaniky):

```
D:\boot\bootsect /nt60 all
```

Po restartu počítače by se měla ve spouštěcí nabídce opět objevit položka zastupující systém Windows 7. Budete-li si přát obnovit záznam i pro předchozí verzi Windows, otevřete příkazový řádek se zvýšeným oprávněním a spusťte následující příkaz:

```
bcdedit /create {ntldr} -d "Místo pro název"
```

Text v uvozovkách nahradíte vlastním popisem a nezapomeňte na uvozovky samotné. Při dalším spuštění počítače by se již měla spouštěcí nabídka objevit tak, jak má.

O něco jednodušším řešením je použití některého z nástrojů pro správu spouštěných systémů, které jsme v této podkapitole zmínili. Jak VistaBootPRO, tak EasyBCD lze spustit v systémech Windows XP, Windows Vista, Windows 7 i Windows Server 2003 a 2008. Z tohoto důvodu představují ideální prostředek pro změnu zaváděcího programu ze starého systému na nový a naopak.

PARALELNÍ INSTALACE SYSTÉMŮ WINDOWS 7 A LINUX

Stejně jako systémy Windows na předchozích stránkách lze sjednotit také paralelní instalace systémů Windows 7 a Linux. Můžete použít spouštěcí nabídku systému Windows 7, anebo sáhnout po zaváděcím programu pro Linux (například GRUB), rozhodnutí je na vás. Toto nastavení je o něco složitější než v předchozích případech a záleží do značné míry na tom, o jakou distribuci systému Linux se jedná a které její nástroje (editory diskových oddílů, zaváděcí programy a další) upřednostňujete. Obecně však je tento proces snazší, je-li první diskový oddíl vyhrazen systému Windows, ale ani opačné pořadí není překážkou.

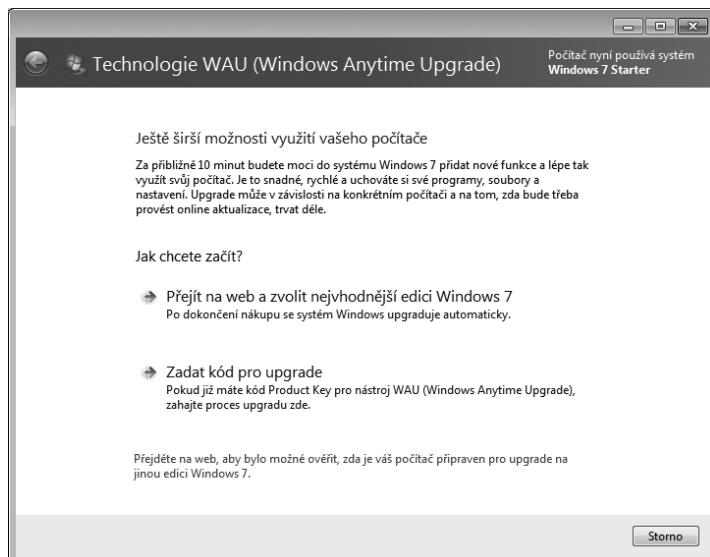
Zadáte-li do některého z internetových vyhledávačů dotaz *dual boot linux Windows 7*, naleznete spousty a spousty podrobných popisů jak postupovat. Stačí doplnit název požadované distribuce a nepochybně naleznete detailní návod, jak naučit Windows 7 koexistovat se systémem Linux. Za všechny zmíníme například hezky popsany a zdokumentovaný popis sestavený časopisem APC (w7io.com/0212), jenž se kombinacím těchto dvou systémů věnuje nejvíce.

Upgrade z jiné edice Windows 7

Základní procedura pro upgrade z jedné edice Windows 7 na jinou se nepochybně podobá ničemu, co kdy dříve společnost Microsoft vytvořila. Nástroj WINDOWS ANYTIME UPGRADE byl poprvé představen v rámci systému Windows Vista, ale název je to jediné, co má tato funkce ve Windows 7 se svým předchůdcem společného.

V čem tedy spočívají tyto rozdíly? Když zakoupíte nový počítač spolu s instalací systému Windows 7 Starter, Home Basic, Home Premium nebo Professional, v ovládacích panelech ve skupině SYSTÉM uvidíte nenápadný odkaz: **ZÍSKAT VÍCE FUNKCÍ S NOVOU EDICÍ SYSTÉMU WINDOWS 7.**

Klepněte na tento odkaz a objeví se dialogové okno WINDOWS ANYTIME UPGRADE (viz obrázek 2.5).

Obrázek 2.5: Upgrade z jedné edice Windows 7 na jinou netrvá ani 10 minut. Klíč pro upgrade systému můžete pořídit jak online, tak i v papírové podobě u svého dodavatele

Jste-li připraveni na upgrade, vyberte první volbu, zakoupení upgradu od společnosti Microsoft (v některých částech světa nemusí být tato volba přístupná). Po výběru edice, na kterou chcete svůj systém upgradovat, se zobrazí dialogové okno umožňující zahájení samotného upgradu. Zároveň v tento okamžik obdržíte produktový klíč, jenž má stejný formát jako sériové číslo systému Windows, které jste dostali spolu s instalačním diskem (tento nově vytvořený klíč můžete použít i při případném přeinstalování systému).

Pokud jste zakoupili balíček WINDOWS ANYTIME UPGRADE v klasickém kamenném obchodě, klepněte na druhou možnost a vyplňte produktový kód, jenž uvnitř balíčku naleznete. Po vyplnění tohoto kódu proběhne zbytek upgradu automaticky.

Nejzajímavějším aspektem této funkce ve Windows 7 je rychlost a diskrétnost, s jakou lze upgrade provést. Samotný upgrade by neměl trvat déle než 10 minut. Cítíte ten ostrý kontrast se shodně pojmenovanou funkcí v systému Windows Vista, která dosáhla téhož výsledku až po úmorném několikahodinovém přeinstalování celého systému?

K upgradu na jinou verzi Windows 7 nemusíte hledat původní instalační médium, ani stahovat z internetu žádné doplňkové programy. S novým kódem dojde k odemknutí funkcí v původní edici. Po skončení upgradu provede systém automatický restart počítače – pouze jeden. Jakmile upgrade skončí, můžete nerušeně pokračovat v práci.

Instalace a aktualizace ovladačů

Instalační DVD systému Windows 7 obsahuje podepsané ovladače hardwaru, které čítají nepřehlednou řadu nejrůznějších zařízení. Další tisíce ovladačů jsou dostupné prostřednictvím služby Windows Update, která se měsíc co měsíc rozšiřuje o stovky nových zařízení (pro představu o úsilí věnovaném vývoji ovladačů: v průběhu prvního roku po uvedení systému Windows Vista na trh zveřejňovala společnost Microsoft přibližně 1600 nových ovladačů každý měsíc; toto nasazení trvá dodnes). Budeme-li předpokládat, že pracujete s relativně novým počítačem bez více či méně exotických dílů, je velmi pravděpodobné, že budou všechna zařízení fungovat správně již bezprostředně po instalaci systému (pokud kupujete nový počítač s již nainstalovaným systémem Windows 7, můžete si být jisti naprosto – výrobce počítače je totiž povinen nainstalovat ovladače všech zařízení, která do stroje osadil).

DO DETAILU

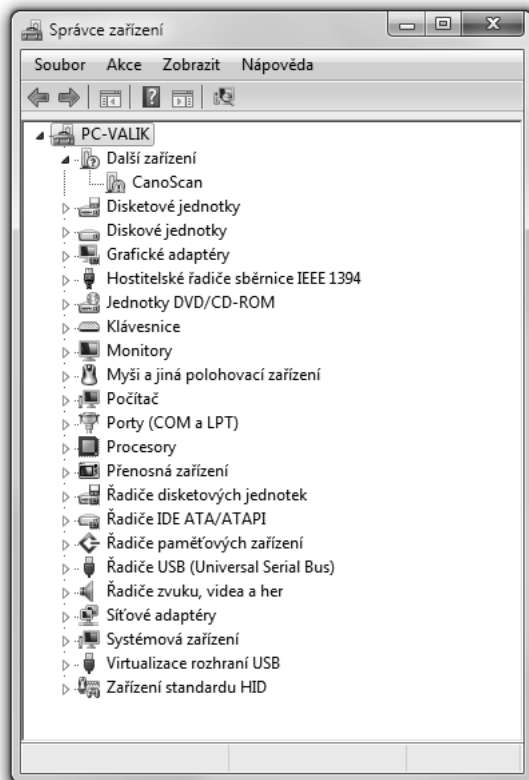
NA KTERÉ OVLADAČE DÁVAT NEJVÍC POZOR?

Kterým ovladačům hardwarových zařízení byste měli věnovat nejvíce pozornosti? Rozhodně ovladačům čipové sady, s jejíž pomocí dokáže systém Windows rozeznat integrovaná zařízení na desce, jako jsou USB porty nebo řadiče disků. Pozornost ale věnujte také ovladačům grafické karty, síťové karty, zvukové karty, řadiče úložišť či ostatním specializovaným vstupním zařízením, jako jsou bezdrátová klávesnice, touchpad (u notebooků), dotyková obrazovka nebo webová kamera. V některých případech bude nutné nahradit obecné ovladače dodané systémem Windows 7 původními ovladači výrobce zařízení, a to i v případě, že je verze ovladačů starší než verze dostupná ve Windows 7. Tyto a další ovladače je nejlepší hledat na webových stránkách výrobce vašeho počítače nebo konkrétního zařízení.

Chcete-li mít jistotu, že všechna zařízení fungují správně, spusťte **SPRÁVCE ZAŘÍZENÍ** (v poli pro vyhledávání v nabídce Start začněte psát **správce zařízení**; odkaz na správce zařízení ale naleznete také v ovládacích panelech). V dialogovém okně uvidíte přehled nainstalovaných zařízení.

Hledejte zařízení s výstražnou ikonou, která má za úkol upozornit na zařízení, pro která nejsou v počítači nainstalované ovladače. Na obrázku 2.6 například vidíte položku CanoScan (v tomto případě skener), pro kterou se systému Windows 7 nepodařilo najít kompatibilní ovladač.

Využíváte-li zařízení komunikující prostřednictvím rozhraní USB nebo IEEE 1394 (FireWire) – jako jsou tiskárny, externí pevné disky, fotoaparáty či skenery – připojte je a ujistěte se, že fungují, jak mají. Pokud máte již tyto ovladače stažené, nainstalujte je nyní, ještě před konfigurací Windows 7. V opačném případě se pokusí systém dohledat ovladače prostřednictvím služby Windows Update.

Obrázek 2.6: Žlutý výstražný symbol u ikony zařízení v kategorii Další zařízení říká, že k danému zařízení není v počítači nainstalován odpovídající kompatibilní ovladač

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobný popis Správce zařízení a práce s ovladači naleznete v kapitole 24, „Nastavení a konfigurace hardwaru“.

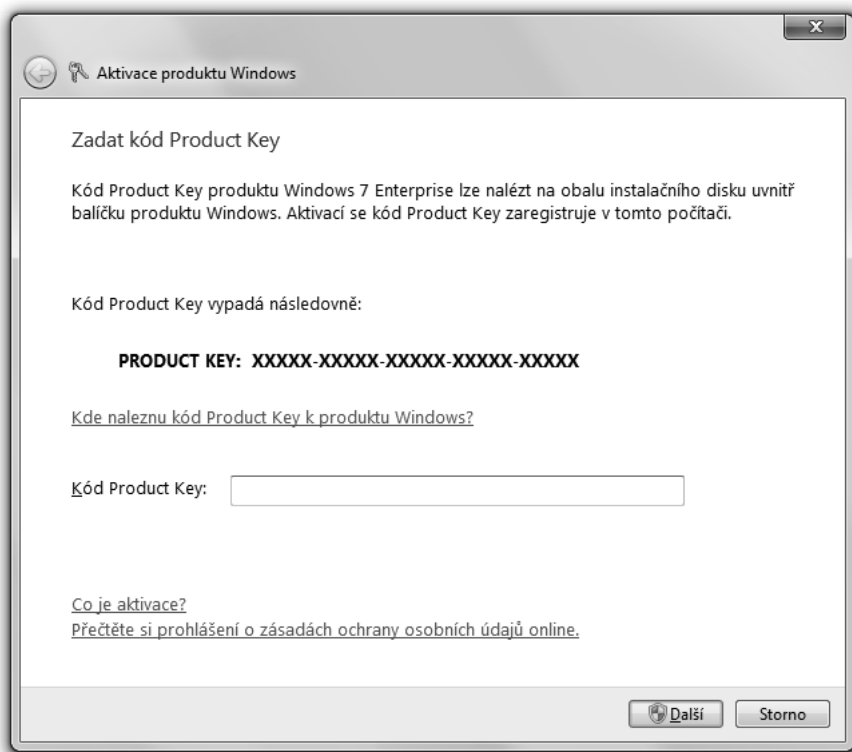
Aktivace a ověření systému Windows 7

Windows obsahuje řadu protipirátských a ochranných funkcí, které Microsoft společně nazývá jako Technologie aktivace Windows (v předchozích verzích spadala tato funkčnost pod jednotné označení Originální software společnosti Microsoft). Podstatou různých kontrol a ově-

řovacích mechanismů zabudovaných do Windows 7 je v zásadě vynucení licenčních podmínek, které se zobrazují při instalaci operačního systému (instalaci není možné bez udělení souhlasu dokončit – a vlastně ani zahájit). Nejsme právníci, takže se nepokoušíme toto licenční ujednání nikterak interpretovat. Přesto vám doporučujeme věnovat studiu ujednání nějaký čas, už jen proto, že je psáno srozumitelně a přehledně i pro uživatele bez právního vzdělání. V této podkapitole si vysvětlíme jednotlivé mechanismy aktivace a ověření a jejich vliv na vaši práci s operačním systémem.

Vložení produktového klíče

Při čisté instalaci (nebo upgradu existující verze Windows) krabicové verze systému Windows 7 můžete být vyzváni k vyplnění 25místného alfanumerického kódu, který jednoznačně identifikuje vaši licencovanou kopii systému Windows.

V této souvislosti je dobré vědět několik věcí:

- **Produktový klíč je automaticky přidělen všem kopiím systému Windows, které jsou předinstalované na nový počítač jeho výrobcem** – hodláte-li použít instalační disk Windows 7 dodaný výrobcem vašeho počítače, nebudete muset žádný produktový kód vyplňovat.
- **Váš produktový kód odpovídá zakoupené edici systému Windows** – při koupi krabicové verze Windows 7 (ať už řádné či pouze upgradu) obsahuje instalační médium

(zpravidla DVD) konfigurační soubor, který se automaticky váže na edici, kterou jste zakoupili. Příbalený produktový klíč bude fungovat pouze s touto konkrétní edicí.

- **Při instalaci systému Windows 7 nemusíte produktový kód vyplňovat** – necháte-li při instalaci pole PRODUCT KEY prázdné a klepnete na tlačítko DALŠÍ, instalační program se vás nebude pokoušet zastavit. K vyplnění produktového kódu budete vyzváni později při aktivaci systému.

Rozhodnete-li se instalovat systém Windows 7 bez zadání produktového kódu, zobrazí se vám stránka s výběrem edice, kterou chcete nainstalovat (přehled voleb je možné omezit na specifické edice pomocí souboru Ei.cfg obsaženého na instalačním disku ve složce Sources). Takto můžete používat nainstalovanou verzi systému Windows 7 bez jakýchkoliv omezení po celých 30 dní. Před uplynutím tohoto období budete vyzváni k vyplnění produktového klíče a aktivaci systému (viz následující podkapitola). Pokud nesplníte tyto požadavky, při spuštění systému se začne zobrazovat upozornění na nutnost aktivace; tatáž upozornění se objeví také na ploše a v oznamovací oblasti hlavního panelu. Zároveň s těmito upozorněními nahradí systém jakékoliv obrázkové pozadí plochy jednotlým černým pozadím.

DO DETAILU

JAK PRODLOUŽIT TERMÍN AKTIVACE O 30 DNÍ

Tricetidenní období před aktivací systému se nazývá *poskytnutá lhůta*. Pokud nejste po uplynutí této lhůty stále připraveni k aktivaci, můžete toto období odložit o dalších třicet dní a pokračovat v testovacím režimu. Stačí vyvolat okno PŘÍKAZOVÝ ŘÁDEK se zvýšeným oprávněním a spustit následující příkaz: **slmgr -rearm**. Po spuštění příkazu počítač restartujte. Tento proces můžete zopakovat až třikrát a získat tak celkem 120 dní, po které můžete systém využívat bez aktivace.

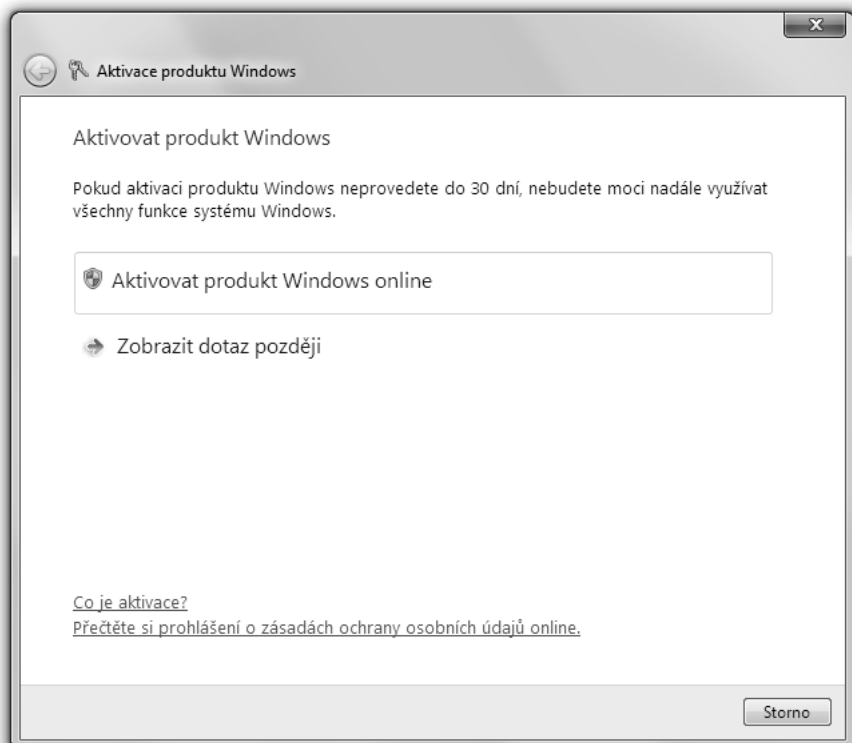
Aktivace krabicové verze Windows

Obdobně jako systémy Windows XP a Windows Vista je třeba do třiceti dní od instalace aktivovat i systém Windows 7, a to buď online přes aktivační server společnosti Microsoft, nebo telefonicky prostřednictvím bezplatného interaktivního telefonního aktivačního systému.

Aktivační mechanismus má za úkol programové vynucení jedné z podmínek užití díla. Cíl je jasný – zamezit nejčastější podobě softwarového pirátství: kopírování. Klasická licence systému Windows 7 vás opravňuje instalovat operační systém na jeden počítač. Pokud použijete tentýž produktový kód na druhém (nebo třetím nebo čtvrtém) počítači, aktivace zdaleka neproběhne tak hladce, jako napoprvé. Výjimkou je speciální balení Windows 7 Family Pack, které umožňuje instalaci a aktivaci systému Windows 7 Home Premium na třech počítačích v rámci domácnosti.

V dialogovém okně INSTALACE SYSTÉMU WINDOWS, ve kterém vyplňujete produktový kód, se nachází také volba AUTOMATICKY AKTIVOVAT SYSTÉM WINDOWS PO PŘIPOJENÍ K SÍTI, která je automaticky zatržena. Ponecháte-li toto výchozí nastavení, systém Windows se pokusí tři dny po instalaci o automatickou aktivaci systému. Stav aktivace vašeho systému můžete kdykoliv ověřit v dolní části dialogového okna SYSTÉM ve skupině AKTIVACE SYSTÉMU WINDOWS (v nabídce Start, klepněte pravým tlačítkem myši na položku POČÍTAČ a z místní nabídky vyberte příkaz VLASTNOSTI). V tomto dialogovém okně vidíte také počet dní poskytnuté lhůty, do které můžete systém manuálně aktivovat nebo změnit produktový klíč.

Pokud tato třicetidenní lhůta vyprší a vy svůj systém nezaktivujete, zobrazí se vám dialogové okno upozorňující na vypršení lhůty (viz obrázek 2.7). Klepnutím na tlačítko AKTIVOVAT PRODUKT WINDOWS ONLINE zahájíte aktivaci systému přes internet. Ponecháte-li při instalaci Windows 7 pole PRODUCT KEY prázdné, budete před dokončením aktivace vyzváni k vložení platného produktového klíče.

Obrázek 2.7: Pokud nestihnete aktivovat svou kopii Windows do třiceti dní od instalace, po přihlášení se vám zobrazí následující upozornění

Ve většině případů netrvá aktivace přes internet déle než pár sekund. Pokud však připojení k internetu nemáte a musíte sáhnout po telefonu, je tento proces citelně delší, neboť při něm předáváte aktivačnímu systému 50místný identifikační klíč (stisknutím jednotlivých tlačítek telefonu nebo nadiktováním tohoto kódu prodejci) a na oplátku od něj přebíráte vygenerovaný potvrzovací kód o délce 42 znaků.

DO DETAILU

NESPĚCHEJTE S AKTIVACÍ

Při instalaci krabicové verze systému Windows 7 představuje doba před automatickou aktivací tři dny. My vám nicméně při zadávání produktového klíče doporučujeme zatržení pole AUTOMATICKY AKTIVOVAT SYSTÉM WINDOWS PO PŘIPOJENÍ K SÍTI zrušit. Získáte tak celých třicet dní, po které můžete testovat, zda Windows 7 funguje na vašem počítači jak má, a nebude vyžadovat výměnu některých zařízení či dokonce celého počítače. Jakmile si budete jisti, že si váš

počítač s novým systémem rozumí, v dialogovém okně SYSTÉM naleznete odkaz pro manuální aktivaci systému.

Co ale dělat v případě, kdy tuto volbu při instalaci přehlédnete a zapomenete ji změnit? Vypnutí automatické aktivace vyžaduje zásah do registrů (jak praví klasická poučka, nepouštějte se do tohoto úkonu, nejste-li si vědomi důsledků, které může znamenat, včetně rizika poškození konfigurace systému nesprávným zásahem do registrů). Spusťte nástroj EDITOR REGISTRU a vyberte klíč HKLM\Software\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\SoftwareProtectionPlatform\Activation. V pravé části okna poklepejte na hodnotu MANUAL a změňte ji z 0 na 1.

Aktivace je zcela anonymní a nevyžaduje od vás žádné osobní údaje. Registrace systému Windows 7, při které jste vyzváni k vyplnění údajů, je oproti aktivaci nepovinná a nijak s ní nesoúvisí.

Windows 7 máte právo instalovat v neomezeném počtu instalací na tentýž hardware. Na počátku samotné aktivace zašle systém Windows 7 na aktivační server zakódovaný soubor, který představuje „podpis“ klíčových součástí vašeho systému. Při pokusu o aktivaci Windows se stejným produktovým kódem jako při předchozí aktivaci vypočítá systém Windows nový podpis a porovná jej s hodnotou uloženou v aktivační databázi. Při opakované instalaci systému na tentýž hardware se budou oba podpisy shodovat a aktivace proběhne automaticky.

Stejně jako v předchozích verzích Windows slouží aktivace k zabránění manipulace s aktivačními soubory nebo „klonování“ aktivované kopie Windows a její instalace na jiný počítač. Co se ale stane, když pořídíte do svého počítače nový hardware? Při aktivaci Windows 7 zůstává hardwarový podpis počítače uložen na pevném disku a při každém startu jej systém porovnává s aktuálním stavem. Jsou-li změny v konfiguraci vašeho hardwaru rozsáhlejšího charakteru, systém vás vyzve k reaktivaci Windows. Jelikož se aktivační mechanismus (mylně) domnívá, že se pokoušíte instalovat Windows na jiném počítači, aktivace přes internet nebude nejspíš fungovat. V takovém případě budete nuceni vložit ručně nový aktivační kód, jenž získáte přes telefonní centrum podpory aktivace. V případě systému Windows XP zveřejnila společnost Microsoft podrobný popis algoritmu použitého k vyhodnocení hardwarových změn v počítači a meze, od nichž vyvstala nutnost reaktivace systému. V systémech Windows Vista a Windows 7 se již společnost Microsoft rozhodla tyto algoritmy nezveřejňovat; musí nám tak stačit společností zmíněný příklad výměny vadné základní desky, která je pro Windows dostatečným důvodem pro reaktivaci systému (rozhodnete-li se pořídít do počítače novou základní desku, systém začne automaticky považovat počítač za nový a adekvátně k tomu začne vyžadovat novou licenci).

DO DETAILU

JAK ZJISTIT PRODUKTOVÝ KÓD SYSTÉMU WINDOWS

Po instalaci krabicové verze systému Windows končí většinou kód někde ve skříni, kde jej nikdo nikdy nebude hledat. Může ale nastat situace, že budete tento kód někdy potřebovat. Pokud máte doma nebo v práci nainstalovaný systém Windows 7 na více počítačích, snadno můžete ztratit přehled o tom, který produktový kód odpovídá kterému počítači. Co dělat v případě, kdy bude třeba počítač přeinstalovat, anebo licenci (krabicové verze, nikoliv OEM) z něj přenést na zcela nový počítač? Můžete zkusit jeden kód po druhém a doufat, že se dříve či později trefíte. Anebo sáhnout po vynikajícím volně dostupném nástroji Keyfinder (w7io.com/0213), který vám pomůže zjistit produktové číslo kteréhokoliv systému Windows či programu sady Microsoft Office.

Aktivace OEM verze systému

Pokud jste svůj počítač pořídili už s nainstalovaným systémem Windows 7, jsou licenční podmínky trochu jiné, stejně jako pravidla vztahující se k aktivaci. Prostou mlouvou systému Windows jsou tvůrci takových počítačů nazýváni jako *výrobci originálního příslušenství* (mají dokonce i svou zkratku – OEM – *original equipment manufacturers*). Ne všichni výrobci jsou si však rovni. Jsou rozděleni do dvou úrovní:

- Velcí výrobci počítačů (Microsoft označuje tyto společnosti jako *značkové* nebo též *nadnárodní* výrobce originálního příslušenství, neformálně též jako *privilegovaná OEMka*) mají oprávnění instalovat a dopředu aktivovat Windows pomocí technologie nazývané System Locked Preinstallation (SLP), tedy uzamčené systémové předinstalace. Předinstalovaná kopie Windows (včetně disku pro obnovu) obsahuje konfigurační soubory s informacemi, které lze zjistit také v systému BIOS. Dokud jsou oba údaje ve shodě, není aktivace nutná. Když si koupíte počítač od těchto výrobců, většinou naleznete na jeho konstrukci nálepek s jedinečným produktovým kódem, který ale k prvotní aktivaci Windows neslouží. K aktivaci většího počtu zařízení používá výrobce počítačů vlastní systémový klíč. Při nutnosti přeinstalovat systém stačí použít disk pro obnovu poskytnutý výrobcem. V průběhu instalace nebudete muset vyplňovat žádný produktový kód, ani systém aktivovat – to vše za předpokladu, že použijete ke spuštění stejného počítače stejný SLP disk (nebo takový, který obsahuje stejnou kombinaci základní desky a systému BIOS).
- Menší firmy, které se živí stavbou počítačů, mohou systém Windows také instalovat sami. Tyto OEM kopie se nazývají *kopie systémových výrobců*, vyžadují však aktivaci. Aby mohl výrobce takový systém předinstalovat, musí využívat konkrétní nástroje, které zajistí, že budete při spuštění počítače vyzváni k potvrzení licenčního ujednání a aktivaci softwaru. Kromě toho jsou povinni poskytnout zákazníkovi instalační médium systému Windows 7 (nejčastěji DVD) a nalepit na skříň počítače nálepek s produktovým kódem. Dostanete-li se někdy do situace, kdy bude třeba takový systém přeinstalovat, budete vyzváni k zadání kódu a opakované aktivaci.

Licenční ujednání krabicové verze systému Windows 7 vám umožňuje přenositelnost systému Windows 7 na jiný počítač za předpokladu, že původní instalaci z předchozího počítače bez zbytku odeberete. Oproti tomu OEM kopie systému je vázána na konkrétní počítač, na který byla nainstalována. OEM kopii systému Windows můžete na tomtéž počítači instalovat, kolikrát budete chtít. Dle licenčního ujednání však nesmíte tuto kopii Windows přenášet na jiný počítač.

Aktivace produktů a podnikové licence

V případě společností, které nakupují licence hromadně prostřednictvím programu Microsoft Volume Licensing (VL), je situace odlišná. Společnosti používají tzv. VL médium a klíče, u kterých je aktivace povinná. Používání těchto verzí však podléhá zcela odlišným pravidlům, než jaká platí pro krabicové či OEM verze. Základní podmínkou hromadného licenčního ujednání je povinnost používat na počítačích s Windows 7 pouze platné a aktivované licence systému. V souladu s novými aktivacími procesy systému Windows 7 a Windows Vista mohou společnosti zakoupit produktové kódy, které umožňují opakovanou aktivaci, nebo použít servery pro správu klíčů, které slouží k aktivaci počítačů v rámci společnosti.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Více informací o programech Volume Licensing pro systém Windows a ostatní software společnosti Microsoft naleznete na stránkách programu Microsoft Volume Licensing na adrese microsoft.com/licensing.

Ověření produktu

I po úspěšné aktivaci své kopie Windows 7 podléháte čas od času ze strany společnosti Microsoft pravidelné protipirátské kontrole. Tento proces nazvaný *ověření* kontroluje, zda nedošlo ve vaší kopii systému ke změnám, které by vedly k porušení aktivace. Dojde-li k identifikaci zcizení klíče či jednání, které je v rozporu s licenčním ujednáním, má společnost Microsoft právo prostřednictvím tohoto procesu aktivaci odvolat.

Ověření má dvě podoby: interní nástroj, jenž pravidelně prochází licenční a aktivaci soubory a zjišťuje, zda nedošlo k neoprávněné manipulaci s nimi, a online nástroj, jenž řídí (a případně omezuje) přístup ke stažení vybraných souborů či aktualizací.

Neprojde-li váš počítač procesem ověření, nepřestane fungovat. Změny v systému ale nepřehlédnete: pozadí plochy se změní na černou barvu (a pokud ho změňte na jiné, po hodině práce se obnoví černá plocha), výzva k aktivaci spolu s upozorněním, že váš systém není originální, a pravidelně se objevující dialogové okno **AKTIVACE SYSTÉMU WINDOWS**. Mimo jiného dojde k omezení vašeho přístupu ke službě Windows Update; nebudete již schopni stahovat volitelné aktualizace, nové ovladače, ani žádné jiné programy, které jsou pro uživatele systému, jejichž instalace splňuje licenční ujednání, v centru pro stahování souborů společnosti Microsoft dostupné.

POZNÁMKA

Neaktivovanou kopii systému Windows (nebo takovou, jejíž ověření selhalo) je možné nadále používat. Všechny funkce systému fungují stejně, data souborů jsou dostupná a všechny programy se chovají, jak mají. Jedinou nepříjemností jsou všetečná upozornění na aktivaci, která vás mají vyburcovat k aktivaci. Některé podoby škodlivého softwaru mohou poškodit systémové soubory způsobem, jenž bude při ověření vyhodnocen jako neoprávněný zásah. Dalším častým problémem problémů s aktivací může být líný či nezcelpoctivý technik, který na váš počítač nainstaluje zcizenou či upravenou verzi Windows 7 namísto originální kopie. Zprávy upozorňující na aktivaci rovněž odkazují na online nástroje podpory, s jejichž pomocí byste měli být schopni identifikovat a vyřešit problémy, které váš systém postihly. Společnost Microsoft nabízí v souvislosti s problémy při aktivaci bezplatnou službu podpory, včetně oddělených fór pro podnikové (w7io.com/0213) či soukromé (w7io.com/0214) zákazníky. Telefonický hovor s touto technickou podporou by měl být rovněž bezplatný.

Přenos souborů a nastavení z jiného počítače

Požadovat, aby všechna vaše data a většina programů při upgradu z Windows Vista na Windows 7 zůstala nedotčena, je zcela legitimní požadavek. Co ale dělat s těmito daty a nastaveními, pořizujete-li nový počítač, anebo se rozhodnete nainstalovat Windows 7 na jiný počítač, případně jste doposud provozovali systém Windows XP, který přímý upgrade nepodporu-

je? Součástí systému Windows 7 je naštěstí také program MIGRACE PROFILU UŽIVATELE, který vám s většinou úkonů pomůže.

V porovnání s aplikací, která byla součástí systému Windows Vista, jde o značný pokrok (stejný, jako dělil ji a původního PRŮVODCE PŘENESENÍM SOUBORŮ A NASTAVENÍ ve Windows XP). Smyslem tohoto nástroje je usnadnit přenos nastavení a souborů ze staré instalace Windows (Windows XP, Windows Vista nebo Windows 7) do nové.

MIGRACE PROFILU UŽIVATELE MÁ SMYSL I NA JEDINÉM POČÍTAČI

Při práci s programem MIGRACE PROFILU UŽIVATELE samozřejmě nemusí výrazy „starý počítač“ a „nový počítač“ nutně označovat dvě různá fyzická zařízení. Tento nástroj odvede svou práci dobře i v případě, že chcete stávající instalaci Windows nahradit novou čistou instalací systému Windows 7. Pomocí programu MIGRACE PROFILU UŽIVATELE provedete zálohu nastavení a souborů stávající instalace systému Windows (váš „starý počítač“) na externí disk nebo síťové úložiště. Po dokončení čisté instalace systému Windows 7 na ten samý hardware stačí pak jen obnovit tuto zálohu souborů a nastavení do „nového počítače“.

Přestože má tento program svá omezení, je velmi flexibilní a nabízí úctyhodný počet nastavení migrace. Novinkou ve Windows 7 je souhrnná zpráva po skončení migrace, která nejenom uvádí soubory a nastavení, které byly přeneseny, ale také všechny programy, které se aplikaci podařilo ve staré instalaci detekovat. Díky ní získáte ucelený přehled všech původně nainstalovaných programů, které byste mohli chtít doinstalovat i do nového počítače.

POZNÁMKA

Soubory a nastavení je možné přenášet z 32bitové verze Windows do 64bitové verze, naopak však přenos možný není. Tento nástroj není ke kopírování souborů nebo nastavení ze 64bitové verze do 32bitové určen.

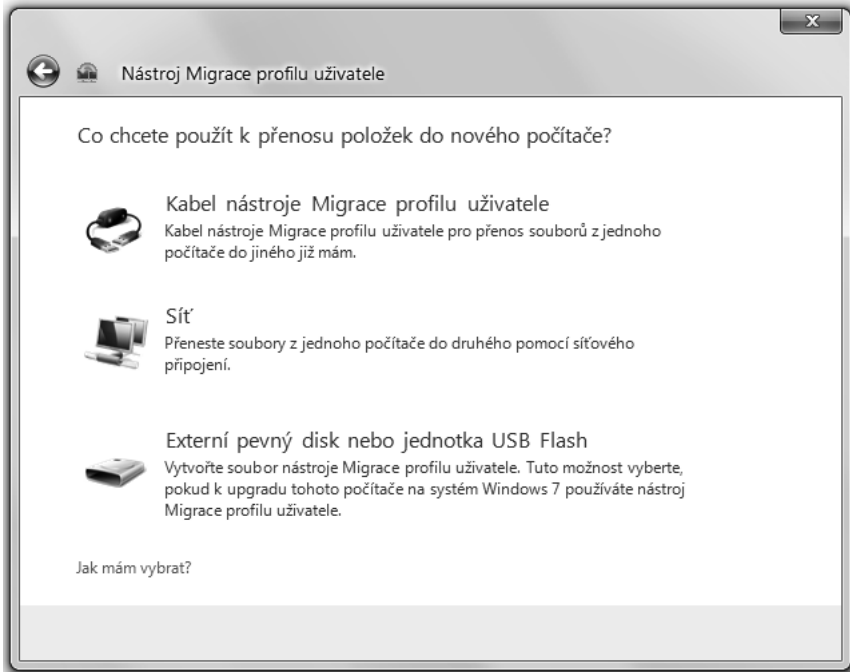
Program MIGRACE PROFILU UŽIVATELE je velmi jednoduchý a snadno ovladatelný, ale popísem všech možných cest, kterými vám program při práci umožní se vydat, bychom bez větších obtíží popsali menší náměstí. Proto se nyní zaměříme spíše na hrubé rysy aplikace a detaily práce s ní, spolu s popisy jednotlivých kroků, necháme na vás samotných.

POZNÁMKA

Program MIGRACE PROFILU UŽIVATELE dokáže přenášet soubory a nastavení, nikoliv však programy samotné. Pokud potřebujete přenést do nového počítače také je, budete muset sáhnout po některé z aplikací třetích stran, jako například LapLink PCMover (w7io.com/0216).

Vytvoření spojení

Pro samotný přenos souborů a nastavení je potřeba navázat mezi oběma počítači datové spojení. Po spuštění programu MIGRACE PROFILU UŽIVATELE a přeskočení úvodní obrazovky vám nástroj nabídne následující sadu možností (viz obr. 2.8):

Obrázek 2.8: První dvě volby, které program Migrace profilu uživatele nabízí, předpokládají fyzické propojení dvou počítačů. Pokud provádíte upgrade systému v rámci téhož počítače, zvolte třetí možnost

Nástroj nabízí trojici možností, jak postupovat dál:

- **KABEL NÁSTROJE MIGRACE PROFILU UŽIVATELE** – tento kabel, který je k dostání v řadě obchodů (stačí hledat výrazy jako „Easy Transfer Cable“), umožňuje vysokorychlostní přenosy přes přímé spojení USB 2.0 portů na dvou počítačích. Standardní USB kabel není pro tyto účely použitelný. Pokud připojíte kabel před spuštěním aplikace, program bude předpokládat, že hodláte použít právě první z dostupných voleb, a výběrovou obrazovku automaticky přeskočí.
- **SÍŤ** – dvojici počítačů je možné propojit také prostřednictvím místní sítě a nastavení tak přenášet z jednoho do druhého jejím prostřednictvím. Hodláte-li přenášet velký objem datových souborů, uvažujte spojení o rychlosti alespoň 100 Mbit/s či rychlejší.
- **VYMĚNITELNÁ MÉDIA, VČETNĚ JEDNOTEK USB FLASH A EXTERNÍCH PEVNÝCH DISKŮ** – pokud není přímé spojení praktické či možné (například při úplném odebrání diskového oddílu a jeho znovuvytvoření na tomtéž pevném disku), lze výstupy nástroje MIGRACE PROFILU UŽIVATELE uložit do souboru a po skončení instalace je obnovit. Stačí mít na externím úložišti dostatek volného místa, aby pojalo všechny soubory. Aplikace vypočítá velikost dat, která bude pravděpodobně přenášet, a upozorní vás na případný nedostatek volného místa dopředu.

DO DETAILU

ZÁLOHY NASTAVENÍ MŮŽETE UKLÁDAT TAKÉ NA SÍŤ

Přestože to není z uživatelského rozhraní programu zcela patrné, soubory a nastavení počítače můžete ukládat také ve sdílené síťové složce, stejně jako je od tamtud v budoucnu obnovit. Jak na to? Nevybírejte druhou možnost, Síť, která slouží k přenosu mezi dvěma zasíťovanými počítači v reálném čase. Vyberte poslední, třetí volbu – VYMĚNITELNÁ MÉDIA, VČETNĚ JEDNOTEK USB FLASH A EXTERNÍCH PEVNÝCH DISKŮ. Po označení starého počítače projděte procesem výpočtu velikosti přenášených souborů a klepněte na tlačítko ULOŽIT. V dialogovém okně ULOŽTE SOUBOR NÁSTROJE MIGRACE PROFILU UŽIVATELE vyberte sdílenou síťovou složku a zadejte název vytvářeného souboru. Jakmile budete připraveni obnovit svá data a nastavení, připojte nový počítač do sítě a z dříve zvolené složky vyberte soubor zálohy starého systému.

Pokud nahrazujete starý počítač novým (se systémem Windows 7), nejlepší variantou pro vás bude síťové propojení obou počítačů (případně prostřednictvím kabelu aplikace MIGRACE PROFILU UŽIVATELE) a následné spuštění aplikace. Tato technika je nejenom nejrychlejší, ale z pohledu případné ztráty dat také nejbezpečnější, neboť máte neustále k dispozici zálohu, ke které se můžete v případě problému s přenosem bez obav o data vrátit. Pokud není ani jedna z těchto voleb dostupná, sáhněte po externím pevném disku a své soubory a nastavení uložte na něj. Před spuštěním programu MIGRACE PROFILU UŽIVATELE nejdříve zavřete případné spuštěné programy na obou počítačích a teprve poté pokračujte dál.

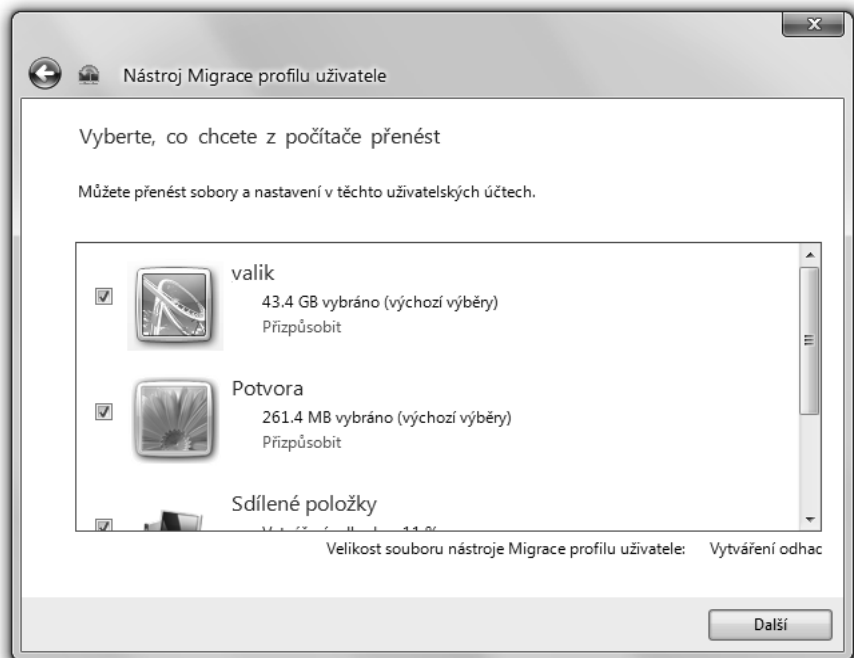
- Nástroj MIGRACE PROFILU UŽIVATELE naleznete na instalačním DVD systému Windows 7 (ve složce \Support\Migwiz spusťte soubor Migsetup.exe). Nemáte-li instalační disk k dispozici, anebo chcete mít jistotu, že pracujete s nejnovější verzí aplikace, spusťte program MIGRACE PROFILU UŽIVATELE nejdříve na novém počítači a řiďte se pokyny pro kopírování souborů na externí pevný disk, jednotku USB flash nebo sdílenou síťovou složku. Poté připojte toto zařízení nebo síťové úložiště ke starému počítači a spusťte z něj vytvořeného zástupce programu MIGRACE PROFILU UŽIVATELE. Běží-li na původním počítači systém Windows 7, tento krok není nutný – v takovém případě jej naleznete v nabídce Start.
- Na novém počítači klepněte na tlačítko Start a ve složce VŠECHNY PROGRAMY → PŘÍSLUŠENSTVÍ → SYSTÉMOVÉ NÁSTROJE spusťte nástroj MIGRACE PROFILU UŽIVATELE (alternativně stačí zadat do pole pro vyhledávání v nabídce Start slova **Migrate profilu uživatele** nebo spustit v příkazovém řádku příkaz **migwiz**). V okně VÍTÁ VÁS PROGRAM MIGRACE PROFILU UŽIVATELE klepněte na tlačítko DALŠÍ.

Pokud vlastníte kabel pro přenos souborů a nastavení, zapojte jej do starého počítače a nainstalujte ovladač právě připojeného zařízení. Po úspěšné instalaci ovladače se řiďte pokyny pro zahájení přenosu. Označte stávající počítač za starý a následně budete vyzváni k zapojení kabelu do nového počítače. Program MIGRACE PROFILU UŽIVATELE by měl navázat mezi oběma počítači spojení a začít sestavovat katalog souborů a nastavení, které budou přeneseny.

Také v případě přenosu prostřednictvím sítě připojte nejdříve starý počítač a v novém pak spusťte program MIGRACE PROFILU UŽIVATELE. Spojení by se mělo navázat automaticky. K vytvoření spojení bude potřeba na novém počítači zadat číselný kód (automaticky vygenerovaný na starém počítači), jehož prostřednictvím starý počítač jednoznačně identifikujete.

Výběr rozsahu přenosu

Program MIGRACE PROFILU UŽIVATELE sestává po zobrazení dialogového okna VYBERTE, CO CHCETE Z POČÍTAČE PŘENĚST katalog všech souborů a nastavení, které je možné přenést, vypočítá jejich velikost a výsledný přehled zobrazí v následující podobě:

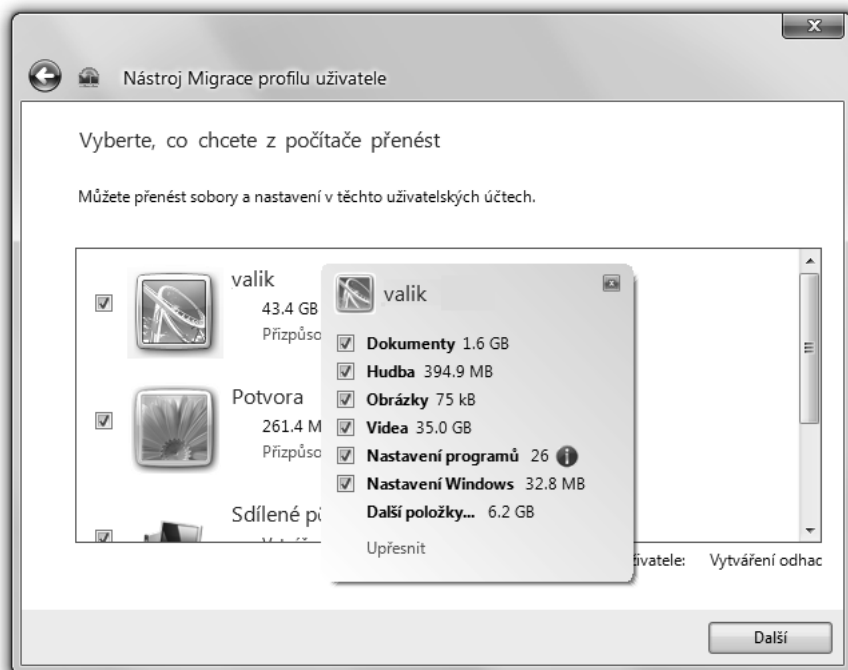

Pro každý uživatelský účet na starém počítači vytvoří program vlastní složku, následovanou přehledem sdílených položek, které představují veškeré veřejně přístupné soubory adresářové struktury a nastavení programů, které jsou dostupné všem uživatelům starého počítače.

Výchozí nastavení pro jednotlivé uživatele předpokládá nejenom přenos souborů vašeho uživatelského profilu, včetně dokumentů, hudby, obrázků a videí, ale také uživatelských nastavení jednotlivých programů a systému Windows, jako je pozadí plochy nebo spořič obrazovky. Nezapomnělo se samozřejmě ani na oblíbené položky prohlížeče Internet Explorer a jeho nastavení, nastavení složek a hlavního panelu, nastavení účtu, upozornění a adresářů podporovaných klientů elektronické pošty, jako jsou (mimo jiných) například Microsoft Outlook Express, Windows Mail a Outlook.

Jste-li spokojeni s rozsahem nastavení přenosu dat ze starého počítače na nový, klepněte na tlačítko DALŠÍ a najděte si nějakou jinou činnost, kterou se zabavíte, neboť přenos byt jen desítek gigabajtů po síti nějaký ten čas pravděpodobně (vlastně určitě) potrvá. Pokud chcete přenést do nového počítače pouze osobní soubory a nastavení, zrušte zatržení položky SDÍLENÉ POLOŽKY a ostatní uživatelské účty; poté klepněte na tlačítko DALŠÍ.

Větší kontrolu nad rozsahem přenosu získáte klepnutím na odkaz PŘIZPŮSOBIT pod názvem účtu či sdílených položek. Program zobrazí podrobný přehled složek a nastavení programů (viz příklad na obrázku 2.9).

Obrázek 2.9: Nezatržené položky budou při přenosu vynechány. Klepnutím na tlačítko Upřesnit zjistíte jednotlivé složky a diskové jednotky, které chcete do přenosu zahrnout nebo je z něj naopak vyčlenit

Zahrnují-li vaše data rozsáhlé sbírky hudby a videozáznamů, výhodnější pro vás možná bude přesun těchto dat na externí pevný disk a jejich nahrání do nového počítače někdy v budoucnu. V takovém případě zrušte v detailech svého uživatelského profilu zatržení polí HUDBA a VIDEO (ve sdílených položkách pak v kategoriích VEŘEJNÁ HUDBA a VEŘEJNÁ VIDEO).

Umístěním ukazatele myši na modrou informativní ikonu zobrazíte přehled programů, jejichž nastavení je možné přenést.

Program MIGRACE PROFILU UŽIVATELE se o programové soubory nezajímá; kopíruje pouze nastavení a soubory předvoleb do odpovídajícího umístění v novém počítači a při instalaci daného programu do nového počítače je automaticky aplikuje. Nastavení registrů a konfiguračních souborů dlouhé řady programů probíhá automaticky (klepněte na tlačítko PŘIZPŮBIT a umístěte ukazatel myši na modrou informační ikonu – program zobrazí seznam programů, jejichž nastavení budou v rámci vybraného uživatelského profilu přenesena). Drtivou většinu těchto programů představuje software společnosti Microsoft, ale je zde také dlouhý seznam produktů třetích stran. Úplný přehled programů, jejichž nastavení je možné automaticky migrovat na nový počítač, si můžete prohlédnout nyní:

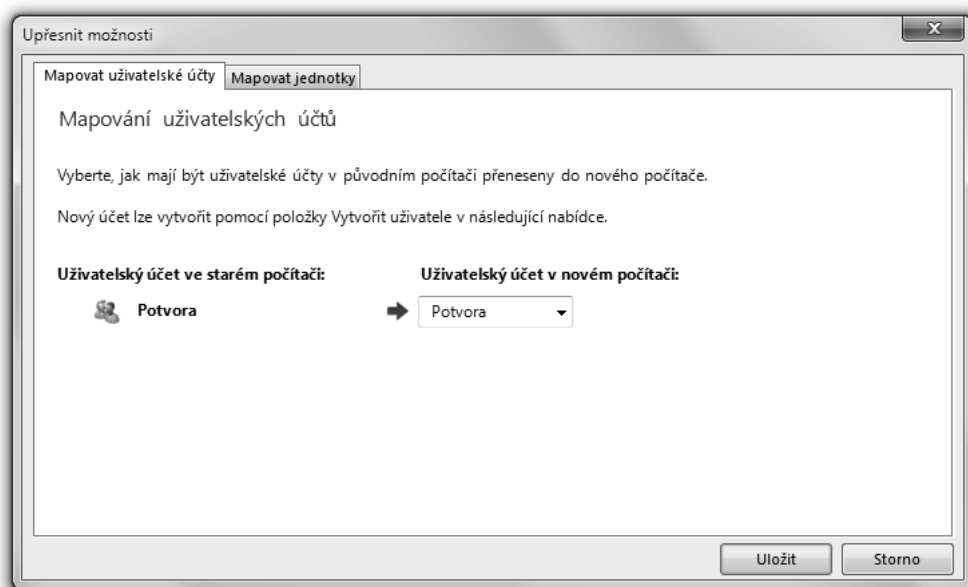
- Ad-Aware 6 Professional
- Adobe Creative Suite 2
- Adobe ImageReady CS
- Adobe Photoshop CS
- Adobe Photoshop 9
- Adobe Reader 9.0
- AOL Instant Messenger 5 a 6
- Corel Paintshop Pro 9
- Google Chrome
- Google Picasa 3
- Google Talk 1
- iTunes 6, 7 a 8
- Lotus Notes 6, 7 a 8
- Lotus SmartSuite
- Microsoft Money Plus Home & Business 2008
- Microsoft Office 2003 a 2007
- Microsoft Works 9.0
- Mozilla Firefox 3
- Opera 9
- Peachtree 2009
- Quicken Deluxe 2009
- QuickTime Player 5, 6 a 7
- RealPlayer Basic 11
- Safari 4
- Skype 3
- Windows Live Mail
- Windows Live Messenger
- Windows Live Photo Gallery
- Windows Live Writer
- WinZip (8, 9, a 10)
- WordPerfect Office 11, 12 a X3
- Yahoo! Messenger
- Zune Software 3

Obnovení souborů a nastavení v novém počítači

Ať už používáte k přenosu souborů mezi dvěma počítači pomocí aplikace MIGRACE PROFILU UŽIVATELE síť nebo kabel, komunikace mezi těmito počítači probíhá obousměrně. Po zadání správného bezpečnostního kódu na obou stranách dojde k navázání spojení. Pak již stačí vybrat soubory a nastavení, které chcete přenést do nového počítače, a klepnout na tlačítko PŘENĚST. Po skončení přenosu se vám na novém počítači zobrazí podrobný přehled souborů a nastavení, které byly přeneseny.

V případě, že jste k přenosu dat použili externí pevný disk, jednotku USB flash nebo sdílený síťový disk, spusťte na novém počítači program MIGRACE PROFILU UŽIVATELE, vyberte třetí možnost – tedy externí pevný disk nebo jednotku USB flash – a klepněte na tlačítko TO JE MŮJ NOVÝ POČÍTAČ. Zvolte umístění, zadejte heslo (pokud jste při vytváření zálohy nějaké zadávali) a pokračujte klepnutím na tlačítko DALŠÍ.

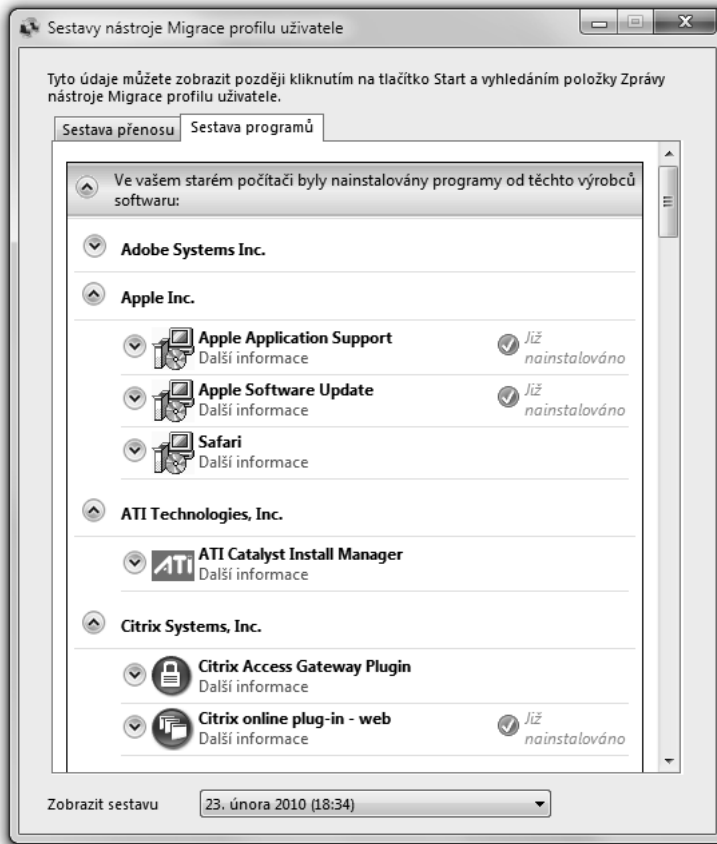
Pokud se jména uživatelů na novém a starém počítači liší, máte na výběr. Pokud klepnete na tlačítko PŘENĚST, aplikace nechá systém Windows vytvořit pro každý starý účet, který v novém počítači neexistuje, nový profil. Pokud ale chcete data konkrétního účtu ze starého počítače přenést do jiného konkrétního účtu v novém počítači, klepněte na tlačítko UPŘESNIT MOŽNOSTI (naleznete jej v dolní části dialogového okna VYBERTE, CO CHCETE Z POČÍTAČE PŘENĚST). Aplikace zobrazí nové dialogové okno (viz níže), jehož prostřednictvím můžete určit vazby mezi starými a novými účty nebo klepnutím na odkaz VYTVOŘIT NOVÝ vytvořit za běhu nový uživatelský profil.

Pokud jste zkopírovali soubory ze sekundární jednotky ve starém počítači a chcete tyto soubory umístit na disk, jenž má v novém počítači přiřazeno jiné označení (písmeno), klepněte na záložku **MAPOVAT JEDNOTKY** a vyberte kombinace starého a nového označení. Po vyplnění těchto písmen klepněte na tlačítko **ULOŽIT** a přenos zahajte klepnutím na tlačítko **PŘENÉST**.

Jakmile aplikace **MIGRACE PROFILU UŽIVATELE** dokončí obnovu dat, automaticky zobrazí zprávu o průběhu obnovy dat a nastavení (zpětně k této zprávě se dostanete klepnutím na zástupce **SESTAVY NÁSTROJE MIGRACE PROFILU UŽIVATELE** v nabídce **VŠECHNY PROGRAMY** → **PŘÍSLUŠENSTVÍ** → **SYSTÉMOVÉ NÁSTROJE**). Pokud naleznete v sestavě nějaké nesrovnalosti, máte možnost je opravit.

Jak jsme ale již zmínili dříve, nástroj **MIGRACE PROFILU UŽIVATELE** neumožňuje přenos již nainstalovaných programů. Sestava, kterou nástroj po skončení přenosu zobrazí, obsahuje mimo jiného také přehled programů, které byly na starém počítači nainstalované, a lze tedy předpokládat, že je budete instalovat i v novém systému. Na následujícím obrázku vidíte výběr několika programů třetích stran a několik programků, které slouží pro komunikaci s různými hardwarovými zařízeními.

Pokud jste před spuštěním tohoto nástroje některé z uvedených programů již nainstalovali, u odpovídajících položek naleznete zelený symbol, který označuje již nainstalovaný software. Odkazy pod jednotlivými záznamy v přehledu odkazují na web tvůrce daného programu, kde zpravidla naleznete odkaz na stažení. Okno sestavy nemusíte zavírat, jeho obsah se automaticky přizpůsobí průběžně instalovaným programům.

Vyladění a nastavení systému Windows

Instalace systému Windows 7 končí technicky vzato v okamžiku, kdy se poprvé přihlásíte prostřednictvím svého uživatelského účtu. Ve skutečnosti však většinou následuje ještě několik úkonů, které je dobré (či dokonce nutné) provést co možná nejdříve. Většina položek v následujícím seznamu představuje jednorázové úkony, které člověk jednou provede a zapomene. Seznam neobsahuje ladění výkonu či údržbu, kterou je dobré čas od času dělat, ani se nevěnuje přizpůsobení systému vašim potřebám, které se mohou v průběhu doby měnit. Co mají tato nastavení společného, je rozsah, pro který platí – nejedná se o nastavení na úrovni uživatele, ale celého počítače.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobné informace o možnostech přizpůsobení svého uživatelského účtu naleznete v kapitole 4, „Přizpůsobení systému Windows 7“.

Základní nastavení zobrazení

Rozlišení obrazovky určuje, kolik obrazových bodů (tzv. pixelů) může systém Windows použít při zobrazování objektů na monitoru. Objekty na obrazovce vypadají při nižším rozlišení větší a naopak. Pokud se instalačnímu programu podařilo správně detekovat možnosti vašeho monitoru a grafické karty, vybere systém s největší pravděpodobností nativní rozlišení vašeho monitoru. Rozlišení obrazovky změňte klepnutím pravým tlačítkem na plochu a výběrem příkazu ROZLIŠENÍ OBRAZOVKY z místní nabídky (případně pomocí ovládacího panelu UPRAVIT ROZLIŠENÍ ZOBRAZENÍ ve skupině VZHLED A PŘIZPŮBOBENÍ). Dialogové okno ROZLIŠENÍ OBRAZOVKY, které se objeví, vás seznámí s podporovanými rozlišeními vaší grafické karty a vašeho monitoru (zjištěnými pomocí technologie Plug & Play). Na obrázku 2.10 vidíte, že posuvník umožňuje výběr až z osmi možných rozlišení, počínaje 800×600 u dolního a konče 1680×1050 u horního konce.

Zatímco analogové monitory umožňují výběr prakticky libovolného rozlišení, ploché LCD panely zprostředkovávají nejlepší obraz vždy ve svém nativním rozlišení, které odpovídá počtu obrazových bodů na ploše. Pokud má vaše grafická karta omezené množství paměti, dosáhnete na vyšší rozlišení výběrem nižší barevné hloubky.

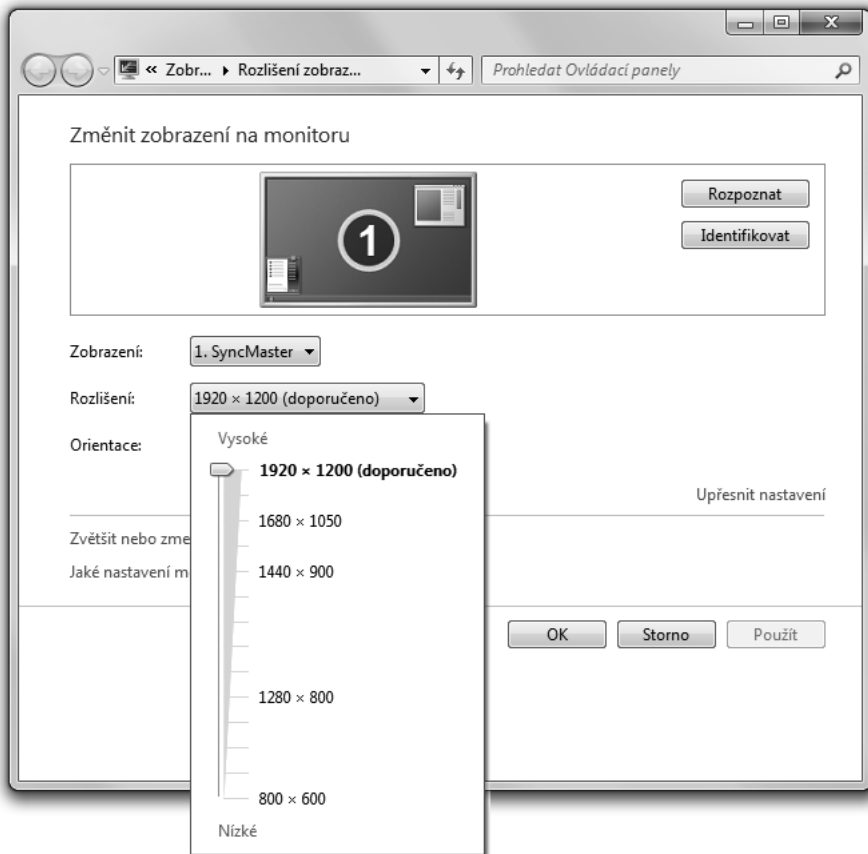
Pakliže používáte více monitorů současně, můžete měnit jejich rozlišení nezávisle na sobě. Stačí vybrat ikonu monitoru odpovídajícího zařízení a změnit jeho nastavení.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobné informace o možnostech změny zobrazení, jako je například škálování DPI, které slouží ke zlepšení čitelnosti ve vysokých rozlišeních, naleznete v kapitole 4, podkapitole „Zvýšení čitelnosti textu“.

Aktualizace Indexu uživatelských zkušeností se systémem Windows

INDEX UŽIVATELSKÝCH ZKUŠENOSTÍ SE SYSTÉMEM WINDOWS (Windows Experience Index) měří výkon klíčových podsystémů vašeho počítače, jako je grafická karta, paměť, procesor a pevný disk. V systému Windows Vista probíhá test jednotlivých komponent automaticky po skončení instalace; tento proces však trvá několik minut. Systém Windows 7 nechává výpočet indexu až na dobu, kdy ho budete chtít zjistit sami. Chcete-li znát index výkonnosti svého počítače a vědět, zda všechny komponenty podávají očekávaný výkon, otevřete dialogové okno VLASTNOSTI SYSTÉMU. V místech, kde se běžně zobrazuje hodnocení počítače, naleznete pouze odkaz HODNOCENÍ SYSTÉMU NENÍ K DISPOZICI. Klepněte na tento odkaz a systém spustí program WINDOWS SYSTEM ASSESSMENT, který všechny požadované údaje pro výpočet indexu uživatelských zkušeností zajistí.

Obrázek 2.10: Nativní rozlišení připojeného monitoru poznáte podle doplňkového textu doporučení vedle příslušného rozlišení

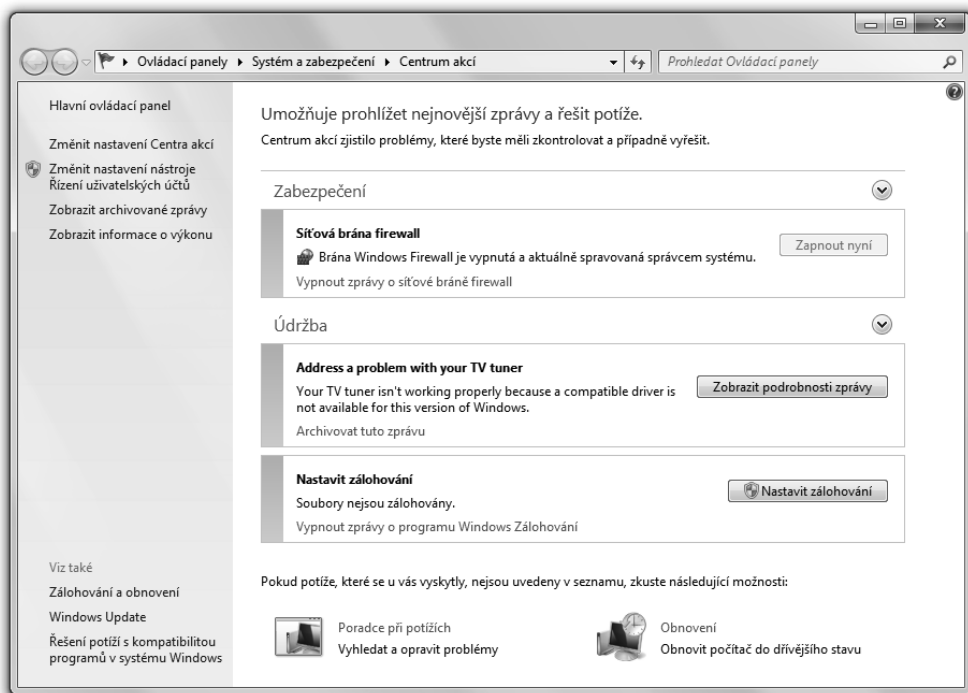
KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobné informace o tom, co vlastně INDEX UŽIVATELSKÝCH ZKUŠENOSTÍ SE SYSTÉMEM WINDOWS 7 měří, a jak interpretovat jeho výstupy, naleznete v kapitole 20, podkapitole „Použití nástroje Index uživatelských zkušeností se systémem Windows“.

Kontrola zabezpečení systému

Windows 7 ve výchozí podobě po dokončení instalace obsahuje několik bezpečnostních opatření, které chrání váš počítač před celou řadou různých hrozeb – s jednou důležitou výjimkou. Systém Windows 7 totiž neobsahuje žádný antivirový program. Pokud jste zakoupili nový počítač s již předinstalovaným systémem, je pravděpodobné, že vám do něj výrobce hardwaru nahrál plný (spíše ale jen časově omezený) antivirový program dodávaný třetí stranou. Ten můžete samozřejmě kdykoliv odebrat nebo jej nahradit aplikací Microsoft Security Essentials či jakýmkoliv jiným antivirovým programem. Jak zjistit, zda máte nainstalovaný nějaký antivirový program? Spusťte CENTRUM AKCÍ (v horní části ovládacích panelů v kategorii SYSTÉM

A ZABEZPEČENÍ) a podívejte se do skupiny ZABEZPEČENÍ. Pokud vidíte stejné varování jako na obrázku 2.11, nemáte ve svém počítači žádný nástroj ochrany před viry a škodlivým softwarem.

Obrázek 2.11: Pokud jste se rozhodli chránit svůj počítač pomocí některého z antivirových programů dodávaných třetí stranou, ujistěte se, zda jej Centrum zabezpečení detekuje

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobné informace o panelu CENTRUM AKCÍ, včetně pokynů pro zrušení upozornění, naleznete v kapitole 21, podkapitole „Představení Centra akcí“. Podrobnosti o možnostech procházení a nastavení zabezpečení naleznete v kapitole 15, podkapitole „Sledování stavu zabezpečení vašeho počítače“.

Kontrola sítě a internetového připojení

CENTRUM SÍŤOVÝCH PŘIPOJENÍ A SDÍLENÍ, které naleznete v ovládacích panelech ve skupině SÍŤ A INTERNET, představuje jednoduchý způsob nastavení všeho, co souvisí se sítěmi. V drtivé většině případů nevyžaduje systém Windows 7 pro přístup k internetu nebo ostatním počítačům v místní síti žádné zvláštní nastavení. Chcete-li mít jistotu, že síť funguje správně, zkontrolujte grafické znázornění v horní části panelu CENTRUM SÍŤOVÝCH PŘIPOJENÍ A SDÍLENÍ. Mělo by vypadat podobně jako na obrázku níže. Pokud vidíte mezi ikonou SÍŤ A INTERNET červený křížek, klepnutím na něj spustíte nástroj PORADCE PŘI POTÍŽÍCH SE SÍŤÍ.

Prohlédněte si základní informace o síti a nastavte připojení.

Zobrazit úplnou mapu

PC-VALIK
(Tento počítač)

Síť

Internet

Zobrazit aktivní síť

Připojit nebo odpojit

Síť
Domácí síť

Druh přístupu: Internet

Domácí skupina: K dispozici pro připojení

Připojení: Připojení k místní síti

Nyní, krátce po skončení instalace, je rovněž dobrá doba provést několik funkčních testů. Dokážete se ve svém prohlížeči dostat na své oblíbené webové stránky? Daří se vám otevřít, ukládat nebo měnit soubory ve sdílených síťových složkách? CENTRUM SÍŤOVÝCH PŘIPOJENÍ A SDÍLENÍ umožňuje mimo jiné také vytváření domácích skupin, včetně zařazení či vyřazení počítače z nich, dále nastavení síťové karty, detailní možnosti nastavení sdílení souborů a další pokročilé úkony, které můžete zrovna ve své síti potřebovat.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobné informace o navázání síťového připojení v CENTRU SÍŤOVÝCH PŘIPOJENÍ A SDÍLENÍ naleznete v kapitole 17, „Nastavení sítě pro domácnost nebo malou kancelář“. Více informací o sdílení souborů v síti naleznete v kapitole 18, „Sdílení a správa síťových prostředků“.

Nastavení vlastností systému Windows

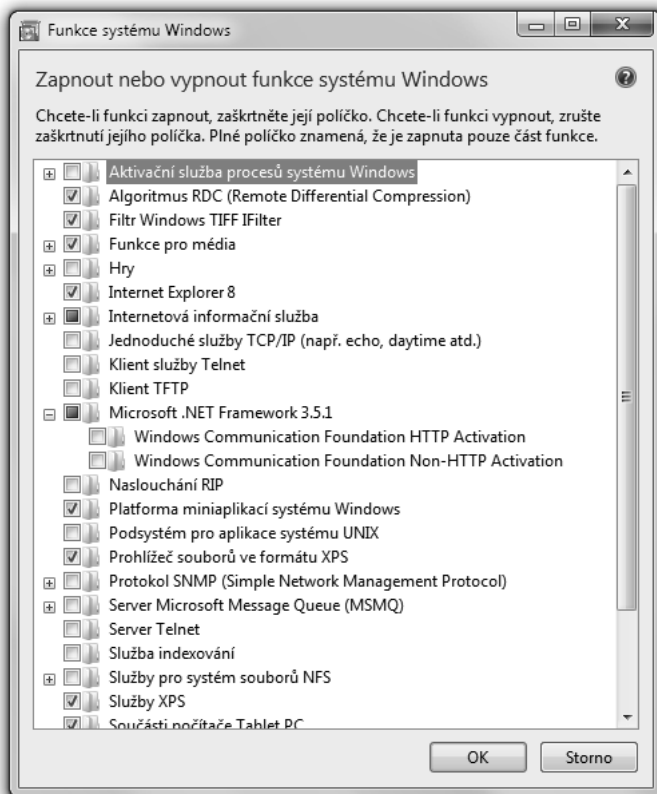
Základní funkčnost systému Windows 7 je dána edicí, kterou instalujete, přičemž instalační program automaticky předpokládá, že jsou všechny dostupné funkce standardně aktivní, aniž by vám vůbec umožnil vybrat, které z nich si přejete instalovat a které nikoliv. Kromě těchto základních funkcí však každá edice disponuje také několika pokročilými a specializovanými funkcemi. Úplný přehled těchto doplňkových funkcí, včetně možnosti jejich zapnutí či vypnutí, naleznete v ovládacím panelu PROGRAMY ve skupině PROGRAMY A FUNKCE, kde klepněte na odkaz ZAPNOUT NEBO VYPNOUT FUNKCE SYSTÉMU WINDOWS.

KAM SE PODĚL WINDOWS MAIL?

Na rozdíl od svých předchůdců neobsahuje systém Windows 7 žádný program pro práci s elektronickou poštou ani komunikátor, žádný program pro stříhání videa a pouze základní možnosti zápisu na DVD a prohlížení fotografií. Pokud provádíte upgrade z předchozí verze systému, všechna nastavení programů Windows Mail, Windows Fotogalerie a dalších programů, které byly z Windows 7 vypuštěny, zůstanou zachována; samotné programy však v počítači naleznete. Abyste je mohli i nadále používat, je nezbytné tyto programy samostatně stáhnout z portálu Windows Live (download.live.com). Více informací o produktech rodiny Windows Live naleznete v kapitole 7, „Instalace programů a služeb Windows Live“.

Dialogové okno FUNKCE SYSTÉMU WINDOWS (viz obrázek 2.12) vám prozradí, které funkce jsou ve vaší edici povolené a které nikoliv. Zatřené políčko znamená, že je daná funkce aktuálně povolena, prázdné pole přesný opak. Je-li pole vedle názvu funkce vyplněno barvou, je

tato funkce povolena pouze částečně; klepnutím na symbol „+“ (plus) vlevo od pole zjistíte podrobnosti vybrané funkce.

Obrázek 2.12: Některé z funkcí v tomto seznamu zní povědomě, většina z nich se ale týká síťových nastavení, kterým v řadách uživatelů systému Windows rozumí jen hrstka povolanců. Klepnutím na kteroukoliv položku v seznamu zjistíte podrobnější informace o dané funkci

Možná vás překvapí, že systém Windows 7 umožňuje odebrání některých funkcí, které byly v předchozích verzích systému Windows nedotknutelné: například prohlížeč Internet Explorer 8 nebo programy Windows Media Center a Windows Media Player. Odebráním těchto programů (včetně standardně instalovaných her) zároveň odstraníte z pracovních stanic i lákadla, která by mohla mít vliv na produktivitu vašich zaměstnanců.

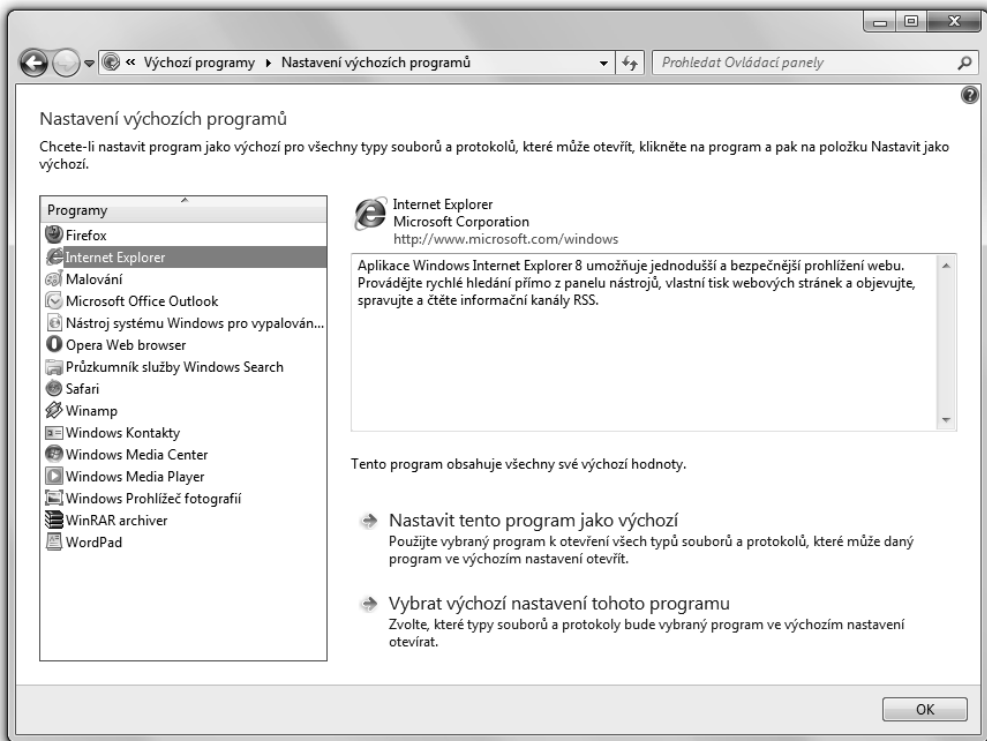
Obsah dialogového okna FUNKCE SYSTÉMU WINDOWS se může lišit v závislosti na funkcích, které do svého počítače přidáte. V okamžiku skončení instalace programu Windows Virtual PC zde například naleznete jeho zástupce, se kterým budete moci dále pracovat.

Volba výchozích programů

Jednou z nejsilnějších stránek platformy Windows je ohromující počet kompatibilních programů, ze kterých můžete vybírat. Spousta z těchto programů vyniká obdobnou funkčností jako programy, jež jsou přímo součástí systému. Někdo například upřednostňuje pro každodenní

ní práci s internetem spíše program Mozilla Firefox než standardní Internet Explorer, skalní fanoušci zařízení iPod či telefonu iPhone pak budou zcela jistě používat namísto přehrávače Windows Media Player „svoje“ iTunes. Pokud z jakéhokoliv důvodu upřednostňujete programy třetích stran (včetně programů rodiny Windows Live) před standardními systémovými nástroji, v dialogovém okně VÝCHOZÍ PROGRAMY máte možnost tyto své preference svůj systém naučit.

Odkaz na otevření dialogového okna VÝCHOZÍ PROGRAMY naleznete v nabídce Start. Jak vyplývá z obrázku 2.13, nastavení lze prostřednictvím tohoto okna měnit všem zde uvedeným programům, a to jak hromadně všem zde uvedeným aplikacím, tak samostatně jednomu po druhém.

Obrázek 2.13: První volbou nastavíte vybraný program jako výchozí pro všechny typy souborů, které dokáže obsloužit, druhou pak určujete nastavení asociací ručně

Toto dialogové okno doporučujeme čas od času otevřít i v případě, že jste již některý z vlastních programů přiřadili ke konkrétním akcím či souborům. Prostřednictvím tohoto okna totiž zjistíte, zda se k vybraným akcím pokusily připojit také jiné programy.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobnější informace o vzájemném provázání programů a typů souborů naleznete v kapitole 5, podkapitole „Nastavení výchozích programů, asociace souborů a automatického přehrávání“.

Možnosti napájení a režimu spánku

Při standardní instalaci krabicové verze Windows 7 přizpůsobí instalační program režimy napájení a spánku hardwaru, na kterém systém provozujete. Pokud však byl na vašem počítači při koupi již operační systém nainstalován, s největší pravděpodobností již výrobce tato systémová nastavení pro svůj hardware upravil. Nic vám však nebrání tato nastavení projít a ujistit se, že odpovídají vašim představám. Možností je více – můžete upravit existující profil napájení nebo vytvořit zcela nové schéma. Tato nastavení naleznete pod odkazem **MOŽNOSTI NAPÁJENÍ** v ovládacích panelech v kategorii **HARDWARE A ZVUK**.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobnější informace o správě napájení naleznete v kapitole 4, podkapitole „Nastavení napájení a režimu spánku“.

Nastavení ochrany systému

Funkce **OCHRANA SYSTÉMU** je jednou z věcí, o jejíž existenci patrně ani nebudete vědět, dokud ji nebudete potřebovat. Jak vděční pak ale budete neznámému programátorovi, kterého napadla... **OCHRANA SYSTÉMU** představuje nástroj pro pravidelné pořízování otisků systémových souborů a konfigurace systému, jejichž prostřednictvím můžete v programu **OBNOVENÍ SYSTÉMU** vrátit systém zpět do stavu, kdy se choval správně. V systému Windows 7 jsou do těchto záloh zahrnuty také jednotlivé datové soubory. Díky této funkci budete schopni obnovit i data, která jste omylem přepsali nebo odstranili.

Všechny zálohy těchto souborů a nastavení samozřejmě zabírají na disku určité místo. Na systémech, kde se nedostává volného místa, lze prostor pro zálohy nástroje **OCHRANA SYSTÉMU** samozřejmě snížit. Na obrázku 2.14 vidíte dialogové okno s nastavením systémového svazku, který čítá celkem 140 GB. Pohybem posuvníku označeného jako **MAXIMÁLNÍ VYUŽITÍ** je možné měnit velikost části disku vyhrazené pro záložní soubory funkce **OCHRANA SYSTÉMU**.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

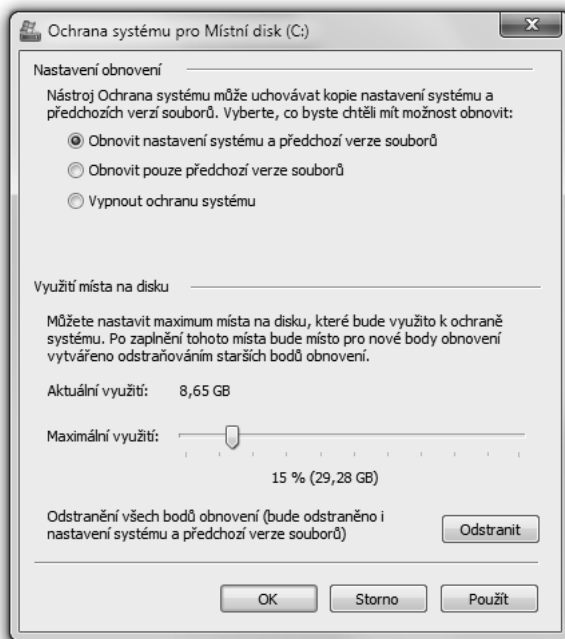
Podrobnější informace o vhodném nastavení nástroje **OCHRANA SYSTÉMU** naleznete v kapitole 11, podkapitole „Konfigurace funkce Ochrana systému“.

Vytváření nových uživatelských účtů

Pokud víte, že bude váš počítač využívat více než jedna osoba, zvažte vytvoření samostatného uživatelského účtu pro každého z nich. Vytvořením standardních uživatelských účtů zabráníte tomu, aby do systémových složek instalovali škodlivý software, nekompatibilní programy nebo nepodepsané ovladače zařízení, které by mohly narušit stabilitu systému. Tito uživatelé budou mít rovněž zakázáno odstraňování jakýchkoliv klíčových systémových souborů.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobnější informace o vytváření a správě uživatelských účtů v systému Windows 7 naleznete v kapitole 16, podkapitole „Práce s uživatelskými účty“.

Obrázek 2.14: Prostřednictvím tohoto dialogového okna určíte množství místa na disku, které může systém Windows 7 využít k ukládání záloh a starších verzí souborů

Plánování automatického zálohování

Jakmile přizpůsobíte základní funkce systému svým představám, přichází ideální čas na nastavení plánu pro pravidelné zálohování. V první řadě byste měli provést zálohu bitové kopie již vyladěného a nastaveného systému. Tato možnost je dostupná v rámci funkce pro tvorbu bitových kopií, která je součástí všech krabicových edic systému Windows 7 (sáhnout ale můžete samozřejmě i po libovolném jiném produktu dodávaném třetí stranou, kterých je na trhu spousta). Po vytvoření bitové kopie vytvořte opravný systémový disk, ze kterého v případě poškození disku či jiného problému systém snadno obnovíte do stávající podoby.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobnější informace o typech zálohování systému Windows 7 naleznete v kapitole 11, podkapitole „Zálohování systému Windows“.

Nápověda a podpora systému Windows

O co větší rozsah funkčnosti systému Microsoft Windows je – přestože je každá nová verze o značný krok uživatelsější, než ta předešlá – o to ztracenější si v přívalu nových informací mohou uživatelé připadat. Řešení? Samozřejmě nápověda.

Vytvoření takového systému nápovědy, který by dokázal uspokojit požadavky všech uživatelů, je předmětem odvěkého výzkumu a není proto náhodou, že se systém nápovědy vyvíjel stejně intenzivně jako systém Windows sám. Většina zkušených uživatelů systému Windows 95 a 98 se brzy naučila jakékoliv nápovědy přeskakovat, neboť byly zaměřeny na začátečníky a nohy jim podrážel velmi neuzivatelský systém navigace mezi tématy. Nápověda, jak ji poznali uživatelé systémů Windows Me (Millennium Edition) a Windows 2000, již obsahovala nepoměrně více obsahu a rozhraní postavené na formátu HTML bylo z hlediska uživatelů mnohem přívětivější a praktičtější. I přesto všechno ale nápověda stále nepředstavovala nic víc než uživatelský manuál, který se rozpadl do několika menších oddílů a s každou novou aktualizací systému pozbýval na aktuálnosti. Systém Windows XP proto představil tzv. CENTRUM PRO NÁPOVĚDU A ODBORNOU POMOC, které mělo být vstupní branou k nepřebornému množství informací pro uživatele všech kategorií. Systémy Windows Vista a Windows 7 posunuly nápovědu opět o krok dál a přidaly komentované videozáznamy osvětlující základní principy práce se systémem, užitečné odkazy na ostatní zdroje pomoci na internetu a aktualizovaná témata nápovědy (která jsou dostupná v případě, že je počítač online).

Tato kapitola představuje krátké seznámení s aplikací NÁPOVĚDA A PODPORA PRO SYSTÉM WINDOWS (aplikace nápovědy je natolik zjednodušená, že několik vysvětlivek neuškodí). Těžiště této kapitoly ale spočívá v podrobnějším popisu programu VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS, který slouží k propojení dvou počítačů a poskytování pomoci jinému uživateli či naopak. Možná jste se s něčím podobným

Témata kapitoly:

- Jak používat nápovědu a odbornou pomoc
- Připojení k jinému počítači pomocí programu Vzdálené pomoci systému Windows

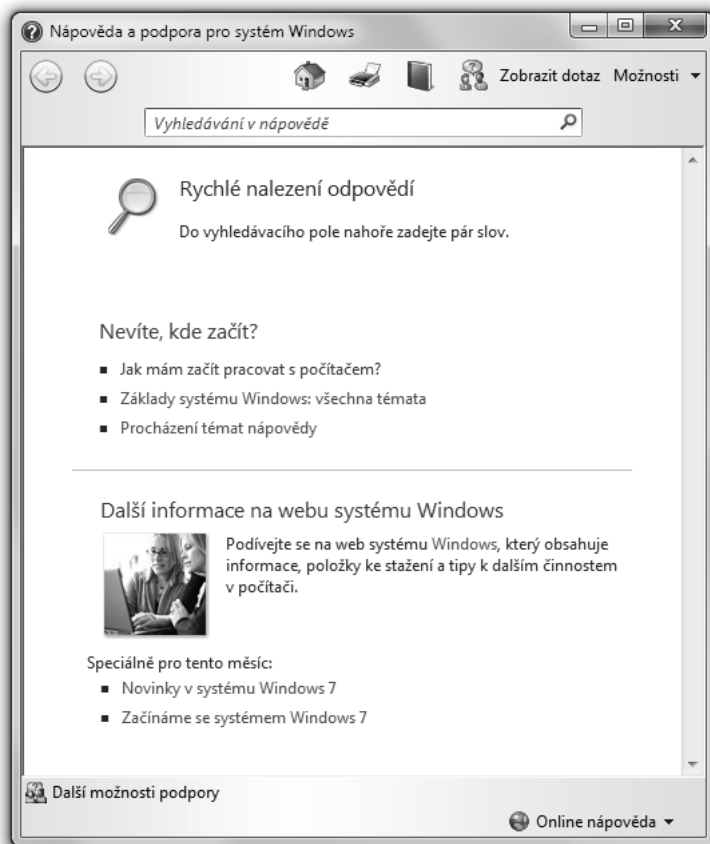
setkali již v systému Windows XP v podobě nástroje VZDÁLENÁ POMOC, systém Windows 7 však tento program povýšil na zcela novou úroveň. VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS vyniká nepoměrně rozsáhlejšími možnostmi a výrazně lepším zabezpečením. Největší změnou jsou však téměř neomezené možnosti vzájemného spojení dvou počítačů, a to i v prostředí sítí za směrovači, které používají překlad síťové adresy.

CO NALEZNETE VE SVÉ EDICI

Veškeré funkce popisované v této kapitole jsou dostupné ve všech edicích systému Windows 7.

Jak používat nápovědu a odbornou pomoc

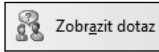

Na obrázku 3.1 se nachází výchozí obrazovka systému NÁPOVĚDA A PODPORA PRO SYSTÉM WINDOWS. Na tuto stránku se dostanete výběrem odkazu NÁPOVĚDA A PODPORA v nabídce

Obrázek 3.1: Dialogové okno Nápověda a podpora pro systém Windows vyniká jednoduchou navigací, nástroji pro vyhledávání a samozřejmě také odkazy na řadu souvisejících zdrojů. Mnoho výrobců počítačů zařazuje do tohoto přehledu také vlastní odkazy

Start. Anebo stisknutím klávesové zkratky Windows+F1 (pokud jste z nabídky Start položku NÁPOVĚDA A PODPORA odebrali a klávesovou zkratku Windows+F1 zapoměli, stačí do vyhledávacího pole v nabídce Start napsat text **nápověda** a následně spustit první nalezený odkaz). Panel nástrojů v záhlaví oken nápovědy obsahuje pouze několik tlačítek, jejichž přehled uvádíme v tabulce 3.1.

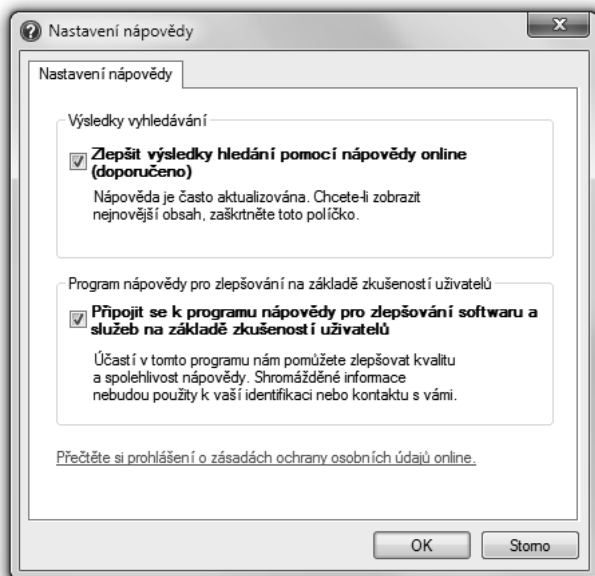
Tabulka 3.1: Tlačítka panelu nástrojů v okně nápovědy

	Tlačítka VPŘED a ZPĚT, která vám mohou připomínat internetový prohlížeč, slouží k navigaci mezi již navštívenými tématy nápovědy.
	Tlačítko DOMOVSKÁ STRÁNKA NÁPOVĚDY A PODPORY vás přeměruje zpět na úvodní stránku nápovědy.
	Pomocí tlačítka TISK odešlete aktuálně zobrazené téma nápovědy na tiskárnu.
	Klepnutím na tlačítko PROCHÁZET NÁPOVĚDU zobrazíte aktuální pozici otevřeného tématu v obsahu nápovědy, v rámci jejíž struktury se můžete libovolně pohybovat.
	Po klepnutí na tlačítko ZOBRAZIT DOTAZ zobrazí systém stránku s odkazy na ostatní zdroje nápovědy, včetně kontaktních údajů na místa, kde můžete požádat o pomoc (různé komunity uživatelů systému Windows nebo diskusní skupiny apod.), nebo stránky, jejichž prostřednictvím se můžete pokusit o nalezení odpovědi sami (například web systému Windows). Odkaz DALŠÍ MOŽNOSTI PODPORY, který naleznete v zápatí okna nápovědy, směřuje na tutéž stránku.
	Klepnutím na tlačítko MOŽNOSTI zobrazíte nabídku příkazů, z nichž dva duplikují funkci tlačítek v panelu nástrojů a další pak slouží k nastavení velikosti textu a vyhledání slova či fráze v rámci aktuálně zobrazeného tématu.

Zajištění přístupu k online tématům nápovědy

Rozbalením nabídky MOŽNOSTI a klepnutím na příkaz NASTAVENÍ vyvoláte dialogové okno NASTAVENÍ NÁPOVĚDY (viz obrázek 3.2). První ze dvou polí vám umožní čerpat pomoc na základě témat nápovědy přístupných prostřednictvím internetu. Tento obsah na webových serverech společnosti Microsoft je průběžně aktualizován. Pokud ponecháte tuto volbu zatrženou (jedná se o standardní nastavení), získáte v případě funkčního připojení k internetu přístup k aktuálním verzím jednotlivých témat nápovědy. Pakliže nepoužíváte vytáčené připojení k internetu, existuje jen velmi málo argumentů, proč tuto volbu zakázat.

Druhé pole, nazvané PŘIPOJIT SE K PROGRAMU NÁPOVĚDY PRO ZLEPŠOVÁNÍ SOFTWARE A SLUŽEB NA ZÁKLADĚ ZKUŠENOSTÍ UŽIVATELŮ, umožňuje společnosti Microsoft sbírat od uživatelů cenné informace o tom, jak používáte nápovědu; s pomocí těchto informací můžete jejím tvůrcům pomoci tento systém zlepšit. Jste-li připojeni k internetu prostřednictvím pomalé linky, bude výhodnější ponechat toto pole prázdné. Klepnutím na odkaz Přečtete si prohlášení o zásadách ochrany osobních údajů online zobrazíte stránku s podrobnými údaji o informacích, které společnost Microsoft prostřednictvím výše uvedeného nastavení sbírá.

Obrázek 3.2: Pakliže nejste připojení k internetu zvláště pomalou linkou, je lepší nechat systém dočítat aktuální verze dokumentů nápovědy z internetu – v takovém případě ponechte první pole v dialogovém okně Nastavení nápovědy zatržené

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

NÁPOVĚDA STARŠÍCH PROGRAMŮ NELZE OTEVŘÍT

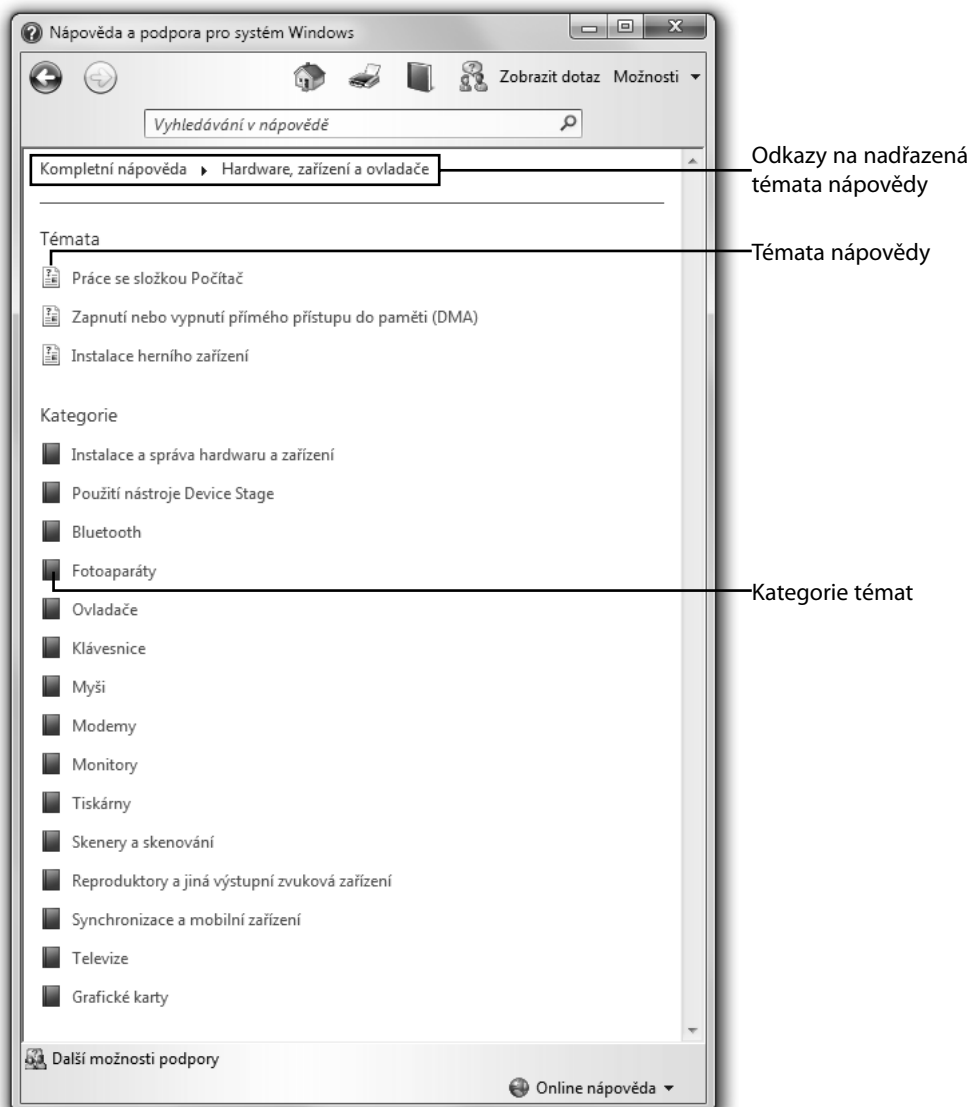
Ve starších verzích systému Windows sloužil k ukládání obsahu nápovědy formát HLP. Tento široce rozšířený formát provázal všechny verze systému Windows, verzi 3.1 počínaje (v roce 1992) a Windows XP konče, nemluvě o všech typech aplikací, které bylo možné v systému Windows spustit. Naneštěstí existuje poměrně velká šance, že budete muset při práci se staršími aplikacemi otevřít jejich nápovědu i v systému Windows 7. Program, který jejich otevření prováděl, soubor Winhlp32.exe, však již není součástí systému Windows 7 a poslední změny v něm se datují mnoho let zpátky. Novější programy, stejně jako systém Windows samotný, využívají pro ukládání a zobrazování nápovědy jak nový formát, tak zcela nový způsob práce s ním.

Pokud se však bez nápovědy k některému ze starších programů skutečně neobejdete, můžete si z webu společnosti Microsoft program Winhlp32.exe, který vám otevření souborů ve formátu HLP umožní, stáhnout (viz článek č. 917607 ve znalostní bázi Microsoft Knowledge Base – w7io.com/0301).

Procházení nápovědy a podpory systému Windows

Pokud čtete tuto knihu poctivě od začátku do konce, s největší pravděpodobností patříte mezi hrstku těch, které by mohla zajímat i nápověda systému Windows. Existují ale i lidé, kteří prochází nápovědu jen ze zvědavosti. Ať jsou vaše pohnutky jakékoliv, vstupní branou k tématům nápovědy je pro vás tlačítko **PROCHÁZET NÁPOVĚDU** (nebo odkaz **PROCHÁZENÍ TÉMAT NÁPOVĚDY** na úvodní stránce nápovědy).

Začněte výběrem některého ze skupin témat. Systém nápovědy zobrazí odkazy jak na kategorie témat, tak na jednotlivá témata nápovědy (viz obrázek 3.3). Odkazy v horní části stránky znázorňují cestu, jakou jste se k tématu dostali; tuto „drobečkovou“ navigaci můžete použít pro snadný návrat k tématům, přes která jste prošli.

Obrázek 3.3: Po stisku tlačítka Procházet nápovědu získáte možnost procházet témata nápovědy uspořádaná dle kategorií, podobně jako obsah v knize

Vyhledávání témat nápovědy

Vyhledávání konkrétního tématu nápovědy je velmi jednoduché. Stačí zadat do vyhledávacího pole v záhlaví okna nápovědy (v panelu nástrojů) hledané slovo nebo výraz a stisknout klávesu Enter. Systém Windows zobrazí první třicet témat, která se vašemu zadání nejvíce blíží. Témata, která vyhodnotí jako nejužitečnější, umístí logicky do předních pozic seznamu. Pokud používáte online nápovědu, prohledávání probíhá i v tématech dostupných online. V opačném případě prochází vyhledávání pouze lokální (offline) obsah.

DO DETAILU

VYHLEDÁVÁNÍ ČLÁNKŮ VE ZNALOSTNÍ BÁZI MICROSOFT KNOWLEDGE BASE

Znalostní báze Microsoft Knowledge Base (MSKB) představuje úložiště tisíců a tisíců článků s podrobnými návody na řešení potíží a dalšími užitečnými informacemi. Systém nápovědy systému Windows 7 (na rozdíl od svého předchůdce ve Windows XP) články MSKB neprohledává, což ale neznamená, že nelze program NÁPOVĚDA A PODPORA PRO SYSTÉM WINDOWS k prohledávání MSKB použít. Namísto vyhledávacího pole použijte tlačítko ZOBRAZIT DOTAZ a z nabídnutých odkazů klepněte v odstavci OBRAŤTE SE NA TECHNICKOU PODPORU na odkaz ODDĚLENÍ PODPORY ZÁKAZNÍKŮ SPOLEČNOSTI MICROSOFT. Přímý odkaz na stránku s rozšířeným vyhledáváním v MSKB naleznete na adrese w7io.com/0302. Návod, jak hledat na MSKB, naleznete v článku na adrese w7io.com/0303.

Připojení k jinému počítači pomocí programu Vzdálené pomoci systému Windows

Pokud jste se někdy pokoušeli vysvětlit po telefonu počítačovému nováčkovi řešení nějakého problému se systémem Windows po telefonu, určitě víte, jak frustrující takový telefonát dokáže být. Pro nezkušeného uživatele bývá velmi obtížné předat po telefonu podrobné informace o konfiguraci systému, zvláště pokud se problém týká technicky komplikovaných oblastí, jako jsou ovladače hardwaru nebo síťové protokoly. Protože nestojíte takovým uživatelům za zády, nevidíte chybová hlášení ani dialogová okna, která se jim zobrazují; nezbývá vám tak nic jiného, než spoléhat na informace, které vám uživatelé sami poskytnou. Možná se vám podaří zjistit, v čem tkví jádro problému, a možná i znáte jeho řešení, ale ještě vás čeká samotný proces navedení uživatele na příslušná místa systému. A pokud je součástí zásahu také úprava registru – „no potěš!“.

Autoři systému Windows 7 si byli podobných situací nepochybně vědomi a rozhodli se vyjít zkušenějším uživatelům vstříc – a tak spatřil světlo světa nástroj VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS. Tento program je standardní součástí všech edic systému Windows 7 (stejně jako systémů Windows Vista, Windows XP, Windows Server 2003 a Windows Server 2008) a slouží k navázání přímého spojení mezi dvěma počítači prostřednictvím internetové či lokální počítačové sítě. Můžete být stovky či dokonce tisíce kilometrů vzdáleni a přesto uvidíte vše, co vidí uživatel, navíc s možností převzít kontrolu nad ovládáním a moci tak snadno, rychle a přesně vyřešit jakýkoliv problém. Neexistují žádná omezení – ať už se jedná o ovládací panely, diagnostické nástroje, instalace aktualizací nebo třeba úpravy registrů. Zásahy, které by prostřednictvím telefonátu trvaly hodiny, lze díky tomuto nástroji zvládnout v řádu minut.

Nástroj VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS je určen pro běžné uživatele systému Windows bez hlubších technických znalostí. Přestože lze uživatelské rozhraní tohoto programu označit za poměrně spartánské, základní povědomí o tom, jak tento nástroj funguje, vám může pomoci při navazování spojení s jinými počítači bez narušení zabezpečení cílového stroje.

Jak vzdálená pomoc funguje

Strany, které se relace vzdálené pomoci účastní, se nazývají *nováček* a *expert* (na několika obrazovkách a také v dokumentaci bývá expert rovněž označován jako *pomocník*). Aby bylo navázání relace mezi těmito uživateli možné, musí mít obě strany takovou verzi Windows, která program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS obsahuje (Windows 7, Windows Vista, Windows XP, Windows Server 2003 a Windows Server 2008), obě strany musí mít přístup k internetu nebo se nacházet ve stejné místní síti a komunikace mezi nimi nesmí procházet branou firewall.

Spojení mezi nováčkem a expertem lze navázat mnoha způsoby. Pokud používají obě strany systém Windows 7, nejjednodušším způsobem je funkce SNADNÉ PŘIPOJENÍ. Jediné, s čím tento nástroj pracuje, je heslo pro ověření identity. Požadavek na vzdálenou pomoc může ale nováček odesílat také ve formě souboru přenášeného prostřednictvím komunikátorů nebo elektronické pošty. Expert pak přijme takový požadavek a zadá smlouvené heslo. Po navázání spojení už jen nováček povolí přístup experta ke svému počítači.

Jakmile je spojení navázáno, na počítači experta se otevře nové okno zachycující pracovní plochu na počítači nováčka. Expert vidí plochu pouze v režimu pro čtení a zprávy s nováčkem si vyměňují prostřednictvím textového chatu. Potřebuje-li expert manipulovat s některými částmi počítače nováčka sám, musí jej nejdříve požádat o převzetí kontroly.

O relaci vzdálené pomoci může ale zažádat také expert, například v reakci na telefonický dotaz ze strany nováčka. Oba tyto způsoby si představíme v následujících podkapitolách.

Základem spojení vzdálené pomoci je krátký textový soubor nazývaný *lístek vzdálené pomoci* (oficiálně se jmenuje Požadavek na vzdálenou pomoc systému Windows a má příponu *.msrcincident*). Tento soubor používá k přenosu parametrů spojení vzdálené pomoci šifrovaná data ve formátu XML. Pokud použijete k řízení relace například komunikátor Windows Live Messenger, lístek vzdálené pomoci neuvidíte (Messenger totiž využívá řetězec spojení, jenž obsahuje pouze část informací obsažených v lístku vzdálené pomoci – nezbytné minimum pro navázání spojení). Pokud však nováček odešle požadavek na vzdálenou pomoc prostřednictvím elektronické pošty, objeví se vytvořený lístek v příloze zprávy. Aby mohl expert navázat spojení, musí tento soubor otevřít.

VZDÁLENÁ POMOC NEBO PŘIPOJENÍ KE VZDÁLENÉ PLOŠE?

VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS využívá ke svému chodu několik technologií, jež stojí zároveň i na pozadí dalšího podobného nástroje systému Windows – PŘIPOJENÍ KE VZDÁLENÉ PLOŠE. Tento program slouží ke vzdálenému připojení k počítači, jako byste seděli přímo u něj. V několika bodech se však tyto programy od sebe liší:

- Při relaci vzdálené pomoci musí oba uživatelé sedět u svých počítačů a souhlasit s navázáním spojení. Připojení ke vzdálené ploše je oproti tomu možné iniciovat bez vědomí uživatelů přihlášených na cílovém počítači.
- Vzdálená pomoc vám umožní spojení se všemi počítači, na kterých běží jakákoliv edice systému Windows 7. Připojení ke vzdálené ploše je oproti tomu možné pouze v edicích

Professional, Enterprise nebo Ultimate (k přihlášení ke vzdálené ploše stačí libovolná verze systému Windows, v některých případech dokonce i pouhý internetový prohlížeč – čemuž nemůže vzdálená pomoc konkurovat).

- Vzdálená pomoc představuje sdílený pohled na existující relaci (oba uživatelé vidí stejnou obrazovku a mohou se dělit o její ovládní), zatímco připojení ke vzdálené ploše vytváří na cílovém počítači při spojení relaci novou. Takto vytvořená vzdálená relace je kompletně přenášena na volající počítač, lokální uživatel tak ztrácí možnost interakce. Namísto toho vidí pouze zprávu s názvem účtu, který je k počítači vzdáleně připojen.
- Při vzdálené pomoci má povoláný uživatel (expert) stejná oprávnění jako lokální uživatel. Při připojení ke vzdálené ploše mohou uživatelé dělat pouze to, co jim oprávnění příslušného uživatelského účtu dovolí.
- Spojení vzdálené pomoci je možné navázat prostřednictvím internetu, a to dokonce i v případě, kdy se počítače nachází za směrovači s překladem síťové adresy. Při připojení ke vzdálené ploše musí být cílový počítač ve stejné síti (včetně virtuální privátní sítě) a nesmí být za směrovačem se zapnutým překladem síťové adresy.

Každý z těchto programů si samozřejmě klade za cíl uspokojit zcela odlišné potřeby. Jejich podobnost však umožňuje do určité míry jakousi vzájemnou zastupitelnost.

Program **VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS** vám umožní navázat spojení s prakticky kterýmkoliv počítačem za směrovačem s překladem síťové adresy i bez nutnosti použití synchronizačního serveru. Ve skutečnosti se program snaží navázat různé typy spojení, dokud nenalezne funkční kanál:

- **Adresa IPv4** – tento typ spojení se používá mezi počítači adresovanými pomocí protokolu IPv4 (zejména v místních sítích nebo v případech, kdy mají oba počítače veřejné IP adresy).
- **Adresa IPv6** – tento typ spojení se používá mezi počítači adresovanými pomocí protokolu IPv6
- **Adresa UPnP s NAT** – tento typ spojení se používá ke spojení počítačů prostřednictvím UPnP směrovače s překladem síťových adres.
- **Teredo přenosy s NAT** – tento typ spojení se používá, pokud všechny předchozí metody spojení selžou. Po použití veřejného Teredo serveru ke zjištění mapování NAT portů a zahájení komunikace jsou data ve formátu IPv6 rozdělena do IPv4 paketů, které lze v sítích IPv4 přenášet.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobnější informace o překladu adres NAT, protokolech IPv4 a IPv6 a přenosech Teredo naleznete v kapitole 17, „Nastavení sítě pro domácnost nebo malou kancelář“.

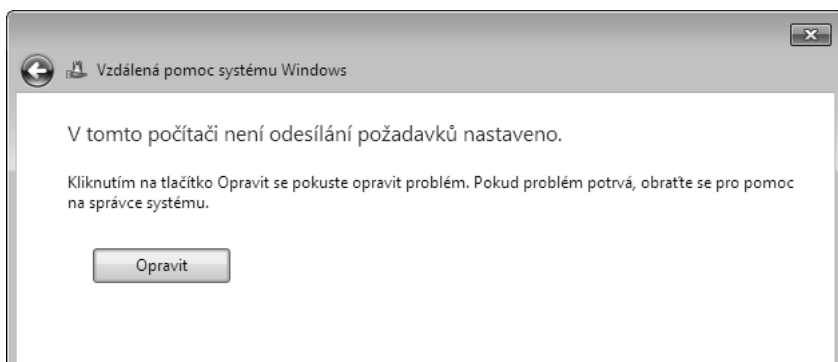
ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

KDYŽ ANI TEREDO NEFUNGUJE

Pokud se vám stále nedaří navázat spojení, přestože víte, že v cestě nestojí žádná brána firewall, zkontrolujte, zda je na vašem směrovači povolena funkce UPnP (bližší informace naleznete v příručce k zařízení, případně na stránkách jeho výrobce). Teredo v prostředí směrovačů se symetrickým překladem síťových adres totiž nefunguje. Nejste-li si jisti, zda je váš směrovač s tímto typem přenosu kompatibilní, zadejte do příkazového řádku příkaz **netsh interface teredo show state** (celý tento příkaz lze zkrátit na **netsh int ter sho st**). Využívá-li vaše zařízení symetrický překlad síťových adres nebo omezení portů, doporučíme sáhnout po UPnP.

Kdo kdy vyzkoušel nástroj VZDÁLENÁ POMOC v systému Windows XP, ví, že spojení dvou systémů umístěných za směrovači s překladem síťových adres bylo přinejlepším komplikované. Kroky, které byly k navázání spojení v síti s překladem síťových adres potřeba, byly natolik složité a rozsáhlé, že se stal program VZDÁLENÁ POMOC v očích běžných uživatelů bez hlubších znalostí problematicky počítačových sítí prakticky nepoužitelný. NAT sice představuje výtečný systém pro rozšíření omezeného počtu dostupných IP adres a pro zajištění počítačů v malé síti, bohužel však na úkor uživatelů snažících se o přímé spojení, ať už pro přenos hlasu, obrazu, hraní her – nebo například vzdálenou pomoc. Jedinou překážkou, která nyní může stát v cestě spojení mezi počítači se systémem Windows Vista nebo Windows 7, je tak už jen brána firewall.

Brána firewall systému Windows obsahuje totiž pro nástroj VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS standardně výjimku (výjimkou se rozumí skupina pravidel, která umožňují aplikacím komunikovat prostřednictvím brány firewall). Standardně se výjimky používají pouze v privátních sítích, jako jsou pracovní skupiny (doma nebo v práci). V případě veřejných sítí jsou však výjimky vypnuty (například v internetových kavárnách nebo veřejných bezdrátových sítích), stejně jako v doménových sítích. Pokud se-li se navázat spojení v programu VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS, je-li příslušná výjimka zakázaná, systém zobrazí chybové hlášení (viz obrázek 3.4).

Obrázek 3.4: Pokud spatříte toto upozornění, je třeba v bráně firewall systému Windows nastavit pro vzdálenou pomoc výjimku

Problém vyřešíte klepnutím na tlačítko OPRAVIT. Nástroj pro řešení problémů zjistí příčinu vašich potíží a následně zobrazí odkaz ZKUSTE TYTO OPRAVY SPUSTIT JAKO SPRÁVCE. Klepněte na něj a chvíli počkejte, než se systém pokusí provést příslušná opatření. Nyní by už mělo všechno fungovat hladce. Pokud se nástroji pro řešení problémů nepodaří problémy odstranit, otevřete bránu firewall systému Windows. V levém poli klepněte na odkaz POVOLIT PROGRAMU NEBO FUNKCI PRŮCHOD BRÁNOU WINDOWS FIREWALL. Pokračujte klepnutím na tlačítko ZMĚNIT NASTAVENÍ (k jejich provedení potřebujete správcovská oprávnění), ze seznamu vyberte program VZDÁLENÁ POMOC a klepněte na tlačítko OK.

DO DETAILU**ZNÁTE PRAVIDLA?**

Pravidla, která se váží k výjimce pro nástroj VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS, závisí na typu profilu. Spojení typu UPnP jsou například možná pouze v privátním a doménovém profilu – ne však ve veřejných sítích. Oproti tomu Teredo spojení jsou možná pouze v privátním a veřejném profilu a jejich použití v podnikových sítích je zakázané. Doménový profil zahrnuje řadu dalších pravidel, která umožňují správci sítě poskytovat vzdálenou pomoc prostřednictvím technologie DCOM. Pravidla, která se váží k výjimce programu VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS, zobrazíte následujícím způsobem (znalost těchto pravidel se vám může hodit například při konfiguraci vzdálené pomoci na bránách firewall jiných výrobců):

1. Spustíte program BRÁNA WINDOWS FIREWALL S POKROČILÝM ZABEZPEČENÍM.
2. Ve stromu vyberte složku PŘÍCHOZÍ PRAVIDLA nebo ODCHODÍ PRAVIDLA.
3. V poli akcí klepněte na odkaz FILTROVAT PODLE SKUPINY a vyberte program VZDÁLENÁ POMOC.
4. Poklepáním na pravidlo zobrazíte jeho podrobnosti.

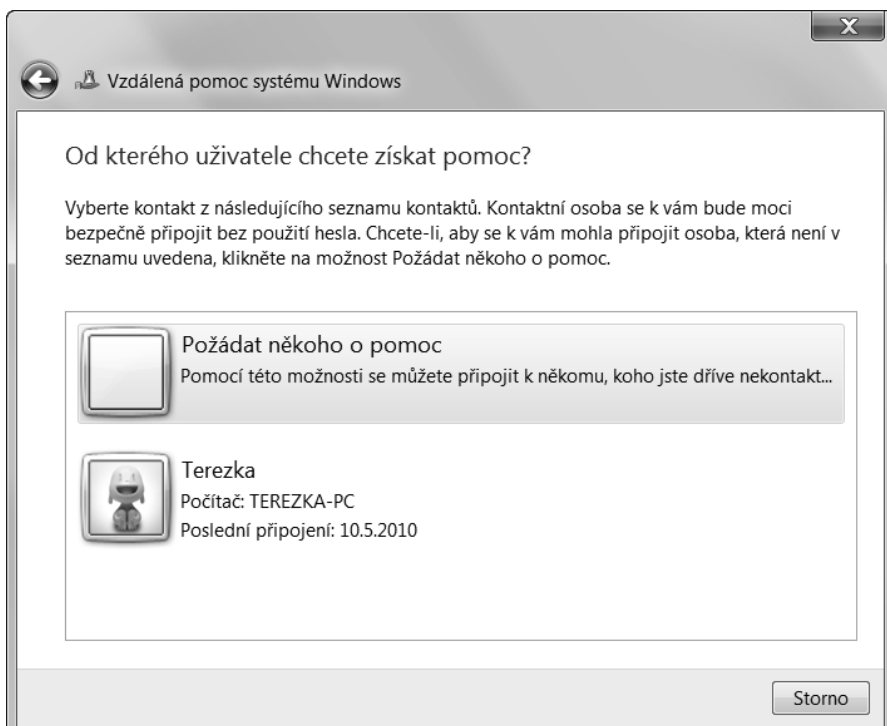
Volání o pomoc

Aby bylo možné zahájit relaci vzdálené pomoci, musí nováček požádat o pomoc. Používají-li obě strany systém Windows 7, nejjednodušší cestou je použití funkce SNADNÉ PŘIPOJENÍ. Alternativně může zaslat nováček expertovi žádost prostřednictvím komunikátoru nebo předáním souboru požadavku o vzdálenou pomoc (například elektronickou poštou).

Vyžádání vzdálené pomoci s funkcí Snadné připojení

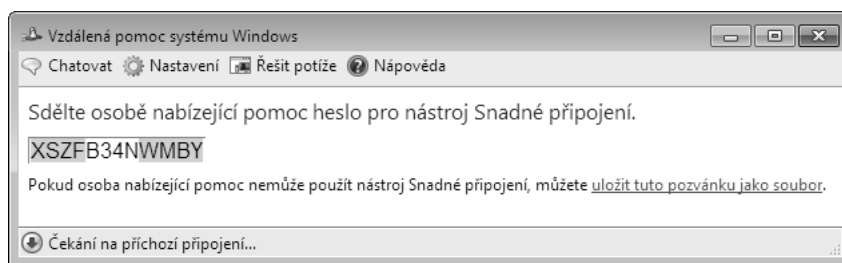
Rozhodnete-li se k řešení potíží se svým počítačem přizvat někoho pomocí funkce SNADNÉ PŘIPOJENÍ, postupujte následovně:

1. Spustíte program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS, a to některým z následujících způsobů:
 - V nabídce Start vyberte z nabídky VŠECHNY PROGRAMY → ÚDRŽBA program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS. Anebo napište do vyhledávacího pole nabídky start příkaz **vzdálená** a spustíte program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS.
 - V příkazovém řádku spustíte příkaz **msra**.
 - V okně NÁPOVĚDA A PODPORA SYSTÉMU WINDOWS klepněte na tlačítko ZOBRAZIT DOTAZ a ze seznamu vyberte odkaz VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS.
2. V okně programu VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS klepněte na odkaz POŽÁDAT JINÉHO DŮVĚRYHODNÉHO UŽIVATELE O POMOC.
3. Pokud jste již v minulosti funkci SNADNÉ PŘIPOJENÍ využili, v následujícím dialogovém okně naleznete stručné informace o osobách, se kterými jste vzdálenou pomoc používali. Pokud se v seznamu nachází osoba, se kterou jste na vzdálené pomoci domluveni, vyberte odpovídající záznam. V případě, že chcete přizvat někoho jiného, klepněte na odkaz POŽÁDAT NĚKOGO O POMOC.

Obrázek 3.5: Nástroj Snadné připojení usnadňuje nejen vytvoření nového připojení, ale také obnovení již dříve použitého spojení

4. Při vytváření nového spojení zobrazí program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS dvanáctimístné alfanumerické heslo:

Toto heslo předejte svému pomocníkovi – telefonicky, e-mailem nebo prostřednictvím komunikátoru, výběr je na vás.

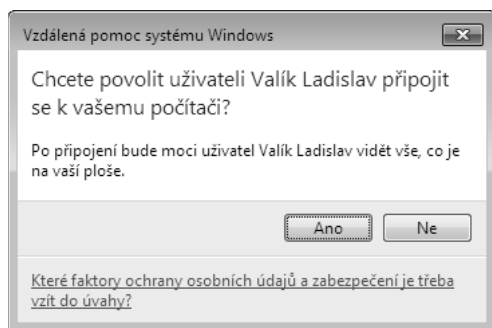
Přijetí požadavku na pomoc pomocí funkce Snadné připojení

Jakmile vystaví nováček žádost o pomoc při řešení problémů pomocí funkce SNADNÉ PŘIPOJENÍ, expertovi se nabízí následující možnosti:

1. Spustíte program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS (viz první krok předchozího postupu).
2. Klepněte na odkaz NABÍDNOUT POMOC UŽIVATELI, KTERÝ VÁS POZVAL.

3. Klepněte na odkaz POMOCI NOVÉ OSOBE (nebo vyberte ze seznamu někoho, komu jste již v minulosti pomáhali).
4. Klepněte na tlačítko SNADNÉ PŘIPOJENÍ.
5. Zadejte dvanáctimístné heslo (heslo nerozlišuje velká a malá písmena).

Program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS použije toto heslo k vyhledání nováčka, jenž požadavek vystavil (anebo zobrazí upozornění na nesprávně vložené heslo). V okamžiku nalezení správného hesla je nováček vyzván k potvrzení spojení:

Spojení nováčka s expertem pomocí programu Windows Live Messenger

Další z možností spojení nováčka s expertem je možné realizovat prostřednictvím komunikátorů. Nováček zahájí relaci s expertem následovně:

1. Přihlaste se k síti Windows Live Messenger a otevřete se zamýšlenou osobou nové okno komunikace.
2. V okně rozhovoru rozbalte nabídku AKTIVITY a vyberte příkaz POŽÁDAT O VZDÁLENOU POMOC. Požadavek na vzdálenou pomoc se zařadí do přehledu komunikace.
3. V okamžiku, kdy expert přijme pozvánku (stisknutím klávesové zkratky Alt+C nebo klepnutím na odkaz PŘIJMOUT v záznamu komunikace), se na vaší obrazovce objeví heslo. Předějte toto heslo svému pomocníkovi. Pokud máte pochyby o tom, zda osoba na druhém konci spuštěné konverzace je ten, za koho se vydává, raději expertovi zavolejte nebo mu heslo zašlete elektronickou poštou.
4. Jakmile expert zadá získané heslo, zobrazí se vám na obrazovce shrnutí. Zkontrolujte e-mailovou adresu zahrnutou do dotazu (abyste získali jistotu, s kým komunikujete), neboť tato osoba získá v okamžiku navázání spojení právo vidět plochu vašeho počítače (a s dodatečným souhlasem s ním také manipulovat) – a klepněte na tlačítko ANO.

Po navázání spojení vzdálené pomoci mezi oběma počítači již nebudete okno konverzace se svým pomocníkem potřebovat a můžete jej bez obav zavřít. V diskusi můžete kdykoliv pokračovat prostřednictvím panelu konverzace, jenž je součástí programu Vzdálená pomoc systému Windows.

Vyzádání vzdálené pomoci prostřednictvím souboru s požadavkem

Co ale dělat v případě, že nováček a expert využívají odlišné systémy online komunikace? Tehdy přichází na řadu soubory s požadavky na vzdálenou pomoc. Soubor s požadavkem na vzdálenou pomoc je možné zaslat elektronickou poštou, nahrát do sdílené složky v síti nebo

na internetu, nebo dokonce na libovolném fyzickém médiu, jako je jednotka USB flash nebo disketa. Postup je následující:

1. Spustíte program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS.
2. V okně programu VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS klepněte na odkaz POŽÁDAT JINÉHO DŮVĚRYHODNÉHO UŽIVATELE O POMOC.
3. Klepněte na odkaz POŽÁDAT NĚKoho O POMOC.
4. Klepněte na odkaz ULOŽIT POZVÁNÍ JAKO SOUBOR a vyberte jeho umístění.
5. Program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS zobrazí dvanáctimístné heslo. Předějte soubor s pozvánkou svému pomocníkovi libovolným z dostupných způsobů, a to včetně zobrazeného hesla (heslo předávejte této osobě raději osobně nebo telefonicky – pokud jej totiž přiložíte k požadavku, může se k těmto údajům dostat neoprávněná osoba a získat tak přístup k vašemu počítači).
6. Jakmile expert spustí soubor požadavku a zadá odpovídající heslo, zobrazí se na vaší obrazovce potvrzení s dotazem, zda si přejete skutečně navázat spojení. Potvrďte zprávu.

UPOZORNĚNÍ

UPOZORNĚNÍ

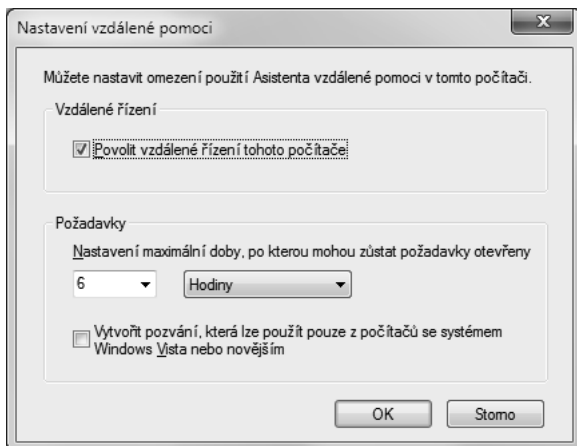
Nenastavujte platnost pozvání delší, než je nezbytně nutné. Přestože existuje hned několik prostředků, jak zabránit zneužití pozvání, stále se jedná o pozvání k připojení k počítači. Je proto lepší zkrátit rozsah zranitelnosti na co nejkratší možnou dobu. A samozřejmě, pokud v počítači nováčka zavřete okno programu VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS, zároveň tím zrušíte pozvání, bez ohledu na nastavený čas.

DO DETAILU

DO DETAILU – NASTAVENÍ PLATNOSTI POZVÁNKY

Pozvání ke vzdálené pomoci vyprší standardně po šesti hodinách od vytvoření. V zájmu vyššího zabezpečení je však lepší dobu platnosti snížit, zvláště může-li na vaše pozvání expert zareagovat rychle. Delší platnost oceníte naopak v případech, kdy víte, že nebude váš expert po nějakou dobu dostupný. Platnost vytvářených pozvánek změníte následovně:

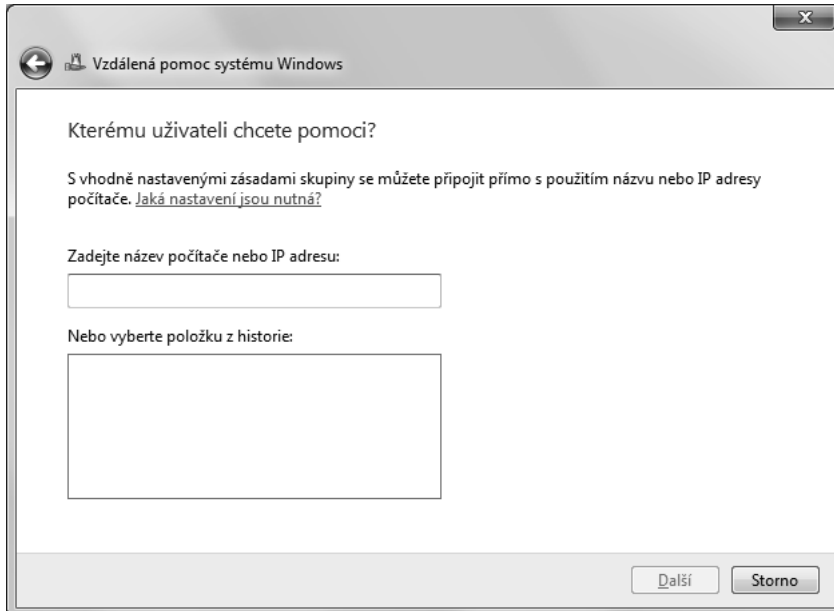
1. Otevřete ovládací panel SYSTÉM A ZABEZPEČENÍ a klepněte na odkaz SYSTÉM.
2. V přehledu úkolů klepněte na možnost NASTAVENÍ VZDÁLENÉHO PŘÍSTUPU (tato akce vyžaduje správcovské oprávnění).
3. Na záložce VZDÁLENÝ PŘÍSTUP zobrazíte klepnutím na tlačítko UPŘESNIT dialogové okno pro zadání doby, po kterou bude pozvánka pro experta platit (viz obrázek 3.6).

Obrázek 3.6: Dobu platnosti je možné nastavit v řádu minut, hodin či dní, platnost bez ohledu na jednotku však nesmí překročit hodnotu 99

Nabídka vzdálené pomoci prostřednictvím technologie DCOM

Spuštěním programu VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS pomocí příkazu `msra /offerra` v příkazovém řádku vyvoláte následující dialogové okno:

Prostřednictvím tohoto okna můžete zadat název nebo IP adresu počítače uživatele, kterému chcete pomoci. Pomoc uživatelům v této podobě je zaměřena zejména na vnitřní oddělení technické podpory větších společností. K připojení zde slouží technologie DCOM a aby fungo-

vala, vyžaduje předchozí konfiguraci počítače nováčka a jeho uživatelského účtu, včetně konfigurace brány firewall na jeho počítači; nejsnadnější cestou je použití konzole ZÁSADY SKUPIN na úrovni doménové sítě. Tento způsob není vhodný pro všechny, zvláště pokud chcete takto pomoci někomu v malé domácí nebo kancelářské síti; v takovém případě je nejlepší sáhnout po některém z dříve popsanych způsobů spojení počítačů (důvodem, proč není spojení prostřednictvím technologie DCOM v rámci pracovních skupin standardně dostupné, je v první řadě bezpečnost. Umožnit někomu cizímu přístup ke svému počítači představuje z hlediska zabezpečení poměrně velké riziko.).

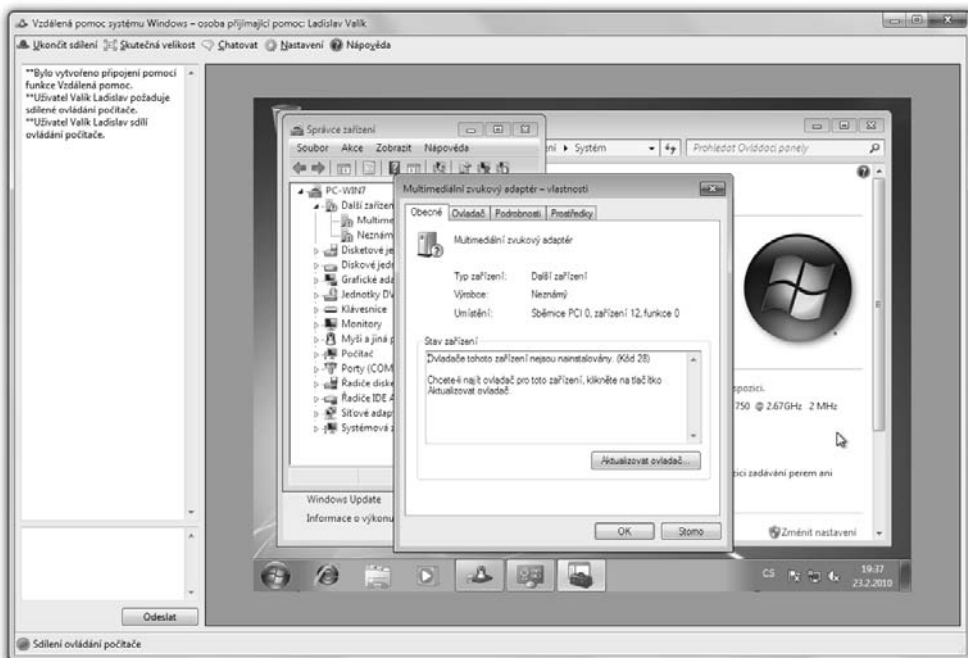
DO DETAILU

POMOZTE UŽIVATELŮM S VYSTAVOVÁNÍM POZVÁNEK

Nabízení vzdálené pomoci prostřednictvím technologie DCOM má smysl pouze v doménových sítích. Uživateli, kteří se pohybují v malých sítích, můžete pomoci při vystavování pozvánek vytvořením zástupce na ploše, který vytvoří nový soubor pozvání a přiloží jej ke zprávě elektronické pošty; uživateli pak stačí pouze zprávu odeslat. Tohoto zástupce vytvoříte pomocí příkazu **msra /email**. Podrobnosti syntaxe tohoto příkazu zjistíte spuštěním příkazu **msra /?**.

Průběh relace vzdálené pomoci

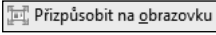

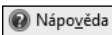
Po navázání spojení vzdálené pomoci mezi oběma počítači se na obrazovce experta zobrazí okno VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS (viz obrázek 3.7).

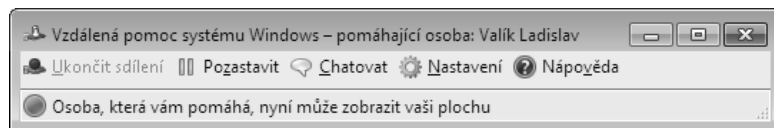
Obrázek 3.7: Po navázání spojení se expertovi zobrazí plocha uživatele s lištou obsahující ovládací prvky nástroje Vzdálená pomoc systému Windows

Prostřednictvím tohoto panelu nástrojů má expert možnost převzít kontrolu nad vzdálenou plochou, otevřít okno konverzace, odeslat do vzdálené plochy soubory a samozřejmě se po skončení servisního zásahu také odpojit. Většina těchto voleb je dostupná i na straně nováčka. Přehled funkcí v panelu nástrojů shrnuje tabulka 3.2.

Tabulka 3.2: Přehled funkcí dostupných v průběhu relace vzdálené pomoci

	Tlačítko POŽÁDAT O ŘÍZENÍ umožní expertovi převzít (se souhlasem nováčka) kontrolu nad vzdálenou plochou. Podrobnosti naleznete v podkapitole „Společné ovládání počítače“. V okamžiku převzetí kontroly se oběma uživateli zobrazí tlačítko UKONČIT SDÍLENÍ, jehož prostřednictvím přejde ovládání počítače zpět do rukou nováčka.
	Klepnutím na tlačítko SKUTEČNÁ VELIKOST může expert měnit zobrazení vzdálené plochy mezi skutečnou a roztaženou/zmenšenou velikostí, která se přizpůsobí rozměrům okna VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS bez nutnosti používat posuvníky.
	Po klepnutí na tlačítko KONVERZACE se zobrazí panel pro online komunikaci, který připomíná klasické komunikátory.
	Tlačítko NASTAVENÍ naleznete jak u nováčka, tak u experta, přestože se po klepnutí na něj zobrazují na obou stranách zcela odlišná dialogová okna (viz obrázek 3.8). Více informací o těchto nastaveních naleznete v podkapitole „Společné ovládání počítače“ a „Zrychlení vzdálené pomoci“.
	Po klepnutí na tlačítko NÁPOVĚDA se zobrazí okno nápovědy systému Windows s vybraným přehledem témat vztahujících se ke vzdálení pomoci systému Windows.

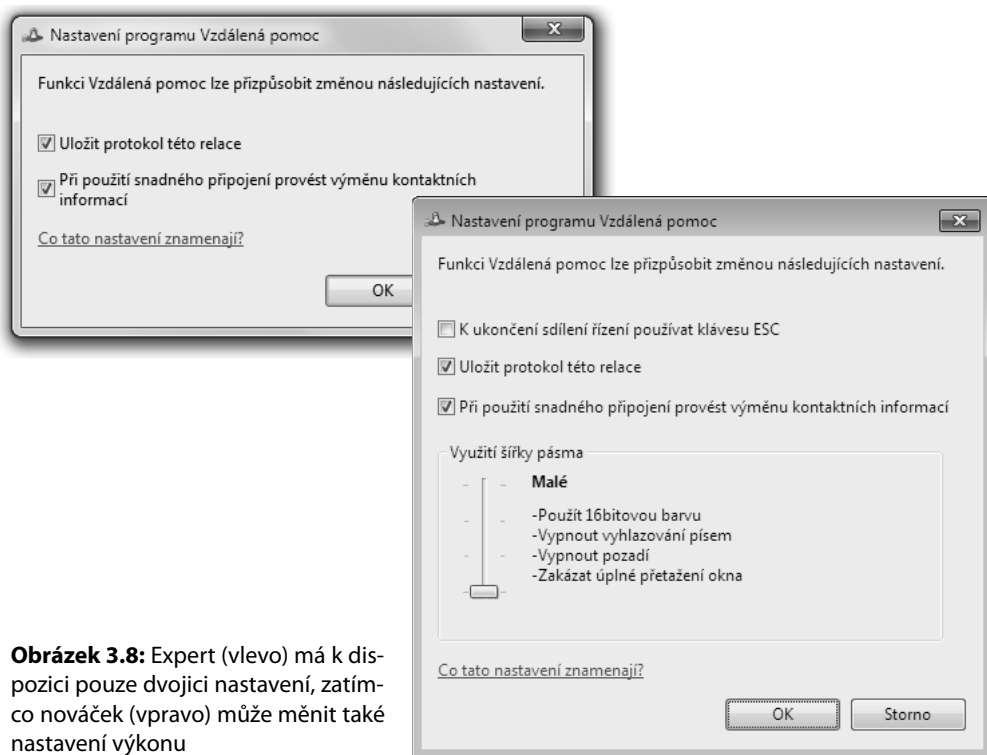
Tentýž panel v počítači nováčka se od předchozího nepatrně liší:

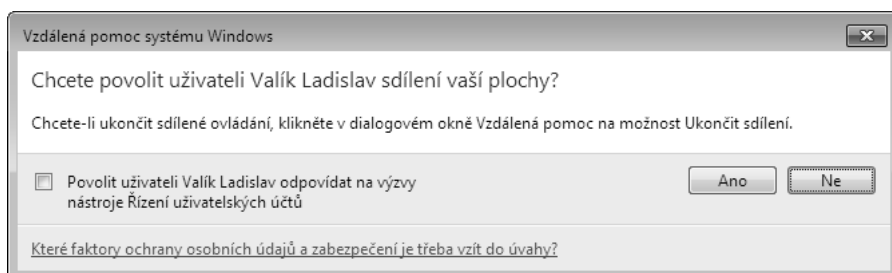
V okamžiku, kdy převezme expert kontrolu, se zpřístupní tlačítko UKONČIT SDÍLENÍ. Jak sám název napovídá, po klepnutí na něj odejme nováček expertovi možnost nakládat s jeho počítačem. Pomocí tlačítka POZASTAVIT může nováček skrýt před expertem dočasně svou obrazovku – sdílení pak může opětovně zahájit klepnutím na tlačítko POKRAČOVAT.

Společné ovládání počítače

Ze zřejmých bezpečnostních důvodů musí nováček žádost experta o převzetí řízení nejdříve odsouhlasit, jinak nemůže expert se vzdálenou plochou začít pracovat (viz obrázek 3.9). Od okamžiku, kdy převezme expert řízení, reaguje počítač nováčka na podněty vyslané klávesnicí nebo myší jak ze strany experta, tak nováčka. Nováček může expertovi schopnost nakládat s jeho počítačem kdykoliv odebrat stisknutím klávesy Esc; ovládání může samozřejmě kterákoliv strana relace ukončit také stiskem tlačítka UKONČIT SDÍLENÍ.

Obrázek 3.8: Expert (vlevo) má k dispozici pouze dvojici nastavení, zatímco nováček (vpravo) může měnit také nastavení výkonu

Obrázek 3.9: Převzetí řízení počítače podléhá předchozímu souhlasu nováčka

Bez ohledu na oprávnění, která expert má, jsou jeho práva v rámci relace vzdálené pomoci pevně omezena oprávněními uživatelského účtu nováčka. Při relaci s uživatelem se standardními uživatelskými právy tak nebudete například moci měnit záznamy v registru, ani provádět některá významnější nastavení systému, neznáte-li heslo správcovského účtu na počítači nováčka.

Ukončení relace vzdálené pomoci

Relaci vzdálené pomoci systému Windows může kterákoliv strana kdykoliv ukončit. Nováček může k tomuto účelu použít na panelu nástrojů tlačítko UKONČIT SDÍLENÍ, expertovi stačí okno vzdálené pomoci jednoduše zavřít.

Použití vzdálené pomoci se staršími verzemi systému Windows

Systém Windows 7 není samozřejmě první verzí systému, který by funkci VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS nabízel; tato funkce tu byla již v systémech Windows Vista, Windows XP, Windows Server 2008 a Windows Server 2003. Ve většině případů mohou uživatelé těchto platform program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS vzájemně používat. Jistá omezení tu však přece jsou:

- Je-li na některém z obou počítačů nainstalována starší verze systému Windows, program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS ve Windows 7 omezí rozsah funkcí tak, aby korespondoval se starší verzí. Toto omezení se týká zejména nástrojů pro spojení, jako je SNADNÉ PŘIPOJENÍ a Teredo přenosů v sítích s překladem síťových adres.
- VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS ve Windows 7 již nepodporuje hlasovou komunikaci experta s nováčkem, přestože ve Windows XP tato možnost byla.
- Pozastavení relace je novinka, kterou přinesl až systém Windows Vista (v okamžiku, kdy je relace pozastavená, nevidí expert na plochu nováčka). Používá-li expert systém Windows XP a nováček se pokusí relaci pozastavit, expert žádnou změnu ve sdílení obsahu nezaznamená.
- Vzdálenou nabídku pomoci není možné odeslat z počítače se systémem Windows XP.
- Pozvánky vytvořené v nastavení VYTVOŘIT POZVÁNÍ, KTERÁ LZE POUŽÍT POUZE Z POČÍTAČŮ SE SYSTÉMEM WINDOWS VISTA NEBO NOVĚJŠÍM (viz obrázek 3.6) jsou šifrované a není možné je otevřít v předchozích verzích systému Windows.

Správa zabezpečení

Program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS je velice mocný nástroj. V nepovolaných rukách je však potenciálně nebezpečný, neboť umožňuje vzdálenému uživateli instalovat do počítače software a měnit nastavení systému. V nejhrošším případě by mohl útočník nalákat nováčka ke sdílení obsahu a poté nasadit do jeho počítače trojského koně nebo získat přístup k citlivým údajům.

V průběhu vývoje tohoto nástroje měli jeho autoři neustále na paměti zabezpečení, což je patrné také z množství vylepšení, která program od uvedení předchozí verze (pro systém Windows Vista) nově získal. Jmenujme ty nejvýznamnější:

- K navázání spojení je nutné zadat heslo, bez ohledu na to, zda bylo spojení iniciováno prostřednictvím funkce SNADNÉ PŘIPOJENÍ, souboru s požadavkem ke vzdálené pomoci nebo komunikátoru.
- Veškerá příchozí spojení podléhají souhlasu nováčka, stejně jako všechny žádosti o převzetí řízení počítače.
- Pozvánky ke vzdálené pomoci vyprší standardně po šesti hodinách nebo při ukončení programu VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS na počítači nováčka.
- Program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS pracuje s dynamicky přiřazenými porty.
- Výjimka pro vzdálenou pomoc brány firewall systému Windows je standardně povolena pouze v privátních sítích.

S ohledem na výše uvedené lze proto program VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS považovat za středně bezpečný. Chcete-li mít naprostou jistotu a zamezit i těm nejmenším rizikům, zvažte následující opatření:

- Zkrate platnost pozvánek ke vzdálené pomoci posílaných elektronickou poštou. Ve většině případů by měla postačovat i jedna hodina (tato platnost se týká doby, do které je nutné pozvánku přijmout; samotná doba trvání relace vzdálené pomoci nijak omezena není). Lístek vzdálené pomoci, který již vypršel, je pro útočnicka bezcenný.
- Jelikož je e-mail ze své podstaty zdrojem případného rizika, nikdy nezasílejte heslo spolu s pozvánkou. Heslo sdělte expertovi prostřednictvím telefonu nebo samostatného e-mailu.
- Pokud jste vystavili pozvánku a důvody pro vzdálenou pomoc již minuly, ukončete dobu čekání na vypršení pozvánky prostým zavřením okna programu VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS.
- Používají-li nováček i expert systémy Windows Vista nebo Windows 7, použijte šifrované pozvánky. Otevřete ovládací panel SYSTÉM a v přehledu úkolů klepněte na odkaz NASTAVENÍ VZDÁLENÉHO PŘIPOJENÍ. Na záložce VZDÁLENÝ PŘÍSTUP klepněte na tlačítko UPŘESNIT. V nově otevřeném dialogovém okně zatrhněte volbu VYTVOŘIT POZVÁNÍ, KTERÁ LZE POUŽÍT POUZE Z POČÍTAČŮ SE SYSTÉMEM WINDOWS VISTA NEBO NOVĚJŠÍM (viz obrázek 3.6).
- Zakažte vzdálenou pomoc na všech počítačích, kde jsou možné přínosy použití vzdálené pomoci vyváženy případnými bezpečnostními riziky. Vzdálenou pomoc zakážete následovně: otevřete ovládací panel SYSTÉM a v přehledu úkolů klepněte na odkaz VZDÁLENÁ NASTAVENÍ. Na záložce VZDÁLENÝ PŘÍSTUP klepněte na tlačítko UPŘESNIT a zrušte zatržení pole POVOLIT PŘIPOJENÍ VZDÁLENÉ POMOCI K TOMUTO POČÍTAČI. Považujete-li toto opatření za příliš radikální, můžete pouze expertovi odebrat právo převzít kontrolu nad vzdáleným počítačem. Na záložce VZDÁLENÝ PŘÍSTUP zrušte zatržení pole POVOLIT VZDÁLENÉ ŘÍZENÍ TOHOTO POČÍTAČE.

Zrychlení vzdálené pomoci

Jistě vás v průběhu předchozích stránek napadlo, jak je z hlediska rychlosti odezvy vzdálená pomoc použitelná na počítačích s vytáčeným připojením k internetu. Překvapivě dobře, dá se říct. Pro každodenní práci to asi nebude to pravé, ale při řešení problémů dokáže pomoci.

Rychlost práce s programem VZDÁLENÁ POMOC SYSTÉMU WINDOWS při pomalém připojení lze zrychlit dodržením několika doporučení:

- V ideálním případě používejte na obou počítačích systémy Windows Vista nebo Windows 7. Tyto verze programu vzdálené pomoci totiž zahrnují oproti starší verzi ve Windows XP řadu výkonových zlepšení, která se však aplikují pouze tehdy, je-li na obou počítačích systém Windows Vista nebo Windows 7.
- Na počítači nováčka ukončete před zahájením relace vzdálené pomoci všechny aplikace, které nepotřebujete.
- Nováček by neměl pohybovat myší, převzal-li již expert řízení počítače.
- Pokuste se co nejvíce zjednodušit zobrazení počítače nováčka. Snižte rozlišení na 800×600 a nastavte pouze nezbytně nutnou barevnou hloubku. Používá-li nováček více monitorů, omezte je v průběhu vzdálené pomoci pouze na jeden.

- Zakažte animovanou plochu a další pokročilé vizuální efekty a snažte se neotevírat okna, která pracují s propracovanější grafikou, není-li to nezbytně nutné.

Poslední dvě doporučení je možné měnit po stisku tlačítka NASTAVENÍ na počítači nováčka. Posuvník VYUŽITÍ ŠÍŘKY PÁSMO (viz obrázek 3.8) má čtyři polohy: podrobnější informace o každé z nich zjistíte posunem jezdce. Čím pomalejší je vaše připojení k internetu, tím nižší využití šířky pásma volte.

Přizpůsobení systému Windows 7

Jednou z nejvíce patrných změn, které si musí každý při spatření obrazovky se systémem Windows 7 okamžitě všimnout, je hlavní panel, jenž má zcela nový vzhled, novou funkčnost a nové možnosti přizpůsobení práce s ním – a právě jemu se budeme v této kapitole věnovat. Kromě něj se seznámíte s novými technikami, které vám usnadní práci s okny, jako je maximalizace, změna jejich velikosti a podobně.

O něco méně výraznou změnou je pak použití slova *Přizpůsobení* napříč celým uživatelským rozhraním tohoto nového operačního systému. Jistě, vzhled předchozích verzí systému Windows bylo také možno ušít na míru konkrétnímu uživateli, jeho potřebám a jeho preferencím. Řečeno jedním slovem – přizpůsobit. Toto slovo však nikdy neznelo samostatně. Pokud nyní klepnete pravým tlačítkem myši na plochu, v místní nabídce naleznete mimo jiných také příkaz PŘIZPŮSOBIT. Přizpůsobení Windows je také jednou z položek, kterou naleznete v průvodci ZAČÍNÁME.

Sdělení je zcela zřejmé: je to váš operační systém, ať tedy vypovídá o vašich potřebách, představách, o vašem stylu. Ať on pracuje pro vás. Systém Windows 7 nabízí ve srovnání se staršími verzemi dlouhou řadu nástrojů, které vám v dosažení tohoto cíle pomohou – nástrojů, jimž se budeme v této kapitole věnovat.

CO NALEZNETE VE SVÉ EDICI

Schopnost přizpůsobit uživatelské rozhraní počítače změnou pozadí, barev oken a zvuků chybí pouze v edici Windows 7 Starter. Počítače, které nepodporují prostředí Aero, nedokáží zobrazit průhledné okraje oken, živé náhledy aplikací na hlavním panelu a další vizuální efekty, funkci Aero Peek nevyjímaje. Edice Starter navíc nepodporuje zapojení více monitorů současně. Všechny ostatní funkce popisované v této kapitole jsou ale součástí všech edic.

Témata kapitoly:

- **Nový hlavní panel a nová nabídka Start**
- **Přizpůsobení hlavního panelu a nabídky Start**
- **Triky pro správu oken systému Windows 7**
- **Přizpůsobení motivu: Vzhled a zvuky**
- **Nastavení zobrazení**
- **Miniaplikace a jejich přizpůsobení**
- **Nastavení napájení a režimu spánku**
- **Usnadnění práce s počítačem**

Nový hlavní panel a nová nabídka Start

Hlavní panel označuje proužek podél jednoho z okrajů obrazovky (standardně dolního), jenž obsahuje tlačítko Start, tlačítka jednotlivých programů a stavové ikony. Hlavní panel se poprvé objevil v systému Windows 95. V průběhu nadcházejících let se postupně vyvíjel: instalace prohlížeče Internet Explorer 4 získal systém Windows 95 panel **SNADNÉ SPUŠTĚNÍ** a další panely. Systém Windows XP zpřehlednil hlavní panel díky schopnosti řazení programů do skupin. Systém Windows Vista přidal náhledy – malá okna s grafickým znázorněním obsahu vybraného programu měla za úkol pomoci uživateli vybrat skutečně ten program, který zrovna potřebuje.

Tato evoluce pokračuje i ve Windows 7, tentokrát však rozdílem celé generace. Hlavní panel systému Windows 7 (viz obrázek 4.1) si zachoval stejnou funkčnost jako jeho předchůdci – spuštění programů, přepínání mezi spuštěnými aplikacemi, oblast pro zobrazení nejrůznějších upozornění. Otázka tak nezní „co“, ale „jak“.

Obrázek 4.1: Přestože se hlavní panel v systémech Windows XP (nahore), Windows Vista (uprostřed) a Windows 7 (dole) skládá stále ze stejných základních prvků, jeho vzhled v průběhu doby pokročil – zdaleka však ne tak razantně, jako jeho funkčnost

Spouštění a přepínání programů pomocí hlavního panelu

Stejně jako v předchozích verzích obsahuje hlavní panel ve Windows 7 i nadále tlačítko Start, oblast pro tlačítka jednotlivých spuštěných programů a oznamovací oblast. Tato tlačítka slouží k přepínání mezi spuštěnými programy. Klepnutím na tlačítko aplikace skryjete otevřené okno, anebo jej naopak znovu zobrazíte. Na rozdíl od předchozích verzí systému Windows, které používaly panel **SNADNÉ SPUŠTĚNÍ** (ke spuštění programů) a tlačítka programů (pro znázornění přehledu aktuálně spuštěných aplikací), se ve Windows 7 oba tyto přístupy snoubí v jeden. To znamená, že veškeré objekty mezi tlačítkem Start a oznamovací oblastí je možné použít jak ke spuštění programů, tak k výběru spuštěných programů.

Přidávání a odebrání připnutých programů, dokumentů a složek

Programy, které často používáte (takové, které byste v předchozích verzích Windows patrně umístili do panelu SNADNÉ SPUŠTĚNÍ), lze jednoduše připnout k hlavnímu panelu a spouštět jediným klepnutím myši. Ke spuštění připnutého programu nemusíte nabídku Start vůbec otevírat, ani se probírat různými ikonami na ploše. Připnutí programu na hlavní panel je snadné – stačí zástupce programu uchopit a přetáhnout pomocí myši na panel (z nabídky Start, plochy či kterékoliv složky). Alternativně můžete na kterýkoliv program (bez ohledu na jeho umístění) klepnout pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vybrat příkaz PŘIPNOUŤ NA HLAVNÍ PANEĽ.

Pokud se rozhodnete program z hlavního panelu odebrat, klepněte na něj pravým tlačítkem a z místní nabídky vyberte příkaz ODEPNOUŤ TENTO PROGRAM Z HLAVNÍHO PANEĽU. Stejný příkaz naleznete také v místních nabídkách zástupců na ploše a v nabídce Start.

Kromě programů ale můžete na hlavní panel připnout také často otevírané dokumenty nebo složky. Postup je stále stejný:

- Dokument připnete na hlavní panel prostým přetažením myši. Pokud se program, ve kterém se daný typ dokumentů otevírá, na hlavním panelu již nachází, přidá systém dokument v seznamu odkazů do skupiny PŘIPNUTO (více informací o seznamech odkazů naleznete v podkapitole „Práce se seznamy odkazů na hlavním panelu a v nabídce Start“ o pár stránek dál). V případě, že se program pro otevření daného typu souborů na hlavním panelu nenachází, systém jej na něj přidá a dokument zařadí do jeho seznamu odkazů.
- Tentýž postup platí také pro složky, stačí je nebo jejich zástupce přetáhnout na hlavní panel. Systém Windows začlení název složky do seznamu odkazů programu PRŮZKUMNÍK WINDOWS.
- Ke spuštění připnutého dokumentu nebo složky klepněte pravým tlačítkem myši na ikonu odpovídajícího programu a ze seznamu odkazů vyberte dokument nebo složku, které hledáte.
- Pakliže doba, po kterou měla přítomnost dokumentu nebo složky v seznamu odkazů význam, již pominula, klepněte pravým tlačítkem myši na ikonu daného programu a u položky, kterou chcete ze seznamu odkazů odebrat, klepněte na ikonu špendlíku.

DO DETAILU

PANEL SNADNÉ SPUŠTĚNÍ VE WINDOWS 7

Některých zvyků bývá těžké se zbavit. Pokud jen těžko nesete, že systém Windows 7 neobsahuje panel SNADNÉ SPUŠTĚNÍ, určité možnosti tu přece jen jsou. Vytvořte novou, skrytou složku SNADNÉ SPUŠTĚNÍ (podrobnosti naleznete v podkapitole „Rozšiřující panely nástrojů“). V dialogovém okně NOVÝ PANEĽ NÁSTROJŮ zadejte do pole SLOŽKA cestu **%AppData%\Microsoft\Internet Explorer\Quick Launch**.

Nyní je třeba upravit vzhled takto vytvořeného panelu. Odemkněte hlavní panel (klepněte pravým tlačítkem myši na hlavní panel a uvidíte-li vedle příkazu UZAMKNOUT HLAVNÍ PANEĽ symbol zatržení, zrušte jej). Následně klepněte pravým tlačítkem myši na panel SNADNÉ SPUŠTĚNÍ a zrušte zatržení polí ZOBRAZIT NÁZEV a ZOBRAZIT TEXT. Uchopte ukazatelem myši úchyt panelu (tečkovaná čára) a přetáhněte jej k tlačítku Start. Šířku panelu nastavte dle potřeby. Následně hlavní panel opět uzamkněte.

Rozhodnete-li se v budoucnu panel SNADNÉ SPUŠTĚNÍ z hlavního panelu odebrat, klepněte pravým tlačítkem myši na hlavní panel a ve skupině PANEĽY NÁSTROJŮ zrušte zatržení pole SNADNÉ SPUŠTĚNÍ.

Spouštění programů

Spuštění programů snad ani nemůže být jednodušší – prostě klepněte na tlačítko programu. S pomocí několika jednoduchých (byť ne na první pohled zřejmých) triků však dokážete mnohem víc:

- Chcete-li spustit novou instanci programu, stiskněte klávesu Shift a klepněte na tlačítko programu. Tuto vlastnost oceníte při spouštění programů, které už běží. Klepnutím na ikonu spuštěného programu totiž přenesete daný program do popředí, anebo zobrazíte přehled všech jeho spuštěných instancí, včetně náhledů jednotlivých oken (téhož výsledku dosáhnete také stiskem prostředního tlačítka myši).
- Pokud potřebujete spustit program s oprávněním správce, za stisku klávesové zkratky Ctrl+Shift klepněte na tlačítko programu na hlavním panelu.

Přepínání mezi úlohami

Po spuštění připnutého programu se vzhled tlačítka změní – díky této změně snadno poznáte, které programy běží a které nikoliv (viz obrázek 4.2). Ikona spuštěné aplikace má okraj připomínající tlačítko a najedete-li na ni ukazatelem myši, její pozadí se probarví. Program, který je v paměti počítače spuštěn vícekrát, poznáte podle násobného pravého okraje ikony. Na hlavním panelu naleznete přístup ke všem spuštěným programům.

— Násobný okraj ikony značí více spuštěných instancí programů
— Tlačítko s okrajem značí spuštěný program

Obrázek 4.2: Tlačítka programů, které nejsou spuštěné, nemají standardně žádný okraj a mají průhledné pozadí

Stejně jako v předchozích verzích systému Windows probíhá pohyb mezi jednotlivými programy prostým klepnutím na tlačítka hlavního panelu. Procházení spuštěných programů už není naštěstí ve Windows 7 tak nepřehledné, jako to bývalo v minulosti. Umístíte-li ukazatel myši na tlačítko na panelu nástrojů, vedle něj se objeví náhled okna včetně jeho obsahu. Pokud zastupuje tlačítko na hlavním panelu více oken (v případě, že je daný program spuštěn vícekrát), po umístění ukazatele myši na ikonu systém zobrazí náhledy všech těchto oken.

Stále si nejste jisti, které okno vlastně hledáte? Použijte novou funkci systému Windows 7 nazvanou *Aero Peek*. Najedte kurzorem myši nad některý z náhledů a okamžitě získáte přehled nejenom o obsahu daného okna, ale také o velikosti a umístění ostatních oken formou jejich obrysů (viz obrázek 4.3).

Obrázek 4.3: Díky funkci Aero Peek získáte přehled o obsahu okna i tehdy, je-li pohřbeno hluboko pod hromadou jiných spuštěných programů

POZNÁMKA

Náhledy oken prostřednictvím funkce Aero Peek jsou možné pouze v případě, že používáte grafický motiv Aero (více informací o tématech a motivu Aero naleznete v informačním rámečku „Co je to prostředí Windows Aero“ v druhé polovině této kapitoly). Pokud motiv Aero nepoužíváte, místo grafického náhledu okna uvidíte po najetí ukazatele nad tlačítko pouze úplný název okna programu.

Obsahuje-li náhled okna (nebo přehled otevřených instancí, nepoužíváte-li motiv Aero) obsah, který hledáte, stačí na něj klepnout myší. Klepnutím na tlačítko s červeným křížkem v pravém horním rohu náhledu (nebo pomocí prostředního tlačítka myši) dané okno zavřete. Standardní sadu příkazů pro práci s oknem naleznete po klepnutí pravým tlačítkem myši na obrázek náhledu.

DO DETAILU

PROCHÁZENÍ OKEN POMOCÍ KOMBINACE CTRL+KLEPNUTÍ

Pokud nepoužíváte prostředí Aero, nevidíte náhledy a nebudete moci používat k zobrazení obsahu oken či záložek funkci Aero Peek. Pokud ale stisknete klávesu Ctrl a klepnete na skupinu oken, s každým klepnutím zobrazí systém další okno v pořadí. Jakmile naleznete okno, které hledáte, stačí stisk klávesy Ctrl uvolnit.

DO DETAILU**PŘEPÍNÁNÍ OKEN POMOCÍ KLÁVESNICE**

Prvních deset tlačítek programů na hlavním panelu je možné ovládat jak myší, tak klávesnicí. První program spustíte klávesovou zkratkou Windows+1, druhé Windows+2 až Windows+0 pro desátý program. Tyto klávesové zkratky odpovídají klepnutím na tlačítko; pokud ještě program neběží, spustí se; pokud je spuštěn jen jednou, systém jej přesune do popředí. Pokud je program spuštěn ve více instancích, systém Windows zobrazí náhledy všech oken a „živý“ obsah prvního z nich.

Pořadí tlačítek v rámci hlavního panelu můžete libovolně měnit – nezapomeňte ale, že spolu s pořadím se mění také jejich klávesová zkratka. Změnu pořadí provedete snadno – uchopíte tlačítko a přetáhnete jej do nové pozice.

Další užitečnou klávesovou zkratkou je kombinace Windows+T, která zaktivní první tlačítko na hlavním panelu (v dolní části tlačítka se objeví matná záře). Opakovaným stiskem klávesové zkratky Windows+T nebo Shift+Windows+T (anebo pomocí šipek doleva a doprava) se nyní můžete pohybovat mezi jednotlivými tlačítky pouze pomocí klávesnice. Jakmile přesunete ukazatel na tlačítko, které hledáte, úderem mezerníku na něj „klepnete“. Stiskem klávesy Menu zobrazíte jeho SEZNAM ODKAZŮ, klávesová zkratka Shift+F10 vyvolá místní nabídku, která se k němu váže.

Čím déle budete se systémem Windows 7 pracovat, tím více vylepšení hlavního panelu si začnete všimnout. Některé náhledy umí víc než jen zobrazit obsah okna ve zmenšené podobě – náhled přehrávače Windows Media Player například obsahuje základní ovládací prvky pro přehrávání (předchozí, pozastavit/přehrát, další), u jiných tlačítek pak dokonce ani nemusíte zobrazovat okno, abyste zjistili, v jaké fázi se program nachází. To je příklad různých dialogových oken, provádějících nějaké operace (například kopírování souborů) – pozadí tlačítka postupně přechází dozelená, jak kopírování postupuje.

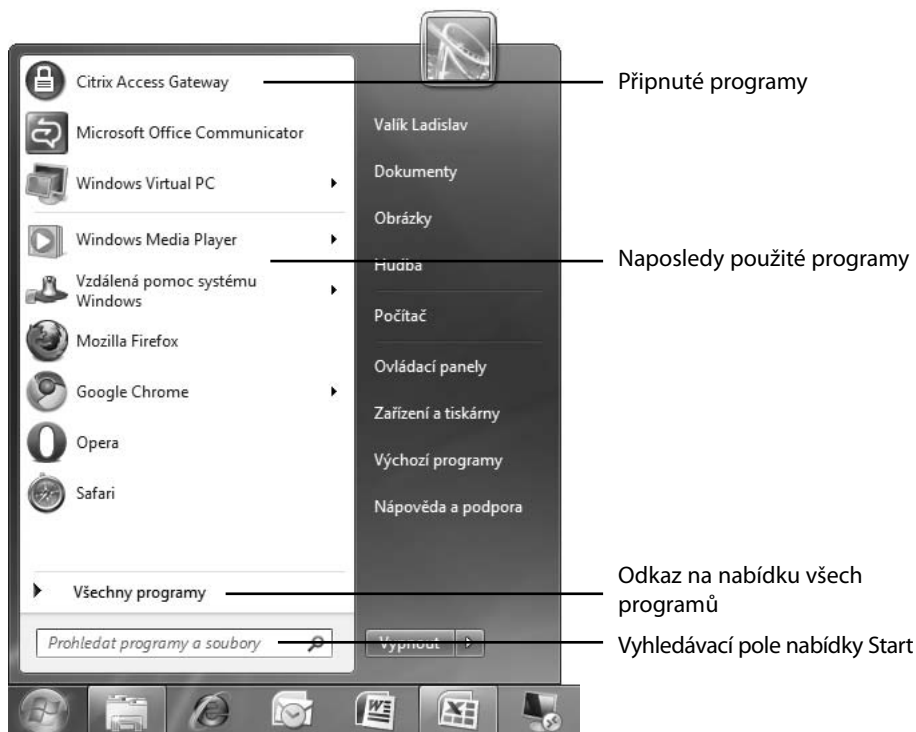
Spouštění programů z nabídky Start

Přestože všechna vylepšení hlavního panelu systému Windows 7 do určité míry odbourala přítomnost nabídky Start vůbec otevírat (viz níže), přístup k prakticky všem funkcím systému Windows vám umožní pouze ona.

Obdobně jako nabídka Start v systémech Windows XP a Windows Vista, je i ta ve Windows 7 dvousloupcová. Levá část je vyhrazena pro programy, které nejčastěji používáte nebo jste v nedávné době využili. Pravou stranu nabídky vymezuje systém Windows 7 pro různé významné systémové složky, jako jsou například DOKUMENTY, OBRÁZKY, OVLÁDACÍ PANELE nebo ZAŘÍZENÍ A TISKÁRNY.

Spouštění programů z nabídky Start je pro přehlednost rozděleno do čtyř oblastí. V následujícím přehledu jsou seřazeny sestupně dle jednoduchosti používání a celkového přínosu při práci:

- **Připnuté programy** – Tato oblast v levém horním rohu nabídky Start nad vodorovnou oddělovací čarou je vyhrazena programům, které mají být přístupné za všech okolností. Připnutý program zůstává v této části nabídky Start do okamžiku, než jej sami odeberete.
- **Naposledy spuštěné programy** – Oblast pod připnutými programy je vyhrazena programům, které jste v nedávné době používali. Počet a typ programů, které se zde obje-

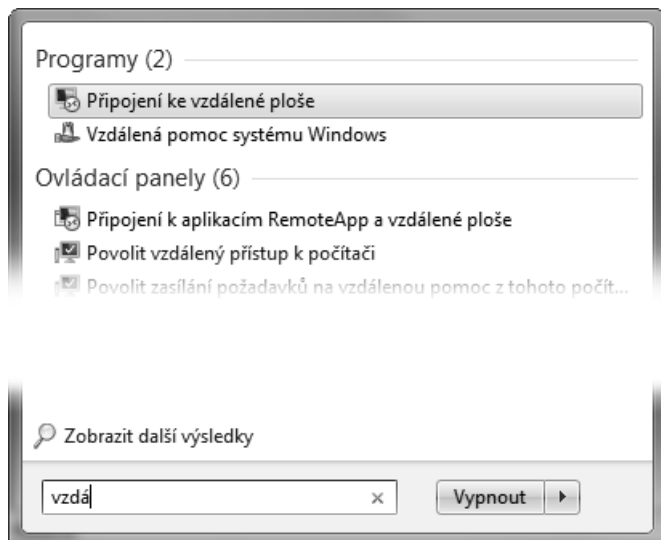

vuji, můžete libovolně měnit; podrobnosti naleznete v podkapitole „Přizpůsobení levé strany nabídky Start“.

- **Vyhledávací pole nabídky Start** – Nabídka Start obsahuje vyhledávací pole (v levém dolním rohu nabídky, přímo pod odkazem VŠECHNY PROGRAMY). Stačí zadat několik prvních znaků názvu programu a systém nalezne i ty nejzapadlejší zástupce ukryté v nabídce Start. Nalistujte předchozí obrázek a zkuste na něm najít program PŘIPOJENÍ KE VZDÁLENÉ PLOŠE – nebude tam, neboť jste jej k nabídce Start ani nepřipnuli, ani jej v poslední době nespouštěli. Hledat program ve struktuře programů by mohlo být poměrně zdlouhavé (klepnout na VŠECHNY PROGRAMY, rozbalit složku PŘÍSLUŠENSTVÍ apod.). Jak vidíte na obrázku 4.4, stačí zadat tři-čtyři znaky a systém Windows nalezne program PŘIPOJENÍ KE VZDÁLENÉ PLOŠE během chvilky.

Vyhledávací pole nabídky Start vám dokáže za cenu stisku několika kláves ušetřit mnoho času při hledání položek, které mohou být v nabídce Start prakticky kdekoliv.

- **Všechny programy** – Po klepnutí na tuto volbu zobrazí systém Windows hierarchicky uspořádaný seznam programových ikon, které se v zásadě nijak výrazně neliší od svých předchůdců ve starších operačních systémech. Nabídka VŠECHNY PROGRAMY je rozdělena do dvou částí:
 - Osobní složky, které se nachází ve složce %AppData%\Microsoft\Windows\Start Menu\Programs.
 - Složka „všech uživatelů“, která se nachází ve složce %ProgramData%\Microsoft\Windows\Start Menu\Programs.

Obrázek 4.4: Začátek názvu programu (**vzdá**) stačí systému Windows k tomu, aby program Připojení ke vzdálené ploše dokázal najít

Jak již z názvu vyplývá, položky obsažené v osobních složkách se objevují pouze ve vaší nabídce Start, zatímco položky všech uživatelů se objevují všem uživatelům s vlastním uživatelským účtem na vašem počítači.

Přidávání a odebrání připnutého programu

Nový program (jehož zástupce se může nacházet prakticky kdekoliv) připnete k nabídce Start pouhým klepnutím pravým tlačítkem myši a výběrem příkazu PŘIPNOUT K NABÍDCE START z místní nabídky. Zvolená položka zaujme místo na konci seznamu připnutých programů. Pokud vám její umístění nevyhovuje, můžete pořadí připnutých programů libovolně upravovat.

POZNÁMKA

Pokud se vám nedaří položky v nabídce Start přesouvat pomocí myši a po klepnutí pravým tlačítkem myši se neobjevuje žádná místní nabídka, otevřete dialogové okno UPRAVIT NABÍDKU START (viz podkapitola „Přízpůsobení nabídky Start“ a v přehledu možností zatrhněte volbu Povolit MÍSTNÍ NABÍDKY A PŘETAHOVÁNÍ MYŠÍ.

Rozhodnete-li se program z nabídky Start odepnout, klepněte na něj pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte příkaz ODEPNOUT Z NABÍDKY START.

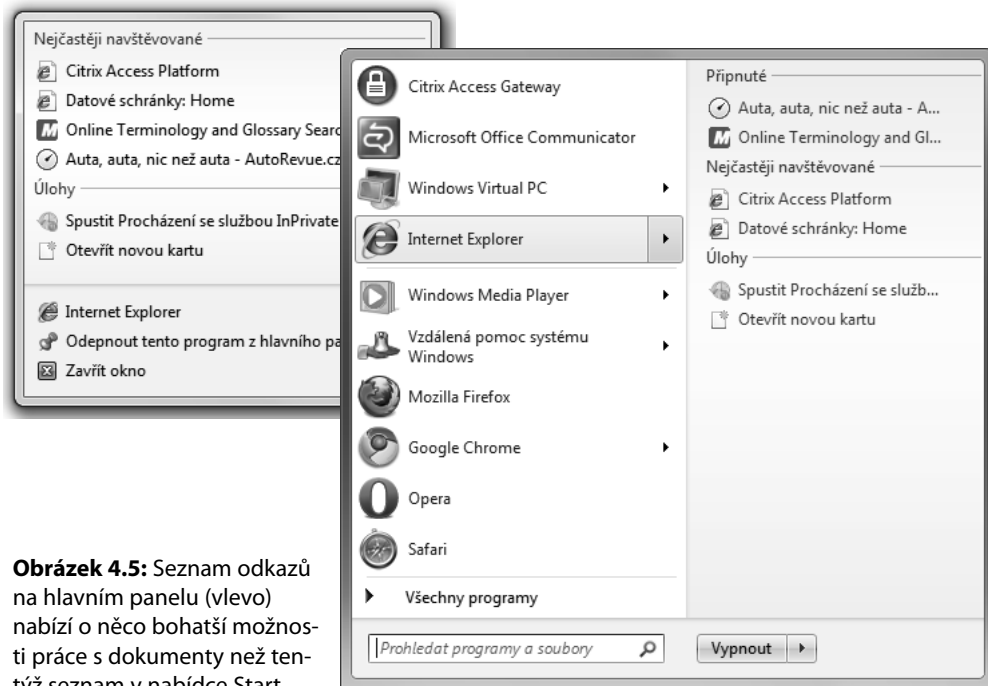
Práce se seznamy odkazů na hlavním panelu a v nabídce Start

Výrazným vylepšením hlavního panelu a nabídky Start jsou tzv. SEZNAMY ODKAZŮ. Jedná se o přehled možností úzce souvisejících s programem připnutým k hlavnímu panelu nebo nabídce Start. Programy vytvořené s ohledem na tuto funkci mohou v rámci seznamu odkazů zpřístupnit uživatelům různé vlastní příkazy a funkce, které lze jejich prostřednictvím vykonat.

Nevěřili byste ale, kolik času vám dokážou seznamy odkazů ušetřit i při práci se staršími programy. V jejich případě totiž seznamy odkazů obsahují přehled naposledy otevřených dokumentů, který výraznou měrou urychluje opětovné otevření nedávných položek.

Kromě toho obsahují seznamy odkazů také příkazy ke spuštění programu, připnutí (či odepnutí) programu na hlavní nabídku a možnost hromadného zavření všech instancí příslušné aplikace.

Na obrázku 4.5 si můžete prohlédnout seznam odkazů prohlížeče Internet Explorer.

Obrázek 4.5: Seznam odkazů na hlavním panelu (vlevo) nabízí o něco bohatší možnosti práce s dokumenty než tento seznam v nabídce Start

K seznamům odkazů se dostanete kterýmkoliv z následujících způsobů:

- Klepněte pravým tlačítkem myši na tlačítko programu na hlavním panelu.
- Pomocí pera (nebo prstu, podporuje-li váš počítač dotykové ovládání) „vytáhněte“ připnuté tlačítko programu od okraje obrazovky směrem k jejímu středu. Po uvolnění stisku systém zobrazí seznam odkazů.
- Předchozí metoda byla vytvořena s ohledem na tablety a dotykem ovládané počítače, ale vyzkoušet si ji můžete i prostřednictvím myši: najděte ukazatelem nad ikonou programu, stiskněte levé tlačítko myši, táhněte jí směrem ke středu obrazovky, kde stisk levého tlačítka uvolněte.

V nabídce Start se seznamy odkazů zobrazují pouze u připnutých a nedávno spuštěných programů. Přehled příkazů vybraného programu zobrazíte klepnutím na šipku vpravo vedle názvu programu anebo umístěním ukazatele myši nad danou položku.

Většina položek v seznamu odkazů je vytvářena autorem programu nebo v případě naposledy otevřených souborů systémem Windows. Pokud chcete některé často používané dokumenty umístit do seznamu odkazů, stačí je připnout do seznamu naposledy otevřených dokumentů: k tomuto účelu slouží ikona špendlíku vedle názvu dokumentu. Anebo klepněte na dokument pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte příkaz PŘIPNOUŤ DO TOHOTO SEZNAMU.

Ceníte-li si svého soukromí, anebo chcete přehled naposledy otevřených dokumentů pročistit, odeberte položky, které již nepotřebujete. Klepněte pravým tlačítkem myši na položku v seznamu a z místní nabídky vyberte příkaz ODEBRAT Z TOHOTO SEZNAMU (v případě připnutých položek ODEPNOUŤ Z TOHOTO SEZNAMU).

DO DETAILU

HROMADNÉ VYPŘÁZDNĚNÍ VŠECH SEZNAMŮ ODKAZŮ

Nabídka NAPOSLEDY OTEVŘENÉ POLOŽKY v nabídce Start pozbyla ve světle seznamů odkazů poněkud smyslu; není proto divu, že je v systému Windows 7 tato funkce standardně vypnutá (pokud však i přesto chcete nabídku NAPOSLEDY OTEVŘENÉ POLOŽKY v nabídce Start mít, zatrhněte v dialogovém okně UPRAVIT NABÍDKU START položku NAPOSLEDY OTEVŘENÉ POLOŽKY). Obdobně jako v předchozích verzích systému Windows se obsah této nabídky řídí obsahem složky %UserProfile%\Recent. Položky do seznamu otevřených dokumentů nelze přidávat přímým vložením do této složky, systém Windows totiž jakéhokoliv zástupce ve složce, které nevytvořil on sám, ignoruje.

Pokud chcete vyprázdnit ze seznamu odkazů nebo nabídky NAPOSLEDY OTEVŘENÉ POLOŽKY všechny přehledy otevřených položek (kromě připnutých položek), klepněte pravým tlačítkem myši na tlačítko Start a z místní nabídky vyberte příkaz VLASTNOSTI. V dialogovém okně VLASTNOSTI HLAVNÍHO PANELOU A NABÍDKY START zrušte na záložce NABÍDKA START zatržení pole ULOŽIT A ZOBRAZIT NAPOSLEDY OTEVŘENÉ POLOŽKY V NABÍDCE START A NA HLAVNÍM PANELOU. Po uložení změn systém Windows obsah složky %UserProfile%\Recent vyprázdní.

Přizpůsobení hlavního panelu a nabídky Start

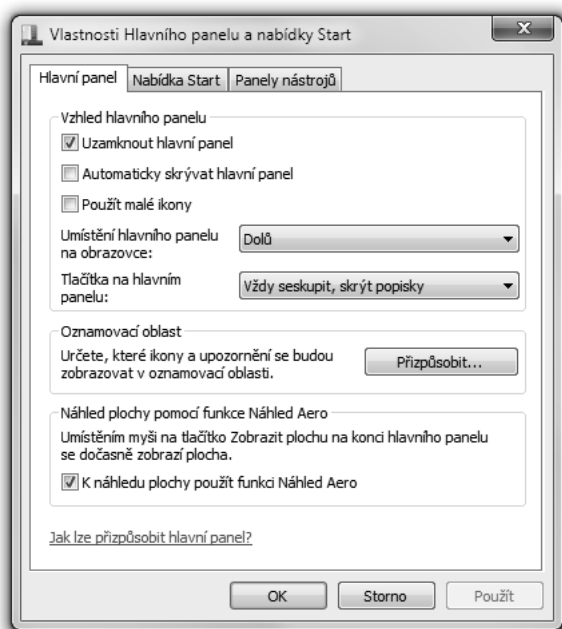
Nový vzhled hlavního panelu a způsob výběru programů v nabídce Start samozřejmě nemusí vyhovovat každému. V této sekci si představíme nástroje a techniky přizpůsobení nabídky Start vašim představám.

Změna vzhledu a chování hlavního panelu

Jak zjistíte v nadcházejících podkapitolách, systém Windows umožňuje změnu pořadí, velikosti, vzhledu a uskupení tlačítek programů na hlavním panelu a také celkovou velikost panelu samotného a jeho umístění. Mnoho z těchto změn lze provést pomocí dialogového okna VLASTNOSTI HLAVNÍHO PANELOU A NABÍDKY START (viz obrázek 4.6), který vyvoláte klepnutím pravým tlačítkem myši na volnou část hlavního panelu a výběrem příkazu VLASTNOSTI.

Změna pořadí tlačítek hlavního panelu

Pravděpodobně nejužitečnější úpravou, ke které navíc ani nemusíte otevírat žádné dialogové okno, je změna pořadí tlačítek programů. Tu provedete jednoduchým přetažením tlačítka do nového umístění. Připnuté programy si uchovají své umístění i při dalších spuštěních počítače, často používané programy tak naleznete vždy na stejném místě.

Obrázek 4.6: Dialogové okno se záložkou Hlavní panel vyvoláte klepnutím pravého tlačítka myši na tlačítko Start a výběrem příkazu Vlastnosti.

Změna velikosti, vzhledu a seskupování tlačítek hlavního panelu

Dvě z položek v dialogovém okně VLASTNOSTI HLAVNÍHO PANELU A NABÍDKY START umožňují nastavení velikosti a vzhledu tlačítek programů na hlavním panelu:

- **Použit malé ikony** – Pomocí této volby můžete zmenšit výšku tlačítek hlavního panelu a přiblížit ji více velikosti ikon, jak ji znáte z předchozích verzí systému Windows.
- **Tlačítka na hlavním panelu** – Výchozí hodnota tohoto nastavení zní VŽDY SESKUPIT, SKRÝT POPISKY. Toto nastavení potlačí zobrazení popisků (názvů oken) a umožní systému Windows vždy seskupovat více instancí jednoho programu pod jedno tlačítko na hlavním panelu.

V případě obou zbývajících možností nastavení této vlastnosti (SESKUPIT PŘI ZAPLNĚNÍ HLAVNÍHO PANELU a NIKDY NESEKUPOVAT) se název tlačítka, podobně jako v předchozích verzích, zobrazuje (viz obrázek 4.7). Rozdíl mezi těmito dvěma volbami spočívá v tom, že možnost SESKUPIT PŘI ZAPLNĚNÍ HLAVNÍHO PANELU vyvolá seskupení tlačítek až při zaplnění dostupné části hlavního panelu, zatímco volba NIKDY NESEKUPOVAT jakékoliv seskupování potlačí a s každou další spuštěnou aplikací pouze zmenší velikost již zobrazených tlačítek.

Obrázek 4.7: Použijete-li nastavení Použít malé ikony a Seskupit při zaplnění hlavního panelu, bude se hlavní panel chovat podobně jako v systémech Windows XP nebo Windows Vista

Změna velikosti hlavního panelu a jeho vzhledu

Standardní výška hlavního panelu postačuje k zobrazení právě jednoho tlačítka (při změně velikosti ikon se výška hlavního panelu automaticky přizpůsobí). Tuto výšku můžete změnit – což je vzhledem k rozlišení monitorů, které se běžně používají, vcelku užitečná možnost. Než ale změníte rozměry hlavního panelu, musíte jej odemknout. Klepněte pravým tlačítkem myši na volnou část hlavního panelu a pokud se vedle příkazu UZAMKNOUT HLAVNÍ PANEL nachází symbol zatržení, klepnutím hlavní panel odemkněte. Poté umístěte ukazatel myši na vzdálenější okraj hlavního panelu vzhledem od okraje obrazovky (ukazatel se změní na oboustrannou šipku). Uchopte okraj panelu a vytáhněte jej směrem od okraje obrazovky. Stejným způsobem, avšak opačným směrem, obnovíte původní velikost panelu.

Skrytí hlavního panelu

Hlavní panel zůstává standardně viditelný i v případě, že pracujete v maximalizovaném okně programu. Pokud vám toto chování z jakéhokoliv důvodu nevyhovuje, existují určité možnosti. V dialogovém okně VLASTNOSTI HLAVNÍHO PANELU A NABÍDKY START (viz obrázek 4.6) zatrhněte volbu AUTOMATICKY SKRÝVAT HLAVNÍ PANEL. V okamžiku, kdy se přesunete do jiného okna, se panel schová. Budete-li jej následně potřebovat, stačí umístit ukazatel k tomu okraji obrazovky, kde se panel „schovává“.

POZNÁMKA

Bez ohledu na nastavení zobrazení a skrývání hlavního panelu jej nehledě na momentální okolnosti zobrazíte stiskem klávesy Windows nebo pomocí klávesové zkratky Ctrl+Esc.

Přesunutí hlavního panelu

Standardně se hlavní panel nachází u dolního okraje obrazovky (používáte-li více monitorů, hovoříme samozřejmě o primární obrazovce), nic vám však nebrání v tom přesunout jej kamkoliv jinam, kterýkoliv okraj sekundárního monitoru nevyjímaje. Umístění hlavního panelu změňte v dialogovém okně VLASTNOSTI HLAVNÍHO PANELU A NABÍDKY START pomocí volby UMÍSTĚNÍ HLAVNÍHO PANELU NA OBRAZOVCE.

A jako u všeho, i zde existuje i jiný způsob – přímá změna umístění. Odemkněte hlavní panel (klepněte pravým tlačítkem myši na volnou část hlavního panelu a zrušte zatržení příkazu UZAMKNOUT HLAVNÍ PANEL, je-li zatržený – v takovém případě je již panel odemknutý). Následně přetáhněte hlavní panel za volnou část směrem, kam jej chcete umístit (pokud uchopíte panel příliš blízko vzdáleného okraje hlavního panelu, změňte jeho velikost, nikoliv umístění – viz dřívejší podkapitola).

Rozšiřující panely nástrojů

Jednou z řídicí využívaných funkcí hlavního panelu je schopnost obsahovat panely nástrojů. Tyto panely mohou obsahovat zástupce složek, dokumentů a aplikací, stejně tak ale může jít i o miniaplikace, které fungují výlučně v rámci hlavního panelu. Panely, které je možné takto zobrazit, se dělí do následujících kategorií:

- **ADRESA** – panel **ADRESA** představuje místo, do něhož můžete vepisovat internetové adresy, názvy a cesty souborů, dokumentů nebo složek. Po stisku klávesy Enter nebo klepnutí na tlačítko **PŘEJÍT** zobrazí systém Windows odpovídající webovou stránku, spustí program, otevře dokument nebo zobrazí v Průzkumníku Windows požadovanou složku. Panel **ADRESA** je plnohodnotnou obdobou příkazu **SPUSTIT** z nabídky Start nebo řádku adresy Průzkumníka Windows a prohlížeče Internet Explorer.
- **ODKAZY** – panel **ODKAZY** obsahuje zástupce webových stránek; je obdobou panelu **ODKAZY** v prohlížeči Internet Explorer.
- **VSTUPNÍ PANELOU POČÍTAČE TABLET PC** – **VSTUPNÍ PANELOU POČÍTAČE TABLET PC** odkazuje na program výsuvného panelu, který slouží ke snadnějšímu vkládání textu na dotykových zařízeních (podrobnější informace o používání **VSTUPNÍHO PANELU POČÍTAČE TABLET PC** naleznete v kapitole 26, podkapitole „Using the Writing Pad and Touch Keyboard“).
- **PLOCHA** – panel **PLOCHA** obsahuje kopie ikon, které se aktuálně nachází na ploše. Kromě toho obsahuje také odkazy na vaše knihovny, skupiny v síti, počítač, ovládací panely a další uživatelské složky. Po klepnutí na dvojistou šipku systém zobrazí hierarchicky uspořádaný přehled složek a souborů, které se ve vašem systému nachází.

POZNÁMKA

Připnuté ikony na hlavním panelu zcela nahradily panel **SNADNÉ SPUŠTĚNÍ**, který je součástí systému Windows již od verze Windows 95. Pokud vám tento panel přesto chybí, poradíme vám, jak jej dostat zpátky – viz informační rámeček „Panel Snadné spuštění ve Windows 7“ o pár stránek dříve.

Instalace a odebrání panelů nástrojů – chcete-li do hlavního panelu nainstalovat nebo z něj naopak odebrat již používaný panel nástrojů, klepněte pravým tlačítkem myši na volnou část hlavního panelu nebo kterýkoliv existující panel. Z místní nabídky vyberte položku **PANELY NÁSTROJŮ** a rozbalte podnabídku, kterou ukrývá. Je-li některý panel zatržený, klepnutím jej z hlavního panelu odeberete; tentýž postup platí i opačným směrem.

POZNÁMKA

Kterýkoliv z předdefinovaných panelů uvedených na předchozí stránce můžete na hlavní panel přidat (anebo odstranit) pomocí dialogového okna **VLASTNOSTI HLAVNÍHO PANELU A NABÍDKY START**.

Změna velikosti a umístění panelů nástrojů – abyste mohli měnit velikost a umístění kteréhokoliv z panelů nástrojů na hlavním panelu, je třeba hlavní panel odemknout. Klepněte pravým tlačítkem na volnou část hlavního panelu a pokud se vedle příkazu **UZAMKNOUT HLAVNÍ PANELOU** nachází symbol zatržení, klepnutím jej odstraníte a zároveň odemknete hlavní panel.

Odemknutý hlavní panel poznáte podle svislého tečkovaného úchyty podél levého okraje jednotlivých panelů (používáte-li vertikálně orientovaný panel podél levého či pravého okra-

je obrazovky, je úchyt vodorovný a nachází se vždy podél horního okraje panelu nástrojů). Umístění panelu nástrojů změňte pomocí právě tohoto úchytu.

POZNÁMKA

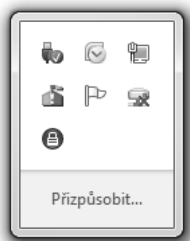
Na rozdíl od Windows XP se mohou panely nástrojů nacházet pouze v prostoru vymezeném hlavním panelem.

Vytvoření nového panelu nástrojů – panel nástrojů můžete vytvořit z kterékoliv složky ve vašem počítači. Klepněte na některý ze zobrazených panelů na hlavním panelu, rozbalte nabídku PANELY NÁSTROJŮ a klepněte na příkaz NOVÝ PANEL NÁSTROJŮ. V následujícím dialogovém okně zadejte cestu ke složce a klepněte na tlačítko VYBRAT SLOŽKU.

Z názvu složky se stane název panelu nástrojů, ze souborů v ní pak jednotlivé nástroje.

Změna způsobu zobrazování upozornění

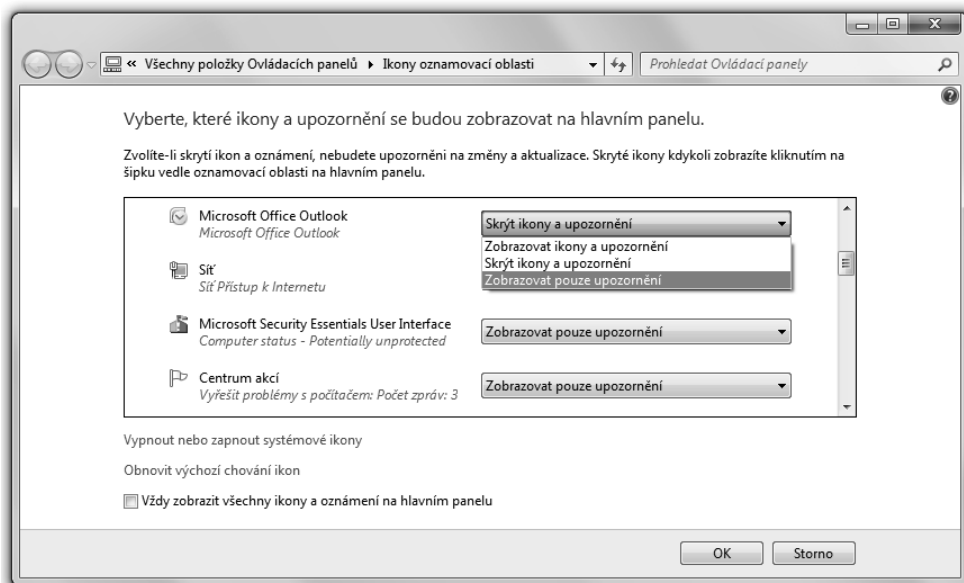
V předchozích verzích systému Windows jste se mohli často setkat se stavem, kdy se v *oznamovací oblasti* (často nazývaná též jako stavová oblast) objevila spousta drobných ikon – z nichž spousta vám ve skutečnosti nic neoznamovala. V zájmu zvýšení přehlednosti proto systém Windows 7 ponechává zobrazených jen několik ikon a všechny, které nepoužíváte, automaticky skrývá. Na rozdíl od předchozích verzí systému Windows tak nezabírá oznamovací oblast tak velkou část hlavního panelu; nové ikony skrytých položek se zobrazují v rámečku, jenž se objeví pouze po klepnutí na šipku u levého okraje oznamovací oblasti.

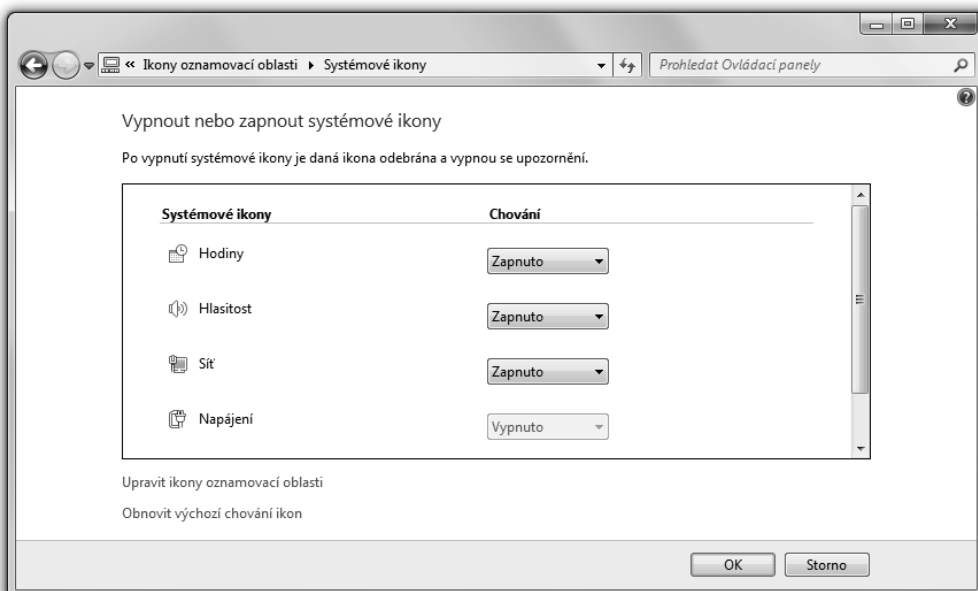
Toto chování lze měnit prostřednictvím ovládacího panelu IKONY OZNAMOVACÍ OBLASTI. Do vyhledávacího pole nabídky Start vepište několik prvních písmen slova **oznamovací** a poté klepněte na nalezený panel IKONY OZNAMOVACÍ OBLASTI.

Kterákoliv ikona v oznamovací oblasti může mít některý z následujících stavů:

- **ZOBRAZOVAT IKONY A UPOZORNĚNÍ** – po výběru této možnosti se bude daná ikona objevovat na hlavním panelu trvale.
- **SKRÝT IKONY A UPOZORNĚNÍ** – po výběru této možnosti se ikona v oznamovací oblasti objeví pouze po klepnutí na šipku u jejího levého okraje. Zobrazování upozornění programů je takto potlačeno.
- **ZOBRAZOVAT POUZE UPOZORNĚNÍ** – podobně jako v předchozím případě dojde ke skrytí ikon, upozornění se však budou zobrazovat prostřednictvím zpráv.

Systémové ikony (HODINY, HLASITOST, SÍŤ, NAPÁJENÍ a CENTRUM AKCÍ) lze z oznamovací oblasti odstranit výběrem druhé nebo třetí volby výše uvedeného výčtu. Nastavení těchto ikon změňte v dialogovém okně VYPNOUT NEBO ZAPNOUT SYSTÉMOVÉ IKONY (viz obrázek 4.8).

Obrázek 4.8: Pokud nezměníte nastavení systémových položek, systém Windows zobrazí v oznamovací oblasti standardně čtyři ikony (v případě přenosných počítačů pět)

Pokud máte raději úplný přehled o všech skrytých ikonách (aniž by vás trápila šířka oznamovací oblasti), zvažte nastavení **VŽDY ZOBRAZOVAT VŠECHNY IKONY A UPOZORNĚNÍ NA HLAVNÍM PANELU**. Toto nastavení typu všechno-nebo-nic můžete kdykoliv vypnout, anebo odstranit systémové ikony, které nepotřebujete. Dobře napsané programy umožňují zpravidla také skrytí ikon v oznamovací oblasti (tato volba bývá zpravidla dostupná v místní nabídce po klepnutí na ikonu).

DO DETAILU

PŘETAHOVÁNÍ IKON V OZNAMOVACÍ OBLASTI

Pravděpodobně nejjednodušším způsobem určení chování ikon v oznamovací oblasti je přetažení myši – technika, kterou můžete použít jak na systémové ikony (kromě hodin), tak na ostatní ikony v oznamovací oblasti. Přetažením ikony do skryté oblasti změníte její typ zobrazení na **ZOBRAZIT POUZE UPOZORNĚNÍ**; přetažením ikony na hlavní panel pak změníte typ zobrazení na **ZOBRAZOVAT IKONY A UPOZORNĚNÍ**. Přetažením můžete rovněž definovat pořadí ikon v jednotlivých oblastech.

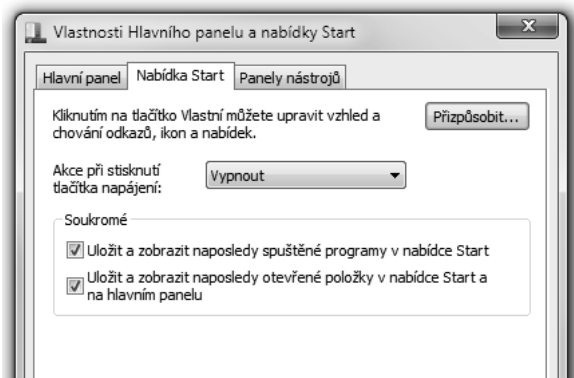
DO DETAILU

PRÁCE S IKONAMI V OZNAMOVACÍ OBLASTI POMOCÍ KLÁVESNICE

Pokud patříte mezi uživatele, jejichž prsty zřídka opouští klávesnici, pomocí klávesové zkratky **Windows+B** přesunete ukazatel do oznamovací oblasti. Mezi jednotlivými ikonami se můžete pohybovat pomocí směrových šipek, stiskem mezerníku vyvoláte zobrazení skrytých ikon. Pomocí šipek vyberete ikonu, klávesou **Menu** nebo klávesovou zkratkou **Shift+F10** zobrazíte místní nabídku dané ikony.

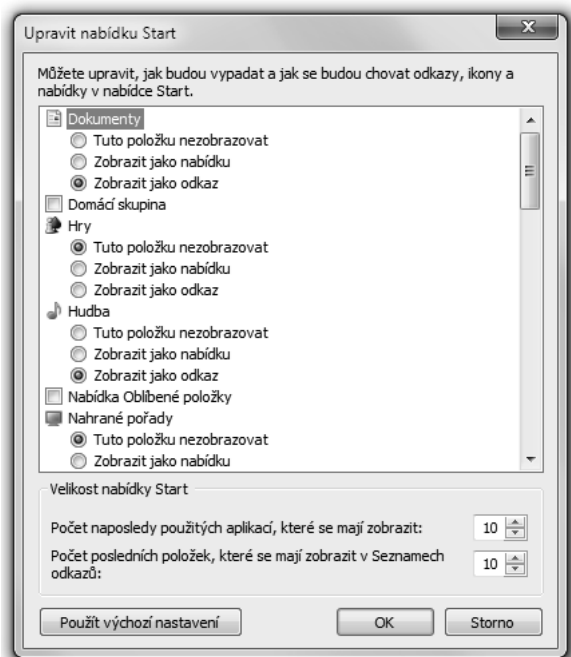
Přízpůsobení nabídky Start

Přestože systém Windows 7 nenabízí „klasickou“ nabídku Start, jak ji znáte ze systémů Windows XP nebo Windows Vista, stále je k dispozici mnoho možností jejího přizpůsobení. Všechna nastavení nabídky Start naleznete v dialogovém okně **VLASTNOSTI HLAVNÍHO PANELU A NABÍDKY START** na záložce **NABÍDKA START** (viz obrázek 4.9). Toto dialogové okno zobrazíte klepnutím pravým tlačítkem myši na tlačítko Start a výběrem příkazu **VLASTNOSTI**.

Obrázek 4.9: Jednotlivá nastavení dialogového okna Vlastnosti Hlavního panelu a nabídky Start na záložce Nabídka Start umožňují změnu výchozího chování tlačítka napájení a zametení stop, které po vás při práci se systémem mohou v počítači zůstat

Řadu dalších voleb pak naleznete po klepnutí na tlačítko PŘÍZPŮBIT, načež systém zobrazí dialogové okno UPRAVIT NABÍDKU START (viz obrázek 4.10).

Obrázek 4.10: Pokud věnujete práci s tímto dialogovým oknem dostatek času, naleznete řadu nejrůznějších možností, jak nabídku Start přizpůsobit svým představám

Přizpůsobení levé strany nabídky Start

Kromě připnutých programů, které zaujímají místo u horního okraje levé strany nabídky Start (viz podkapitola „Přidávání a odebírání připnutého programu“, která se věnuje přizpůsobení nabídky programů), existuje ještě řada dalších nastavení, která vám pomohou v přizpůsobení této části nabídky Start vašim představám.

Na úvod si představme volby ukrývající se v dialogovém okně VLASTNOSTI HLAVNÍHO PANELU A NABÍDKY START na záložce NABÍDKA START (viz obrázek 4.9) ve skupině SOUKROMÉ – tyto se týkají uchovávání informací o naposledy spuštěných programech, které se standardně zobrazují pod přehledem připnutých programů, a uchovávání informací o naposledy otevřených dokumentech, které se standardně zobrazují v seznamech odkazů jednotlivých připnutých či naposledy použitých programů. Pokud se rozhodnete ponechat obě tyto volby aktivní, pokračujte možnostmi dialogového okna UPRAVIT NABÍDKU START (viz obrázek 4.10). Zde naleznete ve skupině VELIKOST NABÍDKY START možnost změny maximálního počtu naposledy spuštěných programů (0 až 30) a otevřených dokumentů v seznamech odkazů (0 až 60), které si má systém Windows pamatovat.

DO DETAILU**NASTAVENÍ OBSAHU SEZNAMŮ NAPOSLEDY OTEVŘENÝCH POLOŽEK**

O seznamu naposledy spuštěných programů – položek, které se objevují pod připnutými programy v levé části nabídky Start – rozhoduje systém Windows. Tento přehled je tvořen zástupci spustitelných souborů, které jste vyvolali – například soubory .exe nebo .msc. Standardně jsou z tohoto přehledu odebrány následující položky (více informací naleznete v článku č. 282066 ve znalostní bázi Microsoft Knowledge Base, jenž se tomuto tématu věnuje podrobněji – viz w7io.com/0401).

- Programy uložené v registru v hodnotě AddRemoveApps klíče HKLM\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\FileAssociation. Standardně se neevidují následující programy: Setup.exe, Install.exe, Isuninst.exe, Unwise.exe, Unwise32.exe, St5unst.exe, Msoobe.exe, Lnkstub.exe, Control.exe, Werfault.exe, Wlrmr.exe, Guestmodemsg.exe, Msiexec.exe, Dfsvc.exe a Wuapp.exe. Upravením této hodnoty registru můžete rozšířit přehled výjimek o vlastní typy souborů.
- Položky, jejichž názvy zástupců obsahují některý z následujících řetězců: Documentation, Help, Install, More Info, Readme, Read Me, Read First, Setup, Support, What's New nebo Remove. Přehled výjimek se ukládá v registrech do hodnoty AddRemoveNames klíče HKLM\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\FileAssociation.
- Položky evidované v rámci složky Hry (týká se pouze edic Professional, Ultimate a Enterprise). Tvůrci Windows 7 patrně nechťejí, aby se uživatelé kvůli hraní dostali do potíží, protože v přehledu naposledy spuštěných programů ve firemních edicích systému Windows 7 hry vůbec nefigurují.

Zbývající (standardně aktivní) volby, které dialogové okno **UPRAVIT NABÍDKU START** nabízí, slouží ke změně vzhledu a chování levé strany nabídky Start:

- **SEŘADIT NABÍDKU VŠECHNY PROGRAMY PODLE NÁZVŮ** – je-li tato volba aktivní, systém Windows řadí přehled programů abecedně. Zrušením této volby budou programy v nabídce řazeny v pořadí, v jakém byly přidány, případně v pořadí, které sami ručně určíte.
- **POUŽÍVAT VELKÉ IKONY** – zrušením této volby získáte na levé straně nabídky Start více místa.
- **POVOLIT MÍSTNÍ NABÍDKY A PŘETAHOVÁNÍ MYŠÍ** – je-li tato volba aktivní, můžete na levou stranu i do složky **VŠECHNY PROGRAMY** přesouvat libovolné položky myši. Navíc tímto nastavením povolíte zobrazování místních nabídek (nabídek, které se objeví po klepnutí pravým tlačítkem myši na jakoukoliv položku). Zrušením této volby popísané chování zakážete.
- **ZVÝRAZNIT NOVĚ NAINSTALOVANÉ PROGRAMY** – pokud je tato volba aktivní, nově přidávané programy jsou zvýrazněny odlišnou barvou pozadí a snadno je tak rozlišíte; pokud vás takové chování ruší, zrušte zatržení tohoto pole.
- **PŘI POZASTAVENÍ UKAZATELE MYŠÍ OTEVŘÍT PŘÍSLUŠNOU PODNABÍDKU** – seznamy odkazů a kaskádové nabídky na pravé straně nabídky Start se standardně rozbalují při pozastavení ukazatele myši. Zrušíte-li tuto volbu, vnořené nabídky rozbalíte pouze klepnutím na šipku vpravo od názvu položky.

Přizpůsobení pravé strany nabídky Start

Pravá strana nabídky Start obsahuje tlačítka, která otevírají různé datové a systémové složky. Nastavení dialogového okna UPRAVIT NABÍDKU START (viz obrázek 4.10) vám umožní určit, které položky se mají v této nabídce objevovat a které nikoliv, a jak se mají některé z nich chovat.

DO DETAILU

ZMĚNA OBRÁZKU V NABÍDCE START

Obrázek v záhlaví pravé strany nabídky Start vychází z nastavení vašeho uživatelského účtu (tentýž obrázek můžete vidět také na uvítací obrazovce systému Windows). Pokud se vám nelíbí, klepněte na něj. Systém vás přenesení do ovládacího panelu uživatelských účtů, kde si můžete vybrat libovolný jiný obrázek.

Zobrazení položky jako odkaz/menu nebo její skrytí – řada položek dialogového okna UPRAVIT NABÍDKU START vám dává na výběr ze tří možností zobrazení: ZOBRAZIT JAKO ODKAZ, ZOBRAZIT JAKO NABÍDKU a TUTO POLOŽKU NEZOBRAZOVAT. První možnost zobrazí položku jako tlačítko, které otevře vybranou složku v Průzkumníku Windows, zatímco druhá možnost se zobrazuje jako tlačítko, jež ukazuje svůj obsah formou rozbalovací nabídky. Tato nastavení se vztahují k následujícím složkám:

- Počítač
- Ovládací panely
- Dokumenty
- Stažené soubory
- Hry
- Hudba
- Osobní složka
- Obrázky
- Nahrané pořady
- Video

DO DETAILU

ODKAZY A NABÍDKY SE VZÁJEMNĚ NEVYLUČUJÍ

Uvedené způsoby zobrazení se vzájemně nijak nevyklučují. Obsah složky můžete zobrazit v programu Průzkumník Windows i tehdy, rozhodnete-li se položky zobrazovat jako nabídky – stačí klepnout pravým tlačítkem myši na položku a vybrat příkaz OTEVŘÍT.

Zobrazení ostatních složek – U ostatních složek způsob zobrazení na výběr sice není, můžete se však rozhodnout, zda povolíte u některých z následujících složek otevírání jediným klepnutím:

- Nabídka OBLÍBENÉ POLOŽKY (zobrazí nabídku OBLÍBENÉ POLOŽKY jako podnabídku)
- DOMÁCÍ SKUPINA (zobrazí sdílené zdroje ve vaší domácí síti)
- Síť (zobrazí počítače a zařízení ve vaší síti)
- NAPOSLEDY OTEVŘENÉ POLOŽKY (nabídka zobrazí patnáctku naposledy otevřených dokumentů bez ohledu na přiřazenou aplikaci)

- VÝCHOZÍ PROGRAMY (zobrazí ovládací panel pro definování vazeb mezi programy a jednotlivými typy výchozích dokumentů)
- ZAŘÍZENÍ A TISKÁRNY (otevře ovládací panel pro správu zařízení vašeho počítače)
- NÁSTROJE PRO SPRÁVU SYSTÉMU (zobrazí nabídku nástrojů pro pokročilou správu systému)
- PŘIPOJIT K (zobrazí přehled dostupných síťových připojení)
- NÁPOVĚDA (zobrazí okno NÁPOVĚDA A PODPORA PRO SYSTÉM WINDOWS)

Zobrazení příkazu SPUSTIT – příkaz SPUSTIT, bez kterého by si mnozí systém Windows neměli představit, již není standardně součástí nabídky Start. Což však neznamená, že by se nemohl stát součástí *vaší* nabídky Start – stačí v dialogovém okně UPRAVIT NABÍDKU START zatrhnout volbu PŘÍKAZ SPUSTIT.

Je však také možné, že vám nakonec příkaz SPUSTIT ani tolik chybět nebude. Máte-li nutkání napsat do dialogového okna SPUSTIT nějaký název programu, zkuste jej nejdříve napsat do vyhledávacího pole nabídky Start. Nikde není psáno, že by byla funkce vyhledávání všelékem pro všechno (pro parametrizaci spouštěných příkazů je toto pole například nepoužitelné), ale i tak toho umí mnohem více, než byste do něj řekli. Spustitelné soubory vykonáte jednoduchým zadáním jejich názvů do vyhledávacího pole a stiskem klávesy Enter, obdobně jako v dialogovém okně SPUSTIT. Na druhou stranu je pravdou, že dialogové okno SPUSTIT si pamatuje zadané příkazy, což je funkčnost, na kterou nemá vyhledávací pole dostatečně pádnou odpověď.

DO DETAILU

OTEVŘENÍ DIALOGOVÉHO OKNA SPUSTIT POMOCÍ KLÁVESNICE

Kromě výše uvedeného nastavení zobrazení položky SPUSTIT v nabídce Start můžete k vyvolání tohoto dialogového okna použít také klávesovou zkratku Windows+R.

Nastavení oblastí pro vyhledávací pole nabídky Start

Dialogové okno UPRAVIT NABÍDKU START obsahuje několik nastavení ovlivňujících chování vyhledávacího pole nabídky Start:

- PROHLEDÁVAT JINÉ SOUBORY A KNIHOVNY – výchozí hodnota nastavení (PROHLEDÁVAT VČETNĚ VEŘEJNÝCH SLOŽEK) zahrnuje nejširší množinu oblastí, ve které se mají soubory a složky vyhledávat (podrobnosti naleznete v kapitole 9, podkapitole „Konfigurace vyhledávání a indexování“). Zbývající dvě možnosti jsou pak podmnožinami výchozího nastavení – máte možnost zahrnout do hledání pouze veřejné složky nebo naopak pouze dokumenty a složky.
- PROHLEDÁVAT PROGRAMY A OVLÁDACÍ PANELE – Je-li tato volba aktivní (výchozí nastavení), vyhledávání se snaží hledat podle jména také mezi programy a nástroji ovládacích panelů.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobnější informace naleznete v kapitole 9, podkapitole „Vyhledávací pole nabídky Start“.

Triky pro správu oken systému Windows 7

Systém Windows 7 obsahuje hotovou armádu klávesových zkratk a speciálních tahů myši, které výrazně zjednodušují každodenní úkony související s prací s okny: změna velikosti, jejich umístění, minimalizace, přepínání mezi okny a další. Naučit se všechny tyto nové techniky není problém – ne všechny jsou však vidět na první pohled. A v ten okamžik přichází na pomoc tato kniha s podrobným přehledem.

Nebojte se – všechny klávesové zkratky a triky, které jste se naučili v předchozích verzích systému Windows, budou fungovat v nezměněné podobě také ve Windows 7.

Změna velikosti a umístění oken

Speciální tahy myši (známé též jako gesta) usnadňují práci s určitými druhy oken:

- Funkce *Aero Snap* plní tři úkoly. Prvním z nich je jednodušší maximalizace okna a jeho obnovení do původní velikosti a umístění. Uchopte záhlaví okna a přetáhněte jej k hornímu okraji obrazovky – okno se maximalizuje. Opačným postupem od okraje zpět obnovíte jeho původní velikost (přestože sloužila k tomuto účelu v minulosti v záhlaví okna tlačítka **MAXIMALIZOVAT** a **OBNOVIT**, tato nová gesta jsou nepoměrně rychlejší a efektivnější. Kromě toho umožňuje tato funkce také přesunutí maximalizovaného okna z jedné obrazovky na druhou, používáte-li více monitorů současně).

Druhou roli funkce *Aero Snap* představuje rozdělení obrazovky na dvě poloviny pro snadnější paralelní úpravy a srovnání: přetáhněte záhlaví okna k levému nebo pravému okraji obrazovky a okno přizpůsobí svou velikost polovině šířky obrazovky (v okamžiku, kdy se okno dotkne okraje obrazovky, změní svou velikost; pokud si proto chcete ušetřit co nejvíce pohybů, záhlaví okna uchopte co nejbližší okraji, kam plánujete okno přichytit). Po odtažení od okraje obrazovky obnoví okno svou původní velikost a umístění.

Poslední funkci využijete v případech, kdy potřebujete pracovat současně se dvěma okny vedle sebe, ale pevné rozdělení na dvě poloviny vám nevyhovuje. Tuto poslední funkci oceníte v řadě případů, zejména ale na širokoúhlých monitorech (kratší řádky v užším okně se lépe čtou). Uchopte horní nebo dolní okraj okna (okraj, nikoliv záhlaví) a přetáhněte jej k hornímu nebo dolnímu okraji obrazovky. V okamžiku, kdy se okraj okna dotkne okraje obrazovky, přizpůsobí okno svou velikost výšce plochy. Po odtažení okna zpět od okraje obrazovky se i protilehlý okraj vrátí zpět do své původní pozice.

- Gesto *Aero Shake* slouží k minimalizaci všech oken kromě toho, které chcete použít. Uchopte záhlaví okna, stiskněte levé tlačítko myši a rychle s ním několikrát zatřeste sem-tam. Všechna okna kromě vámi ovládaného se minimalizují na hlavní panel. Tato funkce vyžaduje trochu tréninku, ale jakmile si na ni zvyknete, pravděpodobně si ji zamilujete. Stačí pouze trojí „zatřesení“ – lehké kmitnutí doleva, doprava, doleva – zběsilé poletování myši po obrazovce vás nikam nedostane.

POZNÁMKA

Přestože mají všechny uvedené funkce v názvu slovo *Aero*, na rozdíl od funkce *Aero Peek* nemusíte k používání těchto speciálních tahů používat motiv *Aero*. Bez motivu *Aero* sice přijmete o hezké grafické efekty, z hlediska funkčnosti však nezaznamenáte žádný rozdíl.

Všem shora uvedeným speciálním tahům odpovídají ve Windows 7 také klávesové zkratky. Ty jsou uvedeny v tabulce 4.1.

Nový hlavní panel systému Windows 7 umožňuje ještě jeden zajímavý trik: před klepnutím na tlačítko programu na hlavním panelu stiskněte a držte klávesu Shift. Pokud zastupuje tlačítko pouze jedno okno, obsahuje nabídka příkazy **OBNOVIT**, **PŘESUNOUT**, **VELIKOST**, **MINIMALIZOVAT**, **MAXIMALIZOVAT** a **ZAVŘÍT**. Provedete-li tentýž krok na skupině oken, systém vám nabídne příkazy pro uspořádání, obnovení, minimalizaci nebo zavření všech oken ve vybrané skupině.

Tabulka 4.1: Klávesové zkratky a speciální tahy pro změnu velikosti a umístění oken

Úkon	Klávesová zkratka	Speciální tah
Maximalizace	Windows+Šipka nahoru	Přetažení záhlaví okna k okraji obrazovky
Roztažení okna na výšku obrazovky bez změny šířky	Shift+Windows+Šipka nahoru	Přetažení horního nebo dolního okraje okna k okraji obrazovky
Obnovení maximalizovaného okna (nebo okna o výšce obrazovky)	Windows+Šipka dolů	Odtážení záhlaví nebo okraje okna od okraje obrazovky
Minimalizace obnoveného okna	Windows+Šipka dolů	Klepnutí na tlačítko MINIMALIZOVAT
Přichycení okna k levé polovině obrazovky	Windows+Šipka vlevo*	Přetažení záhlaví okna k levému okraji obrazovky
Přichycení okna k pravé polovině obrazovky	Windows+Šipka vpravo*	Přetažení záhlaví okna k pravému okraji obrazovky
Přesunutí okna na monitor vlevo	Shift+Windows+Šipka vlevo	Přetažení záhlaví okna na druhý monitor
Přesunutí okna na monitor vpravo	Shift+Windows+Šipka vpravo	Přetažení záhlaví okna na druhý monitor
Minimalizace všech oken kromě aktivního (a opětovné obnovení všech takto minimalizovaných oken)	Windows+Home	„Zatřesení“ záhlavím okna, které má zůstat aktivní
Minimalizace všech oken	Windows+M	Klepnutí na drobné tlačítko na konci hlavního panelu
Obnovení oken po minimalizaci	Shift+Windows+M	Opětovné klepnutí na drobné tlačítko na konci hlavního panelu

* Opakovaný stisk této klávesy vyvolá přechod mezi levou, pravou a původní variantou umístění okna. Pokud používáte více jak jeden monitor, prochází postupně cyklus všemi těmito fázemi na všech monitorech.

DO DETAILU

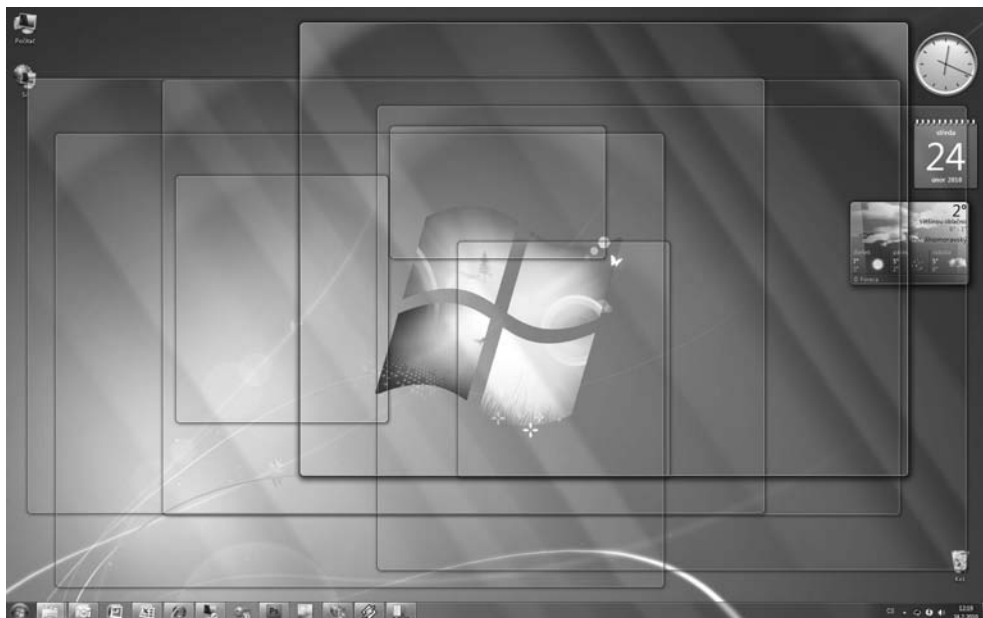
VYPNUTÍ FUNKCÍ AERO SNAP A AERO SHAKE

Pokud vám způsob práce s okny a změna jejich velikosti a umístění prostřednictvím záhlaví nevyhovuje, můžete ji kdykoliv vypnout. Toto nastavení není bohužel o nic více zřejmé, než funkce samotná. Ve vyhledávacím poli nabídky Start nebo v ovládacích panelech hledejte slovo **myš** a následně spusťte nástroj ZMĚNIT ZPŮSOB PRÁCE S MYŠÍ. U dolního okraje okna naleznete pole ZABRÁNIT AUTOMATICKÉMU USPOŘÁDÁVÁNÍ OKEN PŘI PŘESUNUTÍ NA OKRAJ OBRAZOVKY. Zatržením tohoto pole vypnete funkce Aero Snap a Aero Shake, včetně odpovídajících klávesových zkratk.

Rychlý přístup na plochu a miniaplikace

Čas od času nastane situace, kdy budete potřebovat zobrazit rychle plochu – ať už kvůli ikoně na ní, kontrole stavu miniaplikace nebo se prostě jen chcete podívat na její pozadí s fotografií celé vaší rodiny. Windows 7 ví, jak vám s těmito úkony pomoci.

Pokud používáte prostředí Aero, jistě oceníte možnost náhledu plochy s obrysy znázorňujícími všechna otevřená okna (viz obrázek 4.11); stačí najet ukazatelem myši na nástroj ZOBRAZIT PLOCHU – malý obdélníček na konci hlavního panelu (pokud používáte svisle orientovaný hlavní panel, nástroj naleznete na dolním konci). Odsunete-li kurzor jinam, systém obnoví původní uspořádání oken. Téhož efektu dosáhnete také pomocí klávesové zkratky Windows+Mezerník.

Obrázek 4.11: Přesunutím ukazatele myši do pravého dolního rohu obrazovky zobrazíte plochu i všechny miniaplikace na ní bez jediného klepnutí myši

Pokud vám pouhé naznačení stavu plochy nestačí, na tlačítko ZOBRAZIT PLOCHU klepněte a všechny okna se skryjí (tato funkce nevyžaduje prostředí Aero). Původního uspořádání oken dosáhnete opětovným klepnutím na tento obdélníček. Vyhovuje-li vám více práce s klávesnicí, zapamatujte si klávesovou zkratku Windows+D.

Všechny miniaplikace, které používáte, můžete bez skrývání či minimalizace otevřených oken přesunout do popředí pomocí klávesové zkratky Windows+G. Více informací o miniaplikacích naleznete v podkapitole „Miniaplikace a jejich přizpůsobení“.

Přepínání mezi okny

Kromě klasického způsobu přepínání mezi otevřenými okny, který jsme si dříve v této kapitole popsali v podkapitole „Přepínání mezi úlohami“, můžete ve Windows 7 využívat také tradiční klávesové zkratky známé z předchozích verzí systému. Zkratka Alt+Tab prochází jedno po druhém otevřená okna (a je-li prostředí Aero povoleno, vyvolá funkci Aero Peek) a analogicky k ní funguje i zkratka Shift+Alt+Tab, která postupuje v opačném pořadí. Pomocí klávesové zkratky Windows+Tab uvidíte přehled všech otevřených oken ve vizuálně líbivém kabátku funkce Flip 3D uvedeného již v systému Windows Vista.

Přizpůsobení motivu: Vzhled a zvuky

První věcí, která vás ve spojení s přizpůsobením systému Windows napadne, bude určitě vzhled – pozadí plochy, barvy oken apod. – a zvuky, které mají za úkol vás upozornit na

Obrázek 4.12: Prostřednictvím nástroje Individuální nastavení můžete měnit pozadí, barvy, zvuky, spořiče obrazovky, ikony na ploše a ukazatele myši

důležité události. Všechna tato nastavení lze provést prostřednictvím nástroje INDIVIDUÁLNÍ NASTAVENÍ, jenž spustíte klepnutím pravým tlačítkem myši na plochu a výběrem příkazu PŘÍZPŮBIT. Tento ovládací panel (viz obrázek 4.12) můžete spustit také zadáním příkazu **individuální** do vyhledávacího pole nabídky Start nebo ovládacích panelů a spuštěním odkazu INDIVIDUÁLNÍ NASTAVENÍ.

Motiv systému Windows 7 představuje ucelenou konfiguraci, která zastřešuje veškerá nastavení týkající se podoby systému. Témata sestávají z následujících prvků:

- Pozadí plochy
- Barva okna
- Nastavení oken (viz dialogové okno BARVA A ZOBRAZENÍ OKNA)
- Zvuková schémata
- Spořič obrazovky
- Ikony na ploše
- Schémata ukazatelů myši

Všechna tato nastavení se vážou pouze k vašemu uživatelskému profilu – nikde mimo váš uživatelský účet se neobjeví. Nastavení, která se vztahují na všechny uživatele počítače, jako je například rozlišení obrazovky, do motivů zahrnuta nejsou.

Standardní součástí systému Windows 7 je hned několik předdefinovaných motivů, ze kterých můžete v dialogovém okně INDIVIDUÁLNÍ NASTAVENÍ vybírat.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobnější informace o práci s vlastními nebo cizími motivy naleznete v podkapitole „Ukládání, sdílení a hledání motivů“.

CO JE TO PROSTŘEDÍ WINDOWS AERO

V této kapitole již několikrát zazněl výraz „prostředí Aero“. Prostředí Windows Aero představuje výchozí grafické uživatelské rozhraní většiny edicí systému Windows. K dosažení řady nejrůznějších efektů používá rozhraní Aero tzv. *kompozici plochy*, kterou představují:

- Průhledné okraje oken
- Živé náhledy běžících programů u tlačítek na hlavním panelu
- Živé náhledy oken, na která se můžete pomocí klávesové zkratky Alt+Tab přepnout
- Flip 3D – funkce, jejímž prostřednictvím vidíte všechna otevřená okna (i plochu) ve trojrozměrném zobrazení
- Plynulejší pohyb přetahovaného okna
- Interaktivní prvky okna (například záře okolo tlačítek v záhlaví okna po najetí ukazatelem myši)
- Animované zavírání a otevírání oken

Je-li kompozice plochy povolena, aplikace zapisují příkazy k zobrazení obsahu do paměti grafické karty, nikoliv přímo na obrazovku. Funkce SPRÁVA OKEN PLOCHY, která je součástí systému Windows 7, následně uspořádá jednotlivé grafické hladiny do správného pořadí a výsledek odešle na obrazovku.

Abyste mohli používat rozhraní Aero, je třeba splnit následující podmínky:

- Vlastnit systém Windows 7 Home Premium, Professional, Ultimate nebo Enterprise (rozhraní Aero není součástí edice Windows Starter)
- Mít v počítači grafickou kartu s podporou rozhraní DirectX 9 a vyšším a ovladači Windows Display Driver Model (WDDM) ve verzi 1.0 a vyšší
- Používat motiv vycházející z rozhraní Aero (ať už přímo z kategorie MOTIVY PROSTŘEDÍ AERO nebo kteréhokoliv z motivů v ní obsažených)

VYPNUTÍ ROZHRANÍ AERO

Rozhraní Aero oceníte, má svůj půvab i v případě, že vás průhlednost oken a různorodé animace, které nabízí, nechávají zcela chladnými. Plynulejší přetahování oken, náhledy oken na hlavním panelu a vylepšené přepínání mezi aplikacemi – to vše jsou aspekty, které většina uživatelů vnímá jako přínos. Každý přínos ale něco stojí – rozhraní Aero využívá více paměti grafické karty než rozhraní bez využití prostředí Aero – například plynulejší přesouvání oken po ploše se neobejde bez načtení nejenom přesouvaného, ale i všech ostatních oken do paměti grafické karty.

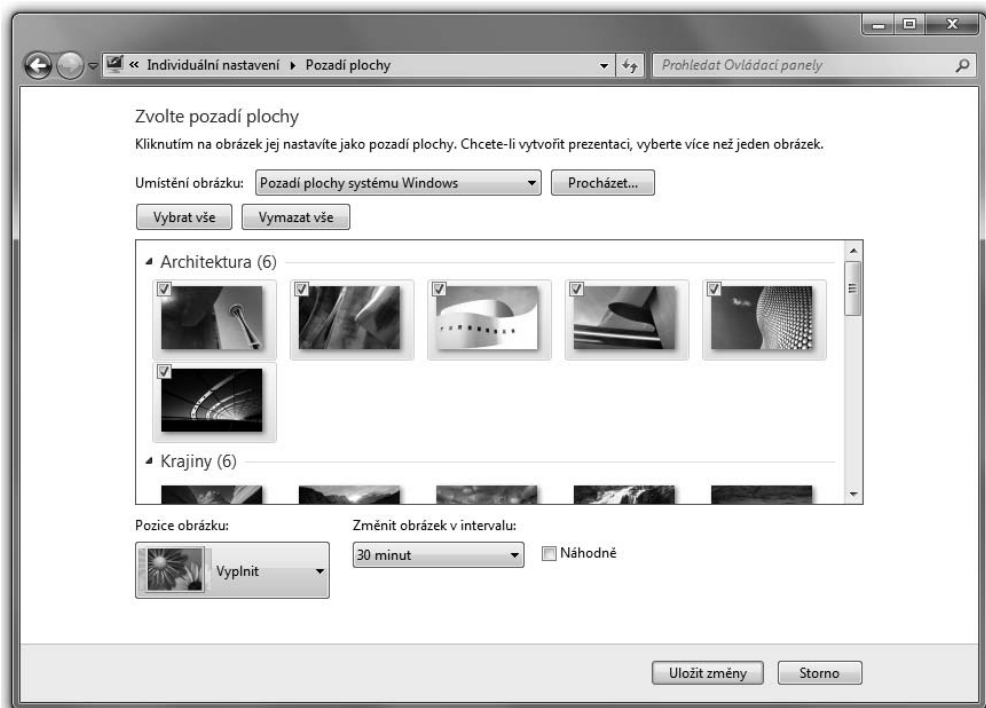
Máte-li pocit, že vás prostředí Aero zpomaluje nebo z jakéhokoliv jiného důvodu obtěžuje, můžete jej samozřejmě vypnout. Stačí vybrat v panelu INDIVIDUÁLNÍ NASTAVENÍ některý z motivů v kategorii ZÁKLADNÍ A VYSOKÝ KONTRAST. Rozumnou volbou je motiv WINDOWS 7 – ZÁKLADNÍ, jenž si uchovává celkový dojem systému Windows 7, aniž by zahlcoval grafický subsystém hromadou dat.

Co ale dělat, pokud se vám líbí průhlednost oken, ne však již animované otevírání či zavírání oken nebo některé jiné efekty? Do vyhledávacího pole nabídky Start zadejte výraz **efekty** a následně klepněte na nalezený odkaz UPRAVIT VZHLED A VÝKON SYSTÉMU WINDOWS. Zrušením zatržení pole ANIMOVAT OKNA PŘI MINIMALIZACI A MAXIMALIZACI na záložce VIZUÁLNÍ EFEKTY vypnete animované přechody mezi jednotlivými stavy okna. Obdobně můžete pomoci zbylých nastavení vypnout některý z dalších efektů.

Přizpůsobení pozadí plochy

Plochu systému můžete zkrášlit (jak je ve Windows tradičně zvykem) libovolným obrázkem. Tento obrázek může být v libovolném z podporovaných běžných grafických formátů (BMP, GIF, JPG, PNG a TIFF). A nejste omezeni pouze statickými obrázky. Na ploše můžete nechat periodicky střídát celé série obrázků – a dokonce lze k plnění novými obrázky použít také kanály RSS.

Klepněte pravým tlačítkem myši na plochu, z místní nabídky vyberte příkaz PŘIZPŮSOBIT a následně klepněte na ikonu POZADÍ PLOCHY. V rozbalovací nabídce UMÍSTĚNÍ OBRÁZKU vyberte požadovanou kategorii (viz obrázek 4.13). Kategorie POZADÍ PLOCHY SYSTÉMU WINDOWS je rozdělena do několika obrazových podkategorií. Kategorie NEJLÉPE HODNOCENÉ FOTOGRAFIE obsahuje ty obrázky z vaší vlastní knihovny obrázků, jež jste ohodnotili alespoň čtyřmi hvězdičkami. Lepší přehled o dostupných pozadích získáte maximalizací dialogového okna.

Obrázek 4.13: Pokud se vám okouká výběr tapet, které jsou dodávány společně se systémem Windows, nezoufejte – můžete přece použít své vlastní fotografie

Pokud nenajdete, co hledáte, klepněte na tlačítko **PROCHÁZET**. Složky, které prostřednictvím zobrazeného dialogového okna vyberete, se přidají do seznamu umístění, kde je v budoucnu vždy naleznete a snadno tak změníte pozadí plochy na jiný obrázek.

DO DETAILU

KDE NAJÍT VE WINDOWS SPOUSTU ZAJÍMAVÝCH FOTOGRAFIÍ?

V dialogovém okně **POZADÍ PLOCHY** jste si možná již všimli kategorie s názvem vaší země či regionu; jedná se o kategorii s fotografiemi pořízenými v daném místě. Pokud si dáte trochu práce, snadno naleznete fotografie z ostatních míst, které se spolu se systémem Windows také instalují:

1. Zobrazte „super-skryté“ soubory. Do vyhledávacího pole nabídky Start napište slovo **složky**. V dialogovém okně **MOŽNOSTI SLOŽKY** na záložce **ZOBRAZIT** zatrhněte pole **ZOBRAZOVAT SKRYTÉ SOUBORY, SLOŽKY A JEDNOTKY** a zrušte zatržení pole **SKRYT CHRÁNĚNÉ SOUBORY OPERAČNÍHO SYSTÉMU (DOPORUČENO)**. Klepněte na tlačítko **POUŽÍT**.
2. V okně **POZADÍ PLOCHY** klepněte na tlačítko **PROCHÁZET** a přejděte do složky `%Windir%\Globalization\MCT` (ve většině případů odpovídá `%Windir%` složce `C:\Windows`). Složka `MCT` obsahuje několik složek, každou pro konkrétní zemi. Rozbalte některou z nich a vyberte složku pojmenovanou dle některé země (například tedy `C:\Windows\Globalization\MCT\MCT-ZA\South Africa`).

3. Vyvolejte opět dialogové okno **MOŽNOSTI SLOŽKY** a vraťte zpět změny, které jste provedli v kroku 1 (nebo klepněte na tlačítko **OBNOVIT VÝCHOZÍ**), a pokračujte klepnutím na tlačítko **OK**.

Nově přidané obrázky se objeví v okně **POZADÍ PLOCHY**. Pokud se v budoucnu rozhodnete pro některý z obrázků pořízených v dané zemi, snadno tak jejich kategorii v přehledu **UMÍSTĚNÍ OBRÁZKU** naleznete.

Dodáváme, že tato funkce nemusí být součástí všech verzí systému Windows 7, zejména pak jejích mezinárodních mutací.

Jako pozadí můžete vybrat jeden či více obrázků (vyberte celou kategorii obrázků nebo u vybraných fotografií zatrhněte pole, které se po najetí ukazatele na náhled objeví; pokud budete při označování držet stisknutou klávesu **Ctrl**, budete moci vybrat více obrázků současně). Vyberete-li více obrázků, systém Windows je bude v pravidelném intervalu měnit – výsledkem bude jakási obdoba prezentace.

Po výběru obrázků zvolte některý z pěti dostupných typů pozice – tímto nastavením řeknete systému Windows, jak naložit s obrázky, jejichž rozměry neodpovídají zcela rozlišení vaší obrazovky.

Posledním krokem je volba intervalu, v jakém se mají vybrané obrázky měnit; tato volba může dosahovat hodnot od 10 sekund po 1 den. Zatržením pole **NÁHODNĚ** bude systém vybírat obrázky v náhodném pořadí; v opačném případě budou obrázky střídány v pořadí, v jakém jsou zobrazeny v okně **POZADÍ PLOCHY**.

DO DETAILU

NAČÍTÁNÍ OBRÁZKŮ Z RSS KANÁLU

Pokud se vám i seberozsáhlejší místní galerie obrázků brzy okouká, určitě uvítáte možnost načítat pozadí plochy z informačního RSS kanálu. Systém Windows umožňuje načítání obrázků z webů, kam lidé publikují své fotografie (ne všechny fotografické RSS kanály však fungují; je důležité, aby provozovatel kanálu zahrnoval do RSS toku samotné obrázky – jako například server Flickr). Jelikož systém Windows 7 neobsahuje žádné uživatelské rozhraní pro načítání obrázků z RSS kanálů, nejsnadnějším způsobem je editace některého z existujících motivů, které tuto funkci podporují. Otevřete svůj motiv v programu **POZNÁMKOVÝ BLOK** a v sekci **[Slideshow]** odeberte řádek `ImagesRootPath` a všechny řádky `ItemnPath`. Místo nich přidejte do souboru následující řádek (s adresou příslušného RSS kanálu, samozřejmě):

```
RSSFeed=http://www.web.com/rssfeed
```

Podrobný popis a strukturu souborů `.theme` naleznete na MSDN v článku „Creating and Installing Theme Files“ (w7io.com/0402).

Tapetu na ploše můžete ale změnit také následovně:

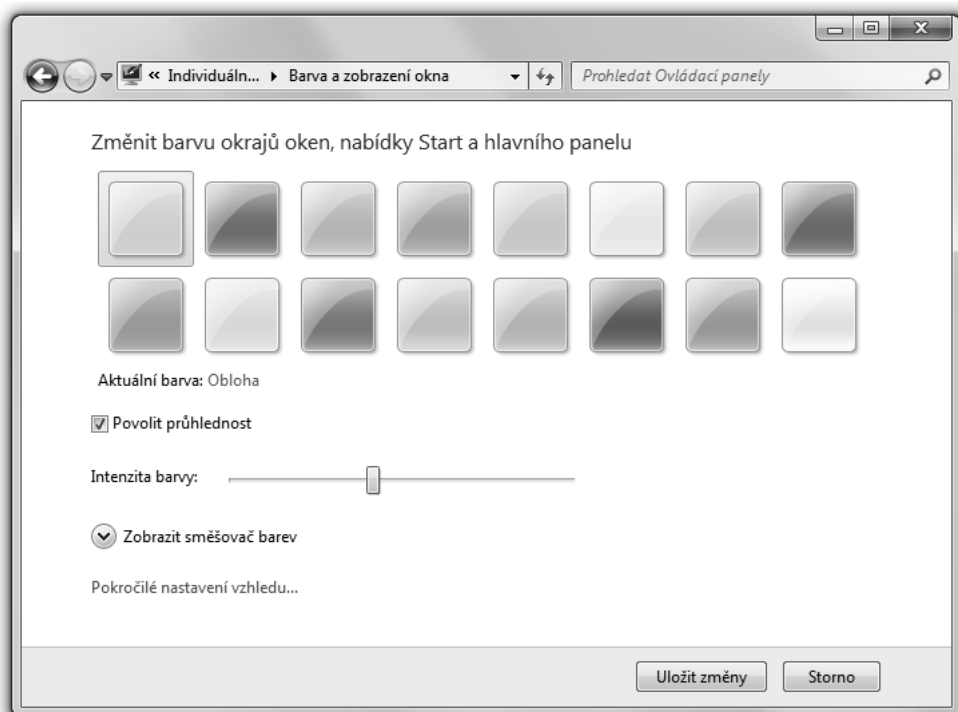
- Klepněte v programech **Průzkumník Windows**, **WINDOWS PROHLÍZEČ FOTOGRAFIÍ** nebo **WINDOWS FOTOGALERIE** pravým tlačítkem myši na soubor s obrázkem a z místní nabídky vyberte příkaz **NASTAVIT JAKO POZADÍ PLOCHY**. Vybraný obrázek se objeví na pozadí plochy.
- Klepněte v prohlížeči **Internet Explorer** na obrázek a z místní nabídky vyberte příkaz **NASTAVIT JAKO POZADÍ**. Vybraný obrázek se objeví na pozadí plochy.

- Otevřete libovolný obrázek v programu MALOVÁNÍ a v nabídce MALOVÁNÍ (první ikona vlevo od záložky DOMŮ) vyberte příkaz NASTAVIT JAKO POZADÍ PLOCHY. V podnabídce pak můžete vybrat některou z dostupných pozic: VYPLNIT, VEDLE SEBE nebo NA STŘED.

Výběr barev a změna barevných schémat

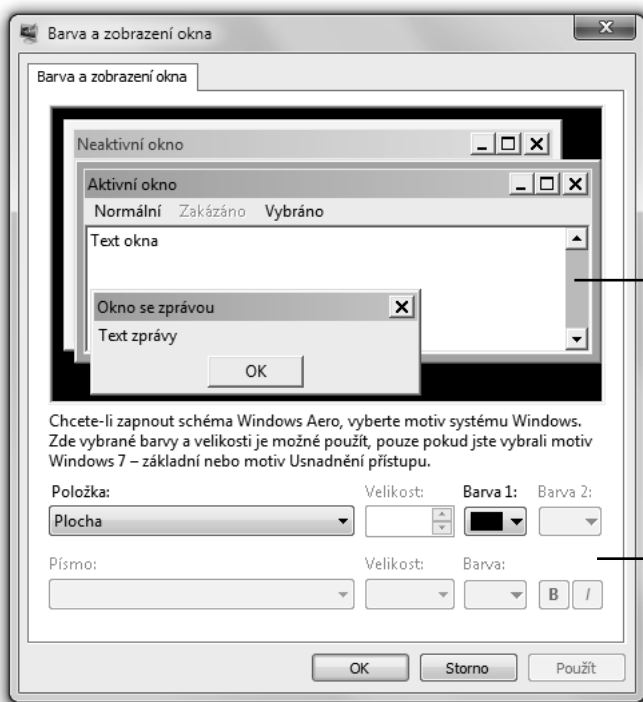
Při změně pozadí plochy často zjistíte, že stávající barevné schéma systému Windows s novým pozadím jednoduše neladí – a tehdy přichází na řadu přizpůsobení barvy okrajů oken, nabídky Start a hlavního panelu. Stačí klepnout pravým tlačítkem myši na plochu, vybrat příkaz PŘÍZPŮSOBIT a následně klepnout na ikonu BARVA OKEN.

Pokud používáte motiv Aero, zobrazí se vám okno BARVA A ZOBRAZENÍ OKNA v podobě, jakou vidíte níže. Pokud žádná z předdefinovaných šestnácti možností neodpovídá vašim představám, klepněte na odkaz ZOBRAZIT SMĚŠOVAČ BAREV a vyberte svou vlastní kombinaci odstínu, sytosti a jasu.

Mezi další nastavení patří míra průhlednosti okrajů oken. Pohybem posuvníku INTENZITA BARVY doprava ztratí okraje na průhlednosti a budou tmavší. Vyhovují-li vám naopak světlejší barvy, ale průhlednosti nehodujete, zrušte zatržení pole POVOLIT PRŮHLEDNOST. Neprůhledné prostředí Aero oceníte zejména v případech, kdy chcete prezentovat snímky oken různých programů, ale nepřejete si, aby celkový dojem kazily rušivé prvky oken či obrázek plochy pod nimi.

Pokud však motiv Aero nepoužíváte, po klepnutí na ikonu BARVA OKEN uvidíte zcela odlišnou variantu dialogového okna BARVA A ZOBRAZENÍ OKNA, neboť bude vypadat následovně:

V této oblasti vyberte některý z objektů...

...a zde určete jeho barvu a ostatní dostupné vlastnosti

POZNÁMKA

Stejně dialogové okno uvidíte také tehdy, pokud klepnete v okně BARVA A ZOBRAZENÍ OKNA na odkaz POKROČILÉ NASTAVENÍ VZHLEDU. Pokud používáte prostředí Aero, není žádný zvláštní důvod tak činit, neboť většina nastavení z tohoto dialogového okna se váže pouze k motivům ZÁKLADNÍ a VYSOKÝ KONTRAST (tedy motivům, které prostředí Aero nevyužívají).

Všechny motivy typu ZÁKLADNÍ a VYSOKÝ KONTRAST sestávají z množiny nastavení, která určují písma a velikosti různých prvků uživatelského rozhraní – a také jejich barvy. V náhledové části okna BARVA A ZOBRAZENÍ OKNA vyberte klepnutím prvek, jehož vzhled chcete změnit. Pomocí nabídek a tlačítek v dolní části dialogového okna vyberte požadovanou barvu, písmo a velikost. U záhlaví oken máte na výběr dvě barvy; systém Windows totiž vytváří záhlaví jako barevný přechod mezi BARVOU 1 (levý konec záhlaví okna) a BARVOU 2 (pravý konec). V nabídce POLOŽKA pak naleznete prvky, které se v náhledovém okně neobjevují – jistě budete překvapeni celkovým rozsahem možností úprav.

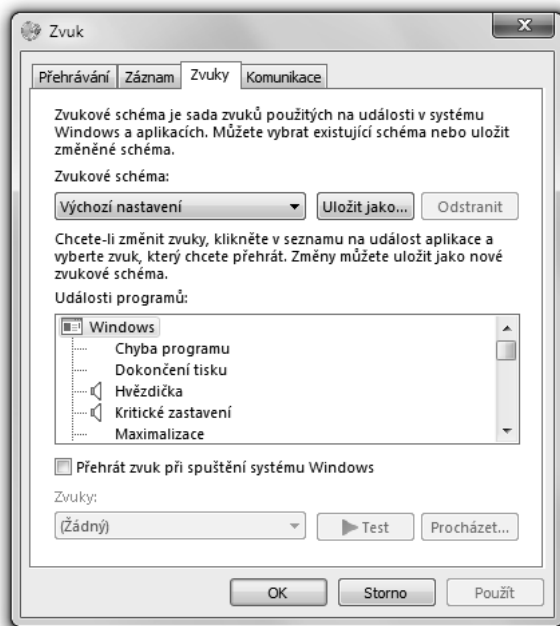
Po klepnutí na tlačítko BARVA zobrazí systém nabídku standardních barev. Pokud vám žádná z nich nevyhovuje, klepnete na tlačítko DALŠÍ. Systém zobrazí dialogové okno BARVA, jehož prostřednictvím můžete namíchat vlastní barvy. Novou barvu vytvoříte buď pomocí paletky odstínu/sytosti a ukazatele světelnosti nebo přímým zadáním konkrétních číselných hodnot. Jakmile namícháte požadovanou barvu, klepnete na tlačítko PŘIDAT DO VLASTNÍCH BAREV. Pokud chcete některou z vlastních barev nahradit novou barvou, před zahájením míchání ji nejdříve označte.

POZNÁMKA

Dialogové okno BARVA A ZOBRAZENÍ OKNA je takovou vzpomínkou na minulá století. Hranaté okraje oken v náhledové části okna jsou dávným dědictvím a upozornění pod tímto náhledem by mělo nutit k zamyšlení. Žádné tlačítko jako ZPĚT nebo VÝCHOZÍ NASTAVENÍ zde nenaleznete. Při experimentování je třeba postupovat obezřetně a s rozvahou. Pokud potřebujete mít jistotu, že dokážete vrátit zpět původní nastavení, vytvořte před dalším pokračováním nový bod obnovy (viz kapitola 11, podkapitola „KONFIGURACE FUNKCE OCHRANA SYSTÉMU“).

Výběr zvuků pro různé události

Zvuky, které systém Windows přehrává v průběhu různých situací, změníte snadno. Klepněte pravým tlačítkem myši na plochu a z místní nabídky vyberte příkaz PŘÍZPŮBIT. V detailech motivu klepněte na ikonu ZVUKY. V dialogovém okně ZVUK (viz níže) vyberte některé z předdefinovaných zvukových schémat, které Windows používá v reakci na různé systémové či programové události. Přehled schémat naleznete v rozbalovací nabídce ZVUKOVÉ SCHÉMA.

Prostřednictvím téhož dialogového okna můžete zvuková schémata také měnit. Přehled aktuálně používaných zvuků si můžete prohlédnout v seznamu UDÁLOSTI PROGRAMŮ. Má-li událost přiřazen zvukový efekt, je před názvem položky zobrazena ikona reproduktoru. Klepnutím na tlačítko TEST si tento zvukový efekt můžete přehrát.

Pokud vám některý ze zvuků nevyhovuje, zvolte v rozbalovací nabídce ZVUKY jiný nebo jej vyberte ručně pomocí tlačítka PROCHÁZET. Seznam obsahuje soubory .wav uložené ve složce %Windir%\Media, použít ale můžete jakýkoliv záznam ve formátu .wav. Události, jejichž akustická upozornění jsou vám na obtíž, snadno vypnete výběrem první hodnoty v seznamu zvuků – hodnoty (ŽÁDNÝ).

V okamžiku dokončení nastavení vazeb mezi zvuky a událostmi můžete tyto změny uložit jako nové zvukové schéma (klepněte na tlačítko **ULOŽIT JAKO** a doplňte název schématu). Takto můžete pokračovat v úpravách a přesto se budete mít vždy jak vrátit k původnímu nastavení.

Dialogové okno **ZVUK** umožňuje mimo jiného také vypnutí uvítací melodie systému Windows po spuštění. Možná jste to někdy už zažili: přijedete na poradu o minutu-dvě později a snažíte se nenápadně otevřít počítač a zapojit se do práce – když v tom zazní uvítací fanfáry vašeho systému a vy jste prozrazeni. Jistě, zvuk, který ohlašuje Windows 7, je o něco decentnější než ten ve Windows XP, přesto se stále jedná o snadno rozpoznatelný zvuk, který může zvláště v knihovnách, posluchárnách a místech, kde je vyžadováno ticho a klid, působit obzvláště rušivě. Přirozeně můžete použít svou vlastní melodii – ale také můžete uvítací melodii systému Windows vypnout docela. V dialogovém okně **ZVUK** zrušte jednoduše zatržením pole **PŘEHRÁT ZVUK PŘI SPUŠTĚNÍ SYSTÉMU WINDOWS**.

DO DETAILU

JAK UMLČET SYSTÉM

Možná máte opravdu propracované vlastní zvukové schéma, ale občas určitě i vy zatoužíte po chvíli ticha. Není to nic složitého – v rozbalovací nabídce **ZVUKOVÉ SCHÉMA** vyberte schéma **BEZ ZVUKU** (a nezapomeňte zrušit zatržení pole **PŘEHRÁT ZVUK PŘI SPUŠTĚNÍ SYSTÉMU WINDOWS**). Až opět zatoužíte po zvucích, není nic snadnějšího, než vybrat zpět schéma **VÝCHOZÍ NASTAVENÍ** – nebo kterékoliv jiné, ať už předdefinované nebo vaše vlastní. Výhodou schématu **BEZ ZVUKU** je, že nevypne ve vašem počítači přehrávání zvuků (pustíte-li si hudbu, uslyšíte ji), zbavíte se pouze upozornění na příchozí poštu, chybová hlášení a další události.

Pokud vám tato míra kontroly nad přehrávanými zvuky nestačí – potřebujete například vypnout zvuky u jedné skupiny aplikací a u druhé použít odlišnou úroveň hlasitosti – klepněte pravým tlačítkem myši na ikonu pro ovládání hlasitosti v oznamovací oblasti a z místní nabídky vyberte příkaz **MOŽNOSTI OVLÁDÁNÍ HLASITOSTI** (nebo klepněte na ikonu a následně otevřete směšovač). Součástí ovládání hlasitosti je posuvník (a tlačítko pro vypnutí zvuku) pro jednotlivá výstupní zařízení a všechny spuštěné programy, které přehrávají zvuky.

Výběr spořiče obrazovky

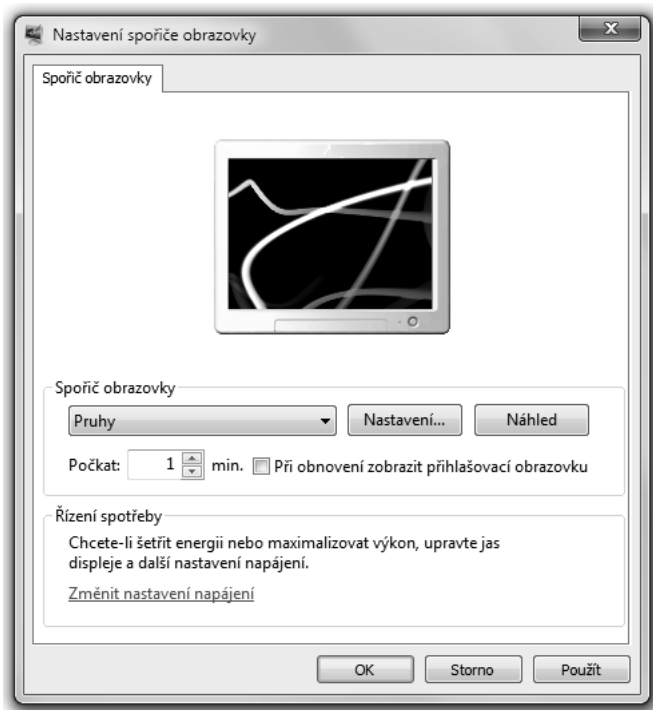
Vyvrácení jednoho mýtu na úvod – spořiče obrazovky nic nespoří, ani neuspoří (v pradávných dobách, kdy nebyly jiné monitory než klasické katodové obrazovky a ve spoustě podniků běžela jedna a ta samá aplikace v průběhu celé pracovní doby, pohyblivé obrázky v době nečinnosti patrně mohly mít na životnost obrazovky jakýs takýs efekt). V moderním světě plochých panelů ale plní spořiče obrazovky spíše historickou a dekorační funkci. Aktuální nabídku dostupných spořičů obrazovky naleznete po klepnutí pravým tlačítkem myši na plochu, výběru příkazu **PŘÍZPŮSOBIT** z místní nabídky a klepnutí na ikonu **SPOŘIČ OBRAZOVKY**.

POZNÁMKA

Pokud používáte více monitorů současně, některé ze spořičů standardně dodávaných se systémem Windows (konkrétně **3D Text** a **Fotografie**) bohužel „spoří“ pouze primární obrazovku. V okamžiku, kdy se spořič spustí, druhá a všechny další obrazovky zčernají.

Dialogové okno **NASTAVENÍ SPOŘIČE OBRAZOVKY** (viz níže) obsahuje nastavení **PŘI OBNOVENÍ ZOBRAZIT PŘIHLAŠOVACÍ OBRAZOVKU**. Pohybujete-li se v prostředí, kde ochrana soukromých údajů nepředstavuje závažný problém, můžete ponechat toto pole nezaškrtnuté (zadávaní při-

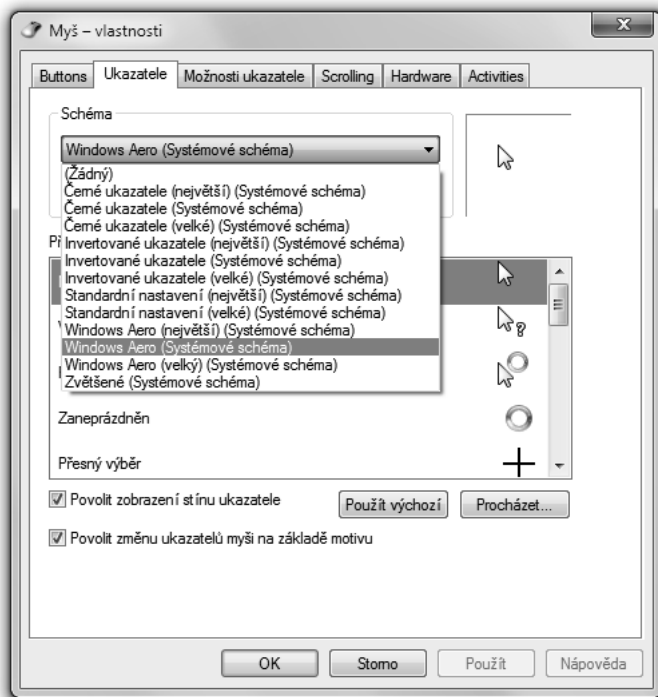
hlašovací údajů může být požadováno také při probouzení počítače ze spánku; podrobnější informace naleznete v podkapitole „Přizpůsobení schématu napájení“.

Přizpůsobení ukazatelů myši

Jak jste si již nepochybně všimli, systém Windows dal definitivně sbohem přesýpacím hodinám. Pro někoho – zvláště pak uživatele, kteří strávili práci se staršími verzemi Windows mnoho času – může být tato změna vítaná. Na druhé straně je ale pravdou, že přesýpací hodiny znázorňují plynutí času mnohem přesvědčivěji než točící kolečko – takže pokud vám přesýpací hodiny chybí, můžete je vrátit zpět. Takto můžete změnit kterýkoliv z rozsáhlé množiny ukazatelů, které váš systém používá. Klepněte pravým tlačítkem myši na plochu a z místní nabídky vyberte příkaz PŘÍZPŮBIT. V levém poli okna INDIVIDUÁLNÍ NASTAVENÍ klepněte na odkaz ZMĚNIT UKAZATELE MYŠI (viz obrázek 4.12). Ukazatele myši můžete měnit také v dialogovém okně MYŠ – VLASTNOSTI na záložce UKAZATELE. V poli PŘÍZPŮBIT vyberte typ ukazatele a pomocí tlačítka PROCHÁZET vyberte alternativní tvar ukazatele (po klepnutí na tlačítko PROCHÁZET zobrazí systém Windows složku %Windir%\Cursors a v něm všechny soubory s příponou .cur a .ani. Druhý formát se používá pro animované ukazatele).

Stejně jako zastřešuje systém Windows jednotlivé zvuky zvukovými schémata, používá k práci s ukazateli tzv. schémata ukazatelů myši. Standardní knihovna předdefinovaných schémat je velice rozsáhlá a přechod mezi nimi je velmi snadný. Seznam schémat si můžete prohlédnout na obrázku 4.14.

Obrázek 4.14: Některé z předdefinovaných schémat ukazatelů myši jsou za různých světelných podmínek nepochybně vhodnější než výchozí schéma (Windows Aero)

Pokud používáte svůj přenosný počítač ve světelných podmínkách, za kterých je viditelnost ukazatele na obrazovce velmi špatná, použijte některé z velkých či extra velkých schémat. Když nic jiného, větší ukazatel se hledá snadněji než malý.

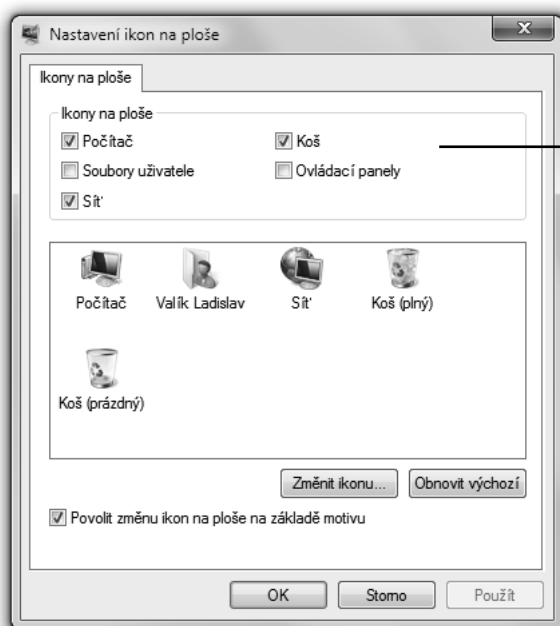
Poměrně svéráznou volbou (ve srovnání s velkými či animovanými ukazateli) jsou invertovaná schémata. Při práci s nimi plyne ukazatel myši za textem na obrazovce namísto před ním (na tento způsob zobrazení je třeba si chvíli zvykat).

Samozeřejmě můžete vytvářet i vlastní schémata myši (soubory přiřadíte typům ukazatelů pomocí tlačítka PROCHÁZET, nezapomeňte však použít tlačítko ULOŽIT JAKO a upravené schéma na závěr uložit. V případě výběru jiného schématu se tak k němu budete moci kdykoliv vrátit.

Pojďme se nyní společně podívat na zbývající záložky dialogového okna MYŠ – VLASTNOSTI. Za vcelku užitečné nastavení lze považovat volbu NASTAVENÍ TLAČÍTEK (na záložce TLAČÍTKA), která umožňuje záměnu funkce levého a pravého tlačítka myši. Mezi další zajímavá nastavení patří volba ZOBRAZOVAT STOPU UKAZATELE na záložce MOŽNOSTI UKAZATELE (ukazatel je za špatných světelných podmínek mnohem výraznější) a VYBERTE RYCHLOST UKAZATELE MYŠI (rovněž na záložce MOŽNOSTI UKAZATELE). Tato poslední jmenovaná volba určuje rychlost, jakou se ukazatel pohybuje v reakci na fyzický pohyb myši. Pakliže používáte vysoké nastavení DPI (viz podkapitola „Zvýšení čitelnosti textu“ o pár stránek dále) a obrazovku s vysokým rozlišením, zvýšení rychlosti ukazatele má vzhledem k většímu počtu obrazových bodů na obrazovce rozhodně smysl.

Zobrazení ikon na ploše

Po skončení čisté instalace systému Windows 7 naleznete na ploše (na rozdíl od plochy po upgradu systému) jednu jedinou ikonu – Koš. Pokud vám ostatní systémové ikony podvědomě chybí, klepněte pravým tlačítkem myši na plochu, vyberte příkaz PŘÍZPŮSOBIT a v levém poli okna INDIVIDUÁLNÍ NASTAVENÍ klepněte na odkaz ZMĚNIT IKONY PLOCHY. V dialogovém okně NASTAVENÍ IKON NA PLOŠE (viz níže) naleznete pětici polí pro pětici systémových složek – POČÍTAČ, kořenová složka vašeho profilu (SOUBORY UŽIVATELE), SÍŤ, KOŠ a OVLÁDACÍ PANELE.

Kteroukoliv z těchto ikon můžete na ploše zobrazit či naopak skrýt

Pokud to myslíte s přeměnou systému skutečně vážně, můžete změnit kteroukoliv z pěti ikon, které se objevují v prostřední části okna. Všimněte si, že OVLÁDACÍ PANELE zde žádnou ikonu nemají, a to ani když tuto položku zatrhnete. Systém Windows totiž změnu ikony ovládacích panelů jednoduše neumožňuje.

Ikonu, kterou chcete změnit, nejdříve označte a poté klepněte na tlačítko ZMĚNIT IKONU. Systém zobrazí rozsáhlou kolekci alternativních ikon obsažených v souboru %Windir%\System32\Imageres.dll (skutečný rozsah této kolekce oceníte v okamžiku letmého prozkoumání celé nabídky). Pokud vám žádná z nich nevyhovuje, zkuste načíst ikony ze souboru %Windir%\System32\Shell32.dll.

POZNÁMKA

Ikony, kterými se rozhodnete systémové ikony nahradit, se stanou v okamžiku uložení konfigurace (viz následující článek) součástí motivu. Ostatní nastavení ikon na ploše, jako je jejich zobrazení, velikost, řazení atd. se ale v rámci motivů neukládá. Máte tak jistotu, že změnou motivu nepřijedete o všechna tato vlastní nastavení.

Předpokládejme ale, že máte na ploše nějaké ikony. Pojďme se nyní zaměřit na jejich uspořádání. Po klepnutí pravým tlačítkem myši na plochu spatříte u horního okraje místní nabídky dvojici příkazů, které s uspořádáním přímo souvisí. Příkaz ZOBRAZIT → AUTOMATICKY USPOŘÁDAT IKONY zajistí automatické uspořádání ikon v případě, že některé z nich odeberete či naopak přidáte. Pokud chcete, aby mezi sebou ikony dodržovaly rovnoměrný rozestup, klepněte na příkaz ZOBRAZIT → ZAROVNAT IKONY K MŘÍŽCE. A kdyby vám ikony na ploše občas překážely ve výhledu na plochu, klepněte na příkaz ZOBRAZIT → ZOBRAZIT IKONY NA PLOŠE (stejným postupem je pak opět zobrazíte).

DO DETAILU

NASTAVENÍ VELIKOSTI A ROZESTUPU IKON

Pokud začínáte pozorovat na své ploše velké množství různých ikon, zkuste zmenšit rozestupy, které mezi sebou udržují. Patrně nejlepším způsobem, jak uvolnit na ploše trochu místa, je u ne-Aero motivů změna velikosti ikony v dialogovém okně BARVA A ZOBRAZENÍ OKNA (do vyhledávacího pole nabídky Start napište slovo **barva** a poté klepněte na odkaz ZMĚNIT BARVY A METRIKU OKEN. Hodnota pole VELIKOST v případě položky IKONA paradoxně nemění její velikost (změnu rozměrů ikony si vysvětlíme vzápětí). Toto nastavení totiž slouží ke změně rozestupu mezi ikonami. Snížením hodnoty z výchozích 32 na minimálních 16 ušetříte mnoho místa, aniž by tím utrpěla čitelnost textu. Rozestupy můžete měnit také úpravou položek ROZESTUP IKON (SVISLE) a ROZESTUP IKON (VODOROVNĚ), které mají standardně hodnotu 43.

Samotné rozměry ikon změníte následovně: klepněte na plochu, stiskněte klávesu Ctrl a otáčejte kolečkem myši nahoru nebo dolů. Velikost ikon se bude průběžně přizpůsobovat tomu, jakým směrem kolečkem otáčíte. Rozhodnete-li se obnovit výchozí rozměry, klepněte pravým tlačítkem myši na plochu a v nabídce ZOBRAZIT vyberte požadovanou velikost ikon.

Změnu řazení ikon na ploše provedete klepnutím pravým tlačítkem myši na plochu a výběrem příkazu SEŘADIT PODLE. Řadit ikony můžete mnoha způsoby: podle názvu, velikosti, typu položky nebo data změny. Každým dalším řazením dle již vybraného atributu změníte pořadí ze vzestupného na sestupné (a naopak).

Uložení, sdílení a hledání motivů

Jakmile jste se vzhledem i zvukovým projevem svého uživatelského účtu konečně spokojeni, je nejvhodnější čas všechna tato nastavení uložit (a případně pokračovat v úpravách s možností vrátit se k již uloženému stavu). Otevřete panel INDIVIDUÁLNÍ NASTAVENÍ (klepněte pravým tlačítkem myši na plochu a z místní nabídky vyberte příkaz PŘIZPŮSOBIT – viz obrázek 4.12). V nejvýše umístěné kategorii motivů (MOJE MOTIVY) naleznete motiv s názvem NEULOŽENÝ MOTIV. Jedná se o motiv se změnami, které jste provedli v některém z předchozích motivů. Pokud chcete mít možnost se ke svým změnám v budoucnu kdykoliv vrátit v nezměněné podobě, klepněte na odkaz ULOŽIT MOTIV a zadejte jeho název (zadaný text se objeví v přehledu okna INDIVIDUÁLNÍ NASTAVENÍ; při vytváření názvu motivu můžete tradiční pravidla pro vytváření názvů souborů s klidem pustit z hlavy).

Jakoukoliv další změnou do již uloženého motivu vytvoříte nový neuložený motiv. Počet uložených motivů není nijak omezen. Všechny změny týkající se motivů jsou ukládány do souborů ve formátu .theme, jež se nachází ve složce %LocalAppData%\Microsoft\Windows\Themes (soubor .theme je ve skutečnosti textový soubor s popisem všech nastavení, která se k motivu váží). Podrobné informace o souborech motivů naleznete v článku „Creating and

Installing Theme Files“ na adrese w7io.com/0402. Kterýkoliv z motivů můžete samozřejmě z přehledu MOJE MOTIVY kdykoliv odstranit. Klepněte pravým tlačítkem myši na motiv, který chcete odebrat, a z místní nabídky vyberte příkaz ODSTRANIT MOTIV. Aktuálně vybraný motiv není možné odstranit.

Jakmile dovedete svůj motiv k dokonalosti, nepochybně jej budete chtít použít i na jiných počítačích nebo ho nabídnout svým přátelům a známým. Jelikož představuje formát .theme pouze textový souhrn vlastností motivů, neobsahuje žádnou grafiku pozadí, zvuky ani další důležité soubory, na kterých celý motiv stojí. Pro účely sdílení motivů proto systém Windows zavádí formát .themepack, jenž obsahuje nejenom soubor .theme, ale také další nestandardní prvky motivu. V podstatě se jedná o standardní komprimovanou složku (archív ve formátu .zip), jenž obsahuje všechny podstatné soubory. Abyste mohli vytvořit vlastní balíček motivu, musíte požadovaný motiv v daný okamžik sami používat. Na aktuálně zvolený motiv pak klepněte pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte příkaz ULOŽIT MOTIV A SDÍLET JEJ. Pokud se nerozhodnete jinak, systém Windows uloží balíček motivu ve standardním úložišti, jímž je knihovna DOKUMENTY.

Motiv uložený ve formátu .theme nebo .themepack spustíte poklepáním myši (spuštění souboru .theme nebude mít valný efekt, nebudou-li potřebné obrázky, zvuky a další soubory ve složkách, na které se odkazuje).

Jelikož jsou motivy tak snadno přenositelné, naleznete na webu celé galerie uživatelských motivů. Přístup k dalším motivům získáte klepnutím na odkaz ZÍSKAT DALŠÍ MOTIVY ONLINE (v dialogovém okně INDIVIDUÁLNÍ NASTAVENÍ v kategorii MOJE MOTIVY).

UPOZORNĚNÍ

Pokud se poohlížíte po hotových motivech na internetu, dávejte si pozor, od koho soubory stahujete. Některé prvky motivů (zejména ale spořiče obrazovky, které mívají podobu spustitelného programu) bývají často vyhledávanými nositeli virů a škodlivého softwaru (studie provedená společností McAfee v roce 2009 zjistila, že „spořiče obrazovky“ představují jeden z nejnebezpečnějších objektů na webu, neboť odkazy na ně často odkazují na škodlivý software. Čím větší pozornosti se systém Windows 7 těší, tím větší mohou „motivы zdarma“ představovat riziko. Tuto studii si můžete v plném znění přečíst na adrese w7io.com/0403). Rovněž si dávejte pozor i na ostatní druhy škodlivého softwaru, které se jako soubory motivů pouze tváří (a výsledkem jejich spuštění není nainstalování motivu, ale škodlivého softwaru).

Nastavení zobrazení

Předchozí podkapitoly věnované motivům a pozadí plochy popisují, jak upravit vzhled systému tak, aby potěšil oko. Důležitým krokem přizpůsobení systému je však také řádná konfigurace hardwaru pro zobrazení s přihlédnutím ke způsobu využití počítače a vašim osobním preferencím – a právě tomuto tématu se bude celá tato podkapitola věnovat.

Nastavení rozlišení obrazovky

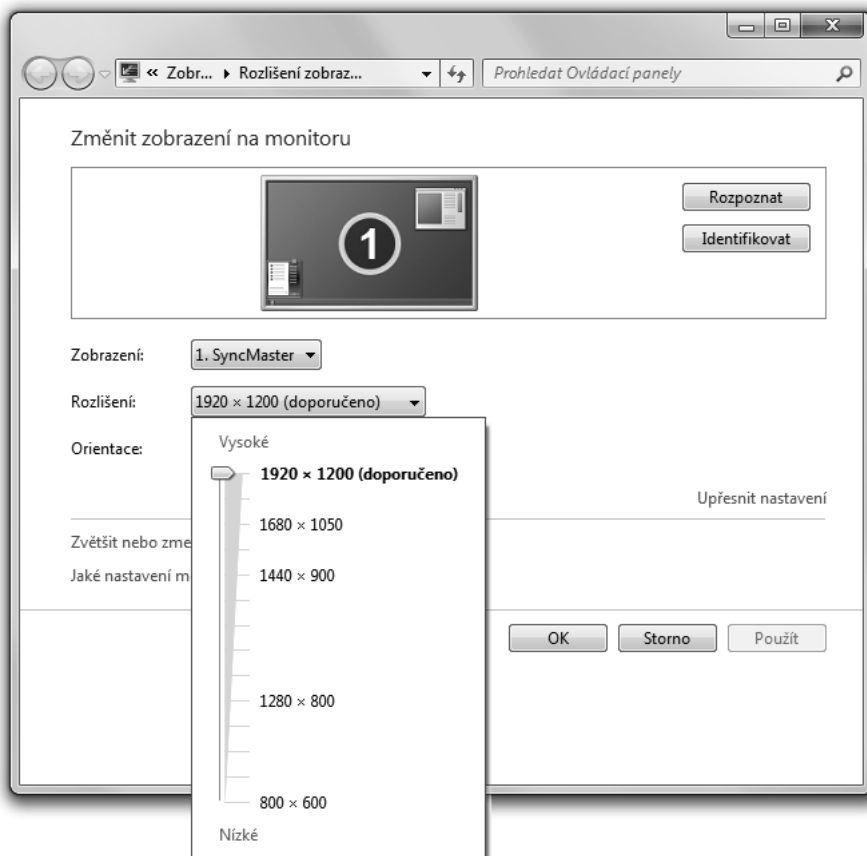
Změnou rozlišení obrazovky se rozumí změna počtu obrazových bodů (označovaných jako pixely), jimiž je obraz na monitoru tvořen. Zvýšením rozlišení – například z 1024×768 na 1600×1200 – uvidíte na obrazovce mnohem více věcí: více oken, více textu, větší obrázky atd., ale vše má svou cenu. Text o určité bodové velikosti bude například při vyšším rozlišení vypadat menší. Dráha myši při přesunu ukazatele z jednoho konce plochy na druhý bude o poznání delší než při nižším

rozlišení. Větší rozlišení navíc vyžaduje více grafické paměti. Podtrženo sečteno, volba rozlišení závisí na vašem hardwaru, osobních preferencích a čitelnosti obrazovky.

Rozlišení obrazovky změňte klepnutím pravým tlačítkem myši na plochu a výběrem příkazu ROZLIŠENÍ OBRAZOVKY. Samotné rozlišení změňte rozbalením nabídky ROZLIŠENÍ a pohybem jezdce nahoru nebo dolů (viz obrázek 4.15).

POZNÁMKA

Změna rozlišení ovlivní všechny účty na daném počítači, nejenom účet, jehož prostřednictvím je změna prováděna.

Obrázek 4.15: Klepnutím na tlačítko Upřesnit nastavení získáte možnost změnit barevnou hloubku a zjistit podrobnější informace o ovladačích grafické karty a monitoru

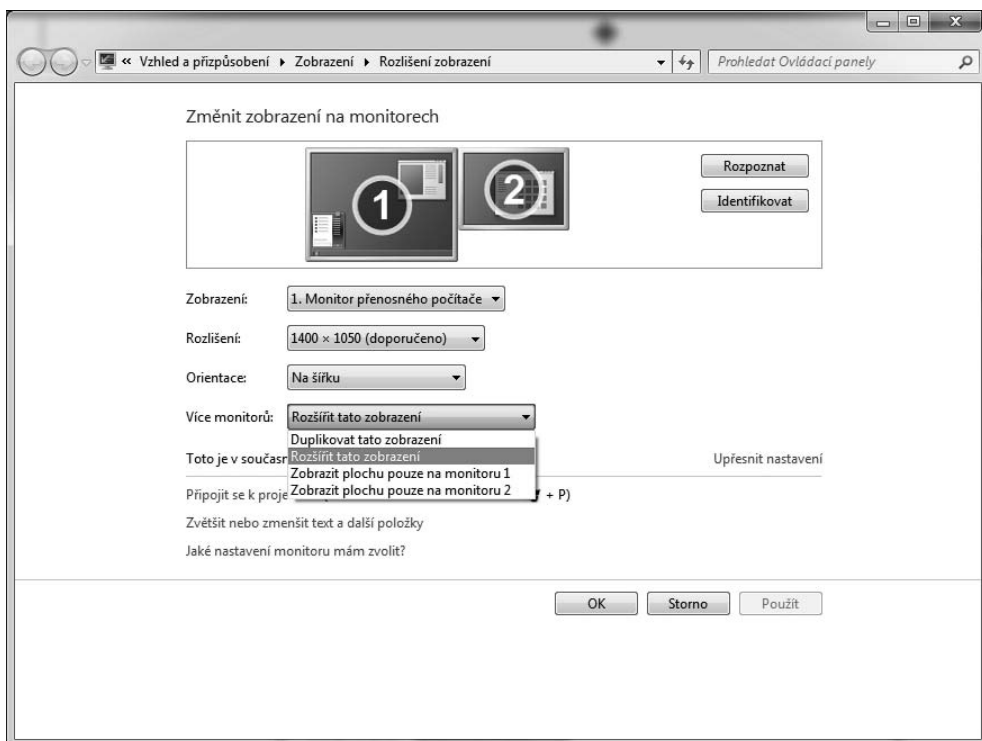
Nastavení režimu více monitorů

Rozšíření plochy na dva či více monitorů je skvělý způsob, jak zlepšit svou produktivitu. Hlavní práci můžete nadále vykonávat na obrazovce a pomocné informace, elektronickou poštu nebo například přehrávač Windows Media Player spouštět na druhé. Práci s více monitory ale oce-

níte také v případech, kdy pracujete s rozsáhlými tabulkami a zřídka kdy vidíte jejich obsah všechen naráz. Takto můžete zobrazení tabulky roztáhnout přes více monitorů, aniž byste byli nuceni měnit rozlišení obrazovky nad rámec únosnosti.

Pokud vaše grafická karta podporuje zapojení dvou monitorů (což v dnešní době podporují prakticky všechny) a jsou-li oba tyto monitory připojeny, obsahuje dialogové okno ROZLIŠENÍ ZOBRAZENÍ náhledy plochy dva, každý označený pořadovým číslem (systém Windows si samozřejmě dokáže poradit i s více než dvěma monitory). Výběrem jednotlivých náhledů můžete konfigurovat všechny monitory nezávisle na sobě. Nejste-li si jisti, který monitor je primární a který sekundární, klepněte na tlačítko IDENTIFIKOVAT. Systém Windows zobrazí na všech připojených obrazovkách dočasně velkým bílým písmem pořadové číslo monitoru, které vám pomůže v orientaci. Pokud se stane, že se vám monitor č. 2 objevuje vlevo od obrazovky č. 1, stačí jeho náhled uchopit a přetáhnout v dialogovém okně ROZLIŠENÍ ZOBRAZENÍ tak, aby jeho umístění odpovídalo fyzickému rozmístění zařízení na vašem stole.

Režimy práce s druhým monitorem jsou dva – rozšíření plochy nebo kopie primární obrazovky. V prvním případě vyberte v konfiguraci více monitorů volbu ROZŠÍŘIT TATO ZOBRAZENÍ, v druhém případě pak DUPLIKOVAT TATO ZOBRAZENÍ. Zatímco rozšířením plochy získáte více místa pro svou práci, duplikování oceníte zejména při prezentacích s externím výstupem pro diváky (například na projektor nebo velkoplošnou obrazovku).

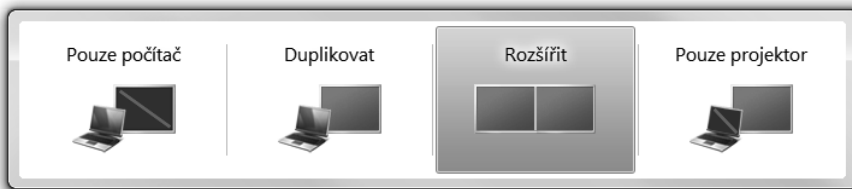

Nastavení práce s více monitory současně lze samozřejmě řešit také pomocí programů dodávaných třetími stranami. Velmi zajímavý je například DisplayFusion od Binary Fortress Software (w7io.com/0408), jenž umožňuje nastavení vlastního pozadí na každý monitor nebo roztažení jednoho obrázku přes více obrazovek.

DO DETAILU

RYCHLÁ ZMĚNA NASTAVENÍ VÍCE MONITORŮ

Klávesová zkratka Windows+P, která se používá pro připojení k síťovému projektoru, umožňuje také snadné a rychlé přepínání mezi různými režimy uspořádání více monitorů.

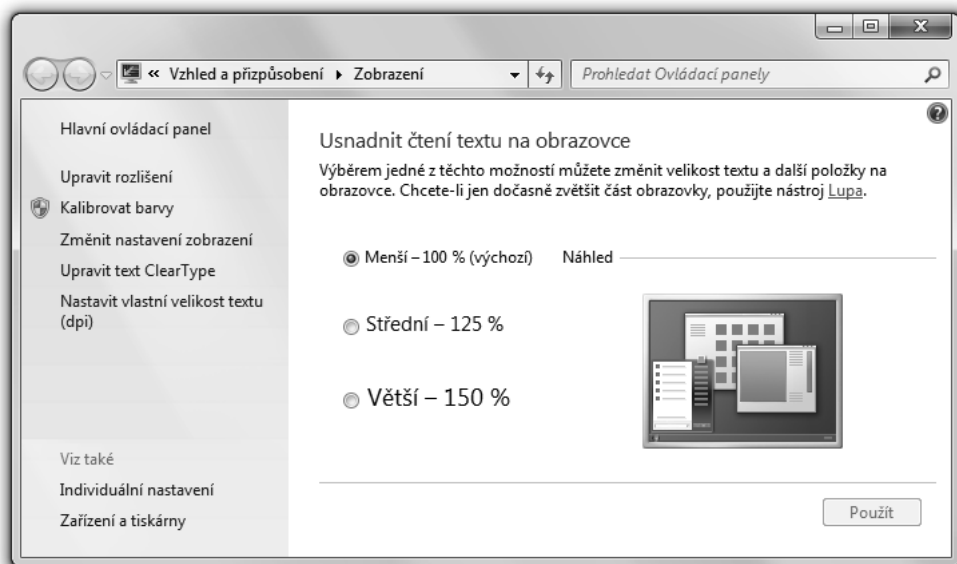
Zvýšení čitelnosti textu

V předchozích verzích systému Windows se uživatelé, kteří chtěli větší text, museli potýkat s určitými omezeními. Další zvětšování textu nebylo možné, neboť ne všechny prvky uživatelského rozhraní systému Windows bylo možné tímto způsobem „nafukovat“. Případem sám pro sebe pak byla dialogová okna, která měla obří záhlaví s velikými písmeny a posuvníky, velikými nabídkami příkazů, zato však s titěrnými texty uvnitř okna. Systém Windows 7 proto přišel se zcela novým přístupem.

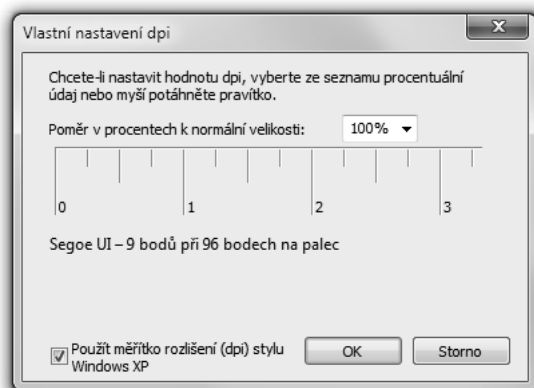
Máte-li rádi vysoké rozlišení, ale čtení textu je pro vás příliš namáhavé, zkuste následující techniky:

- Zkuste u textově zaměřených aplikací najít funkci pro přiblížení obsahu. Mnoho programů, včetně většiny současných textových editorů, tuto funkci zpravidla obsahuje. Zvětšení textu bývá dobrým řešením pro konkrétní typy programů, s velikostí popisků ikon, systémovými nabídkami (například nabídka Start) nebo systémovými dialogovými okny vám však nepomůže.
- Ke zvětšení konkrétní části obrazovky zkuste použít nástroj LUPA (více informací naleznete v podkapitole „Usnadnění práce s počítačem“).
- Ke zvětšení obsahu systému Windows použijte ovládací panel ZOBRAZENÍ – tato technika představuje jeden ze zmíněných nových přístupů, se kterými systém Windows 7 přichází. Zvýšením standardní velikosti textu dosáhnete i při vysokém rozlišení obrazovky lepší čitelnosti.

Velikost textu změníte klepnutím pravým tlačítkem myši na plochu a výběrem příkazu PŘÍZPŮSOBIT z místní nabídky. V dialogovém okně INDIVIDUÁLNÍ NASTAVENÍ klepněte v levém dolním rohu okna na odkaz ZOBRAZENÍ (nebo zadejte do vyhledávacího pole nabídky Start výraz **zobrazení** a následně klepněte na nalezený panel ZOBRAZENÍ). Vyberte některou z dále uvedených možností.

Jemnější a přesnější kontrolu nad rozsahem nastavení získáte po klepnutí na odkaz **NASTAVIT VLASTNÍ VELIKOST TEXTU (DPI)**. Zkratka DPI označuje počet bodů na palec (z anglického *dots per inch*). Na obrázku 4.16 vidíte dialogové okno **VLASTNÍ NASTAVENÍ DPI**.

Obrázek 4.16: Míru zvětšení můžete měnit v rozmezí 100 – 500 % normálu (96 DPI)

Poměr zvětšení změňte posunem rysky na měřítku. Druhou možností je přímé vložení požadované hodnoty přímo do pole **POMĚR V PROCENTECH K NORMÁLNÍ VELIKOSTI**. Jaká hodnota je nejlepší? To záleží na mnoha faktorech – velikosti a rozlišení vašeho monitoru, programech, které používáte, na vašem zraku a samozřejmě také vašich osobních preferencích. Je více než pravděpodobné, že vyzkoušíte nejednu variantu, než naleznete tu svou.

Pole **POUŽÍT MĚŘÍTKO ROZLIŠENÍ (DPI) STYLU WINDOWS XP** slouží k zajištění zpětné kompatibility s (povětšinou staršími) aplikacemi, které vysoké nastavení DPI nepodporují. Toto nastavení s sebou nese drobná úskalí – některé prvky mohou při označení měnit zarovnání

k okrajům nebo své rozměry (například texty dialogových oken nebo ikony). Zrušíte-li zatržení tohoto pole, text v některých aplikacích může začít vypadat jakoby rozmazaně. Standardní hodnota DPI je 120 (pod 125 včetně je tato volba zatržena, u vyšších velikostí již nikoliv).

Aby se změny velikosti textu projevily, je nutné se nejdříve odhlásit a znovu přihlásit. Po opětovném přihlášení vyzkoušejte několik aplikací pro práci s textem a zkontrolujte, zda provedené změny pomohly. Nevidíte-li žádný rozdíl, otevřete znovu dialogové okno ZOBRAZENÍ a zkuste jiné nastavení.

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

NĚKTERÉ PROGRAMY ZOBRAZUJÍ ROZMAZANÝ TEXT

Pokud používáte prostředí Aero a zároveň vlastní nastavení poměru velikosti textu, texty v některých ze starších aplikací mohou vypadat rozmazaně. Novější programy, které dokáží pracovat s vyšší hodnotou DPI, při spuštění načítají ze systému aktuální nastavení a přizpůsobují se mu. Starší aplikace z dob, kdy změna DPI nebyla možná, předpokládají nadále, že běží v prostředí s 96 body na palec. Operační systém samozřejmě předpokládá jiné rozlišení a výsledkem tohoto konfliktu může být rozmazaný vzhled textu a ikon. Pokud se vám funkce některého z programů nezdá, klepněte na něj v nabídce Start pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte příkaz VLASTNOSTI. Na záložce KOMPATIBILITA v sekci NASTAVENÍ zatrhněte pole ZAKÁZAT ZMĚNY VELIKOSTI ZOBRAZENÍ PŘI VYSOKÝCH HODNOTÁCH DPI.

Vyhlazování písma

Výraz ClearType označuje technologii vyhlazování písma, která odstraňuje zubaté okraje písmen a zabráňuje tak namáhání zraku. Přestože je tato technologie určena pro LCD obrazovky, lze ji provozovat na všech systémech, bez ohledu na typ připojeného monitoru. Společnost Microsoft je přesvědčena, že funkce ClearType zlepšuje čitelnost textu jak na klasických katodových monitorech, tak na displejích sestavených z tekutých krystalů. Pokud však používáte klasický monitor, doporučujeme srovnat práci s vypnutou i zapnutou funkcí ClearType a udělat si vlastní obrázek (vyhlazování písem vypnete zrušením zatržení pole VYHLADIT HRANY OBRAZOVKOVÝCH PÍSEM v dialogovém okně MOŽNOSTI VÝKONU na záložce VIZUÁLNÍ EFEKTY – těžko ale říct, jaký přínos z toho může pro uživatele plynout).

Pokud vás zajímá aktuální nastavení vyhlazování písem ve vašem počítači, napište do vyhledávacího pole nabídky Start slovo **cleartype** a následně otevřete odkaz UPRAVIT TEXT CLEARTYPE. Systém Windows spustí nástroj OPTIMALIZACE ZOBRAZENÍ TEXTU CLEARTYPE, na jehož úvodní stránce naleznete pole pro zapnutí nebo vypnutí technologie ClearType. Na následujících stránkách (mezi kterými se pohybujete pomocí tlačítka DALŠÍ) vás systém vyzve k výběru některé z variant zobrazení písma.

Součástí systému Windows 7 je sedmero nových písem, které jsou pro technologii ClearType přímo optimalizované. Názvy prvních šesti z nich jsou: Constantia, Cambria, Corbel, Calibri, Candara a Consolas. Jak z názvů vyplývá, všechny začínají písmenem C – snad na znamení spříznění s technologií ClearType. Pokud často trpíte únavou očí, zvažte použití některého z těchto písem ve svých dokumentech (Constantia a Cambria jsou patková písma, která jsou zvláště vhodná pro delší dokumenty a zprávy. Zbývající čtyři písma jsou bezpatková a hodí se pro nadpisy a různé slogany). Posledním novým písmem optimalizovaným pro technologii ClearType je písmo Segoe UI a používá se napříč celým uživatelským rozhraním systému

Windows (součástí systému Windows je také další optimalizované písmo jménem Meiryo, které vzniklo s cílem zlepšit čitelnost horizontálně psaných asijských jazyků).

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Podrobnější informace o technologii ClearType naleznete na webu společnosti Microsoft věnovaném právě této tématice (w7io.com/0404).

Kalibrace barev displeje

Aby se všechny obrázky a barvy na vaší obrazovce zobrazovaly tak, jak mají, je třeba ji nejdříve zkalibrovat. Mnoho z vás si na monitorech jistě všimla řady tlačítek, která slouží k různým nastavením zobrazení. Nový nástroj, který Windows 7 přináší, **KALIBRACE BAREV DISPLEJE**, vám pomůže s kalibrací obrazovky jak pomocí ovládacích prvků vašeho monitoru, tak formou různých nastavení systému Windows. Nástroj **KALIBRACE BAREV DISPLEJE** umožňuje nastavení jasu, kontrastu, barevného vyvážení a dalších vlastností, které jsou uživatelům průběžně v jednotlivých krocích vysvětlovány.

Nástroj **KALIBRACE BAREV DISPLEJE** spustíte z nabídky Start vyhledáním výrazu **displej** a klepnutím na odkaz **KALIBRACE BAREV DISPLEJE** (nebo přímo napsáním názvu spustitelného souboru tohoto nástroje – **dccw** – a stiskem klávesy Enter). Odkaz na kalibraci barev naleznete také v levé části ovládacího panelu **ZOBRAZENÍ**. Po spuštění zobrazí nástroj celoobrazovkovou aplikaci, která vás provede několika kroky nastavení obrazovky, s jejichž pomocí byste měli dosáhnout optimálního nastavení vašeho monitoru.

Miniaplikace a jejich přizpůsobení

Jednou z nejvýraznějších novinek, které systém Windows Vista přinesl, byl postranní panel pro jednoduché programy (nazývané *miniaplikace*), jejichž úkolem bylo pobavit, informovat nebo jak mnoho uživatelů s úsměvem poznamenalo, soustavně vyrušovat od práce. Podpora miniaplikací pokračuje i v systému Windows 7, ale tentokrát už nejsou vykázány pouze do postranního panelu. Ve Windows 7 se mohou miniaplikace nacházet kdekoli na ploše.

Práce s miniaplikacemi je snadná – kteroukoliv z nich můžete kdykoliv odebrat a jakoukoliv jinou zase kdykoliv přidat. Galerie miniaplikací, která je standardní součástí instalace systému Windows 7, obsahuje nejenom přibližně tucet různých programů, ale také odkaz do mnohem rozsáhlejší galerie miniaplikací na webu, kde si vybere snad každý.

Pokud se rozhodnete přidat na plochu miniaplikaci, klepněte pravým tlačítkem myši na plochu a výběrem příkazu **MINIAPLIKACE** z místní nabídky otevřete galerii s přehledem miniaplikací.

Pokud vás zajímá, co všechno daná miniaplikace umí, označte ji a klepněte na tlačítko ZOBRAZIT PODROBNOSTI. Rozhodnete-li se miniaplikaci nainstalovat, buď ji přetáhněte myši na plochu, nebo na ni klepněte pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte příkaz PŘIDAT. Po instalaci miniaplikace je dobré se s ní letmo seznámit, zkusit, jak se zachová po klepnutí některým z tlačítek myši a co všechno umí. Každá miniaplikace je sice jiná, žádná si však nenechává nic pro sebe. Nastavení většiny miniaplikací (zejména vzhled) je možné měnit prostřednictvím ikony francouzského klíče, která se zobrazí po umístění ukazatele myši nad miniaplikací. Některé miniaplikace (například Počasí) obsahují také ikonu VĚTŠÍ VELIKOST a MENŠÍ VELIKOST, které zpravidla slouží k zobrazení či skrytí více informací.

Mnoho miniaplikací čerpá svůj obsah z internetu (například počasí nebo kurzy akcií). Pokud nemáte trvalé připojení k internetu, ukazují tyto miniaplikace informace získané při posledním spojení a současně v dolní části uvádí datum, kdy byly zobrazované informace pořízeny.

Miniaplikaci odstraníte z plochy jednoduchým klepnutím na tlačítko ZAVŘÍT. Miniaplikace, které takto zavřete, zůstanou v galerii pro případné budoucí použití; pokud chcete miniaplikaci z počítače odebrat trvale, otevřete galerii, klepněte na miniaplikaci pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte příkaz ODINSTALOVAT. Pokud vám miniaplikace z nějakého důvodu překáží, klepněte pravým tlačítkem myši na plochu a v místní nabídce vyberte příkaz ZOBRAZIT → ZOBRAZIT MINIAPLIKACE NA PLOCHU. Systém Windows zruší zatřžení položky a skryje všechny spuštěné miniaplikace.

Máte-li zájem o nové miniaplikace (nad rámec standardně instalovaných), klepněte na odkaz **ZÍSKAT DALŠÍ MINIAPLIKACE ONLINE**, který naleznete v pravém dolním rohu galerie miniaplikací. Po stažení miniaplikace z tohoto webu se v galerii objeví nová položka, odkud ji můžete kdykoliv otevřít nebo zavřít. Vyhledávací pole v galerii miniaplikací slouží k vyhledávání mezi několika naposledy instalovanými miniaplikacemi.

DO DETAILU

ZOBRAZENÍ MINIAPLIKACÍ JEDINOU KLÁVESOVOU ZKRATKOU

Stiskem klávesové zkratky Windows+G přenesete dočasně všechny aktivní miniaplikace do popředí. Pokud vás při pohledu na miniaplikace ruší pozadí tvořené koláží spuštěných programů, stiskněte klávesovou zkratku Windows+D (opakováním stiskem této zkratky obnovíte původní stav).

Nastavení napájení a režimu spánku

Záleží vůbec komu na nastavení napájení? Tedy – ano. Nejenom, že můžete díky vhodnému nastavení zvýšit u přenosných počítačů životnost jejich baterií, ale také u stolních počítačů lze díky nastavení napájení ušetřit na elektrické energii. „Zelený efekt“ při snížení spotřeby elektřiny může být výrazný, ať už pro vás „zelená“ znamená menší účet za elektřinu nebo ochranu životního prostředí. Společnost Microsoft v této souvislosti publikovala zprávu popisující změny v nastavení napájení systému Windows 7 a jejich přínos k úspoře elektrické energie, finančním úsporám a lepšímu využívání energie, které snižuje dopad na životní prostředí. Tuto zprávu si můžete stáhnout z adresy w7io.com/0405. Reálnou výši úspory si můžete spočítat pomocí kalkulatoru úspor z nastavení napájení počítače – jedná se o sešit programu Excel, který si můžete stáhnout z adresy w7io.com/0406.

DO DETAILU

DIAGNOSTIKA VYUŽITÍ ENERGIE A PROBLÉMŮ S REŽIMEM SPÁNKU

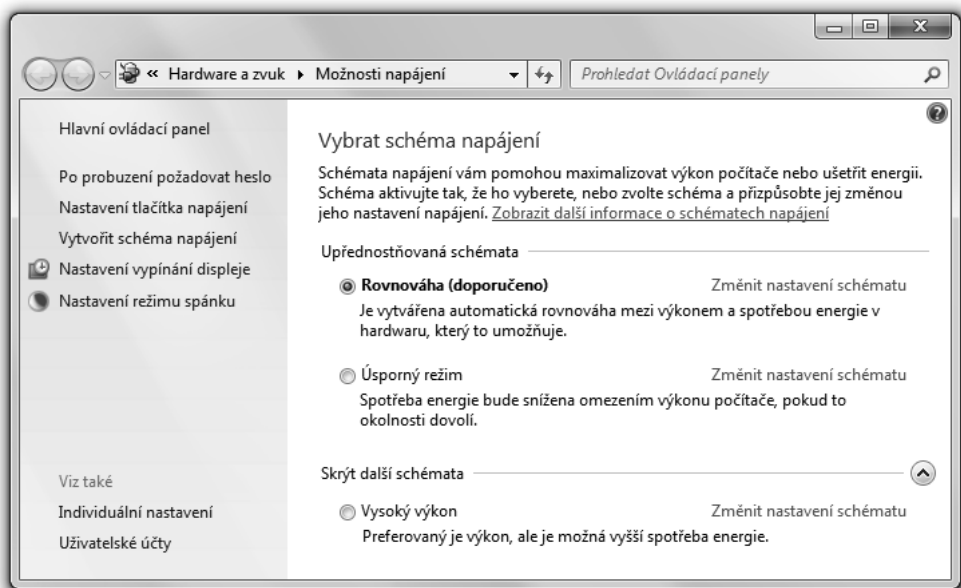
Systém Windows 7 obsahuje jednoduchý textový nástroj nazvaný **POWERCFG**, s jehož pomocí můžete analyzovat svůj systém z pohledu efektivního využívání energie a problémů s životností baterie. Tento nástroj používají primárně výrobci hardwaru a vývojáři ovladačů zařízení, svůj význam však má i pro koncové uživatele. Nejdříve ukončete všechny spuštěné aplikace a následně otevřete okno **PŘÍKAZOVÝ ŘÁDEK** (do vyhledávacího pole nabídky Start napište příkaz **cmd** a stiskněte klávesu Enter). Do příkazového řádku vepište příkaz **powercfg – energy**. Po skončení běhu příkazu spusťte příkaz **energy-report.html**. Vyhotovená zpráva se otevře v novém okně internetového prohlížeče.

Součástí této zprávy mohou být upozornění na potíže, které brání počítači v řádném usnutí (či probuzení). Tento problém může být způsoben ovladačem, aplikací nebo službou, která na oznámení přechodu do režimu spánku odmítá reagovat. Ovladače a aplikace, které byly certifikované pro systém Windows 7, již takovou zkouškou prošly.

Výběr schématu napájení

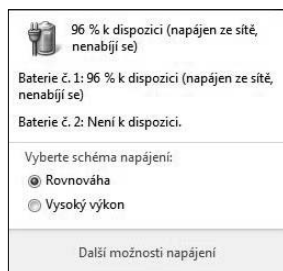
Nástroj pro správu napájení systému Windows 7 se od toho v systému Windows XP výrazně liší, a to jak vzhledem, tak funkcemi. Systém Windows nyní nabízí trojici předdefinovaných schémat napájení, ke kterým občas výrobce počítače přidá svoje vlastní schémata. Je tedy

možné některé z těchto schémat měnit? Ano. Otevřete ovládací panel MOŽNOSTI NAPÁJENÍ (do vyhledávacího pole nabídky Start zadejte výraz **napájení** a klepněte na odkaz MOŽNOSTI NAPÁJENÍ – viz obrázek 4.17).

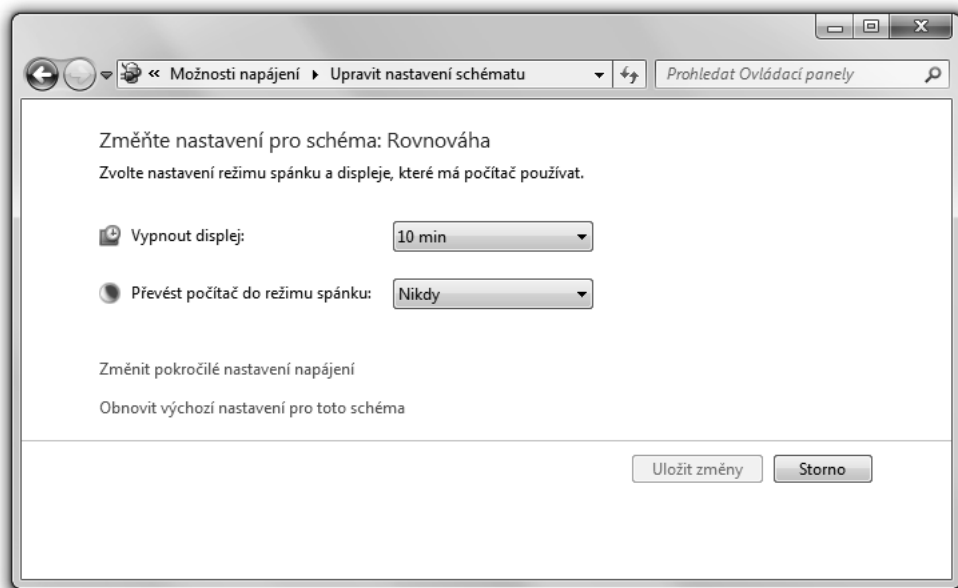
Obrázek 4.17: Pomocí odkazu Vytvořit schéma napájení v levém panelu přidáte k již existujícím schématům své vlastní schéma napájení. Klepnutím na odkaz Změnit nastavení schématu získáte možnost změnit jednotlivá nastavení některého ze schémat

V případě přenosných počítačů existuje jednodušší způsob přepínání mezi schématy: v označovací oblasti hlavního panelu klepněte na ikonu NAPÁJENÍ a vyberte požadované schéma.

Přizpůsobení schématu napájení

Změnu v nastavení schémat provedete pomocí odkazů v levém poli panelu MOŽNOSTI NAPÁJENÍ nebo klepnutím na odkaz ZMĚNIT NASTAVENÍ SCHÉMATU u již existujících schémat. Čím více se do možností nastavení napájení zanoříte, tím více užitečných voleb naleznete, zejména těch týkajících se nastavení napájení přenosných počítačů, které se liší v závislosti na napájení z elektrické sítě anebo baterie.

Klepnutím na odkaz **ZMĚNIT POKROČILÉ NASTAVENÍ NAPÁJENÍ** v obrázku výše získáte možnost měnit detailní nastavení napájení.

POZNÁMKA

Pokud provedete v některém z předdefinovaných schémat změny, můžete je klepnutím na odkaz **ZMĚNIT NASTAVENÍ SCHÉMATU** a následně na příkaz **OBNOVIT VÝCHOZÍ NASTAVENÍ PRO TOTO SCHÉMA** vrátit zpět do původní podoby.

Jak chápat jednotlivé režimy spánku?

Po klepnutí na odkaz **NASTAVENÍ TLAČÍTEK NAPÁJENÍ** (v levém poli panelu **MOŽNOSTI NAPÁJENÍ**) zjistíte, že máte ve všech případech na výběr následující čtyřlístek možných akcí: **Neprovádět žádnou akci**, **Režim spánku**, **Režim hibernace** nebo **Vypnout**. Co vlastně tyto stavy znamenají?

- **Neprovádět žádnou akci** – stisk tlačítka nevyvolá žádnou akci.
- **Režim spánku** – počítač se přepne do úsporného režimu, který vyniká nízkou spotřebou energie.
- **Režim hibernace** – systém vytvoří na pevném disku kopii operační paměti a vypne počítač; po opětovném spuštění načte paměť a umožní pokračovat v místě, kde jste skončili.
- **Vypnout** – po stisku tlačítka dojde k řádnému vypnutí systému Windows a odpojení napájení.

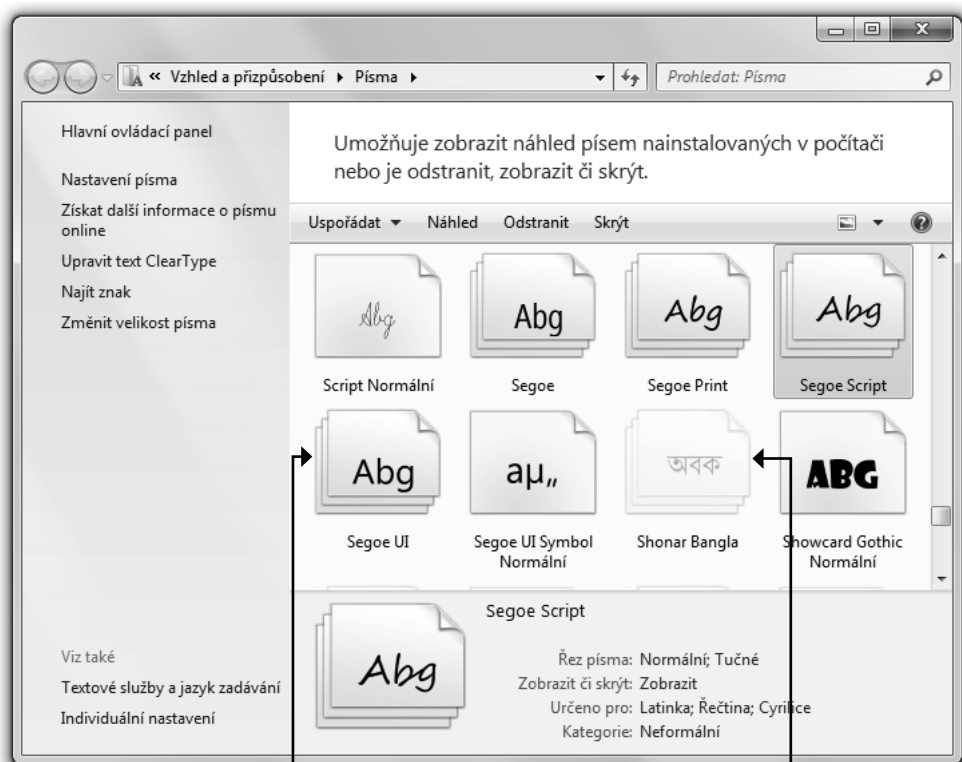
Při výběru akce typu **REŽIM SPÁNKU** vyvolá systém Windows 7 tzv. *hybridní spánek*, který kombinuje výhody stavu s nízkou spotřebou (systém využívá pouze tolik energie, kolik potřebuje

k udržení paměti a okamžitému startu) a hibernace (uloží obsah paměti na pevný disk pro případ, kdyby došlo k neočekávanému přerušení přívodu proudu nebo úplnému vybití baterie).

Práce s písmy

Doby, kdy výběr písem v počítači začínal u Arial a končil u Times New Roman, jsou již dávno pryč; pokud započítáte všechny různé jazykové varianty a styly (tučné, kurzívní atd.), obsahuje systém Windows 7 stovky a stovky různých písem. Něco jiného je ale už taky nenávratně pryč (a málokomu bude chybět): dialogové okno PŘIDAT PÍSMO, které se prolínalo všemi verzemi systému Windows již od dob svého vzniku pro systém Windows 3.1.

Vše, co se jakkoliv dotýká písem, nyní naleznete v ovládacím panelu PÍSMO (viz níže). Ovládací panel obsahuje přehled písem (nebo jejich rodin – ty se zobrazují jako balíček). Po označení písma a klepnutí na tlačítko NÁHLED zobrazí systém náhled písma ve velikostech od 12 po 72 bodů (*bod* představuje měrnou jednotku, kterou používají v současné digitální typografii tiskárny. 72 bodů představuje jeden palec.).

Symbol balíčku označuje rodinu písem (kurzívní, tučné, normální, atd.)

Zašedlý text symbolizuje skryté písmo, které je určeno jako vstupní jazyk, který nelze použít. Skrytá písma nenaleznete v nabídce žádného programu, který s písmy pracuje.

Primární formát písem, který systém Windows používá, je OpenType – jedná se o formát vyvinutý společnostmi Microsoft a Adobe a který je rozšířením formátu Apple TrueType. Systém Windows podporuje také formáty TrueType a PostScript Type 1. Instalace nového písma je velmi snadná, stačí přetáhnout soubor s písmem do ovládacího panelu PÍSMO. Mnohem jednodušší způsob je však klepnout na písmo pravým tlačítkem myši a vybrat z místní nabídky příkaz NAINSTALOVAT. Jelikož samy názvy bývají často velmi matoucí, je dobré na soubor nejdříve poklepat myší a otevřít jeho náhled, abyste zjistili, jaké písmo se ve skutečnosti chystáte nainstalovat. Pokud se jedná o písmo, které chcete, klepněte na tlačítko INSTALOVAT.

UPOZORNĚNÍ

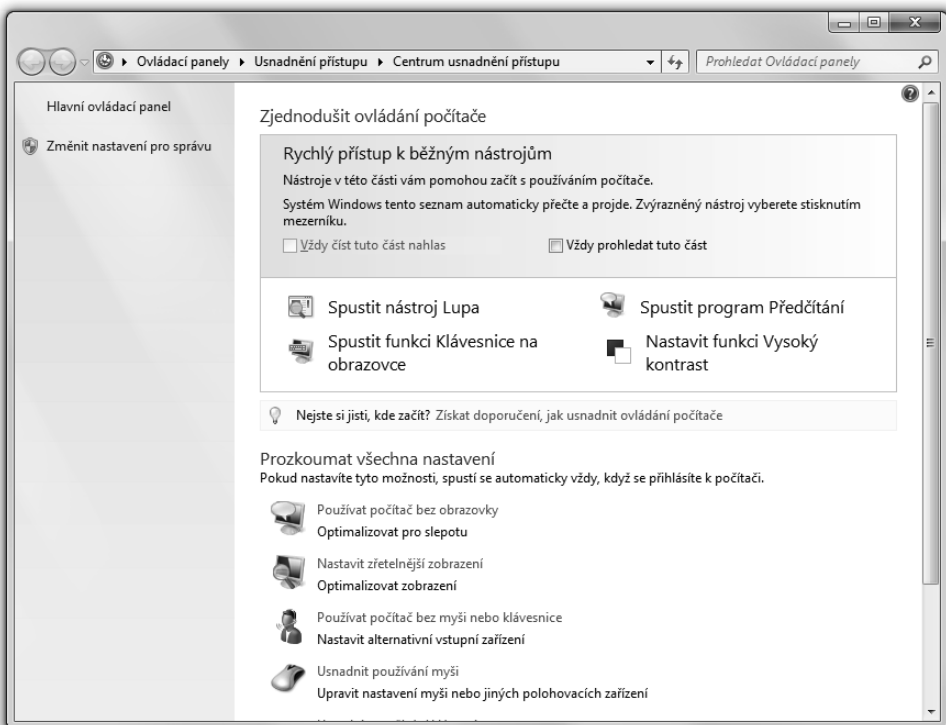
Do počítače stahujte a instalujte písma pouze od lidí a společností, které znáte a kterým důvěřujete.

POZNÁMKA

Písma ve formátu PostScript Type 1 zpravidla sestávají ze dvou nebo tří souborů. Soubor, pomocí kterého písmo nainstalujete (bez ohledu na způsob, jakým tak učiníte), má příponu .pfm. Soubory tohoto typu označuje Průzkumník Windows standardně jako SOUBOR PÍSMO TYPE 1.

Usnadnění práce s počítačem

Rodina produktů Windows udržuje dlouhodobý závazek zpřístupňovat práci s počítačem i lidem s poruchami zraku, sluchu nebo pohyblivosti. Systém Windows 7 shromažďuje všech-

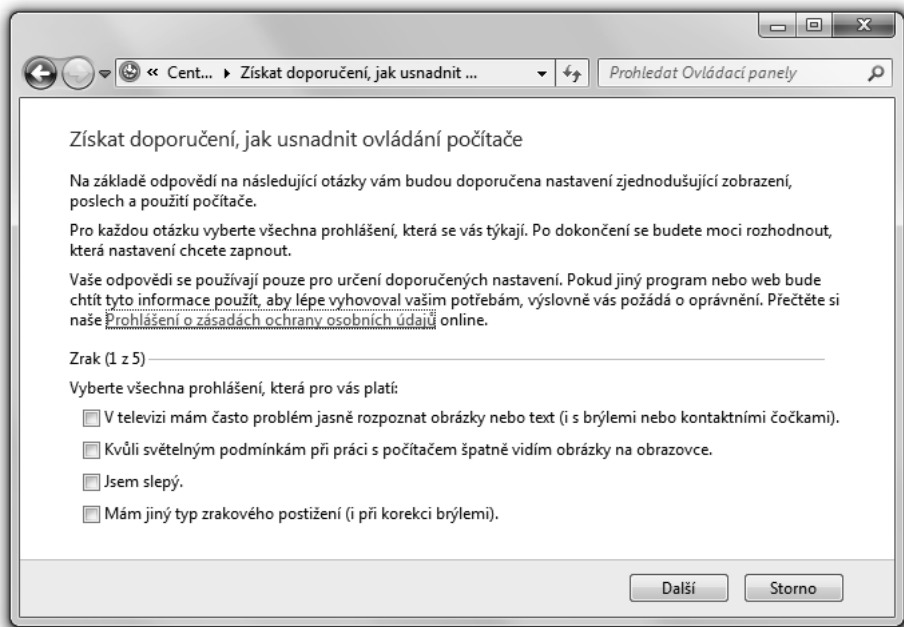

na nastavení související s těmito poruchami do panelu CENTRUM USNADNĚNÍ PŘÍSTUPU, který naleznete mezi ovládacími panely nebo po stisknutí klávesové zkratky Windows+U.

Centrum usnadnění přístupu obsahuje velké odkazy na následující nástroje, které lze používat jak samostatně, tak společně:

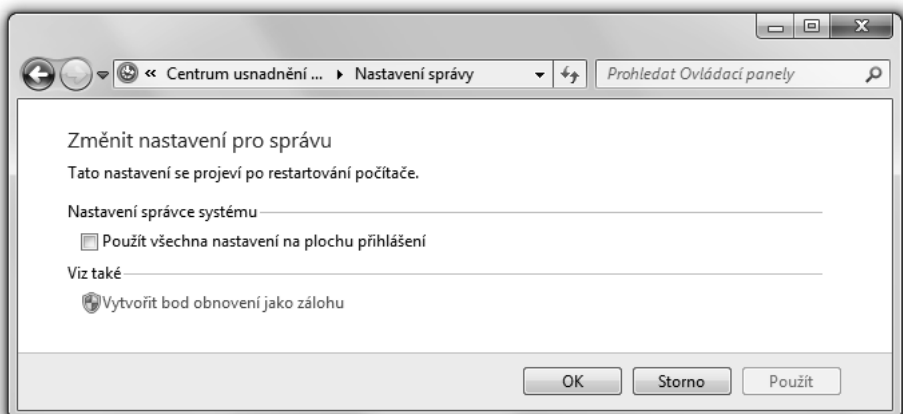
- **LUPA** – Tento nástroj zvětší část obrazovky a pomůže lidem s poruchami zraku vidět objekty na obrazovce a číst text (nástroj LUPA zobrazíte také pomocí klávesové zkratky Windows+Plus; opakovaným stiskem zvětšíte vybraný výřez obrazovky. Stiskem klávesové zkratky Windows+Minus výřez naopak zmenšíte).
- **PŘEDČÍTÁNÍ** – Tento nástroj převádí text na mluvený projev a odesílá jej na zvukový výstup počítače. Díky tomuto nástroji mohou používat Windows také lidé se částečnými i úplnými poruchami zraku.
- **KLÁVESNICE NA OBRAZOVCE** – Tento nástroj představuje pro lidi s omezenou pohyblivostí alternativní možnost vkládání textu pomocí ukazovacího zařízení. Pokud v tomto nástroji klepnete na tlačítko MOŽNOSTI, systém zobrazí popis, jak KLÁVESNICE NA OBRAZOVCE funguje – a zároveň vám umožní zvolit způsob výběru písmene – klepnutím nebo podržením ukazatele nad konkrétní klávesou po určitou minimální dobu.
- **VYSOKÝ KONTRAST** – Tento nástroj používá barevné schéma Vysoký kontrast (standardně jde o bílý text na černém pozadí), které pomáhá zrakově postiženým osobám lépe číst text z obrazovky.

Pomocí odkazů v dolní části panelu CENTRUM USNADNĚNÍ PŘÍSTUPU získáte přístup k dalším tradičním nástrojům pro usnadnění přístupu – ať už se jedná o funkci MYŠ KLÁVESNICÍ (ovládání ukazatele myši pomocí numerické části klávesnice), JEDNÍM PRSTEM (usnadnění kombinace kláves pomocí sekvence stisknutí namísto současného stisku) nebo FILTROVÁNÍ KLÁVES (systém ignoruje opakované stisknutí stejné klávesy). Nejsnadnějším způsobem, jak přizpůsobit systém Windows vašim potřebám, je však nástroj ZÍSKAT DOPORUČENÍ, JAK USNADNIT OVLÁ-

DÁNÍ POČÍTAČE, který spustíte pomocí odkazu zhruba v polovině stránky. Po klepnutí na něj spustí systém průvodce (viz níže), jenž vás provede jednotlivými kroky konfigurace usnadnění ovládání vašeho počítače.

Mají-li být pomůcky usnadňující práci s počítačem dostupné za všech okolností, tedy i při přihlašování k počítači, klepněte v levém poli na odkaz ZMĚNIT NASTAVENÍ PRO SPRÁVU. Pomocí tohoto odkazu získáte možnost provádět změny, které se týkají přihlašovací obrazovky. Pokud se rozhodnete tuto volbu povolit, získáte možnost používat nástroje pro usnadnění ovládání prostřednictvím modré ikony USNADNĚNÍ PŘÍSTUPU, kterou naleznete v levém dolním rohu přihlašovací obrazovky. Po klepnutí na tuto ikonu zobrazí systém přehled dostupných možností, které je možné jednu po druhé pomocí mezerníku aktivovat.

KŘÍŽOVÝ ODKAZ

Systém Windows 7 nabízí ještě jednu úžasnou funkci pro usnadnění ovládání, a tou je hlasové ovládání. Podrobnější informace naleznete v kapitole 26, podkapitole „Použití rozpoznávání řeči a hlasových příkazů“.

Přidávání, odebrání a správa programů

K instalaci aplikací do systému Windows 7 nepotřebujete žádného průvodce, ani žádný doplněk Ovládacích panelů. Nastavení instalace nového programu z CD nebo DVD je zpravidla velmi přímočarý proces spočívající ve vložení disku do mechaniky a postupování dle pokynů, které se díky funkci AUTOMATICKÉ SPUŠTĚNÍ objeví na obrazovce. Instalace programů stažených z internetu bývá obdobně jednoduchá – stačí po stažení souboru stisknout tlačítko SPUSTIT, případně OTEVŘÍT. Ani v jednom z těchto případů nebudete žádného průvodce potřebovat.

Takto by to mělo fungovat teoreticky. V praxi se ale mohou vyskytnout překážky nebo problémy, které je třeba při instalaci programu překonat. Případné komplikace lze rozdělit do dvou skupin:

- Řízení uživatelských účtů
- Problémy s kompatibilitou

Zatímco první skupina komplikací nepředstavuje víc než větší či menší nepříjemnost, druhá skupina potíží vás může značně potrápit; problémy z této skupiny se však vyskytují spíše u programů vytvořených pro starší verze operačního systému Windows.

V této kapitole si představíme možné nástrahy a všechny ostatní aspekty přidávání, odebrání, aktualizování a správy aplikací systému Windows 7. Představíme si také program WINDOWS XP MODE, jenž představuje volně dostupný nástroj pro Windows 7 (edice Professional, Enterprise a Ultimate) umožňující spuštění starších aplikací, s nimiž si systém Windows 7 až tak docela nerozumí.

CO NALEZNETE VE SVÉ EDICI

S výjimkou programu WINDOWS XP MODE jsou všechny nástroje a techniky popisované v této kapitole součástí všech edic systému Windows 7. Volně dostupný doplněk WINDOWS XP MODE vyžaduje ke spuštění edici Windows 7 Professional nebo Windows 7 Ultimate/Enterprise.

Témata kapitoly:

- Řízení uživatelských účtů
- Řešení problémů s kompatibilitou
- Spouštění starších programů pomocí nástroje Windows XP Mode
- Instalace programů v 64bitových verzích systému Windows
- Správa programů po spuštění
- Správa spuštěných programů a procesů pomocí Správce úloh
- Spuštění programu jako správce nebo jiný uživatel
- Odinstalování programů
- Nastavení výchozích programů, asociace souborů a automatického přehrávání

Řízení uživatelských účtů

Kromě skutečně vzácných výjimek platí v Windows 7 jediné pravidlo: k instalaci programu je třeba mít oprávnění na úrovni správce počítače. Instalační programy – programy, které instalují programy – většinou vytváří v systémových složkách nové soubory (složky ve složce %ProgramFiles%) a klíče v chráněných místech registru. Jelikož se jedná o velmi citlivá místa systému, vyžadují tyto činnosti zvýšená uživatelská oprávnění.

Instalace programových souborů a vytváření klíčů registru v chráněných místech má za cíl ochranu vašich programů před hrozbami případných útočníků. Pakliže máte funkci ŘÍZENÍ UŽIVATELSKÝCH ÚČTŮ zapnutou, musíte potvrzovat všechny akce, jež jsou v rozporu s touto ochranou. Pokud má váš uživatelský účet dostatečná oprávnění a zahájíte instalaci programu, funkce ŘÍZENÍ UŽIVATELSKÝCH ÚČTŮ vás upozorní na činnosti, které mají být provedeny, a vyžádá si váš souhlas. Pokud se pokusíte vykonat tutéž akci se standardním uživatelským účtem, budete vyzváni k vložení uživatelského jména a hesla uživatele s příslušnými oprávněními správce počítače.

Systém Windows 7 používá technologii pro *detekci instalačních programů*, která dokáže zjistit zahájenou instalaci. Tato technologie umožňuje operačnímu systému požadovat od uživatele přihlašovací údaje pověřeného účtu ještě před zahájením samotné instalace, aniž by instalační program vůbec stihl pokusit se do těchto chráněných oblastí počítače zapisovat.

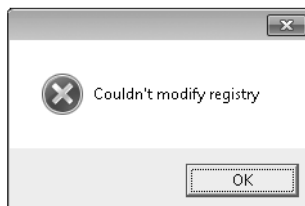
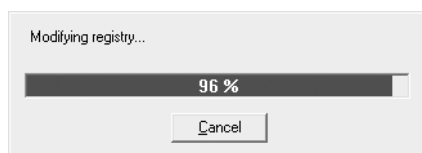
Systém předpokládá, že jakýkoliv proces, jehož název obsahuje určitá slova (například *install*, *setup* nebo *update*), anebo proces, jehož data obsahují určitá klíčová slova nebo bytové sekvence, bude k dokončení svého úkolu potřebovat zvýšená oprávnění. Jakmile taková technologie zjistí spuštění instalačního programu, vyžádá si od uživatele explicitní souhlas. V okamžiku, kdy jej programu udělíte, je proces instalace spuštěn v kontextu systémového účtu TrustedInstaller, jenž má na odpovídající zabezpečená umístění přístup.

Tatáž technologie, která detekuje instalační programy, dokáže také rozeznat pokusy o aktualizaci či odebrání programu z počítače. S výzvami k udělení souhlasů proto počítejte i v těchto případech.

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

SYSTÉM SE NEPTÁ NA OPRÁVNĚNÍ, INSTALACE KONČÍ NEÚSPĚŠNĚ

Pokud technologie pro zjištění instalačního programu nerozezná probíhající instalaci a ta se pokusí o zápis do chráněných oblastí systému (na disk či do registru), instalace skončí neúspěšně, zpravidla za doprovodu následujícího chybového hlášení:

Prvním krokem je ukončení stávající instalace (ať už se jedná o tlačítko OK, ZRUŠIT (Cancel) nebo jakýkoliv jiný způsob). Následně se pokuste vyhledat instalační soubor programu. Zcela jistě půjde o soubor typu .exe, jehož název *nebude* obsahovat slova Setup ani Install (protože kdyby je obsahoval, byl by pokus o instalaci zaznamenan). Jakmile takový soubor naleznete, klepněte na něj pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte příkaz SPUSTIT JAKO SPRÁVCE. Vyplňte přihlašovací údaje správcovského účtu a pokračujte v instalaci.

DO DETAILU

VYPNUTÍ UPOZORNĚNÍ NABÍDKY START

Po instalaci programu vás systém Windows upozorní na nově přidané položky v nabídce Start vizuálním zvýrazněním těchto zástupců. Systém Windows je po stránce zvýrazňování nových položek poměrně inteligentní: ignoruje nově přidané položky, které nejsou programy (například zástupce dokumentů nebo odkazy na webové stránky), dále programy instalované do jedné hodiny po instalaci operačního systému a nově instalované programy, které do jednoho týdne od instalace nespustíte. Navzdory těmto pravidlům se však mohou najít uživatelé, které zvýrazňování nově instalovaných programů spíše obtěžuje. Pokud patříte i vy k tomuto táboru, klepněte pravým tlačítkem myši na nabídku Start a z místní nabídky vyberte příkaz VLASTNOSTI. V dialogovém okně VLASTNOSTI HLAVNÍHO PANELOU A NABÍDKY START klepněte na záložce NABÍDKA START na tlačítko PŘIZPŮSOBIT. V dialogovém okně UPRAVIT NABÍDKU START zrušte zatržení pole ZVÝRAZNIT NOVĚ NAINSTALOVANÉ PROGRAMY.

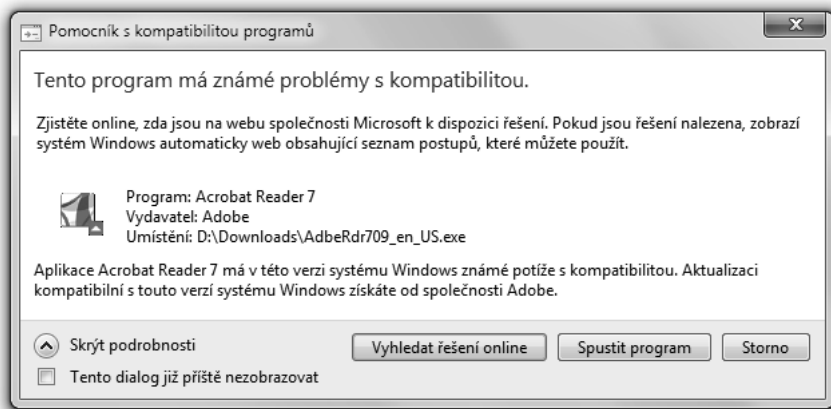
ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

INSTALAČNÍ PROGRAM PO RESTARTU NEREAGUJE

Představte si následující situaci: spustíte instalační program se standardními uživatelskými oprávněními, na výzvu vyplníte přihlašovací údaje správcovského účtu a po skončení instalace vás instalační program vyzve k restartu počítače, aby mohl dokončit svou práci. Přihlásíte se, ale po instalačním programu ani stopy. Co se stalo? Nejste totiž přihlášení jako správce. Instalační program, který vyžaduje restart, zpravidla zapisuje pokyny, jež mají být po restartu provedeny, do registru (klíč HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\RunOnce). Hodnota, kterou instalační program do tohoto klíče vyplní, spustí systém pouze jednou – a poté jeho obsah vyprázdní. Instrukce v klíči RunOnce jsou však spouštěny pouze tehdy, přihlašuje-li se k systému správce, nikoliv běžný uživatel. V takovém případě jsou veškeré příkazy ignorovány a celá instalace pak může působit dojmem nezdaru. Řešení je prosté – přihlaste se do systému jako správce a dokončete započatou instalaci. Druhou možností je zařazení vašeho účtu do skupiny správců počítače pomocí ovládacího panelu UŽIVATELSKÉ ÚČTY. Jakmile dokončíte potřebné úkony související s instalací, obnovte původní nastavení svého účtu.

Řešení problémů s kompatibilitou

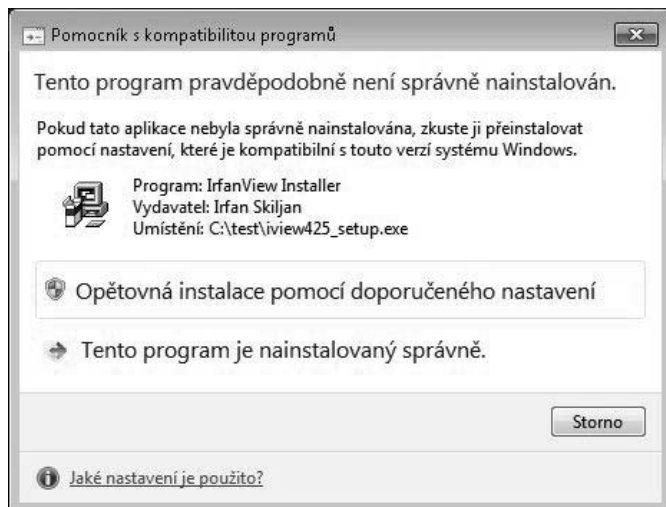
Většina moderních aplikací by měla jít v systému Windows 7 bez problémů nejenom nainstalovat, ale i provozovat. V případě starších programů však zdaleka nejde o pravidlo. Systém Windows 7 se pokouší detekovat případné problémy s kompatibilitou *ještě před započítím* instalace. Po spuštění instalačního programu, který má se systémem Windows 7 problémy, pak můžete spatřit podobné upozornění, jako na obrázku 5.1.

Obrázek 5.1: Systém Windows se vás snaží upozornit na možné problémy s kompatibilitou a navrhuje předběžná opatření, jak těmto potížím předejít

Problémy tohoto druhu většinou vyvstanou v okamžiku, kdy se pokusíte instalovat starší aplikace. V takových případech (stejně jako na obrázku) klepněte na tlačítko **VYHLEDAT ŘEŠENÍ ONLINE**, které vás přeměruje na webové stránky tvůrce programu, kde by mohla být k dispozici novější verze, která problémy ve Windows 7 již nemá. Pokud jste si jisti, že na webu žádnou pomoc nenaleznete, a jste odhodláni se pokusit program nainstalovat navzdory případným problémům s kompatibilitou, klepněte na tlačítko **SPUSTIT PROGRAM**.

Jestliže se instalace spustí, ale z jakéhokoliv důvodu skončí neúspěšně (včetně předčasného ukončení instalace uživatelem), pravděpodobně se vám zobrazí okno **POMOCNÍK S KOMPATIBILITOU PROGRAMŮ** s příslušným upozorněním (viz obrázek 5.2). Pokud se pomocník spltl a instalace programu proběhla úspěšně, klepněte na tlačítko **TENTO PROGRAM JE NAINSTA-**

Obrázek 5.2: Pomocník s kompatibilitou programů se zobrazí pouze v případě, že instalace skončila neúspěšně

LOVANÝ SPRÁVNĚ. V opačném případě klepněte na možnost OPĚTOVNÁ INSTALACE POMOCÍ DOPORUČENÉHO NASTAVENÍ. POMOCNÍK S KOMPATIBILITOU PROGRAMŮ se následně pokusí o instalaci s využitím různých prostředků pro zajištění kompatibility (aniž by vám bohužel sdělil, o které se jedná).

V případě některých programů vytvořených pro starší verze systému Windows se může stát, že instalace dopadne dobře, ale program nepůjde spustit. V takových případech přichází na pomoc PORADCE PŘI POTÍŽÍCH S KOMPATIBILITOU. Tento průvodce vám pomůže s výběrem opatření, která by měla pro daný program vytvořit podmínky simulující prostředí, pro které byl napsán.

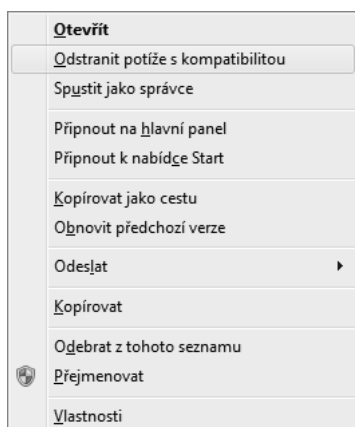
PORADCE PŘI POTÍŽÍCH S KOMPATIBILITOU naleznete v ovládacím panelu PROGRAMY. Ve skupině PROGRAMY A FUNKCE klepněte na odkaz SPOUŠTĚT PROGRAMY VYTVOŘENÉ PRO PŘEDCHOZÍ VERZE SYSTÉMU WINDOWS. Průvodce se pokusí zjistit, který program nebo programy způsobují potíže. Pokud žádný takový program nenalezne, můžete problémovou aplikaci vybrat ze seznamu spuštěných programů. Pak už jen stačí řídit se pokyny, které vám průvodce nabídne.

DO DETAILU

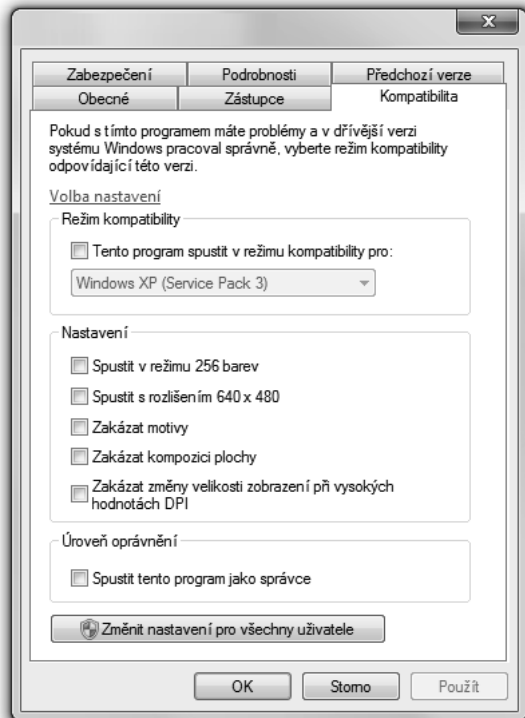
VYTVOŘENÍ BODU OBNOVENÍ

Většina instalačních programů vzniklých v nedávné době vytváří před jakýmkoliv zásahem do systému automaticky nový bod obnovení. Bod obnovení představuje snímek aktuálního stavu systému. Pokud jste po instalaci nějakého programu začali ve svém počítači zaznamenávat různé potíže, pomocí funkce OBNOVENÍ SYSTÉMU vraťte systém zpět do stavu před instalací (více informací o používání nástroje OBNOVENÍ SYSTÉMU naleznete v kapitole 11, podkapitole „Konfigurace funkce Ochrana systému“. Počítejte však s tím, že starší programy většinou žádné body obnovení nevytváří a představují tedy největší riziko. Pakliže uvažujete o instalaci programu, který není (taktně řečeno) z nejmladších (řekněme program vytvořený pro systém Windows 9x), zvažte manuální vytvoření bodu obnovení (otevřete ovládací panel SYSTÉM A ZABEZPEČENÍ → SYSTÉM a v panelu úkolů klepněte na odkaz OCHRANA SYSTÉMU; pokračujte klepnutím na tlačítko VYTVOŘIT. K vytvoření bodu obnovení budete potřebovat oprávnění správce počítače).

U některých programů můžete vyvolat PORADCE PŘI POTÍŽÍCH S KOMPATIBILITOU přímo ze zástupce programu v nabídce Start (či na ploše): klepněte pravým tlačítkem myši na zástupce a z místní nabídky vyberte příkaz ODSTRANIT POTÍŽE S KOMPATIBILITOU.

Druhou možností, jak vyřešit problémy s kompatibilitou, je změna vlastností zástupce programu. Rozbalte nabídku Start, vyhledejte program, jehož zástupce chcete upravit, klepněte na něj pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte příkaz VLASTNOSTI. Klepněte na záložku KOMPATIBILITA (viz obrázek 5.3).

Obrázek 5.3: Volby v dialogovém okně vlastností zástupce na záložce Kompatibilita mohou některým starším programům pomoci v řádném fungování i v systému Windows 7

Zatrhnete pole **TENTO PROGRAM SPUSTIT V REŽIMU KOMPATIBILITY** a vyberte některý z dostupných operačních systémů. Volby ve skupině **NASTAVENÍ** lze použít například k řešení problémů s přehráváním videa při vyšších rozlišeních a větších barevných hloubkách.

Jiné programy mohou fungovat řádně pouze v kontextu uživatele se správcovskými oprávněními. Přestože společnost Microsoft takový přístup k tvorbě softwaru nedoporučuje (s výjimkou programů, které svou podstatou spadají do oblasti správy počítače), řada vývojářů na tato doporučení nereflkuje (historie ukázala, že správcovské oprávnění měla v minulosti drtivá většina uživatelů systému Windows XP). Problémy s programy spadajícími do této kategorie by mohlo odstranit spuštění programu pomocí příkazu **SPUSTIT TENTO PROGRAM JAKO SPRÁVCE**. Počítejte však s tím, že se jedná o jednorázové řešení, které budete muset při každém dalším spuštění opakovat.

Spouštění starších programů pomocí nástroje Windows XP Mode

Program WINDOWS XP MODE představuje volitelné rozšíření systému Windows 7 (v edicích Professional, Enterprise nebo Ultimate) o licencovanou kopii systému Windows XP SP3, uloženou ve formátu bitové kopie virtuálního pevného disku (.vhd). Po spuštění tohoto obrazu v programu WINDOWS VIRTUAL PC nebo jiném kompatibilním programu vám tato virtuální instalace systému Windows XP umožní provozovat důležité programy, které se vám nepodaří v prostředí systému Windows 7 spustit. WINDOWS XP MODE ocení ale také vývojáři, kteří potřebují otestovat své aplikace v jiných prostředích, aniž by pro každé z nich museli pořizovat vlastní hardware. Takto můžete vedle sebe provozovat nové i staré verze programů, které není možné za běžných okolností používat souběžně (například prohlížeč Internet Explorer 6 i 8 nebo Microsoft Office 2003 i 2007). Virtuální systém WINDOWS XP MODE přijde vhod také při práci se zařízeními, k nimž nemáte k dispozici příslušné ovladače pro systém Windows Vista nebo Windows 7. Pokud jste neměli s provozem nějakého zařízení ve Windows XP problémy (přestože systém Windows 7 k němu přistupuje spíše vlašně), nevyhazujte jej: zkuste jej zprovoznit v rámci virtuálního systému WINDOWS XP MODE.

UPOZORNĚNÍ

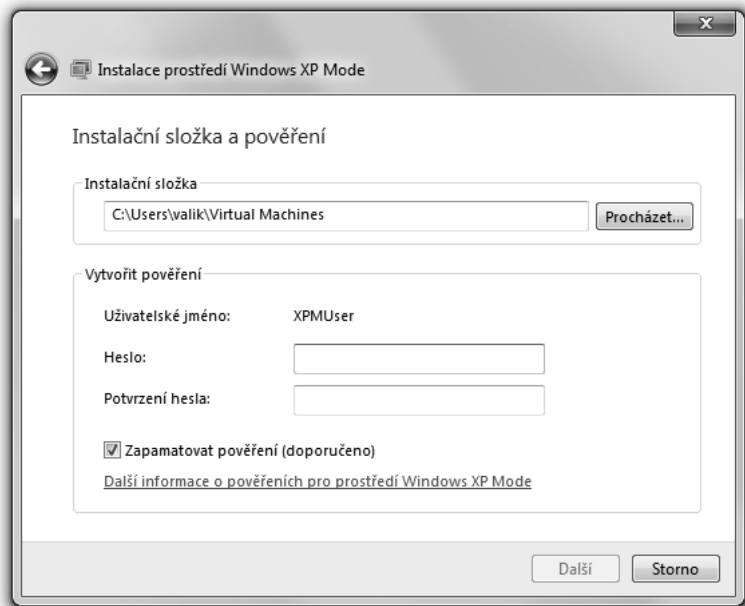
K provozování programu WINDOWS VIRTUAL PC je potřeba počítač s hardwarovou podporou virtualizace. Procesor vašeho počítače musí podporovat buď technologii Intel Virtualization Technology nebo AMD-Virtualization. Kromě toho je třeba hardwarovou virtualizaci povolit také v systému BIOS. Jak společnost Intel, tak společnost AMD nabízí rozsáhlé spektrum produktů, z nichž některé hardwarovou virtualizaci umožňují, jiné ne. Pakliže pořizujete počítač za účelem provozování virtuálního systému WINDOWS XP MODE, ujistěte se, že dané technologie podporuje (průvodce procesory Intel naleznete na adrese <http://processorfinder.intel.com>). WINDOWS XP MODE můžete samozřejmě použít i v některém z dostupných virtualizačních softwarů dodávaných jinými společnostmi; v okamžiku vzniku této knihy sice žádný takový software neexistuje, přesto očekáváme, že se v dohledné době nějaký s podporou programu WINDOWS XP MODE na trhu objeví.

Stažení a instalace programu Windows XP Mode

Používání virtuálního operačního systému předchází stažení dvojice souborů. První z nich je malý a aktivuje hostitelský software WINDOWS VIRTUAL PC, druhý pak představuje program pro instalaci, konfiguraci a aktivaci licencované kopie systému Windows XP SP3. Postup je následující:

1. Na stránce w7io.com/0502 klepněte na odkaz GET WINDOWS XP MODE AND WINDOWS VIRTUAL PC NOW.
2. Vyberte odpovídající typ systému Windows 7 (32bitový nebo 64bitový) a příslušnou jazykovou verzi.
3. Dle pokynů na obrazovce stáhněte a nainstalujte program WINDOWS VIRTUAL PC a následně i WINDOWS XP MODE.
4. Restartujte počítač.

5. Z nabídky Start spusíte program WINDOWS XP MODE (VŠECHNY PROGRAMY → WINDOWS VIRTUAL PC → WINDOWS XP MODE).
6. Potvrďte licenční ujednání a zadejte heslo pro výchozí správceový účet:

Pokud v tomto dialogovém okně zatrhnete pole ZAPAMATOVAT POVĚŘENÍ, budou při každém dalším spuštění nástroje WINDOWS XP MODE z plochy nebo nabídky Start automaticky použity zadané přihlašovací údaje.

7. Dokončete instalaci a přizpůsobte virtuální systém Windows XP svým potřebám a představám. Při vytváření případných doplňkových uživatelských účtů v rámci tohoto virtuálního systému ale pamatujte, že se s nimi nebudete moci přihlásit, dokud jim nepřihlásíte heslo (systém Windows XP vytváří nové účty standardně bez hesla).

Spuštění programu Windows XP Mode

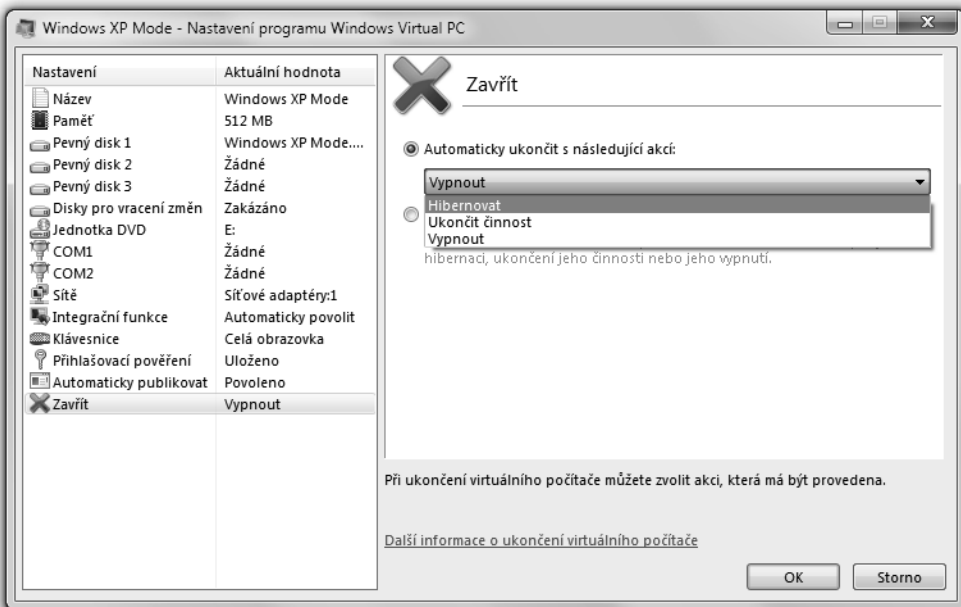
Virtuální prostředí systému Windows XP spusíte pomocí zástupce WINDOWS XP MODE v nabídce Start → VŠECHNY PROGRAMY → WINDOWS VIRTUAL PC. V reakci na výběr zástupce spustí systém program WINDOWS VIRTUAL PC, v rámci kterého je toto virtuální prostředí Windows XP hostováno. Jak vidíte na obrázku 5.4, při prvním spuštění se virtuální systém zobrazí jako okno na ploše systému Windows 7.

Pokud upřednostňujete práci v programu WINDOWS XP MODE v celoobrazovkovém režimu, maximalizujte jej nebo v nabídce AKCE klepněte na příkaz ZOBRAZIT NA CELÉ OBRAZOVCE. Horní lišta okna WINDOWS XP MODE se v celoobrazovkovém režimu změní v elegantní panel nástrojů podél horního okraje obrazovky. Klepnutím na tlačítko UKONČIT REŽIM CELÉ OBRAZOVKY obnovíte původní zobrazení okna.

Práci v programu WINDOWS XP MODE ukončíte klepnutím na tlačítko ZAVŘÍT v okně programu (nebo příkazu na horním panelu v celoobrazovkovém zobrazení). Virtuální prostředí je

Obrázek 5.4: Program Windows XP Mode se při prvním spuštění otevře jako okno na ploše. Pokud upřednostňujete celobrazovkové rozlišení, použijte odpovídající příkaz v nabídce Akce

Obrázek 5.5: S ohledem na rychlé spuštění se virtuální prostředí při zavření okna Windows XP Mode standardně přepne do režimu spánku

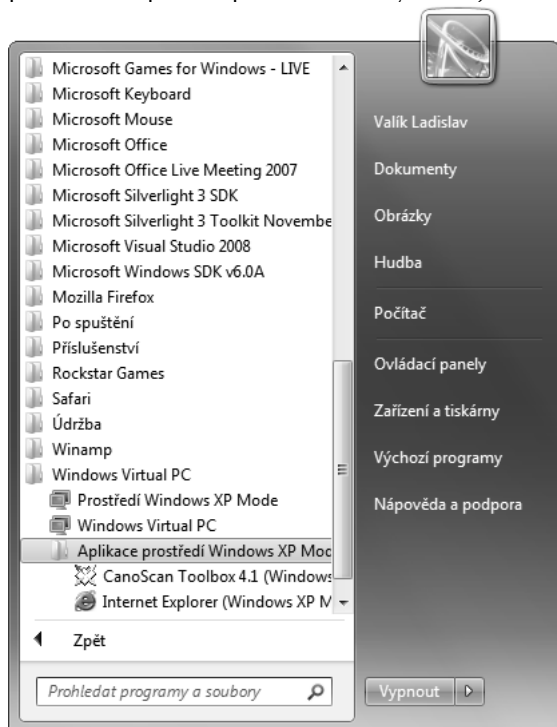
nastaveno tak, aby při zavření zahájilo hibernaci. Pokud vám toto standardní nastavení nevyhovuje, v nabídce NÁSTROJE → NASTAVENÍ klepněte na položku Zavřít a z rozbalovací nabídky vyberte akci, která má být při zavření okna provedena – na výběr jsou možnosti HIBERNOVAT, UKONČIT ČINNOST a VYPNOUT nebo VYZVAT K PROVEDENÍ AKCE (viz obrázek 5.5).

Výhodou hibernace je rychlé obnovení prostředí systému XP. Pokud se rozhodnete při stisku tlačítka ZAVŘÍT pro volbu UKONČIT ČINNOST, systém zahájí řádnou ukončovací sekvenci, jejíž součástí je dotázání uživatele na uložení doposud neuložené práce. Volba VYPNOUT bude mít za následek okamžitě vypnutí počítače – takové virtuální vytažení počítače ze zásuvky. Jako výchozí nastavení pro zavření okna se asi jedná o poměrně drastický krok, v kombinaci s dotazem však už smysl dává, zejména v situacích, kdy chcete virtuální prostředí co nejdříve ukončit a zároveň nemáte rozpracovanou žádnou neuloženou práci.

Instalace aplikací

Program Virtual PC je standardně nastaven tak, aby sdílel s instalací systému Windows 7 všechny optické mechaniky. Funkce automatického spouštění je v případě spuštěného virtuálního prostředí vypnutá. Instalaci nových aplikací z CD nebo DVD je proto v prostředí programu WINDOWS XP MODE nutné zahájit ručním spuštěním příslušného konfiguračního souboru prostřednictvím Průzkumníka Windows.

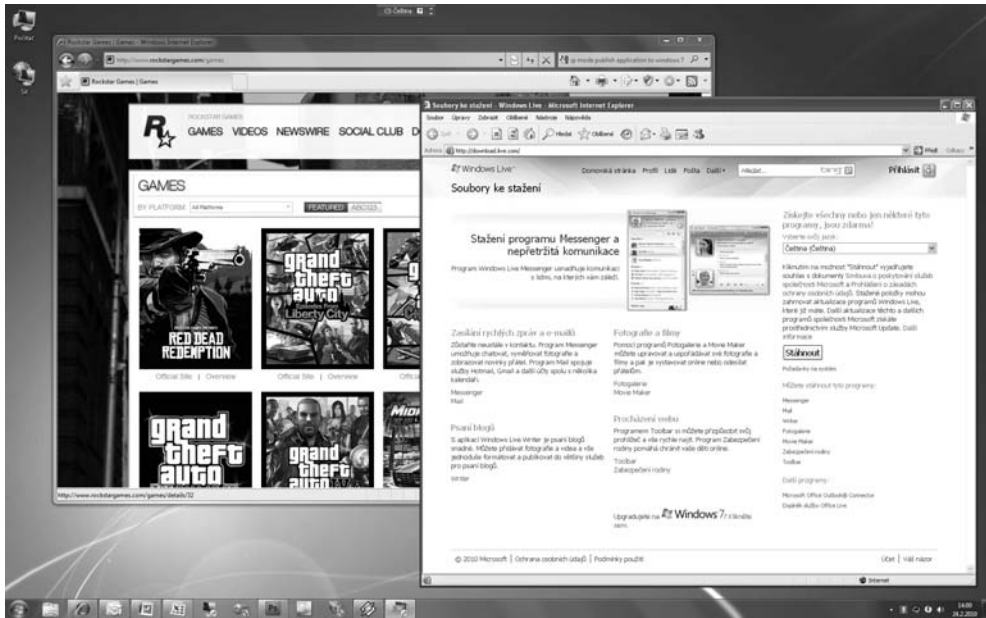
Po skončení takové instalace publikuje program WINDOWS VIRTUAL PC (za předpokladu standardního nastavení) instalované aplikace do systému Windows 7. Takto instalované aplikace pak můžete spouštět přímo z nabídky Start. Jak vidíte na obrázku 5.6, aplikace nainstalované

Obrázek 5.6: Aplikace nainstalované v rámci prostředí Windows XP Mode jsou publikovány do systému Windows 7 a lze je tak spouštět přímo z nabídky Start systému Windows 7

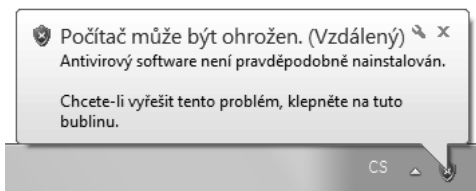
v prostředí Windows XP Mode naleznete ve Windows 7 v samostatné složce APLIKACE PROSTŘEDÍ WINDOWS XP MODE.

Aplikace nainstalované v prostředí WINDOWS XP MODE je možné spouštět v „bezešvém“ režimu přímo v prostředí systému Windows 7 bez nutnosti virtuální plochu systému Windows XP vůbec otevírat. Je třeba však počítat s delší prodlevou, než se program spustí – důvodem je inicializace virtuálního prostředí na pozadí. Sotva však takto spuštěný program naběhne, stává se pro vás bez ohledu na jeho původ jen jednou z mnoha spuštěných aplikací (viz obrázek 5.7).

Obrázek 5.7: Díky prostředí Windows XP Mode můžete na své ploše používat souběžně jak Internet Explorer 6, tak prohlížeč Internet Explorer 8.

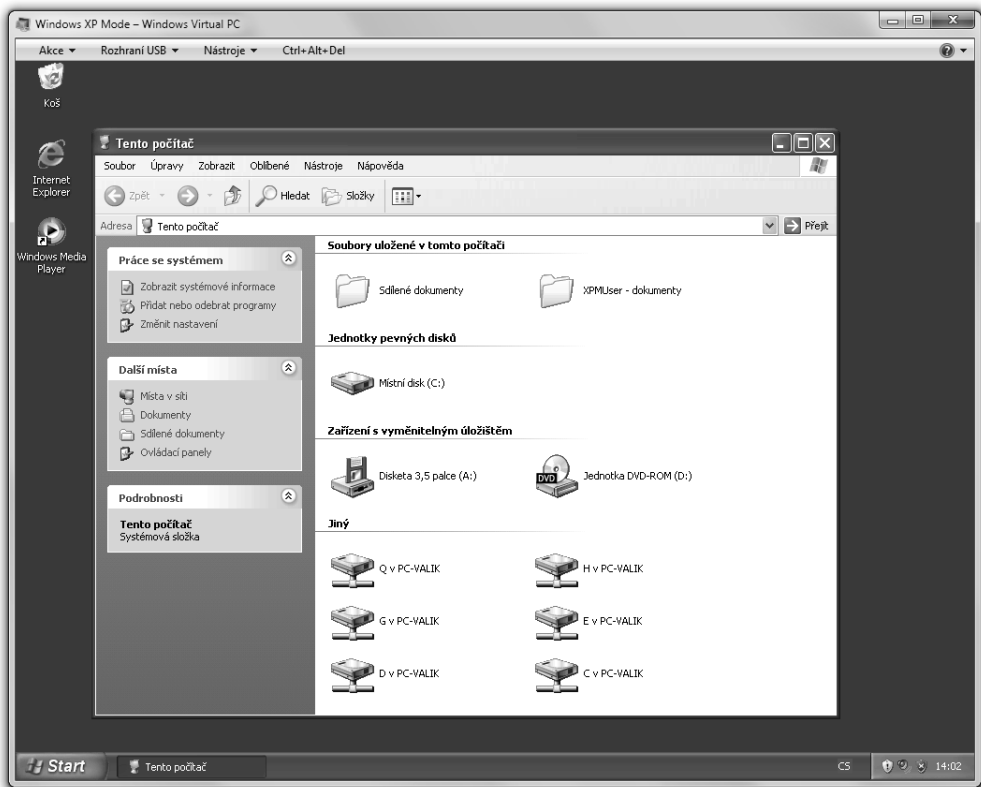
Veškerá hlášení programů spuštěných v bezešvém režimu odlišíte od zpráv systému Windows 7 pomocí dovětky „(VZDÁLENÝ)“.

Sdílení dat se systémem Windows 7

Bez ohledu na způsob, jakým WINDOWS XP MODE provozujete, můžete sdílet obsah schránky mezi aplikacemi spuštěnými v rámci obou systémů. Přetahování položek myši není bohužel možné, ale k přenosu dat vám postačí klasická kombinace Ctrl+C, Ctrl+V.

Program WINDOWS VIRTUAL PC využívá standardně jeden virtuální pevný disk, který virtuální systém Windows XP označuje jako disk C. Pevné disky hostitelského počítače jsou pak prostřednictvím okna Tento počítač dostupné jako disk X v *NÁZEV POČÍTAČE*.

Sdílení zařízení se systémem Windows 7

Za předpokladu, že jsou integrační funkce programu VIRTUAL WINDOWS PC zapnuté (jedná se o standardní nastavení), jsou všechna zařízení pro ukládání dat, včetně jednotek USB flash a dalších externích médií, automaticky zpřístupněna i v systému Windows XP. V rámci prostředí Windows XP Mode lze provozovat i další typy zařízení připojené pomocí rozhraní USB 2.0, před započatím práce s nimi je však nezbytné je nejdříve ručně připojit a před ukončením relace opět odpojit, aby s nimi mohl systém Windows 7 opět pracovat.

Jak tedy postupovat, budete-li chtít v prostředí virtuálního systému Windows XP pracovat s různými zařízeními?

1. Připojte zařízení k počítači a zapněte jej.
2. V programu WINDOWS VIRTUAL PC klepněte v nabídce USB na příkaz *NÁZEV ZAŘÍZENÍ PŘIPOJIT*. Pokud nebyl potřebný ovladač doposud nainstalován, systém Windows XP jej nainstaluje.
3. Použijte zařízení.

Jakmile skončíte práci se zařízením, je nutné jej uvolnit zpět do systému Windows 7. Otevřete opět nabídku USB a klepněte na příkaz *NÁZEV ZAŘÍZENÍ* *UVOLNIT*. Pokud používáte aplikace nainstalované v rámci prostředí WINDOWS XP MODE ve Windows 7 v bežešvém režimu, v seznamu odkazů programu na hlavním panelu naleznete nový příkaz *SPRAVOVAT ZAŘÍZENÍ USB*.

Konfigurace programu Windows Virtual PC

Na obrázku 5.5 o pár stránek dříve jste si mohli v souvislosti s nastavením chování tlačítka *ZAVŘÍT* všimnout dialogového okna *NASTAVENÍ PROGRAMU WINDOWS VIRTUAL PC*. Většinu nastavení, která lze prostřednictvím tohoto dialogového okna měnit, není možné měnit z virtuálního prostředí. Ke změně většiny nastavení, jako je například vzájemná integrace systémů, je nutné virtuální prostředí nejdříve zavřít. Z nabídky *Start* → *VŠECHNY PROGRAMY* → *WINDOWS VIRTUAL PC* vyberte příkaz *VIRTUÁLNÍ POČÍTAČE*. V okně *Průzkumník Windows*, které se objeví, klepněte pravým tlačítkem myši na položku *WINDOWS XP MODE* a z místní nabídky vyberte příkaz *NASTAVENÍ*.

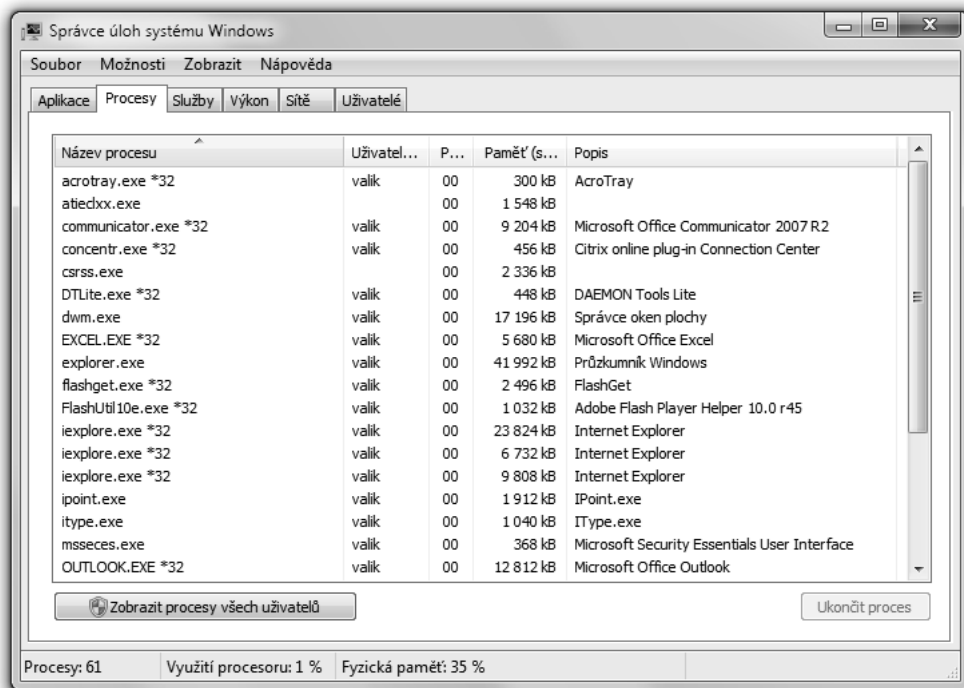
Instalace programů v 64bitových verzích systému Windows

V 64bitových verzích systému Windows 7 je dobré při instalování nových programů pamatovat na několik základních pravidel:

- 16bitové aplikace nepůjdou v 64bitových verzích systému Windows 7 nainstalovat
- 64bitové programy se standardně nainstalují do složky *Program Files (%ProgramFiles%)*, zatímco 32bitové skončí ve složce *Program Files (x86)*
- Téměř všechny programy určené pro 32bitové prostředí by měly v 64bitové verzi systému Windows 7 běžet bez potíží – přestože výjimky samozřejmě mohou existovat

64bitové verze systému Windows 7 obsahují jak 32bitové, tak 64bitové verze některých programů – například internetový prohlížeč *Internet Explorer*. Standardně se používá 32bitová verze; pokud budete chtít používat 64bitovou verzi, spusťte v nabídce *Start* → *VŠECHNY PROGRAMY* program *INTERNET EXPLORER (64BITOVÁ VERZE)*. Nabízí se otázka, proč vlastně obsahuje systém obě verze? V ideálním světě by vám stačila k provozu pouze 64bitová verze, která umí lépe pracovat se zdroji a vyniká vyšší rychlostí. Většina stávajících doplňků pro *Internet Explorer* ale funguje pouze ve 32bitové verzi; pokud je chcete používat, jinou možnost než 32bitový prohlížeč bohužel nemáte.

Rozdíly mezi 32bitovou a 64bitovou verzí aplikace nepozná za běžných okolností prakticky nikdo. Pokud vás ale i přesto zajímá, který program je 32bitový a který 64bitový, spusťte *SPRÁVCE ÚLOH SYSTÉMU WINDOWS* (správce vyvoláte pomocí klávesové zkratky *Ctrl+Shift+Esc*). Na záložce *PROCESY* uvidíte za názvy 32bitových programů příponu „*32“.

DO DETAILU

KE SPOUŠTĚNÍ 32BITOVÝCH APLIKACÍ POUŽÍVEJTE VIRTUÁLNÍ STROJ

Přestože většina 32bitových aplikací funguje v 64bitové verzi systému Windows 7 bez problémů, některé mohou působit řadu problémů. Do této skupiny patří zejména programy závislé na konkrétním hardwaru – jako je například software pro práci se skenerem nebo ovládací panel vaší grafické karty (k používání těchto zařízení budete navíc potřebovat 64bitové ovladače). Pokud používáte zařízení a software, který ve vaší 64bitové verzi systému Windows 7 nefunguje, zkuste jej zprovoznit prostřednictvím virtuálního stroje (v programech, jako jsou WINDOWS VIRTUAL PC nebo VMWARE WORKSTATION), do kterého nainstalujete 32bitovou verzi systému Windows (nezapomeňte, že pro každou instalaci systému budete potřebovat samostatnou licenci). Jakmile bude systém připraven, zkuste do něj zařízení nainstalovat. Programy, které v 64bitovém systému nefungují, dostanou ve virtuálním 32bitovém systému druhou šanci, stejně jako zařízení, pro které nemáte k dispozici 64bitové ovladače, aniž byste tím museli obětovat výkon a komfort spojený s moderní architekturou systému.

Správa programů po spuštění

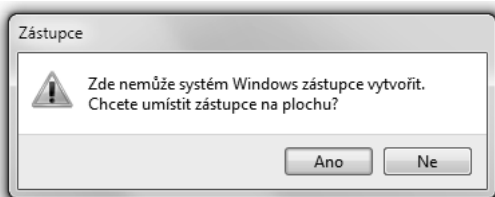
Málo úkolů je tak snadných jako nastavení automatického spuštění aplikací po startu systému. Řada aplikací nabízí automatické spuštění již v průběhu instalačního programu, nejedná se však v žádném případě o pravidlo. V případech, kdy tomu tak není, je řešení velmi snadné – jednoduše vytvořte ve složce Po spuštění zástupce programu, a to následovně:

1. Otevřete nabídku Start, v nabídce VŠECHNY PROGRAMY vyberte složku PO SPUŠTĚNÍ a klepněte na ni pravým tlačítkem myši. Z místní nabídky vyberte příkaz OTEVŘÍT (chcete-li vytvořit zástupce pouze pro svůj uživatelský účet) nebo OTEVŘÍT POLOŽKY VŠECH UŽIVATELŮ (má-li se zástupce vztahovat ke všem uživatelským účtům v počítači). Systém otevře odpovídající složku Po spuštění v Průzkumníku Windows.
2. V nabídce Start vyhledejte položku, kterou chcete po zapnutí počítače automaticky spouštět.
3. Přetáhněte položku do složky Po spuštění.

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

NELZE VYTVOŘET ZÁSTUPCE VE SLOŽCE PO SPUŠTĚNÍ

Pokud se vám zobrazí následující upozornění...

...snažte se o zápis do složky Po spuštění pro všechny uživatele (%ProgramData%\Microsoft\Windows\Nabídka Start\Programy\Po spuštění), zatímco vaše osobní složka Po spuštění se nachází jinde (%AppData%\Microsoft\Windows\Nabídka Start\Programy\Po spuštění). Složku pro všechny uživatele využívají všechny uživatelské účty v počítači. Instalační programy (spouštěné prostřednictvím účtu TrustedInstaller) sem dokáží zapisovat, vy však nikoliv (ne bez zásahu do oprávnění uživatelů pro danou složku). Ujistěte se proto, že v nabídce Start v kroku č. 1 skutečně otevíráte svou vlastní složku Po spuštění (příkaz OTEVŘÍT) a ne složku pro všechny uživatele (OTEVŘÍT POLOŽKY VŠECH UŽIVATELŮ).

Řízení programů po spuštění pomocí nástroje Konfigurace systému

Problém, který má většina uživatelů s programy po spuštění, není jejich vytváření (které je velmi snadné a v mnoha případech probíhá více či méně automatizovaně), ale odstranění. Čím více programů se po zapnutí počítače spouští, tím déle trvá vašemu systému než naběhne, nemluvě o plýtvání operační pamětí. Pokud program nevyžadujete bezprostředně po spuštění systému Windows, neměl by ve složce Po spuštění co dělat.

Zjistit, které programy se spouští automaticky, není však tak snadné, jak by se mohlo na první pohled zdát. Program se může spouštět po startu systému mnoha různými způsoby, nejenom prostřednictvím zástupce ve složce Po spuštění:

- **Klíč Run (celý počítač)** – programy obsažené v klíči registru HKLM\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run se spouští všem uživatelům na počítači.
- **Klíč Run (uživatel)** – programy obsažené v klíči registru HKCU\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run se spouští v okamžiku, kdy se uživatel přihlásí k sys-

tému. Obdobně lze použít také klíč HKCU\Software\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Windows\Run.

- **Hodnota Load** – programy obsažené v hodnotě Load registru HKCU\Software\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Windows se spouští v okamžiku přihlášení uživatele k systému.
- **Naplánovaný úkol** – nástroj PLÁNOVAČ ÚLOH SYSTÉMU WINDOWS slouží k definování úloh, které mají být po spuštění systému provedeny. Správce počítače může navíc vytvářet úlohy, které se spouští po startu systému, aniž by měli běžní uživatelé právo je měnit či odebírat.
- **Win.ini** – programy napsané pro 16bitový systém Windows mohou v souboru %SystemRoot%\Win.ini v sekci [Windows] zapisovat do řádků Load= a Run= příkazy, které se mají po spuštění systému provést. Soubor Win.ini je pozůstatkem z éry systému Windows 3.1.
- **Klíče RunOnce a RunOnceEx** – Tato skupina klíčů registru slouží k označení programů, které se při spuštění systému jednorázově spustí. Tyto klíče se mohou vázat na konkrétní uživatelský účet nebo na celý počítač:
 - ♦ HKLM\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\RunOnce
 - ♦ HKLM\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\RunOnceEx
 - ♦ HKCU\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\RunOnce
 - ♦ HKCU\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\RunOnceEx
- **Klíče RunServices a RunServices** – jak samotné názvy napovídají, tyto zřídka používané klíče slouží k řízení automaticky spouštěných služeb. Mohou se vázat na konkrétní uživatelské účty nebo na celý počítač.
- **Klíč Winlogon** – klíč Winlogon řídí akce, které se vykonávají po přihlášení uživatele k počítači. Většina těchto činností je řízena operačním systémem, přesto sem můžete zapisovat vlastní akce i vy. K automatickému spuštění programů pak lze použít také podklíče HKLM\Software\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Winlogon\Userinit a HKLM\Software\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Winlogon\Shell.
- **Zásady skupiny** – konzole ZÁSADY SKUPINY (složky Konfigurace počítače\Šablony pro správu\System\Přihlášení a v odpovídajícím umístění ve složce Konfigurace uživatelů) obsahuje zásadu PŘI PŘIHLÁŠENÍ UŽIVATELE SPUSTIT TYTO PROGRAMY, která umožňuje spuštění programů při přihlášení uživatele k systému.
- **Klíče Policies\Explorer\Run** – programy spouštěné prostřednictvím zásad skupiny (viz předchozí odstavec) se v registrech ukládají do následujících klíčů:
 HKLM\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer\Run
 a HKCU\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer\Run.
- **Hodnota BootExecute** – víceřádková hodnota BootExecute klíče registru HKLM\System\CurrentControlSet\Control\Session Manager obsahuje standardně příkaz *auto-check autochk **. Tato hodnota říká systému Windows, aby při spuštění zkontroloval integritu souborového systému a pokusil se zjistit, zda nebyl systém ukončen neobvyklým způsobem. Do této hodnoty mohou ale kromě systému zapisovat i jiné programy a procesy.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.